

GMINA RADZIECHOWY-WIEPRZ

STUDIUM

**UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW
ZAGOSPODAROWANIA
PRZESTRZENNEGO**

GMINY RADZIECHOWY- WIEPRZ

TEKST STUDIUM

**/Załącznik Nr 1 do Uchwały Nr XXXVIII/235/13
Rady Gminy Radziechowy-Wieprz z dnia 28 listopada 2013 r./**

OPRACOWANIE: ZESPÓŁ W SKŁADZIE

MGR INŻ. ARCH. TOMASZ RUBINIEC Główny projektant

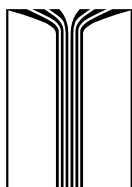
MGR IWONA BATKOWSKA Koordynacja zewnętrzna, metodyczna

MGR INŻ. ARCH. MILENA WYGŁĘDACZ

MGR WIESŁAW KONIECZNY

RAFAŁ MIARECKI

KRZYSZTOF SIKORA

BIURO ROZWOJU REGIONU SP. Z O.O.

Środkowa 5 40-584 Katowice
tel./fax: (48 32) 251 29 12, 205 23 93
e-mail: brr@brr.com.pl

Spis treści

CZĘŚĆ A: UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

I. WPROWADZENIE	1
1. PODSTAWY PRAWNE OPRACOWANIA STUDIUM.	1
2. CEL SPORZĄDZENIA STUDIUM.	1
3. ZASADY I TRYB SPORZĄDZANIA STUDIUM.	1
4. ZAKRES PROJEKTU STUDIUM WYNIKAJĄCY Z USTAWY O PLANOWANIU I ZAGOSPODAROWANIU PRZESTRZENNYM. ..	2
5. WYMAGANIA WYNIKAJĄCE Z INNYCH USTAW.	3
6. ZNACZENIE STUDIUM.	6
II. ZEWNĘTRZNE UWARUNKOWANIA ROZWOJU GMINY	7
1. POŁOŻENIE I RANGA GMINY. POWIĄZANIA Z OTOCZENIEM.....	7
2. ZASADY OKREŚLONE W KONCEPCJI PRZESTRZENNEGO ZAGOSPODAROWANIA KRAJU.....	7
3. USTALENIA PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO.....	8
4. ZADANIA SŁUŻĄCE REALIZACJI PONADLOKALNYCH CELÓW PUBLICZNYCH.....	9
5. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z POLITYKI PRZESTRZENNEJ GMIN SĄSIEDZKICH ORAZ ZE STRATEGII ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU SPOŁECZNO - GOSPODARCZEGO POWIATU NA LATA 2006 - 2020.....	9
6. INNE UWARUNKOWANIA.....	10
III. STAN ZAGOSPODAROWANIA I PRZEZNACZENIA TERENÓW	11
1. STRUKTURA PRZESTRZENNA GMINY.....	11
2. STRUKTURA UŻYTKOWANIA TERENU.....	12
3. PRZESTRZENIE PUBLICZNE, USŁUGI PUBLICZNE.....	14
4. CMĘTARZE.....	15
5. ZMIANY W ZAGOSPODAROWANIU PRZESTRZENNYM.....	15
6. DOTYCHCZASOWE PRZEZNACZENIE TERENÓW.....	16
IV. STAN ŁADU PRZESTRZENNEGO	17
V. STAN DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTKÓW	18
1. ROZWÓJ OSADNICTWA NA TERENIE GMINY.....	18
2. UKŁADY OSADNICZO-PRZESTRZENNE I ZABUDOWA WSI.....	18
3. OBIEKTY I ZESPOŁY ZABYTKOWE.....	19
4. DOBRA KULTURY WSPÓŁCZESNEJ.....	20
VI. STAN ŚRODOWISKA	21
1. POŁOŻENIE GMINY W STRUKTURACH PRZYRODNICZYCH.....	21
2. WARUNKI GEOLOGICZNE I MORFOLOGIA TERENU.....	22
3. KLIMAT. JAKOŚĆ POWIETRZA.....	22
4. WODY.....	22
5. GLEBY.....	23
6. UDOKUMENTOWANE ZŁOŻA KOPALIN.....	24
7. TERENY I OBSZARY GÓRNICZE.....	24
8. WALORY KRAJOBRAZOWE.....	24
9. RÓŻNORODNOŚĆ BIOLOGICZNA	25
10. OBIEKTY I OBSZARY CHRONIONE NA PODSTAWIE USTAWY O OCHRONIE PRZYRODY.....	26
11. ZAGROŻENIA NATURALNE.....	31
12. ZAGROŻENIA ANTROPOGENICZNE.....	34
13. GRUNTY ZDEGRADOWANE, WYMAGAJĄCE REKULTYWACJI.....	35
VII. STAN ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ	36

1. ROLNICZE WŁAŚCIWOŚCI GLEB I ICH PRZYDATNOŚĆ.....	36
2. UWARUNKOWANIA PRODUKCJI ROLNICZEJ.....	36
3. GOSPODARSTWA ROLNE.....	37
4. GOSPODARKA LEŚNA.....	38
5. PRZEZNACZANIE GRUNTÓW ROLNYCH I LEŚNYCH NA CELE NIEROLNICZE I NIELEŚNE.....	40
VIII. POTRZEBY I MOŻLIWOŚCI ROZWOJU GMINY	41
1. DEMOGRAFIA.....	41
2. INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA.....	43
3. GOSPODARKA GMINY.....	44
IX. STAN PRAWNY GRUNTÓW	45
1. STRUKTURA WŁASNOŚCI GRUNTÓW.....	45
2. TERENY ZAMKNIĘTE.....	45
X. TRANSPORT	46
1. UKŁAD DROGOWY.....	46
2. LINIE KOLEJOWE.....	47
3. TRANSPORT ZBIOROWY.....	47
4. ŚCIEŻKI ROWEROWE I TURYSTYCZNE.....	48
XI. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA	49
1. ZAOPATRZENIE W WODĘ.....	49
2. ODPROWADZANIE I UNIESZKODLIWIANIE ŚCIEKÓW I ODPADÓW.....	50
3. ZAOPATRZENIE W GAZ.....	50
4. ZAOPATRZENIE W ENERGIĘ ELEKTRYCZNĄ.....	51
5. ZAOPATRZENIE W ENERGIĘ CIEPLNĄ.....	51
6. TELEKOMUNIKACJA.....	51
XII. PODSUMOWANIE I WNIOSKI	52
1. WPŁYW UWARUNKOWAŃ NA KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO.....	52
2. ZAŁOŻENIA ROZWOJU PRZESTRZENNEGO I WNIOSKI DO POLITYKI PRZESTRZENNEJ.....	55
CZĘŚĆ B: KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO	
I. KIERUNKI ZMIAN W STRUKTURZE PRZESTRZENNEJ ORAZ W PRZEZNACZENIU TERENÓW	57
1. CELE ROZWOJU GMINY.....	57
2. CELE I KIERUNKI ROZWOJU PRZESTRZENNEGO.....	57
3. KIERUNKI PRZEZNACZENIA TERENÓW.....	59
II. KIERUNKI I WSKAŹNIKI ZAGOSPODAROWANIA TERENÓW	60
USTALENIA OGÓLNE.....	60
§ 1 MN - OBSZARY ZABUDOWY MIESZKANIOWEJ JEDNORODZINNEJ.....	62
§ 2 MNU - OBSZARY ZABUDOWY MIESZKANIOWO-USŁUGOWEJ.....	64
§ 3 UP - OBSZARY USŁUG SPOŁECZNYCH	66
§ 4 U - OBSZARY USŁUGOWE.....	67
§ 5 PU - OBSZARY PRODUKCYJNO-USŁUGOWE.....	69
§ 6 PUH - OBSZARY USŁUGOWO-PRODUKCYJNO-HANDLOWE.....	70
§ 7 U/Z - OBSZARY USŁUG Z ZIELENIĄ URZĄDZONĄ.....	71
§ 8 ZU - OBSZARY ZIELENI O FUNKCJI REKREACYJNEJ I SPORTOWEJ.....	72
§ 9 MT - OBSZARY ZABUDOWY TURYSTYCZNEJ I ZIELENI REKREACYJNEJ.....	73
§ 10 ZC - OBSZARY CMĘTARZY.....	74

§ 11 RP - OBSZARY PRODUKCJI ROLNEJ.....	74
§ 12 RI, RII, RIII - OBSZARY ROLNE.....	75
§ 13 ZE - OBSZARY ZIELENI I ROLNE W CIĄGACH EKOLOGICZNYCH.....	76
§ 14 ZL, ZLd - OBSZARY LEŚNE I PRZEZNACZONE DO ZALESIENIA.....	78
§ 15 KK - OBSZARY KOLEJOWE.....	79
§ 16 KD - OBSZARY DRÓG I OBSŁUGI KOMUNIKACJI KOŁOWEJ.....	80
III. ZASADY OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO, ZABYTEKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ	81
1. ZASADY OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTEKÓW.....	81
2. ZASADY OCHRONY OBIEKTÓW OBJĘTYCH WPISEM DO REJESTRU ZABYTEKÓW	81
3. ROLA I ZASADY FUNKCJONOWANIA GMINNEJ EWIDENCJI ZABYTEKÓW.....	82
4. ZASADY DOTYCZĄCE WYZNACZANIA STREF OCHRONY KONSERWATORSKIEJ.....	82
5. ZASADY OCHRONY I DZIAŁAŃ W WYZNACZONYCH STREFACH OCHRONY KONSERWATORSKIEJ.....	83
6. WYMAGANIA DOTYCZĄCE ZABYTEKÓW CHRONIONYCH NA PODSTAWIE USTALEŃ MIEJSCOWYCH PLANÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO.....	85
7. WYMAGANIA DOTYCZĄCE ZABYTEKÓW ARCHEOLOGICZNYCH.....	85
8. ZASADY OCHRONY DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ.....	86
IV. OBSZARY I ZASADY OCHRONY ŚRODOWISKA, JEGO ZASOBÓW, OCHRONY PRZYRODY I KRAJOBRAZU KULTUROWEGO	87
1. STRUKTURA PRZYRODNICZA I KRAJOBRAZ GMINY.....	87
2. OBSZARY I OBIEKTY CHRONIONE NA PODSTAWIE USTAWY O OCHRONIE PRZYRODY.....	87
3. ZASADY OCHRONY ŚRODOWISKA OBSZARÓW I OBIEKTÓW OBJĘTYCH OCHRONĄ PRAWNĄ.....	88
4. OBSZARY I OBIEKTY PROPONOWANE DO OBJĘCIA OCHRONĄ	89
5. OCHRONA WÓD.....	89
V. KIERUNKI I ZASADY KSZTAŁTOWANIA ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ	90
1. ROLNICZA PRZESTRZEŃ PRODUKCYJNA.....	90
2. LEŚNA PRZESTRZEŃ PRODUKCYJNA.....	90
VI. KIERUNKI ROZWOJU SYSTEMU TRANSPORTU	92
1. STRUKTURA I HIERARCHIA UKŁADU DROGOWEGO.....	92
2. ODCINKI PLANOWANE.....	92
3. ZASADY ROZWOJU UKŁADU DROGOWEGO.....	93
4. PARKOWANIE.....	93
5. TRANSPORT KOLEJOWY.....	95
6. TRANSPORT ROWEROWY.....	95
VII. KIERUNKI ROZWOJU SYSTEMÓW INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ	96
1. ZAOPATRZENIE W WODĘ.....	96
2. ODPROWADZANIE I OCZYSZCZANIE ŚCIEKÓW.....	96
3. GOSPODARKA ODPADAMI.....	96
4. ZAOPATRZENIE W ENERGIĘ ELEKTRYCZNĄ.....	97
5. ZAOPATRZENIE W CIEPŁO.....	97
6. ZAOPATRZENIE W GAZ.....	97
7. ENERGIA ODNAWIALNA.....	97
VIII. OBSZARY O SZCZEGÓLNYCH ZASADACH ZAGOSPODAROWANIA	98
1. OBSZARY NARAŻONE NA NIEBEZPIECZEŃSTWO POWODZI.....	98
2. OBSZARY ZAGROŻONE OSUWANIEM SIĘ MAS ZIEMNYCH.....	98
3. OBSZARY WOKÓŁ CMENTARZY.....	98

4. OBSZARY ROZMIESZCZENIA OBIEKTÓW HANDLOWYCH O POWIERZCHNI SPRZEDAŻY POWYŻEJ 2000 m ²	99
5. OBSZARY INWESTYCJI CELU PUBLICZNEGO.....	99
6. STRATEGICZNE OBSZARY ROZWOJOWE	99
7. OBSZARY WYMAGAJĄCE PRZEKSZTAŁCEŃ, REHABILITACJI LUB REKULTYWACJI.....	99

IX. MIEJSCOWE PLANY ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO 100

1. INSTRUMENTY REALIZACJI POLITYKI PRZESTRZENNEJ.....	100
2. OGÓLNE WYTYCZNE DO PROJEKTÓW PLANÓW MIEJSCOWYCH.....	100
3. OBSZARY, DLA KTÓRYCH SPORZĄDZENIE PLANÓW MIEJSCOWYCH JEST OBOWIĄZKOWE.....	101
4. OBSZARY, DLA KTÓRYCH GMINA ZAMIERZA SPORZĄDZIĆ PLAN MIEJSCOWY.....	101

CZĘŚĆ C: UZASADNIENIE

I. OBJAŚNIENIE PRZYJĘTYCH ROZWIĄZAŃ 115

II. SYNTEZA USTALEŃ STUDIUM..... 118

ZAŁĄCZNIKI TABELARYCZNE :

TAB. Z1A. ZABYTKI NIERUCHOME OBJĘTE OCHRONĄ PRAWNĄ PRZEZ WPIS DO REJESTRU	103
TAB. Z1B. ZABYTKI NIERUCHOME ARCHEOLOGICZNE OBJĘTE OCHRONĄ PRAWNĄ PRZEZ WPIS DO REJESTRU	103
TAB. Z2. OBIEKTY OBJĘTE GMINNĄ EWIDENCJĄ ZABYTKÓW O WYSOKIEJ WARTOŚCI ZABYTKOWEJ, ARCHITEKTONICZNEJ, CENNE DLA KRAJOBRAZU, PROPONOWANE DO OBJĘCIA OCHRONĄ POPRZEC WPIS DO REJESTRU ZABYTKÓW	103
TAB. Z3. POZOSTAŁE OBIEKTY ZABYTKOWE OBJĘTE GMINNĄ EWIDENCJĄ ZABYTKÓW	104
TAB. Z4. KRZYŻE I KAPLICZKI O WARTOŚCI HISTORYCZNEJ OBJĘTE GMINNĄ EWIDENCJĄ ZABYTKÓW	107
TAB. Z5. STANOWISKA ARCHEOLOGICZNE OBJĘTE GMINNĄ EWIDENCJĄ ZABYTKÓW	108
TAB. Z6. WAŻNIEJSZE DOBRA KULTURY WSPÓŁCZESNEJ	108

ZAŁĄCZNIKI TEKSTOWE :

Z2A. PODSTAWOWE POJĘCIA ZASTOSOWANE W STUDIUM	109
Z2B. WYBÓR UŻYWANYCH W STUDIUM TERMINÓW ZDEFINIOWANYCH W USTAWIE O PLANOWANIU I ZAGOSPODAROWANIU PRZESTRZENNYM ORAZ W PRZEPISACH ODRĘBNYCH	111

ZAŁĄCZNIKI GRAFICZNE :

1. UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO (MAPA W SKALI 1:10 000)
2. RYSUNEK STUDIUM (MAPA W SKALI 1:10 000)

**CZĘŚĆ A:
UWARUNKOWANIA
ZAGOSPODAROWANIA
PRZESTRZENNEGO**

I. WPROWADZENIE

1. PODSTAWY PRAWNE OPRACOWANIA STUDIUM.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy jest dokumentem planistycznym sporządzanym na podstawie art. 9 ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym [1], zwanej dalej „ustawą”, w związku z art. 3, który stanowi iż kształtowanie i prowadzenie polityki przestrzennej na terenie gminy, w tym uchwalanie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, należy do zadań własnych gminy.

Uchwała Rady Gminy Radziechowy-Wieprz Nr XIX/125/12 w sprawie przystąpienia do sporządzenia Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Radziechowy-Wieprz, została podjęta w dniu 28 czerwca 2012 r.

Studium uchwała rada gminy (czynność ta należy do wyłącznej właściwości rady gminy, zgodnie z art. 18 ust. 2 pkt 5 ustawy o samorządzie gminnym [2]), rozstrzygając jednocześnie o sposobie rozpatrzenia uwag do projektu tego dokumentu nieuwzględnionych przez wójta gminy. Tekst i rysunek studium, a także rozstrzygnięcie rady gminy w sprawie nieuwzględnionych uwag stanowią załączniki do uchwały o uchwaleniu studium (art. 12 ust. 1 ustawy [1]).

Cel, zasady i tryb sporządzenia studium oraz zakres dokumentu określają przepisy art. 9 – 13 ustawy, rozporządzenia w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy [3] oraz odrębne przepisy - inne ustawy i ich rozporządzenia wykonawcze. Najważniejsze spośród przepisów odrębnych mających zastosowanie do obszaru gminy Radziechowy-Wieprz wymienia się w p. 5 niniejszego rozdziału.

2. CEL SPORZĄDZENIA STUDIUM.

Celem sporządzenia studium jest **określenie polityki przestrzennej gminy, w tym lokalnych zasad zagospodarowania przestrzennego** (art. 9 ust. 1 ustawy).

Zgodnie z art. 1 ustawy, polityka przestrzenna powinna służyć zapewnieniu zrównoważonego rozwoju i ładu przestrzennego, uwzględniając wymagania ładu przestrzennego (w tym urbanistyki i architektury), walory architektoniczne i krajobrazowe, wymagania ochrony środowiska, ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej, ochrony zdrowia oraz bezpieczeństwa ludzi i mienia, walory ekonomiczne przestrzeni, prawo własności, potrzeby obronności i bezpieczeństwa państwa oraz potrzeby interesu publicznego, a także potrzeby w zakresie rozwoju infrastruktury technicznej, w szczególności sieci szerokopasmowych.

3. ZASADY I TRYB SPORZĄDZANIA STUDIUM.

Zgodnie z art. 9 ust. 3 ustawy, studium sporządza się dla obszaru w granicach administracyjnych gminy, jest to więc jedyny dokument z dziedziny planowania przestrzennego sporządzany na poziomie gminy, który obejmuje obowiązkowo jej cały obszar.

Studium musi zawierać część określającą uwarunkowania, o których mowa w art. 10 ust. 1 ustawy, przedstawione w formie tekstowej i graficznej, część tekstową określającą kierunki zagospodarowania przestrzennego gminy oraz rysunek przedstawiający w formie graficznej ustalenia dotyczące kierunków zagospodarowania przestrzennego, a także granice obszarów, o których mowa w art. 10 ust. 2 ustawy. Część tekstowa studium obejmuje również uzasadnienie przyjętych rozwiązań, w tym określenie wpływu uwarunkowań na ustalenie kierunków i zasad zagospodarowania przestrzennego oraz syntezę ustaleń (§ 4 ust.1 rozporządzenia w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy).

1 Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz.U. 2012 poz. 647, zm. Dz.U 2012 poz. 951, 1445; Dz.U. 2013 poz. 21, 405, 1238)

2 Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2013 r. poz. 594)

3 Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy (Dz. U. 2004 nr 118, poz. 1233)

Organem sporządzającym studium jest Wójt Gminy, który sporządza projekt studium uwzględniając zasady określone w koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju [4], ustalenia strategii rozwoju i planu zagospodarowania przestrzennego województwa oraz strategii rozwoju gminy, jeżeli gmina dysponuje takim opracowaniem (art. 9 ust. 2 ustawy).

Projekt studium powinien uwzględniać ustalenia planu zagospodarowania przestrzennego województwa, a w przypadku jego braku lub niewprowadzenia do planu zadań rządowych - ustalenia programów zawierających zadania rządowe, służące realizacji inwestycji celu publicznego o znaczeniu krajowym, przyjmowane przez Radę Ministrów w drodze rozporządzenia (zgodnie z art. 48 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, projekt studium podlega uzgodnieniu z wojewodą w zakresie zgodności z ustaleniami tych programów).

Wymagania ochrony środowiska określa się na podstawie opracowań ekofizjograficznych (art. 72 ust. 4 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska [5]), przy czym przez opracowanie ekofizjograficzne rozumie się dokumentację sporządzaną na potrzeby studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, charakteryzującą poszczególne elementy przyrodnicze na obszarze objętym studium i ich wzajemne powiązania (art. 72 ust. 5 ustawy Prawo ochrony środowiska).

Tryb sporządzania studium reguluje szczegółowo art. 11 i 12 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

Ponadto do procedury sporządzania studium stosuje się przepisy ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko [6]. W myśl jej przepisów sporządzanie projektu studium jest postępowaniem wymagającym udziału społeczeństwa, w formie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko (art. 46 ust.1) w tym - sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko.

Naruszenie zasad sporządzania studium, istotne naruszenie trybu jego sporządzania, a także naruszenie właściwości organów w tym zakresie, powodują nieważność uchwały rady gminy w całości lub części (art. 28 ust. 1 ustawy).

4. ZAKRES PROJEKTU STUDIU WYNIKAJĄCY Z USTAWY O PLANOWANIU I ZAGOSPODAROWANIU PRZESTRZENNYM.

Podstawą ustaleń studium jest rozpoznanie uwarunkowań zagospodarowania przestrzennego występujących na obszarze gminy, wynikających z:

- a) dotychczasowego przeznaczenia, zagospodarowania i uzbrojenia terenu,
- b) stanu ładu przestrzennego i wymogów jego ochrony,
- c) stanu środowiska, w tym stanu rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej, wielkości i jakości zasobów wodnych oraz wymogów ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego,
- d) stanu dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej,
- e) warunków i jakości życia mieszkańców, w tym ochrony ich zdrowia,
- f) zagrożenia bezpieczeństwa ludności i jej mienia,
- g) potrzeb i możliwości rozwoju gminy,
- h) stanu prawnego gruntów,
- i) występowania obiektów i terenów chronionych na podstawie przepisów odrębnych,
- j) występowania obszarów naturalnych zagrożeń geologicznych,
- k) występowania udokumentowanych złóż kopalin oraz zasobów wód podziemnych,
- l) występowania terenów górniczych wyznaczonych na podstawie przepisów odrębnych,
- m) stanu systemów komunikacji i infrastruktury technicznej, w tym stopnia uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej, energetycznej oraz gospodarki odpadami,
- n) zadań służących realizacji ponadlokalnych celów publicznych,

4 Uchwała Nr 239 Rady Ministrów z dnia 13 grudnia 2011 r. w sprawie przyjęcia Koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 (M.P. 2012 poz. 252)

5 Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. prawo ochrony środowiska (t.j. Dz.U. z 2013 r. poz. 1232, zm. Dz. U. z 2013 poz. 1238)

6 Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2013 r. poz. 1235, zm. Dz. U. z 2013 r. poz. 1238)

- o) wymagań dotyczących ochrony przeciwpowodziowej.

Treść polityki przestrzennej gminy zawarta w ustaleniach studium powinna obejmować :

- a) kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów (dopuszczalny zakres i ograniczenia tych zmian, wytyczne ich określania w planach miejscowych);
- b) kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów (minimalne i maksymalne parametry i wskaźniki urbanistyczne uwzględniające wymagania ładu przestrzennego, w tym urbanistyki i architektury oraz zrównoważonego rozwoju, tereny do wyłączenia spod zabudowy oraz wytyczne określania tych wymagań w planach miejscowych);
- c) obszary oraz zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody i krajobrazu kulturowego (wytyczne określania zasad w planach miejscowych, wynikające z potrzeb ochrony środowiska, o których mowa w art. 72 ustawy Prawo ochrony środowiska, obowiązujących ustaleń planów ochrony ustanowionych dla form ochrony przyrody);
- d) obszary i zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej (wytyczne określania zasad w planach miejscowych, wynikające z potrzeb ochrony zabytków);
- e) kierunki rozwoju systemów komunikacji i infrastruktury technicznej (wytyczne określania w planach miejscowych wykorzystania i rozwijania potencjału już istniejących systemów oraz koordynacji lokalnych i ponadlokalnych zamierzeń inwestycyjnych);
- f) kierunki i zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej (w tym obszary, w których planuje się zmianę przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne);
- g) obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym i ponadlokalnym, zgodnie z ustaleniami planu zagospodarowania przestrzennego województwa i programów zawierających zadania rządowe, służące realizacji inwestycji celu publicznego o znaczeniu krajowym;
- h) obszary, dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na podstawie przepisów odrębnych, w tym obszary wymagające przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości, a także obszary rozmieszczenia obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m² oraz obszary przestrzeni publicznej;
- i) obszary, dla których gmina zamierza sporządzić miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego w tym obszary wymagające zmiany przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne;
- j) obszary szczególnego zagrożenia powodzią i osuwania się mas ziemnych;
- k) obiekty lub obszary, dla których wyznacza się w złożu kopaliny filar ochronny;
- l) obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji lub rekultywacji oraz inne obszary problemowe (szczególnych zjawisk z zakresu gospodarki przestrzennej lub występowania konfliktów przestrzennych), w zależności od uwarunkowań i potrzeb zagospodarowania występujących w gminie;
- m) granice terenów zamkniętych i ich stref ochronnych;
- n) obszary, na których rozmieszczone będą urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW, a także ich strefy ochronnych związanych z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu - jeżeli na obszarze gminy przewiduje się wyznaczenie takich obszarów.

5. WYMAGANIA WYNIKAJĄCE Z INNYCH USTAW.

Wymagania dotyczące zawartości projektu studium odnoszące się do obszarów wiejskich zawarte są, oprócz ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym i rozporządzenia w sprawie zakresu studium, także tzw. przepisach odrębnych - czyli innych ustawach oraz ich przepisach wykonawczych. Do najważniejszych należą:

5.1. Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska [5]:

5.1.1. Zgodnie z art. 71 tej ustawy

- a) podstawę do sporządzania studium stanowią zasady zrównoważonego rozwoju i ochrony środowiska;
- b) w studium określa się rozwiązania niezbędne do zapobiegania powstawaniu zanieczyszczeń, zapewnienia ochrony przed zanieczyszczeniami oraz przywracania środowiska do właściwego

stanu, ustala się warunki realizacji przedsięwzięć, umożliwiające uzyskanie optymalnych efektów w zakresie ochrony środowiska oraz kształtuje się przeznaczenie i sposób zagospodarowania terenu tak, by w jak największym stopniu zapewnić zachowanie ich walorów krajobrazowych.

- 5.1.2. Zgodnie z art. 72 ust. 1 cyt. ustawy, w studium zapewnia się warunki utrzymania równowagi przyrodniczej i racjonalną gospodarkę zasobami, w szczególności poprzez:
- a) ustalanie programów racjonalnego wykorzystania powierzchni ziemi, w tym na terenach eksploatacji złóż kopalin, i racjonalnego gospodarowania gruntami;
 - b) uwzględnianie obszarów występowania złóż kopalin oraz obecnych i przyszłych potrzeb eksploatacji tych złóż;
 - c) uwzględnianie konieczności ochrony wód, gleby i ziemi przed zanieczyszczeniem w związku z prowadzeniem gospodarki rolnej;
 - d) zapewnianie ochrony walorów krajobrazowych środowiska i warunków klimatycznych;
 - e) uwzględnianie potrzeb w zakresie zapobiegania ruchom masowym ziemi i ich skutkom;
 - f) uwzględnianie innych potrzeb w zakresie ochrony powietrza, wód, gleby, ziemi, ochrony przed hałasem, wibracjami i polami elektromagnetycznymi.
- 5.1.3. Wymaga się ponadto (art. 72 ust. 2 - 4), aby w studium, na podstawie opracowań ekofizjograficznych dokumentujących cechy elementów przyrodniczych i ich wzajemne powiązania:
- a) przy przeznaczaniu terenów na poszczególne cele oraz przy określaniu zadań związanych z ich zagospodarowaniem w strukturze wykorzystania terenu, ustalać proporcje pozwalające na zachowanie lub przywrócenie na nich równowagi przyrodniczej i prawidłowych warunków życia;
 - b) określać sposób zagospodarowania obszarów zdegradowanych w wyniku działalności człowieka, klęsk żywiołowych oraz ruchów masowych ziemi.
- 5.2. Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody [7]:**
- 5.2.1. W studium należy uwzględniać wymagania ochrony przyrody, która w rozumieniu ustawy polega na zachowaniu, zrównoważonym użytkowaniu oraz odnawianiu zasobów, tworów i składników przyrody: dziko występujących roślin, zwierząt i grzybów (w tym objętych ochroną gatunkową), zwierząt prowadzących wędrowny tryb życia, siedlisk przyrodniczych, (w tym siedlisk zagrożonych wyginięciem rzadkich i chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów), tworów przyrody żywej i nieożywionej oraz kopalnych szczątków roślin i zwierząt, krajobrazu, zieleni w miastach i wsiach oraz zadrzewień (art. 2 ust.1).
- 5.2.2. Polityka przestrzenna może mieć wpływ na realizację celów ochrony przyrody wymienionych w ustawie: utrzymanie procesów ekologicznych i stabilności ekosystemów, zachowanie różnorodności biologicznej oraz dziedzictwa geologicznego, a także na ochronę walorów krajobrazowych i terenów zieleni oraz utrzymywanie lub przywracanie do właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych, a także pozostałych zasobów, tworów i składników przyrody (art. 2 ust. 2, art. 3 ust. 1, art. 4 ust.1 i 2).
- 5.2.3. Projekt studium uwarunkowań podlega uzgodnieniu z regionalnym dyrektorem ochrony środowiska w zakresie ustaleń mogących mieć negatywny wpływ na ochronę przyrody parku krajobrazowego lub obszaru Natura 2000 (dotyczy obszarowych form ochrony przyrody ustanowionych na obszarze gminy Radziechowy-Wieprz). Szczególne warunki zagospodarowania przestrzennego w tych obszarach obejmują:
- a) ustalenia do studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego i miejscowych planów, dotyczące eliminacji lub ograniczenia zagrożeń wewnętrznych lub zewnętrznych, zawarte w planach planów ochrony dla parków krajobrazowych (art. 20 ust. 4 pkt 6),
 - b) wskazania do zmian w istniejących studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego i miejscowych planach, dotyczące eliminacji lub ograniczenia zagrożeń wewnętrznych lub zewnętrznych, jeżeli są niezbędne dla utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000, zawarte w planie zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 (art. 28 ust. 10 pkt 5) lub w planie ochrony obszaru Natura 2000 (art. 29 ust. 8 pkt 4) przy czym:
- 5.2.4. zgodnie z art. 30 ust. 1 i 2 ustawy, plan ochrony ustanowiony dla parku krajobrazowego położonego w granicach obszaru Natura 2000 oraz plan urządzenia lasu dla nadleśnictwa położonego w granicach obszaru Natura 2000, staje się planem ochrony dla tej części obszaru Natura 2000, jeżeli uwzględnia zakres ustaleń, o którym mowa w art. 29, w tym określenie warunków utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000, zachowania integralności

7 Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2013 r. poz. 627, zm. Dz. U. z 2013 r. poz. 628, 842)

obszaru Natura 2000 oraz spójności sieci obszarów Natura 2000, odnoszących się w szczególności do zagospodarowania przestrzennego, w tym terenów lokalizacji zabudowy możliwej bez szkody dla obszaru Natura 2000, infrastruktury technicznej i komunikacyjnej, infrastruktury turystycznej i edukacyjnej, a także obszarów, które powinny być zalesione oraz obszarów wyłączonych z zalesiania (art. 29 ust. 8 pkt 3 lit. b).

- 5.2.5. Ponadto w zagospodarowaniu przestrzennym należy uwzględniać zakazy niszczenia siedlisk i ostoi, oraz dokonywania zmian stosunków wodnych i niszczenia gleby w ostojach dziko występujących roślin i grzybów objętych ochroną gatunkową (art. 51 ust. 1 pkt 2 i 3), a także zakazy wprowadzone w związku z ustanowieniem pomników przyrody, stanowisk dokumentacyjnych, użytków ekologicznych lub zespołów przyrodniczo-krajobrazowych (art. 45).

5.3. Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami ^[8] :

- 5.3.1. W studium uwzględnia się ochronę zabytków nieruchomych wpisanych do rejestru i ich otoczenia, innych zabytków nieruchomych, znajdujących się w gminnej ewidencji zabytków, a także ustaleń gminnego programu opieki nad zabytkami - w przypadku gdy gmina posiada taki plan (art. 19 ust. 1 i 2).
- 5.3.2. W studium ustala się, w zależności od potrzeb, strefy ochrony konserwatorskiej obejmujące obszary, na których obowiązują określone ustaleniami planu ograniczenia, zakazy i nakazy, mające na celu ochronę znajdujących się na tym obszarze zabytków oraz zawiera się rozwiązania niezbędne do zapobiegania zagrożeniom dla zabytków, zapewnienia im ochrony przy realizacji inwestycji oraz przywracania do jak najlepszego stanu (art. 19 ust. 3).

5.4. Ustawa z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne ^[9] :

- 5.4.1. Projekt studium wymaga uzgodnienia z właściwym dyrektorem regionalnego zarządu gospodarki wodnej w zakresie zagospodarowania obszarów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi (art. 4a pkt 1), przy czym przez obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi rozumie się obszary określone w opracowaniu sporządzonym przez Prezesa Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej (KZGW), pod nazwą wstępna ocena ryzyka powodziowego (art. 88b pkt 5). Są to obszary, na których istnieje znaczące ryzyko powodzi lub jest prawdopodobne wystąpienie znaczącego ryzyka powodzi (art. 9 ust. 1 pkt 6b), dla których Prezes KZGW sporządza następnie mapy zagrożenia powodziowego oraz mapy ryzyka powodziowego (art. 88d i 88e). Na mapach zagrożenia i ryzyka powodziowego zostaną wskazane m.in. granice obszarów szczególnego zagrożenia powodzią, które obowiązkowo uwzględnia się w studium i w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego zgodnie z ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (odpowiednio - art. 10 ust. 2 pkt 11 i art. 15 ust. 2 pkt 7). Przez obszary szczególnego zagrożenia powodzią prawo wodne rozumie obszary: na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi raz na 100 lat, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi raz na 10 lat, a także obszary między linią brzegu a wałem przeciwpowodziowym lub naturalnym wysokim brzegiem, w który wbudowano trasę wału przeciwpowodziowego oraz wyspy i przymuliska, stanowiące działki ewidencyjne. Termin sporządzenia tych map został wyznaczony w ustawie na 22 grudnia 2013 r. (art. 11 ust. 1 pkt 1 lit. b ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. o zmianie ustawy - Prawo wodne oraz niektórych innych ustaw, Dz.U. Nr 32 poz. 159), zgodnie zaś z art. 17 pkt 2 cyt. ustawy, do czasu sporządzenia map zagrożenia powodziowego, jako obszary szczególnego zagrożenia powodzią traktuje się obszary bezpośredniego zagrożenia powodzią wyznaczone na podstawie przepisów dotychczasowych.
- 5.4.2. Granice obszarów wskazanych na mapach zagrożenia powodziowego i mapach ryzyka powodziowego uwzględnia się miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, w terminie 18 miesięcy od przekazania tych map przez Prezesa KZGW wójtowi gminy (art 88f ust. 7).
- 5.4.3. W studium uwzględnia się również ustalenia: planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza, planu zarządzania ryzykiem powodziowym oraz planu przeciwdziałania skutkom suszy na obszarze dorzecza (art. 118).
- 5.5. **Ustawa z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków ^[10]** stanowi, iż w studium ustala się kierunki rozwoju sieci w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków (art. 3).

8 **Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami** (Dz.U. z 2003 r. Nr 162, poz. 1568, zm.:Dz.U. z 2004 r. Nr 96, poz. 959, Nr 238, poz. 2390, z 2006 r. Nr 50, poz. 362, Nr 126, poz. 875, z 2007 r. Nr 192 poz. 1394, z 2009 r. Nr 31, poz. 206, Nr 97, poz. 804, z 2010 r. Nr 75, poz. 474, Nr 130, poz. 871)

9 **Ustawa z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne** (t.j. Dz.U. z 2012 r. poz. 415, poz. 951 poz. 1513, z 2013 poz. 21, 165)

10 **Ustawa z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków** (t.j. Dz. U. z 2006 r. Nr 123, poz. 858, z 2007 r. Nr 147, poz. 1033, z 2009 r. Nr 18, poz. 97, z 2010 r. Nr 47, poz. 278, Nr 238, poz. 1578, 2012 r. poz. 951, poz. 1513)

- 5.6. **Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze** [¹¹] wymaga ujawnienia w studium udokumentowanych złóż kopalin w celu ich ochrony (art. 95 ust. 1), poprzez obowiązkowe wprowadzenie do studium „obszaru udokumentowanego złoża kopalin” (art. 95 ust. 2), a także uwzględniania obszarów i terenów górniczych (art. 104 ust. 1).

6. ZNACZENIE STUDIUM.

Studium nie jest aktem prawa miejscowego (art. 9 ust. 5 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym), jednak jego ustalenia są wiążące dla organów gminy przy sporządzaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego (art. 9 ust. 4 cyt. ustawy).

W przypadku wskazania obszarów, dla których sporządzenie miejscowego planu jest obowiązkowe - zgodnie z art. 10 ust. 2 pkt 8 ustawy, obowiązek przystąpienia do sporządzenia planu powstaje po upływie 3 miesięcy od dnia ustanowienia takiego obowiązku (art. 10 ust. 3). Istotne znaczenie ma również wyznaczenie w studium obszarów wymagających zmiany przeznaczenia gruntów na cele nierolnicze lub leśne, ponieważ plan miejscowy, w wyniku którego następuje zmiana przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych, sporządza się dla całego obszaru wyznaczonego w studium (art. 14 ust.3).

Studium jest podstawą tworzenia gminnego zasobu nieruchomości (art. 24 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami [¹²]), a także zakładania ewidencji miejscowości, ulic i adresów (ustawa z dnia 17 maja 1989 r. Prawo geodezyjne i kartograficzne [¹³] - art. 47a ust. 3).

Kierunki rozwoju gminy określone w studium uwzględnia się w wieloletnim planie rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych, będących w posiadaniu przedsiębiorstwa wodociągowo – kanalizacyjnego (art. 15 i 21 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków) oraz w planach rozwoju w zakresie zaspokojenia obecnego i przyszłego zapotrzebowania na paliwa gazowe lub energię, sporządzanych lub aktualizowanych przez przedsiębiorstwa energetyczne zajmujące się przesyłaniem lub dystrybucją paliw gazowych lub energii (art. 16 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne [¹⁴]). Gmina realizuje zadania własne w zakresie zaopatrzenia w energię elektryczną, ciepło i paliwa gazowe zgodnie z kierunkami rozwoju gminy zawartymi w studium (art. 18 cyt. ustawy).

W przypadku braku planu miejscowego:

- sposób korzystania z nieruchomości określony w studium stanowi kryterium uzgodnienia koncesji, o których mowa w ustawie Prawo geologiczne i górnicze (podejmowanie i wykonywanie działalności określonej tą ustawą jest dozwolone tylko wówczas, jeżeli nie naruszy ona sposobu wykorzystywania nieruchomości ustalonego w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, a w przypadku jego braku - w studium);
- studium stanowi jedną z podstaw ustalania przeznaczenia nieruchomości na potrzeby określania wartości nieruchomości (art. 154 ustawy o gospodarce nieruchomościami).

11 **Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze** (Dz.U. 2011 nr 163 poz. 981, zm.: Dz.U. 2013 poz. 21, 1238)

12 **Ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami** (t.j. Dz.U. z 2010 r. Nr 102, poz. 651, zm.: Dz.U. Nr 106, poz. 675, Nr 155, poz. 1043, Nr 197 poz. 1307 Nr 200, poz. 1323, z 2011 r. Nr 106 poz. 622, Nr 115 poz. 673, Nr 129 poz. 732, Nr 130 poz. 762, Nr 163, poz. 981, Nr 187 poz. 1110, Nr 224 poz. 1337, z 2012 r. poz. 908, poz. 951, poz. 1256, poz. 1429, poz. 1529, z 2013 r. Poz. 829, 1238)

13 **Ustawa z dnia 17 maja 1989 r. Prawo geodezyjne i kartograficzne** (t.j. Dz.U. 2010 nr 193 poz. 1287, zm. z 2013 r. poz. 805, 829)

14 **Ustawa z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne** (t.j. Dz. U. z 2012 r. poz. 1059, z 2013 r. poz. 984, poz. 1238)

II. ZEWNĘTRZNE UWARUNKOWANIA ROZWOJU GMINY

1. POŁOŻENIE I RANGA GMINY. POWIĄZANIA Z OTOCZENIEM

Radziechowy-Wieprz są gminą wiejską, położoną w południowej części województwa śląskiego na terenie Kotliny Żywieckiej, w środkowej części powiatu żywieckiego. Powierzchnia gminy to 6486 ha [¹⁵], z czego ok. 40% to użytki leśne, zlokalizowane głównie na stokach górskich pasm Beskidu Śląskiego i Żywieckiego.

Gmina graniczy z siedmioma gminami, wchodzącymi w skład dwóch powiatów: żywieckiego i cieszyńskiego. Od północy jej sąsiadami są: gmina Lipowa, miasto Żywiec i gmina Świnna, od wschodu: gmina Jeleśnia, od południa - gminy Węgierska Górka i Milówka. Od strony zachodniej, na niewielkim odcinku gmina graniczy z miastem Wisła położonym w powiecie cieszyńskim.

Gmina liczy 12 997 mieszkańców [¹⁶]. Średnia gęstość zaludnienia to 200 osób na 1 km², jednak tkanka osadnicza koncentruje się w środkowej części gminy oraz wzdłuż dolin licznie występujących w tym obszarze potoków górskich. Pozostała część terenów jest gęsto zalesiona lub ma charakter rolniczy i ze względu na ukształtowanie terenu często nie jest odpowiednia dla wprowadzenia zabudowy.

Istotny wpływ na planowanie rozwoju gminy ma jej położenie w korytarzu transportowym relacji północ - południe oraz bliskość (20 km) przejścia granicznego Myto, które otwiera drogę z aglomeracji śląskiej oraz Bielska-Białej na zachodnią część Słowacji. Trasa ta ma więc istotne znaczenie regionalne. Trakt komunikacyjny przebiega bezpośrednio przez środkową część gminy, koncentrując ruch tranzytowy, samochodowy i kolejowy na wciąż realizowanej drodze S69. W granicach gminy Radziechowy-Wieprz zrealizowano już cały zaplanowany fragment trasy S69, w tym dwa węzły; ponadto przez teren gminy przebiega fragment starej drogi krajowej nr 69 oraz linia kolejowa nr 139 relacji Katowice - Bielsko - Żywiec - Zwardoń - Čadca (Słowacja).

Radziechowy-Wieprz wchodzi w skład Związku Międzygminnego ds. Ekologii w Żywcu, który od początku działalności ma za zadanie wdrażać inwestycje proekologiczne, mające na celu poprawę atrakcyjności turystycznej regionu. W ramach tej inicjatywy zrealizowano zakład utylizacji odpadów stałych, składającego się z sortowni surowców wtórnych, kompostowni oraz składowiska odpadów komunalnych, obecnie natomiast realizowany jest program oczyszczania ścieków. Inicjatywy proekologiczne są kluczowym filarem rozwoju, nie tylko ze względu na położenie miejscowości w otoczeniu parków krajobrazowych i obszarów sieci Natura 2000, ale także na zamiary zorientowania rozwoju gospodarczego gminy na obsługę ruchu turystycznego. Rozwój funkcji turystycznych utrudnia silna konkurencja ze strony położonych głębiej w masywie Beskidów ośrodków o utrwalonej już renomie: Węgierskiej Górki, Milówki, Jeleśni. Ze względu na bardzo dogodne położenie komunikacyjne wzrasta się natomiast zainteresowanie zabudową lotniskową.

Tradycyjnie miejscowa ludność trudniła się rolnictwem, jednak w ostatnich latach zaczęło ono podupadać. Pozarolnicza działalność gospodarcza na terenie gminy jest słabo rozwinięta, dlatego znaczna część mieszkańców podejmuje pracę w sąsiednim Żywcu. Słabo rozwinięte są również usługi ponadpodstawowe, dlatego obszar gminy posiada silne związki funkcjonalne z Żywcem, spełniając rolę jego strefy podmiejskiej. Położenie na szlaku komunikacyjnym łączącym Śląsk i Bielsko z przejściem granicznym oraz sąsiedztwo większego ośrodka, jakim jest Żywiec stanowi silną podstawę dla rozwoju działalności przemysłowej i usługowej, zwłaszcza po zrealizowaniu trasy S69. W północnej części sołectwa Wieprz teren o powierzchni ok. 4 ha został włączony do Specjalnej Strefy Ekonomicznej, co otwiera przed gminą nowe możliwości rozwoju.

2. ZASADY OKREŚLONE W KONCEPCJI PRZESTRZENNEGO ZAGOSPODAROWANIA KRAJU¹⁷

W studium uwzględnia się zasady określone w koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju (art. 9 ust. 2 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym).

Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 (KPZK 2030), przyjęta 13 grudnia 2011 r. uchwałą Rady Ministrów, zakłada zbudowanie „sprawnego i przejrzystego” systemu planowania

15 Bank danych Lokalnych GUS, 2013 [<http://www.stat.gov.pl>]

16 Ludność faktycznie zamieszkała; stan w dniu 31 XII 2012, źródło: Bank danych Lokalnych GUS, 2013 [<http://www.stat.gov.pl>]

17 Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030, przyjęta uchwałą Nr 239 Rady Ministrów z dnia 13 grudnia 2011 r. (Monitor Polski 2012, poz. 252)

przestrzennego na każdym poziomie gospodarowania przestrzenią, mającego za podstawę zasadę współzależności celów polityki przestrzennej z celami polityki regionalnej.

KPKZ 2030 zakłada wprowadzenie zmian w przepisach, obejmujących m.in.: ustalenie zasady pierwszeństwa wykorzystania obszarów już zagospodarowanych przed zagospodarowaniem nowych obszarów, ustanowienie zakazu rozpraszania zabudowy, a także jej rozwoju wzdłuż dróg krajowych i na terenach pozbawionych infrastruktury wodno-kanalizacyjnej, ustalenie zasady wiążącej roli studiów również dla decyzji związanych z określaniem warunków i wydawaniem pozwoleń na zabudowę, a także określenie minimalnych standardów wyposażenia i zagospodarowania przestrzennego terenów zurbanizowanych oraz dostępności do podstawowych usług społecznych.

Celem strategicznym KPKZ 2030 jest efektywne wykorzystanie przestrzeni i jej zróżnicowanych potencjałów rozwojowych do osiągnięcia ogólnych celów rozwojowych – konkurencyjności, zwiększenia zatrudnienia i większej sprawności państwa oraz spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej w długim okresie.

KPKZ 2030 wskazuje na silne tendencje depopulacyjne i odpływ ludności z małych ośrodków miejskich i wiejskich w rejony dużych miast rozmieszczonych równomiernie na terenie całego kraju. Jednocześnie wskazuje na pozytywne aspekty tego zjawiska, jako mechanizmu sprzyjającemu zrównoważonemu rozwojowi, pod warunkiem zintensyfikowania komunikacji pomiędzy tymi ośrodkami i wzmocnienia funkcji mniejszych miejscowości, takich jak Żywiec, które stanowią wielofunkcyjne ośrodki obsługi terenów wiejskich. Dla obszaru bielskiego przewiduje się znaczący spadek liczby ludności, a co za tym idzie konieczność rozwoju w dotąd marginalizowanych lub niewykorzystywanych gałęziach gospodarki oraz zgodnie z oczekiwaniami społecznymi dotyczącymi terenów wiejskich modernizacji rolnictwa, które mogłoby sprostać wyzwaniu zapotrzebowania nie tylko na żywność, ale i wciąż popularyzowaną energię odnawialną. Jednocześnie wskazuje się na wzrost dostępności komunikacyjnej i możliwość poszukiwania pracy poza miejscem zamieszkania w wysoce wyspecjalizowanych ośrodkach miejskich.

Dostępność komunikacyjna gminy Radziechowy-Wieprz ulegnie znacznej poprawie po zrealizowaniu pełnego przebiegu drogi ekspresowej S69. Wówczas gmina zyska szybkie połączenie nie tylko z Żywcem i Bielskiem, ale też z terenem północno-zachodniej Słowacji. Stanie się więc częścią transgranicznego obszaru rozwojowego i będzie mogła pełnić funkcje ośrodka pomocniczego dla silniej zurbanizowanych obszarów.

3. USTALENIA PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO¹⁸

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego definiuje położenie gminy w bielskim obszarze metropolitalnym, gdzie najbliższy położony ośrodek miejski - Żywiec pełni funkcję ponadlokalnego ośrodka wspierającego rozwój aglomeracji. Sama gmina natomiast jest lokalnym ośrodkiem wiejskim, gdzie preferuje się przede wszystkim rozwój funkcji rekreacyjno-leśnej, w drugiej kolejności zaś rolno-mieszkaniowej. Jednocześnie położenie na styku z kształtującym się obszarem rozwoju gospodarczego i koncentracji potencjału Bielsko - Żywiec oraz na trakcie komunikacyjnym w kierunku południowo-zachodniej Słowacji stawia przed gminą zadanie dwubiegowego rozwoju, jako ośrodka oferującego różne formy rekreacji i turystyki oraz zaplecza potencjału ludzkiego i przestrzennego dla sąsiedniego obszaru.

Województwo Śląskie leży na przecięciu dwóch korytarzy transportowych o znaczeniu europejskim sieci TEN-T. Na odgałęzieniu jednego z nich - korytarza VI Żylin, Bratysława leży gmina Radziechowy-Wieprz, stąd w projekcie studium należy uwzględnić inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, związane z rozwojem sieci transportowej w regionie i poprawą parametrów już istniejących linii. Warto także wykorzystać potencjał tych powiązań dla rozwoju lokalnego rynku usług turystycznych i rekreacyjnych.

W zakresie rozwoju infrastruktury energetycznej na terenie gminy projektowany jest rozwój sieci gazowej wysokiego ciśnienia, zarówno w kierunku południowym, wzdłuż Soły, jak i wschodnim, w kierunku miejscowości Trzebinia w gminie Świnna, co oznacza konieczność zabezpieczenia terenów dla realizacji tych inwestycji. W zakresie zapotrzebowania na energię elektryczną województwo zostało zdiagnozowane jako obszar o wystarczająco rozwiniętej sieci, która zabezpiecza istniejące zapotrzebowanie i nie planuje się nowych inwestycji z tego zakresu.

Najistotniejszym węzłem sieci osadniczej, leżącym w bezpośrednim sąsiedztwie gminy jest miasto Żywiec. Dla wzmocnienia tej funkcji Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego

18 Uchwała Nr II/21/2/2004 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 21 czerwca 2004 r., Dz. Urz. Woj. Śląskiego Nr 68/2004, poz. 2049.

wskazuje jako najistotniejsze tereny inwestycyjne obszar w północnej części gminy Radziechowy-Wieprz, jako bezpośrednią kontynuację zabudowy zarówno Żywca, jak i gminy Lipowa. Pozostała część gminy wyznaczona została jako obszar rozwoju osadnictwa mieszkaniowego i rekreacyjnego, jednak z zastrzeżeniem, że powinny się one kształtować w sposób nie zagrażający wysokim walorom tutejszego środowiska i krajobrazu.

Cały obszar gminy zakwalifikowany został do obszaru problemowego strukturalnie słabego rolnictwa i depresji demograficznej, a w części także jako obszar konfliktu pomiędzy wymogami ochrony przyrody a osadnictwem i zagospodarowaniem rekreacyjnym. Wskazuje się także na konieczność prowadzenia polityki przestrzennej w sposób nie zagrażający zbiornikowi wód podziemnych Dolina Soły.

4. ZADANIA SŁUŻĄCE REALIZACJI PONADLOKALNYCH CELÓW PUBLICZNYCH

W studium uwzględnia się uwarunkowania wynikające z zadań służących realizacji ponadlokalnych celów publicznych (art. 10 ust. 1 pkt 14 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym), określając obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, zgodnie z ustaleniami planu zagospodarowania przestrzennego województwa i programów zawierających zadania rządowe, służące realizacji inwestycji celu publicznego o znaczeniu krajowym, sporządzanych przez ministrów i centralne organy administracji rządowej (art. 10 ust. 2 pkt 7 cyt. ustawy).

Zgodnie z informacją Zarządu Województwa Śląskiego, w granicach gminy Radziechowy-Wieprz występują następujące zadania o znaczeniu ponadlokalnym, zawarte w dokumentach przyjętych przez Sejm, Radę Ministrów, właściwego ministra lub sejmik województwa, przyjęte w planie zagospodarowania przestrzennego województwa:

- budowa dróg ekspresowych – droga ekspresowa S69,
- modernizacja linii kolejowej E65,
- budowa gazociągu wysokiego ciśnienia od stacji w Radziechowach-Wieprzu w kierunku Słowacji.

5. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z POLITYKI PRZESTRZENNEJ GMIN SĄSIEDZKICH ORAZ STRATEGII ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU SPOŁECZNO - GOSPODARCZEGO POWIATU NA LATA 2006 - 2020

Strategia rozwoju powiatu stawia 4 główne cele, których realizacja zależy w dużej mierze od indywidualnych działań wewnątrz gmin, a przede wszystkim od warunków, jakie stworzą poszczególne jednostki dla realizacji działań w skali regionalnej. Wspomniane cele to:

- trwały rozwój w powiecie,
- zwiększenie szans rozwoju osobistego mieszkańców,
- poprawa warunków bytowych mieszkańców gminy i osób przyjezdnych oraz
- eliminacja zagrożeń środowiska i ochrona środowiska.

W najbliższych latach przewiduje się niekorzystne tendencje demograficzne, które przyczynią się do starzenia społeczności. Rozpoczynają się więc procesy zmieniające strukturę lokalnej społeczności, istotne jest zatem ukierunkowanie polityki na potrzeby jakie pojawią się wśród różnych grup wiekowych mieszkańców, aktywizację życia osób starszych i położenie nacisku na ochronę zdrowia, dbałość o edukację młodzieży i podnoszenie kwalifikacji zawodowych w wyspecjalizowanych branżach, poszukiwanie nowych obszarów aktywizacji gospodarczej, zgodnej z zasadami zrównoważonego rozwoju i powiązanych z ochroną środowiska, które stanowi jeden z najcenniejszych atutów regionu.

W związku ze zmianami struktury lokalnej społeczności utrzymywanie wszystkich lokalnych placówek oświatowych może okazać się nierentowne i część z nich może ulec likwidacji. W celu umożliwienia edukacji na odpowiednim poziomie oraz poszerzenia oferty umożliwiającej wszechstronny rozwój osobisty należy skupić inwestycje w większym ośrodku miejskim i usprawnić lokalną komunikację. Dla zapewnienia sprawnego działania takiego organizmu powiązanych ze sobą miejscowości, istotne jest także położenie nacisku na zasady ładu przestrzennego i skupiania zabudowy, poprzez dogęszczanie istniejącej tkanki i rozbudowę siedlisk. Strategia rozwoju powiatu wskazuje także na niskie wykorzystanie kapitału napływowego. Polityka gmin powinna się więc skupić na tworzeniu przestrzeni rozwoju gospodarczego.

Głównym filarem rozwoju rejonu żywiecczyzny mają stać się wyspecjalizowane usługi rekreacyjno – turystyczne. Dla realizacji tego celu istotne jest wzmocnienie oferty regionu głównie w zakresie bazy gastronomicznej i noclegowej. Oprócz tego konieczna jest rozbudowa infrastruktury technicznej

i dbałość o jakość środowiska oraz efektywne wykorzystanie przestrzeni w sposób gwarantujący zachowanie walorów tutejszego krajobrazu. Obok rozwoju w kierunku turystyki jako szansę dla regionu wskazuje się wyspecjalizowane rolnictwo, które wykorzystuje lokalną tradycję i proponuje produkty ekologiczne.

Dla realizacji głównych celów gmin rejonu istotne jest:

- uporządkowanie tutejszej przestrzeni i racjonalna gospodarka jej zasobami,
- kultywowanie lokalnych tradycji,
- dbałość o jakość środowiska,
- uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej,
- zmniejszenie ilości zanieczyszczeń wprowadzanych do środowiska.

6. INNE UWARUNKOWANIA

- 6.1. Gmina Radziechowy-Wieprz nie zalicza się do gmin uzdrowiskowych, ani nie leży w zasięgu obszarów ochrony uzdrowiskowej.¹⁹
- 6.2. Na obszarze gminy nie znajdują się lotniska ani lądowiska²⁰, obszar nie znajduje się też w zasięgu powierzchni ograniczających w otoczeniu lotniska, z rozumieniu przepisów prawa lotniczego²¹.

¹⁹ Ustawa z dnia 28 lipca 2005 r. o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych (t.j. Dz. U. z 2012 r. poz. 651, zm. Dz. U. z 2012 r. poz. 742)

²⁰ Ustawa z dnia 3 lipca 2002 r. Prawo lotnicze (t.j. Z 2012 r. Poz. 933, zm. Dz. U. Z 2012 r. Poz. 951, 1544, z 2013 r. Poz. 134, 628, 829, 912)

²¹ Rozporządzenie Ministra Transportu z dnia 25 czerwca 2003 r. w sprawie warunków, jakie powinny spełniać obiekty budowlane oraz naturalne w otoczeniu lotniska (Dz.U. 2003 nr 130 poz. 1192, zm. Dz.U. 2006 nr 134 poz. 946)

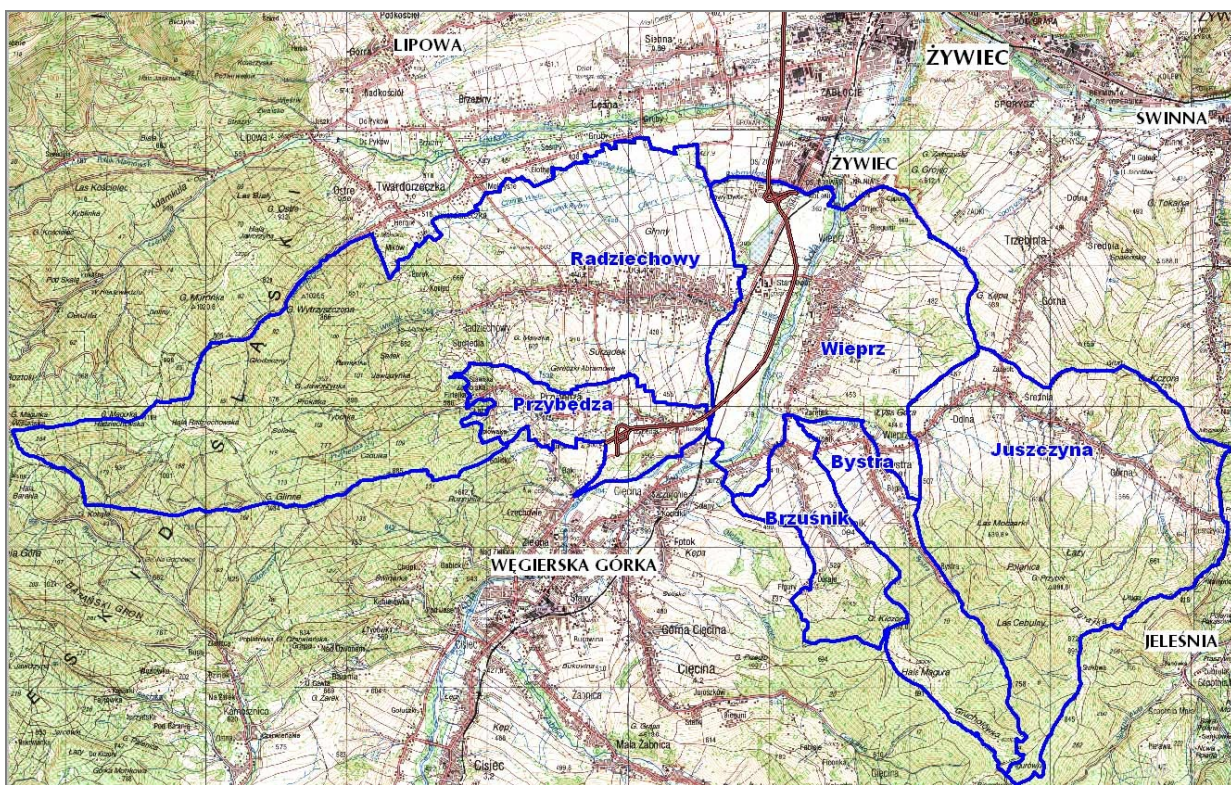
III. STAN ZAGOSPODAROWANIA I PRZEZNACZENIA TERENÓW

1. STRUKTURA PRZESTRZENNA GMINY

Układ przestrzenny gminy to zespół sześciu sołectw, których zabudowa ukształtowała się w naturalnych zagłębieniach dolin rzecznych. Są to sołectwa:

- Radziechowy,
- Przybędza,
- Wieprz,
- Brzuśnik,
- Bystra,
- Juszczyzna.

Całość położona jest w malowniczej Kotlinie Żywieckiej, otoczona od zachodu stokami Beskidu Śląskiego, a od południowego-wschodu Beskidem Żywieckim. Granice gminy biegną przede wszystkim w wysoko położonych terenach leśnych, objętych różnymi formami ochrony przyrody. Jedyne od strony północnej i na wąskim fragmencie strony południowej obszar gminy otwiera się na kotlinę. W tych miejscach widoczne są połączenia z ościennymi ośrodkami: Gminą Lipowa i Żywiec od północy oraz Węgierska Górka od południa. Część północna otwiera się na tereny mieszkaniowe i przemysłowe, stanowiąc ich bezpośrednią kontynuację. W sołectwie Radziechowy tereny mieszkaniowe leżące za potokami Glinny i Rybny łączą się bezpośrednio z zabudową gminy Lipowa, w północnej części Wieprza natomiast wyróżnić można obszar korespondujący z obszarem rozwoju gospodarczego Żywca, głównie ze względu na występujące tu powiązania komunikacyjne z rejonem Żywca i Bielska. Obszar ten stanowi także bramę prowadzącą z Żywca i Bielska w Beskidy.

Gmina wyraźnie podzielona jest na dwie części przez rozległą dolinę Soły. Przebiegają tędy ponadlokalne trasy komunikacji drogowej i kolejowej oraz rozciągają się tereny rolne. Nowo powstała trasa S69 dodatkowo pogłębiła ten podział. Jedyne połączenie pomiędzy sołectwami w granicach gminy zapewnia most na ulicy Żywieckiej; kolejne - pomiędzy Przybędzą a Wieprzem przebiega przez teren sąsiedniej gminy. Istniejący układ komunikacyjny wyznacza hierarchię układu jednostek terytorialnych, bowiem dwa z sołectw: Wieprz i Przybędza mają bezpośrednie powiązanie z regionalnym i krajowym układem komunikacyjnym, a pozostałe sołectwa związane są z nim pośrednio przez drogi przebiegające przez Wieprz, przy czym Radziechowy i Juszczyzna mają powiązania w układzie ponadlokalnym drogami powiatowymi, a Bystra i Brzuśnik to enklawy w układzie osadniczym, powiązane jedynie z Wieprzem.

Sołectwa Radziechowy i Wieprz wyróżnia spośród pozostałych koncentracja usług. W obu sołectwach wykształciły się lokalne przestrzenie centralne, które stanowią zaplecze usługowe dla wszystkich mieszkańców gminy. Każde z sołectw posiada lokalne niewielkie centrum, związane z miejscami skupiającymi życie społeczne i usługi publiczne jak kościoły, szkoły, siedziby OSP. Pozostałe tereny usługowe występują zarówno w sąsiedztwie dróg publicznych, jak i są rozproszone wśród zabudowy mieszkaniowej. Rozproszony charakter mają także tereny zabudowy usługowo-mieszkaniowej i mieszkaniowo-usługowej. Ze względu na zanik produkcji rolnej, wśród zabudowy mieszkaniowej coraz rzadziej zauważyć można zabudowę zagrodową, coraz częściej natomiast zabudowa ma charakter wyłącznie mieszkalny lub mieszkaniowo-usługowy; coraz częściej pojawia się też budownictwo letniskowe. W terenach rolnych, na których zanika użytkowanie rolnicze widoczna stała się naturalna sukcesja. Znaczne tereny pól, łąk i pastwisk, sąsiadujące z terenami leśnymi podlegają obecnie zalesieniom.

Układ przestrzenny wszystkich wsi jest podobny i wyraźnie nawiązuje do morfologii terenu. Tereny zabudowy koncentrują się w dolinach rzecznych i lokalnych wypłaszczeniach terenu, wzdłuż ciągów komunikacyjnych. W terenach wyżej położonych, gdzie występują znaczne różnice wysokości, zabudowa często ciasno przylega do ciągów komunikacyjnych, natomiast w terenach niżej położonych obszar zabudowany jest szerszy, uzupełniony o zabudowę wzdłuż odnóg dróg głównych.

Sołectwa mają także zróżnicowany potencjał turystyczny. Radziechowy swoją atrakcyjność zawdzięczają głównie zlokalizowanemu tu wzgórzu Matyska, które stało się centrum pielgrzymkowym o stale zwiększającym się zasięgu oddziaływania. Kształtująca się zabudowa wsi Przybędza przyciąga otwartymi terenami i kameralnym charakterem wsi letniskowej, atrakcyjnością cieszą się także Brzuśnik, Bystra i Juszczyzna, które wcinają się w górskie stoki, skąd rozciąga się niezwykle atrakcyjny widok.

Zróżnicowane są także możliwości rozwoju zabudowy. Ze względu na morfologię terenu najszerze możliwości rozwoju mają tereny położone w obniżeniu, czyli części Radziechów i Wieprza. Wieprz usytuowany jest w dolinie Soły, równolegle do rzeki. Posiada zwartą, intensywną zabudowę wzdłuż głównej drogi prowadzącej do Węgierskiej Górki. Wschodnia część Radziechów również położona jest w dolinie. Pozostałe wsie, ukształtowane wzdłuż tradycyjnych ciągów zabudowy usytuowanych w dolinach potoków, mają typowy charakter wsi górskich.

2. STRUKTURA UŻYTKOWANIA TERENU

Tabl. 1. Struktura użytkowania terenów według analizy stanu faktycznego (stan - czerwiec 2012 r.).

Rodzaj użytkowania	Powierzchnia terenu	
	w ha	udział procentowy
Ogółem	6 469,00	100%
Tereny zurbanizowane, w tym:	753,44	11,65%
Tereny zabudowane	520,45	8,05%
tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej	1,67	0,03%
tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej	469,30	7,25%
tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej z usługami	8,81	0,14%
tereny produkcji rolnej	8,34	0,13%
tereny produkcyjno-usługowe	3,50	0,05%
tereny usług i handlu	17,58	0,27%
tereny sportu i rekreacji	5,32	0,08%
tereny infrastruktury technicznej	2,02	0,03%
tereny cmentarzy	3,91	0,06%
Tereny komunikacji	232,99	3,60%
tereny dróg i obsługi komunikacyjnej	227,83	3,52%
tereny kolei	5,16	0,08%
Tereny otwarte, w tym:	5715,56	88,35%
tereny lasów państwowych	1602,15	24,77%
tereny lasów prywatnych	1020,85	15,78%
tereny zadrzewień	368,40	5,69%
tereny rolne	2066,00	31,94%
tereny polan podlegających naturalnej sukcesji	395,10	6,11%
pozostałe tereny zieleni	236,39	3,65%
tereny wód	26,67	0,41%

1/ powierzchnia wg danych Systemu Informacji Przestrzennej

źródło: opracowanie własne BRR Katowice

2.1. Tereny rolne i leśne

Głównym elementem struktury przestrzennej gminy są lasy, skupione w trzech kompleksach:

- zachodnim (Radziechowy, Przybędza),
- południowym (Brzuśnik, Bystra i Juszczyzna)
- północnym (Juszczyzna)

i w kilku mniejszych enklawach.

Powierzchnia lasów szybko zwiększa się - według danych statystyki publicznej lesistość wynosi nieco ponad 38%, a według inwentaryzacji - już ponad 40% obszaru gminy. Znaczne powierzchnie (ok. 255 ha) zajmują tereny niedawno zalesione. Skupiają się one zwłaszcza na obszarze Juszczyzny. Zalesienia wyraźnie zwiększają zwartość kompleksów leśnych; realizowane są na terenach o znacznym nachyleniu, gdzie gospodarka rolna jest nieopłacalna. Kolejne 675 ha to tereny rolne podlegające samorzutnej sukcesji, wśród których występują również niewielkie powierzchnie zalesione planowo. Występują one na obszarze całej gminy, koncentrując się zwłaszcza w Juszczyźnie, Radziechowach (zachodnia część sołectwa), Przybędzy i we wschodniej części Wieprza. Zjawisko planowych i naturalnych zalesień jest korzystne ze względu na duże zagrożenie ruchami masowymi występujące na obszarze tego sołectwa, przyczynia się również do urozmaicenia krajobrazu, nie sprzyja natomiast utrzymaniu siedlisk roślinnych, których istnienie uzależnione jest od ekstensywnego rolniczego użytkowania łąk i pastwisk.

Grunty rolne uprawne koncentrują się przede wszystkim w sołectwach Wieprz oraz Radziechowy (część północna). W dolinie Soły występują zwarte, wieloprzestrzenne kompleksy, natomiast poza nią struktura przestrzenna działek jest rozdrobniona, zwłaszcza w Juszczyźnie, Przybędzy oraz w zachodniej i południowej części sołectwa Radziechowy.

Historyczna zabudowa wsi skupiała się głównie wzdłuż dróg biegnących w dolinach, w związku z czym prawie nie występuje rozproszenie zabudowy siedliskowej na terenach rolnych.

2.2. Zabudowa mieszkaniowa i zagrodowa

Zabudowa na terenie gminy to głównie budownictwo realizowane przez indywidualnych inwestorów na własnych działkach, w większości w formie zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i mieszkaniowo-usługowej. W związku z wygasaniem działalności rolniczej zabudowa zagrodowa zanika, pojawiają się natomiast pojedyncze przypadki realizowania zabudowy związanej z produkcją rolną, przy współudziale środków unijnych. Tereny zabudowy mieszkaniowej skupione są wzdłuż głównych szlaków komunikacyjnych i rozwijają się wzdłuż prostopadłych dróg bocznych, stopniowo wkraczając na wyższe partie zboczy dolin.

Inwentaryzacja stanu zagospodarowania gminy (wykonana w pierwszej połowie roku 2012) wykazała, że tereny zajęte pod zabudowę mieszkaniową obejmują ok. 480 ha.

Obok zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej w gminie występuje także kilka budynków zabudowy wielorodzinnej. Są to obiekty zlokalizowane w Radziechowach, w części centralnej i Wieprzu na terenie dawnego PGR-u, w zabytkowym budynku zajazdu i obok niego, a także w sąsiedztwie zabudowań dworskich.

2.3. Zainwestowanie w zakresie turystyki, sportu i rekreacji

Dotychczasowe zainwestowanie w zakresie turystyki jest słabo rozwinięte. Obejmuje zaledwie jeden pensjonat we wsi Przybędza i restaurację, zlokalizowaną przy drodze nr 69.

Na terenie gminy funkcjonuje także gospodarstwo agroturystyczne w Bystrej, które oferuje noclegi i wypoczynek przez cały rok. Dodatkową atrakcją są hodowane tu konie.

W bezpośrednim sąsiedztwie sołectwa Wieprz zlokalizowany jest nowoczesny ośrodek hippiczny „Bolix”. Obejmuje on 8000 m² powierzchni, na której zlokalizowane są stajnie, parkury, hipodrom, rozprężalnie, zaplecze mieszkalne dla gości i wiele innych. Ośrodek organizuje zawody i imprezy jeździeckie.

Na obszarze gminy nie występują rodzinne ogrody działkowe.

Bazę dla aktywności sportowo-rekreacyjnej mogącą służyć nie tylko mieszkańcom gminy może stanowić niedawno wybudowany, nowoczesny kompleks sportowo-rekreacyjny w Wieprzu nad Sołą, który ma możliwość dalszej rozbudowy i wykorzystania naturalnych walorów Soły. Obecnie kompleks oferuje korzystne warunki do aktywnego wypoczynku weekendowego, brakuje natomiast uzupełniającej oferty gastronomicznej.

Zaplecze sportowo-rekreacyjne stanowią przede wszystkim ogólnodostępne boiska zlokalizowane w niemal każdym sołectwie. Uzupełnieniem tej oferty są sale wielofunkcyjne zlokalizowane w siedzibach OSP. Obecnie służą one głównie lokalnej społeczności, ale mogłyby również pełnić rolę sal konferencyjnych oraz miejsc imprez okolicznościowych dla szerszego grona odbiorców.

Ofertę turystyczną gminy wzbogacają istniejące trasy turystyczne oraz rowerowe o różnych stopniach trudności, posiadające podstawowe zaplecze w postaci elementów małej architektury. W gminie znajduje się także znany szlak pielgrzymkowy na Wzgórze Matyska, wokół którego zlokalizowano rzeźby przedstawiające stacje drogi krzyżowej - stąd nazwa Golgota Beskidów. Przyciąga on coraz większe grono turystów i pielgrzymów nie tylko z regionu, ale także spoza niego. Obsługę ruchu pielgrzymkowego ma zapewnić realizowany dom pielgrzyma przy kościele w Radziechowach.

Dotychczas niezainwestowany, a atrakcyjny teren rozciąga się wzdłuż prawego brzegu Soły. Z tego miejsca można podziwiać całą koronę otaczających gór. Jest to wspaniałe miejsce dla tras rowerowych i konnych, ośrodków jeździeckich, sportowych i turystycznych. Turystyczna atrakcyjność obszaru gminy ujawnia się także przez powstawanie budynków rekreacyjnych, często użytkowanych sezonowo. Obiekty takie najczęściej powstają z dala od głównych dróg, na stokach górskich, polanach i w innych miejscach o atrakcyjnym krajobrazie. Także zabudowa dawnych siedlisk na polanach zmieniła swoją funkcję - obecnie są to w znacznej części budynki letniskowe.

2.4. Zabudowa usługowa i produkcyjna

Zabudowa związana z nierolniczymi funkcjami gospodarczymi obejmuje głównie usługi społeczne i konsumpcyjne dla mieszkańców oraz zabudowę mieszkaniowo-usługową z elementami działalności gospodarczych, takich jak drobne przedsiębiorstwa budowlane, transportowe oraz zakłady przetwórstwa i obróbki drewna.

Tereny usług centrotwórczych nie w każdym sołectwie koncentrują się w jednym obszarze, wszystkie natomiast występują w sąsiedztwie głównych ciągów komunikacyjnych. W Radziechowach lokalne centrum można wyróżnić na skrzyżowaniu ulic Lipowej i Główniej, w Wieprzu w rejonie ulicy Szkolnej oraz drugie w rejonie kościoła i cmentarza w Wieprzu. Charakterystyczne i tradycyjne skupienie funkcji centrotwórczych występuje w Juszczynie. W pozostałych sołectwach lokalne centra są słabo ukształtowane, co wynika między innymi z niewielkiej liczby mieszkańców.

Usług nastawionych na obsługę użytkowników zewnętrznych jest niewiele. Na terenie gminy nie występują obiekty handlowe o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m². W Wieprzu powstał Oddział Chirurgii Małoinwazyjnej - niewielka klinika prywatna.

Tereny działalności gospodarczych o charakterze usługowo-produkcyjnym występują w głównie w pobliżu głównych dróg w sołectwach, przede wszystkim w Radziechowach i w Wieprzu. Maksymalna wielkość działki z funkcją produkcyjno-usługową wynosi ok. 0,5 ha. Na terenie Wieprza istnieje jeden większy teren o funkcji produkcyjnej (ok. 1,3 ha), obecnie nieczynny.

3. PRZESTRZENIE PUBLICZNE, USŁUGI PUBLICZNE

Życie społeczne skupia się wokół lokalnych centrów, które związane są z siedzibami OSP i terenami podstawowych usług społecznych jak placówki oświatowe i kościoły. Elementy te wraz z najbliższym otoczeniem są słabo wyodrębnione w strukturze przestrzennej, jednak można je dostrzec w każdej wsi.

Na terenie Radziechów taki obszar stanowi otoczenie kościoła parafialnego i cmentarza. Teren ten skupia działalność usługową i handlową. Działa tu również Stowarzyszenie Dzieci Serc - placówka opiekuńczo-wychowawcza i plac zabaw. Przy kościele powstaje dom pielgrzyma. Obszar ten wciąż wymaga jeszcze aktywizacji. Dzięki dużym jak na możliwości gminy zasobom terenów rozwojowych mogą tu powstawać kolejne obiekty usługowe, a dzięki połączeniom komunikacyjnym i bliskości szlaku pielgrzymkowego może stać się centrum skupiającym życie religijne.

W Przybędzy lokalne centrum zaczyna się dopiero kształtować. Dogodna dla rozwoju usług społecznych jest przestrzeń pomiędzy wlotem ulicy Wajdowej i skrzyżowaniem ulic Miłej i 3-go Maja, gdzie przy niewielkim placu zlokalizowana jest siedziba OSP i ośrodka zdrowia oraz szkoła podstawowa.

Na terenie wsi Wieprz wykształciły się dwa punkty skupiające życie społeczne i podstawowe usługi. Pierwszy znajduje się w okolicy kościoła i cmentarza komunalnego, drugi znajduje się przy ulicy Nad Solą, gdzie przy szkole powstał kompleks sportowy, w bliskim sąsiedztwie znajduje się także nowo otwarty oddział chirurgii małoinwazyjnej. Obszar ten ma potencjał rozwoju w kierunku ośrodka sportowo-rekreacyjnego o ponadlokalnym znaczeniu - obsługującego również przyjezdnych. Małownicze położenie tego obszaru oraz zasób terenu pozwala na urządzenie w tym miejscu plaży, deptaku, szlaków rowerowego i konnego, infrastruktury związanej z turystyką i rekreacją.

Wsie Brzuśnik i Bystra posiadają jedynie małe centra, które podobnie jak w Przybędzy związane są z siedzibami OSP i szkół. Obie miejscowości dzieli wzniesienie, które sukcesywnie ulega zabudowie, osobne struktury zaczynają się więc ze sobą wiązać, w związku z tym można zakładać stworzenie w tym miejscu wspólnego dla tych miejscowości punktu skupiającego działalność usługową, który zlokalizowany byłby w okolicy już istniejącego boiska.

Najdalej na wschód wysunięta wieś - Juszczyzna wykształciła w swej tkance tradycyjnie zlokalizowane centrum w przedpolu zabytkowego kościoła i szkoły podstawowej.

Wymienione zespoły usługowe są związane z pojedynczymi miejscowościami. W strukturze całej gminy brakuje obszaru centralnego, który spełniałby funkcję wspólnego dla wszystkich wsi centrum gminy. Istnieje tylko jeden most w ciągu ulicy Żywieckiej, który umożliwia komunikację pomiędzy wioskami i pomiędzy wschodnią częścią gminy a Żywcem. W rejonie skrzyżowania ulicy Żywieckiej ze starą drogą w kierunku Zwardonia tzw. Cesarką znajduje się stacja kolejowa na linii relacji Żywiec-Zwardoń, zabytkowa zabudowa folwarku oraz nieco dalej Urząd Gminy. Obszar ten, ze względu na lokalizację oraz tradycję historyczną, posiada potencjał do ukształtowania lokalnego centrum handlowo-usługowego.

4. CMENTARZE

Na terenie gminy znajdują się trzy czynne cmentarze o łącznej powierzchni około 6,1 ha (powierzchnia ogólna, obejmująca część grzebalną i gospodarczą:

- cmentarz parafialny w Radziechowach,
- cmentarz parafialny w Juszczyźnie,
- cmentarz komunalny w Wieprzu.

Przyjmując wskaźnik 2 m² powierzchni grzebalnej / mieszkańca można stwierdzić, iż potrzeby w zakresie powierzchni cmentarnej są w gminie zapewnione.

Oprócz cmentarzy czynnych, w sołectwie Radziechowy znajduje się nieczynny cmentarz epidemiczny (choleryczny) wpisany do rejestru zabytków pod nr A-639/90, przekształcony dziś w park pamięci.

5. ZMIANY W ZAGOSPODAROWANIU PRZESTRZENNYM

W trakcie ostatniego dziesięciolecia struktura przestrzenna gminy uległa znacznym przekształceniom. Na podstawie planów powstających na początku ubiegłego dziesięciolecia wzdłuż Soły wybudowano trasę S69, na odcinku Żywiec-Węgierska Górka, która znacząco wpłynęła na krajobraz gminy. Inwestycja pogłębiła istniejący przestrzenny podział pomiędzy wschodnimi i zachodnimi sołectwami w gminie, jednak przewidziane na trasie węzły tej drogi, tuż przy granicy z Żywcem i w Przybędzy znacznie poprawiły dostępność komunikacyjną gminy. Pozytywne skutki tej inwestycji, polegające na aktywizacji gospodarczej i turystycznej gminy będą widoczne w najbliższej przyszłości, kiedy otwarta zostanie cała trasa S69, zwłaszcza zaś odcinek pomiędzy Bielskiem Białą a Żywcem.

W minionych latach dominującą formą zmian w zagospodarowaniu przestrzennym gminy było budownictwo mieszkaniowe jednorodzinne. Liczba mieszkań oddawanych do użytkowania w ciągu roku jest bardzo zmienna; w szczytowym roku 2003 r. wybudowano 102 mieszkania, w najgorszym 1995 r. - zaledwie 6. Łącznie od 1995 r. w analizowanym okresie powstało 527 mieszkań (przeciętnie 31 rocznie).

W latach 2007-2011 oddano 7 budynków niemieskalnych i 179 budynków mieszkalnych o 186 mieszkaniach. Przeciętna powierzchnia użytkowa nowych budynków wyniosła 132 m², a liczba izb w budynku - 5,5. Przyrost zasobów mieszkaniowych wyniósł 141 mieszkań, co wskazuje na trwający proces modernizacji zasobu mieszkaniowego na terenie gminy. Następuje wzrost przeciętnej wielkości mieszkania w zasobach mieszkaniowych - z 84,5 m² w r. 2002 wzrósł on do 88,5 m² w r. 2011. Wzrasta także powierzchnia użytkowa przypadająca na 1 osobę - obecnie wynosi 24,1 m².

Tabl. 2. Liczba mieszkań oddanych do użytkowania i zasoby mieszkaniowe w latach 2007 - 2011

liczba mieszkań oddanych do użytkowania	2007	2008	2009	2010	2011
mieszkania	42	50	26	36	32
zasoby mieszkaniowe	3405	3454	3479	3514	3546

źródło: Bank Danych Regionalnych GUS /www.gus.gov.pl/

Wydane pozwolenia na budowę nie zapowiadają zmian w dotychczasowych tendencjach w zakresie budownictwa; zauważa się natomiast ożywienie rynku nieruchomości - rośnie liczna działek nabywanych na terenie gminy przez mieszkańców z zewnątrz, w tym w znacznej mierze z terenu Śląska.

Gospodarcza aktywizacja rejonu węzła drogi S69 rozpoczęła się w roku 2010, kiedy utworzono w tym miejscu Specjalną Strefę Ekonomiczną, na powierzchni ok. 4 ha. Agencja Nieruchomości Rolnych wyraża gotowość zbycia na potrzeby rozwoju SSE całego obszaru pomiędzy ulicą Żywiecką, korytem Soły a linią kolejową. Łączna powierzchnia tego terenu to ok. 35 ha.

6. DOTYCHCZASOWE PRZEZNACZENIE TERENÓW

6.1. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego

Pierwsze studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy uchwalone zostało w 1999 roku. Po wejściu w życie ustawy z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym konieczne stało się także uściślenie polityki przestrzennej gminy, studium zysało bowiem wyższą rangę. Pojawiły się też nowe uwarunkowania społeczno-gospodarcze, mające bezpośredni wpływ na zagospodarowanie przestrzenne oraz możliwość korzystniejszego w aspekcie rozwoju przestrzennego zdefiniowania przeznaczenia terenów, w związku z czym w roku 2007 przystąpiono do sporządzenia nowej edycji studium.

Studium sporządzone w oparciu o przepisy ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym przyjęte zostało 28 października 2008 roku Uchwałą Nr XXX/178/08 Rady Gminy w Radziechowach-Wieprzu. Sporządzona w roku 2011 analiza aktualności wykazała liczne nieścisłości odwzorowania granic obszarów, z którymi wiążą się szczególne uwarunkowania zagospodarowania terenów, w stosunku do materiałów źródłowych. Ponadto granice opracowania studium nie są spójne z granicami administracyjnymi gminy, a zgodnie z art. 9 pkt. 3 ustawy z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym „Studium sporządza się dla obszaru w granicach administracyjnych gminy.”. W związku z tym w 2012 roku przystąpiono do sporządzenia niniejszej edycji studium.

6.2. Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego

Gmina Radziechowy posiada 2 obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, uchwalone na podstawie ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym:

- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Gminy Radziechowy-Wieprz, przyjęty uchwałą Rady Gminy Radziechowy-Wieprz nr XLV/278/10 z dnia 2 marca 2010 r. (DZ. URZ. WOJ. SLA 2010.71.1172 z dnia 23 kwietnia 2010 r.), obejmujący powierzchnię 4004 ha,
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego części obszaru Gminy Radziechowy-Wieprz, obejmującej tereny położone w sąsiedztwie ośrodka sportowego Bolix w Żywcu, przyjęty uchwałą Rady Gminy Radziechowy-Wieprz nr XXXVI/227/09 z dnia 28 kwietnia 2009 r. (DZ. URZ. WOJ. SLA 2009.106.2334 z dnia 19 czerwca 2009 r.), obejmujący powierzchnię 13,7 ha).

Plany te obejmują cały obszar gminy z wyjątkiem kompleksów leśnych w zachodniej i południowej części gminy oraz niewielkiego fragmentu o powierzchni ok. 0,24 ha, na którym obowiązywał Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla terenu zlokalizowanego w rejonie drogi ekspresowej S-69 oraz drogi powiatowej nr 1435 S na terenie Gminy Radziechowy-Wieprz (przyjęty uchwałą Rady Gminy Radziechowy-Wieprz nr XLIII/266/09 z dnia 29 grudnia 2009 r. (DZ. URZ. WOJ. SLA 2010.31.446 z dnia 23 lutego 2010 r.) - wyrokiem WSA w Gliwicach z dnia 19 września 2011 r. (sygn. akt II SA/GI 392/11) stwierdzono nieważność uchwały.

Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego uchwalony w roku 2010 przeznaczają znaczne powierzchnie nowych terenów pod zabudowę mieszkaniową. Szczególnie rozległe tereny zostały przeznaczone pod zabudowę w sołectwie Radziechowy – zwłaszcza w części położonej na płaskim wzgórzu po północnej stronie zabudowy wsi oraz w pobliżu wsi Twardorzeczka w gminie Lipowa.

W obecnie obowiązującym planie zagospodarowania przestrzennego pod zabudowę mieszkaniową przeznaczono łącznie 982 ha, z czego 235,9 ha wprowadzono w roku 2010. Nadpodaż terenów przeznaczonych pod zabudowę wynikająca z porównania tych wielkości z powierzchnią terenów dotychczas zabudowanych (480 ha) jest jednak do pewnego stopnia pozorna, bowiem w przeszłości pod zabudowę przeznaczono rozległe powierzchnie gruntów przylegających bezpośrednio do ukształtowanych zespołów osadniczych, które są położone na zboczach wzgórz o znacznym nachyleniu, bardzo trudnych do zabudowy oraz prowadzenia dróg.

IV. STAN ŁADU PRZESTRZENNEGO

Przez ład przestrzenny rozumie się takie ukształtowanie przestrzeni, które tworzy harmonijną całość oraz uwzględnia w uporządkowanych relacjach wszelkie uwarunkowania i wymagania funkcjonalne, społeczno – gospodarcze, środowiskowe, kulturowe oraz kompozycyjno – estetyczne (art. 2 pkt 1 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym). W studium uwzględnia się uwarunkowania wynikające ze stanu ładu przestrzennego i wymogów jego ochrony. Zasady ochrony i kształtowania ładu przestrzennego określa się obowiązkowo w planie miejscowym.

Obecny krajobraz gminy cechuje się swoistymi cechami: zabudowa skupia się na obszarze Kotliny Żywieckiej w dolinach rozdzielonych wzniesieniami, które pokrywa mozaika terenów rolnych, lasów i zadrzewień, całość amfiteatralnie otacza łańcuch Beskidów Śląskiego i Żywieckiego.

Rozmieszczenie terenów zainwestowanych na terenie gminy historycznie związane było z morfologią terenu. Strome zbocza tutejszych wzniesień stanowią istotne uwarunkowanie dla rozwoju zabudowy, dlatego od wieków lokowała się ona w dnach dolin potoków oraz na łagodniejszych stokach i lokalnych wypłaszczeniach. W centralnej części gminy występują dogodne dla kształtowania zabudowy płaskie tereny Kotliny Żywieckiej, jednak jest to również obszar występowania żyznych gleb - mad rzecznych. W tym rejonie często wzbierająca i zmieniająca swój przebieg Soła płynie szerokim, płaskim korytem, otoczona z jednej strony zabudową mieszkaniową wsi Wieprz, z drugiej rozległymi terenami upraw polowych.

Zarówno rzeka, jak i tereny rolnicze dzielą gminę na dwie części: zachodnią, gdzie zlokalizowana jest najstarsza w gminie wieś Radziechowy i dopiero kształtująca się Przybiedza oraz część wschodnią - zajęta przez Wieprz, ulokowany na szerokim wypłaszczeniu kotliny oraz wsie Bystrą, Brzuśnik i Juszczyne, które rozciągają się wzdłuż górskich potoków, głęboko wciętych w górskie zbocza. Ze względu na dogodne warunki wytyczono w tym miejscu przebieg głównych tras komunikacyjnych, dodatkowo pogłębiających podział gminy: drogi krajowej nr 69, drogi ekspresowej S69 i linii kolejowej nr 139.

Tradycyjne skupianie się zabudowy w dolinach, wzdłuż głównych dróg można traktować jako zjawisko pozytywne, ze względu na efektywne wykorzystanie przestrzeni. Przeznaczenie znacznych połąci gruntów rolnych na cele zabudowy mieszkaniowej, które miało miejsce w ostatnich latach może spowodować jej rozproszenie i stanowi zagrożenie dla ładu przestrzennego. Uwagę należy też zwrócić na zabudowę letniskową, dysharmonizującą często z otoczeniem, o złych proporcjach i obcych formach, realizowaną często w najbardziej eksponowanych krajobrazowo miejscach.

Negatywną cechą struktury przestrzennej gminy jest brak ukształtowanych przestrzeni centralnych w poszczególnych wsiach. Wyraźnie brakuje także jednej przestrzeni, która stanowiłaby przestrzeń usługową dla całej gminy.

Główną słabością struktury przestrzennej gminy, rzutującą na stan ładu przestrzennego, jest struktura jej układu drogowego. W zasadzie tylko części głównych ciągów drogowych w poszczególnych sołectwach mają parametry wymagane dla dróg publicznych. Uzupełniająca sieć dróg dojazdowych jest niezhierarchizowana, wydzielona działkami o szerokości najczęściej ok. 5 m lub mniejszej, jezdnie w większości mają szerokość ok. 3 m. Istniejąca zabudowa usytuowana jest bardzo blisko jezdni, szczególnie w rejonie skrzyżowań głównych dróg z bocznymi przecznicami; ogranicza to możliwości przebudowy dróg do parametrów wymaganych dla dróg publicznych. To z kolei stanowi potencjalne zagrożenie bezpieczeństwa publicznego, zwłaszcza w zabudowie, w której dopuszcza się lokalizację obiektów użyteczności publicznej lub funkcji generujących ruch samochodów ciężarowych.

Pomimo ułomności struktury układu drogowego, w strukturze zagospodarowania nie stwierdzono poważnych konfliktów funkcjonalnych. Zabudowa usługowa i sporadycznie występująca produkcyjno-usługowa lokalizuje się przy głównych drogach lub w ich niedalekim sąsiedztwie. Sytuacja ta może ulec zmianie w miarę napływu ludności spoza terenów gminy.

Obecnie obowiązujący plan zagospodarowania przestrzennego dopuszcza możliwość współistnienia bardzo szerokiego wachlarza działalności gospodarczych z zabudową mieszkaniową. Może to doprowadzić do znacznego rozproszenia zabudowy usługowej lub produkcyjnej w terenach mieszkaniowych, pozbawionych dróg o odpowiednich parametrach. Współistnienie zabudowy mieszkaniowej i usługowej, a nawet produkcyjno-usługowej jest wprawdzie akceptowane przez mieszkańców, którzy często utrzymują się z prowadzenia własnej działalności gospodarczej, jednak ze względu na możliwość wywołania potencjalnych konfliktów, niemożność zapewnienia odpowiedniej obsługi komunikacyjnej w części terenów oraz wymogi ładu przestrzennego należy precyzyjnie wyznaczyć obszary rozmieszczenia zabudowy o mieszanych funkcjach.

Zagrożeniem dla ładu przestrzennego jest też przeznaczenie pod zabudowę terenów o niekorzystnych warunkach ekofizjograficznych (skarpy, a nawet strefy przykorytowe potoków, tereny osuwiskowe) oraz eksponowanych krajobrazowo (w tym tereny przy szlaku pielgrzymkowym na wzgórze Matyska).

V. STAN DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTEKÓW

1. ROZWÓJ OSADNICTWA NA TERENIE GMINY

Najstarsze ślady osadnictwa stwierdzone w Radziechowach, Wieprzu i Brzuśniku datuje się na epokę kamienia. Było to osadnictwo rozproszone o charakterze sezonowym, związane z poszukiwaniem dogodnych terenów do zasiedlania i możliwości pracy (surowce, dobre gleby), lokalizowane na stokach i cyplach ponad dolinami zalewowymi. Wyjątek stanowi osada neolityczna w Wieprzu położona na stokach wzniesienia opadających w kierunku doliny Soły, na dogodnym dla osadnictwa łęku w obrębie pól uprawnych.

Wyraźne ślady osadnictwa pochodzą z okresu średniowiecza. Znalezione je w Radziechowach i Wieprzu. Preferowanymi do zasiedlenia terenami były wówczas łagodne zbocza dolin i cyple utworzone przez widły cieków wodnych, w bliskim sąsiedztwie potoków Rybny i Glinny. Było to osadnictwo rozproszone, samotnicze. Najstarsza wieś - Radziechowy wzmiankowana była już w 1314 r. Do rozwoju jednej z osad średniowiecznych przyczynił się wiodący doliną Soły szlak ze Słowacji do Żywca i Oświęcimia. Można sądzić, że szlak ten narzucił rozplanowanie i rozwój przestrzenny wsi Wieprz (wzmiankowanej w 1477 r.). Brak jest znaków osadnictwa w rejonie miejscowości Juszczyzna (odnotowanej w 1581 r.) oraz Bystra (datowanej do XVII w. – 1626 r.).

2. UKŁADY OSADNICZO-PRZESTRZENNE I ZABUDOWA WSI

Układy przestrzenne wykształcone w XIV w. oraz XVII w. wykazują cechy osadnictwa rolnego (Radziechowy, Wieprz), zrębowego (Brzuśnik, Bystra, Juszczyzna) i reprezentują kilka typów: dominuje typ skupiony ulicowy w różnych odmianach, ponadto występuje typ przysiółkowy i samotniczy.

Dogodne warunki fizjograficzne i urodzajne gleby miały wpływ na gospodarkę na tym terenie. W okresie lokacji nie występowały już zwarte skupiska leśne, dlatego podziały we wsiach rolnych w centralnej części Kotliny Żywieckiej nie obejmowały kompleksów leśnych i pastwiskowych tylko pola orne.

We wsiach Radziechowy i Wieprz działki rolne tworzyły układ regularnych pasów rozmieszczonych prostopadle do dróg.

W Radziechowach, reprezentujących typ skupiony ulicowy w odmianie widlicy, siedliska lokalizowane były wzdłuż dróg biegnących po obu stronach rzeki przepływającej przez środek układu.

We wsi Wieprz, o układzie ulicówki, zabudowa tworzyła zwarte ciągi wzdłuż jednej głównej drogi przebiegającej przez wieś. Powierzchnia wsi była wówczas skupiona w części północnej, od podnóża Grojca, na pozostałej części dzisiejszej wsi występowały jedynie rozproszone skupiska zabudowy.

Wsie Bystra, Brzuśnik i Juszczyzna zasiedlone były w okresie późniejszym; wskutek kurczenia się ziemi do nadziałów przybrały formę osadnictwa zrębowego. Zakładane były w dolinach rzek i strumieni w otoczeniu gór. Ukształtowanie terenu zdeterminowało układy przestrzenne tych wsi. Brzuśnik reprezentował typ ulicówki rzędówki, Juszczyzna rzędówki wołoskiej, a Bystra pół wsi.

Ponadto na obszarze gminy występował typ rozrzucony przysiółkowy w odmianie rozproszonej kupowej (Przybędza), samotniczej (Bystra - Magóra) i węzłowej (Stary i Nowy Dwór w Radziechowach). Historyczne układy przestrzenne wsi zachowały się w czytelnej formie, kontynuowane i uzupełniane zabudową we wsi Radziechowy i Bystra-Magóra. Układy przekształcone, lecz zachowujące równowagę pomiędzy formą pierwotną a współczesną reprezentują: Brzuśnik, Wieprz, Juszczyzna, Radziechowy-Stary Dwór i Przybędza.

Tradycyjną zabudowę wsi reprezentują chałupy drewniane pochodzące przeważnie w XIX oraz 2 ćw. XX w. Najstarszym typem zabudowy mieszkalnej była chałupa jednoizbowa, niesymetryczna z dachem dwuspadowym, przyczółkowym nadwieszonym nad ściany o około 100 do 120 cm. Równolegle pojawił się typ chałupy szeroko frontowej, w której pomieszczenia mieszkalne i gospodarcze znajdowały się pod wspólnym dachem. Były to chałupy na rzucie wydłużonego prostokąta, o konstrukcji zrębowej z dachem dwuspadowym przyczółkowym o wydatnym okapie. Z tych dwóch form budownictwa rozwinął się typ chałupy dwuizbowej, symetrycznej na rzucie prostokąta, przykryty dachem dwuspadowym z wykształconym szczytem.

Tradycyjne budownictwo mieszkalne i gospodarcze było budownictwem drewnianym. Budynki posiadały prostą bryłę, ale o dobrych proporcjach i bogatym zdobnictwie. Początkowo otwór drzwiowy był nieosłonięty gankiem (ganek pojawił się na przełomie XIX/XX w.), ale zwieńczony ozdobnym nadprożem w formie łuku, osadzonym w zastrzałach. Bogato zdobione były również szczyty domów. Na przełomie XIX i XX wieku pojawiły się budynki murowane.

Do końca lat 60-tych zabudowa mieszkalna i gospodarcza kontynuowała tradycyjne formy. Są to budynki murowane, jednokondygnacyjne z dachem dwuspadowym, niekiedy naczółkowym o kącie nachylenia około 45°, często z wykuszami (o daszkach jedno- i dwuspadowych).

Następne lata przyniosły silną modernizację zabudowy. Zaczęły powstawać domy o współczesnej kostkowej formie i znacznym, wyróżniającym się w otoczeniu gabarycie. Przeważającą formą dachu był dach płaski, bądź czterospadowy o niewielkim nachyleniu, zdarzały się dachy dwuspadowe z przesuniętymi w pionie połaciami, jednospadowe i dwuspadowe niesymetryczne.

W ostatnich latach powraca tendencja nawiązywania do tradycyjnych form, zarówno jeśli chodzi o gabaryt, jak i o kształt dachu. Na zabudowę wsi składają się wszystkie wymienione powyżej formy, przemieszane ze sobą. W układach przestrzennych widać tendencję do rozpraszania zabudowy powodującą zmianę kształtu istniejącej struktury i obniżenie walorów krajobrazowych.

3. OBIEKTY I ZESPOŁY ZABYTKOWE

W ewidencji Służby Ochrony Zabytków w Delegaturze w Bielsku-Białej na terenie gminy Radziechowy-Wieprz zarejestrowano 250 obiektów zabytkowych: Bystra - 32, Brzuśnik - 29, Juszczyzna - 50, Przybędza - 7, Radziechowy - 84, Wieprz - 48 - w większości obiekty tradycyjnej zabudowy zagrodowej.

Przeprowadzona w gminie inwentaryzacja obiektów zabytkowych wykazała jednak, że znaczna część tych obiektów uległa zniszczeniu, rozbiórce, przebudowie lub tak znaczącej degradacji, iż straciły one swe walory zabytkowe. W związku z tym dokonano weryfikacji listy obiektów zabytkowych na potrzeby założenia Gminnej Ewidencji Zabytków Gminy Radziechowy-Wieprz [22].

3.1. Obiekty wpisane do rejestru zabytków

Obiekty i zespoły zabytkowe wpisane do rejestru zabytków woj. śląskiego znajdujące się na terenie gminy, które należy uwzględnić w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego wraz z najbliższym otoczeniem wykazano w załączniku tabelarycznym Z1A i Z1B. Są to:

- Zespół kościoła parafialnego p. w. św. Marcina w Radziechowach, wraz z cmentarzem (nr rej. A-183/77). Pierwszy kościół wzniesiony został w XIV w. lub w pierwszej połowie XV wieku, po założeniu parafii w 1390 roku. Z murowanej świątyni do dziś zachowały się: prezbiterium oraz wschodnia część nawy głównej. Kościół był wielokrotnie przebudowywany; w 1722 roku zbudowano kaplicę św. Izydora, w 1800 roku starą drewnianą dzwonnice zastąpiono zachowaną do dziś wieżą.
- Cmentarz parafialny w Radziechowach założony w 1813 roku na wzgórzu w pobliżu kościoła (nr rej. A-622/90). Znajduje się tu krzyż upamiętniający powstanie cmentarza, 3 nagrobki z połowy XIX w., 50 nagrobków wolno stojących i 10 płyt nagrobnych z 1 połowy XX w.
- Cmentarz epidemiczny (choleryczny) w Radziechowach, usytuowany na szczycie wzniesienia ponad osadą (nr rej. A-639/90). Założony w 1893 roku. Znajduje się na nim krzyż upamiętniający akt założenia i około 300 mogił (nie wyodrębnionych) oraz pomnik bohaterów poległych w walce 1939-45.
- Osada z epoki kamienia na Grojcu w sołectwie Wieprz w obrębie parceli nr 292/2, 302 (nr rej. A-548/87).

3.2. Obiekty ujęte w gminnej ewidencji zabytków

Oprócz obiektów wpisanych do rejestru zabytków, na terenie gminy znajdują się inne obiekty i zespoły zabytkowe o wysokich wartościach architektonicznych, historycznych lub krajobrazowych, które zostały ujęte w ewidencji zabytków. Wykazano je w załączniku tabelarycznym (Tabela Z2).

Do najbardziej wartościowych należą:

- Założenie folwarczno-ogrodowe w Wieprzu. Ogród o zarysie kwadratu (o powierzchni 1,2 ha) otoczony został z trzech stron zabudowaniami gospodarczymi. Są to: budynek biura, gorzelnia z początku XIX w., budynek mieszkalny, stajnie z XIX w., magazyn pasz i dawne czworaki z XIX w. Centralne miejsce w ogrodzie zajmuje dwór z końca XIX w. Przebudowany w 2 poł. XX w. W ogrodzie są dwa drzewa z przełomu XVII i XVIII w., stanowiące okazy pomnikowe. Całość zespołu została założona przy trakcie cesarskim (obecnie droga Żywiec - Węgierska Górka). Po drugiej stronie traktu znajduje się dawny zajazd tzw. "Belweder" z przełomu XVIII/XIX w., który prawdopodobnie pełnił pierwotnie funkcje zarządcówki.
- Kościół parafialny pod wezwaniem Najświętszej Matki Boskiej w Juszczyźnie, drewniany, pochodzi z 1900 r. w latach 20 XX w., została wybudowana przy nim drewniana plebania.
- Budynki dawnej szkoły podstawowej z 1912 roku i obecnego przedszkola w Wieprzu. Obecnie budynek szkoły zaadaptowany został na klinikę chirurgii małoinwazyjnej.

Liczenie reprezentowane są zespoły siedliskowe, budynki mieszkalne i gospodarcze, pochodzące z XIX w. i 2 poł. XX w. Są to głównie budynki drewniane o konstrukcji zrębowej, szerokofrontowe z dachem dwuspadowym, półszczytowym, a w części tradycyjne formy budownictwa, zrealizowane w nowych materiałach - zwłaszcza z przełomu XIX i XX w.

Zamieszczony wykaz (Tabela Z3) zawiera obiekty proponowane do objęcia ochroną w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. Nie należy traktować tego spisu jako ostatecznego. Na etapie sporządzania planu miejscowego konieczne może okazać się dokonanie weryfikacji, dopisanie bądź skreślenie obiektów z wykazu.

Na obszarze gminy znajdują się liczne kapliczki przydrożne i krzyże podlegające ochronie konserwatorskiej (obiekty ujęte są w Gminnej Ewidencji Zabytków i chronione postanowieniami miejscowego planu). Wznoszone były one od pierwszej połowy XIX w. do początku XX w., w różnych formach i materiałach: murowane, drewniane, żeliwne i kamienne. Budowie kapliczek często towarzyszyło nasadzenie drzew wokół nich. Dziś okazy te osiągają rozmiary pomnikowe i powinny zostać objęte ochroną wraz z obiektem, jako część założenia. (Tabela Z4)

3.3. Strefy ochrony konserwatorskiej

W sporządzanych dotychczas miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego wyznaczano granice stref ochrony konserwatorskiej, ich granice wymagają jednak weryfikacji. W oparciu o materiały źródłowe uzyskane w Wojewódzkim Urzędzie Ochrony Zabytków w Delegaturze w Bielsku-Białej (mapy z 1844 roku), po konsultacji z Konserwatorem Zabytków wyznaczono trzy rodzaje stref ochrony konserwatorskiej, oraz zrewidowano ich granice. Strefy oraz zalecany dla nich zakres ochrony przedstawione zostały w części II studium - Kierunki zagospodarowania przestrzennego oraz na rysunku studium.

3.4. Zabytki archeologiczne

Na terenie gminy Radziechowy-Wieprz występują również stanowiska archeologiczne (Tabela Z5). Spośród rozpoznanych i zewidencjonowanych stanowisk archeologicznych, do rejestru zabytków woj. śląskiego została wpisana osada neolityczna w Wieprzu (nr rej. A-548/87). Strefa ochrony zabytków archeologicznych obejmuje stanowiska archeologiczne podlegające ochronie konserwatorskiej. W stosunku do stanowisk wpisanych do rejestru zabytków województwa śląskiego obowiązuje zakaz naruszania terenu, a w pozostałych prace inwestycyjno-budowlane i ziemne wymagają uprzedniego uzgodnienia z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków.

Lokalizację obiektów zabytkowych przedstawiają :

- ➔ Mapa: Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego (1:10000)
- ➔ Rysunek studium (1:10000)

4. DOBRA KULTURY WSPÓŁCZESNEJ

Na terenie gminy Radziechowy-Wieprz na wzgórzu Matyska piętrzącym się pomiędzy wsiami Radziechowy i Przybędza na wysokość 609 m n. p. m. w 2001 roku ustawiono Krzyż Milenijny. W 2009 roku zakończono budowę 14 stacji drogi krzyżowej, które usytuowano przy trasie pielgrzymkowej wiodącej na szczyt.

Ze szczytu rozpościera się rozległa panorama zarówno na szczyty gór jak i całą niemal Kotlinę Żywiecką. Przybywający tu turyści i pielgrzymi opisują to miejsce jako punkt zadumy i kontemplacji, gdzie warto udać się by poczuć niezwykłą atmosferę, jaką stworzono zestawiając budzące niepokój rzeźby z surowym krajobrazem górskim.

"Golgota Beskidów" stała się już miejscem kultowym o znaczeniu zarówno lokalnym, jak i regionalnym. Ze względu na wyjątkową wartość tego miejsca, zarówno dla mieszkańców, jak i dla innych pielgrzymów oraz z uwagi na wkład, jaki w jego tworzenie miała lokalna społeczność, istotne jest wskazanie i ochrona tych wartości, będących uznanym dorobkiem współcześnie żyjących pokoleń.

Ochrona dóbr kultury współczesnej w obecnym stanie prawnym należy do zadań własnych Gminy. Oznacza to, że uznanie określonych fragmentów przestrzeni za dobra kultury współczesnej oraz określenie uwarunkowań i zasad ich ochrony jest elementem polityki przestrzennej zależnym w pełni od woli Rady Gminy, tym bardziej, że dalszy rozwój turystyki pielgrzymkowej w rejonie Matyski wymagać będzie inwestycji - uregulowania dojazdu i wyznaczenia miejsc parkingowych.

VI. STAN ŚRODOWISKA

1. POŁOŻENIE GMINY W STRUKTURACH PRZYRODNICZYCH

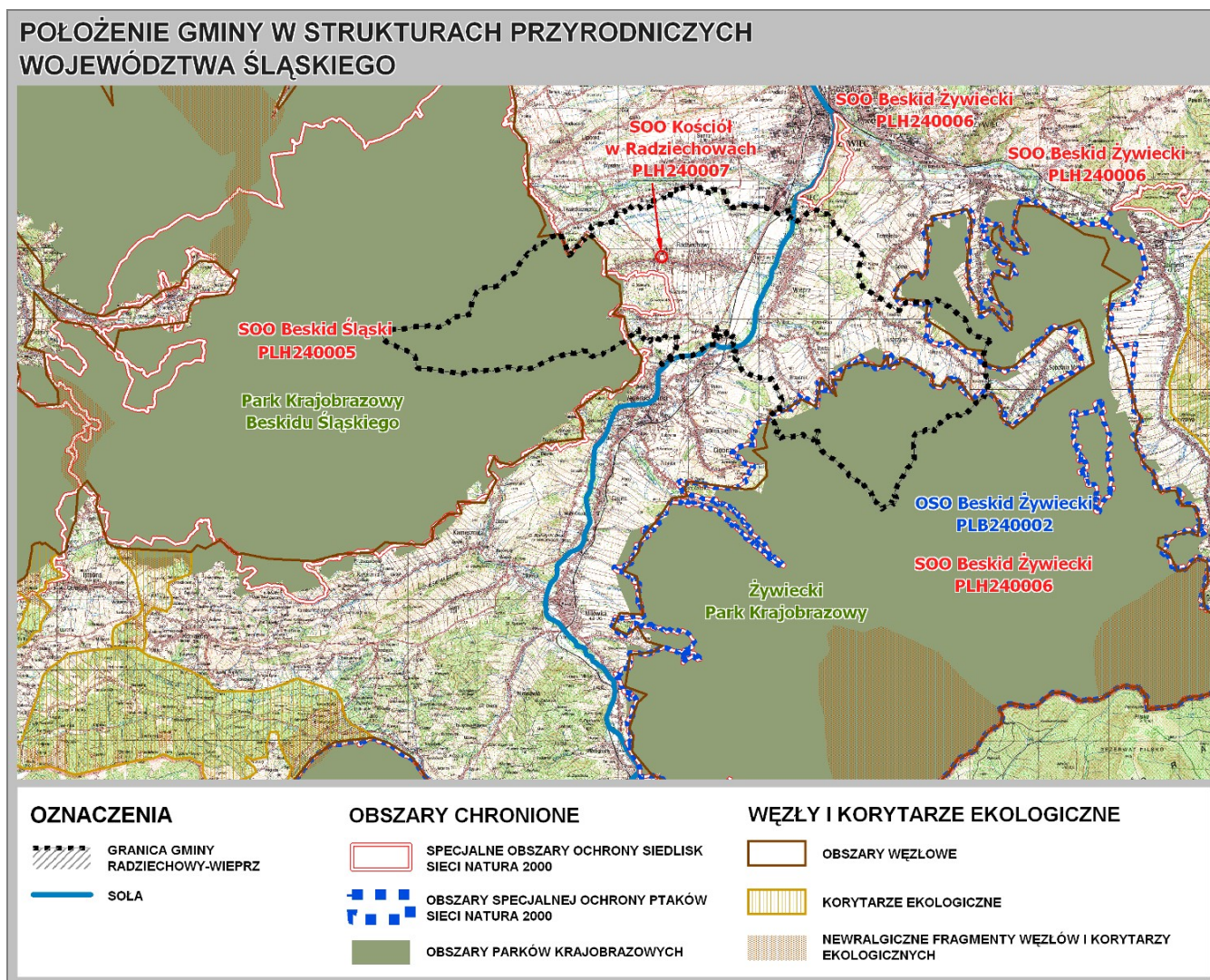
Obszar gminy obejmuje południowy fragment Kotliny Żywieckiej, północno-zachodnie obrzeża Beskidu Żywieckiego oraz południowo-wschodnie obrzeża Beskidu Śląskiego. Przez centrum gminy przepływa Soła.

Na terenie gminy występują cztery obszary sieci Natura 2000, których celem jest zachowanie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt znaczących dla zachowania dziedzictwa przyrodniczego Europy ²³:

- Beskid Śląski (Specjalny Obszar Ochrony PLH240005),
- Beskid Żywiecki (Specjalny Obszar Ochrony PLH 240006 i Obszar Specjalnej Ochrony (Ptaków) PLB240002) oraz
- Kościół w Radziechowach (Specjalny Obszar Ochrony PLH240007 - ostoja nietoperzy).

Obszary Natura 2000 położone są w obrębie parków krajobrazowych Beskidu Śląskiego i Żywieckiego oraz ich otulin.

Ostoje „Beskid Śląski” oraz „Beskid Żywiecki”, wraz z terenami sołectwa Juszczyzna w planie zagospodarowania przestrzennego województwa śląskiego zostały zaliczone do węzłowych elementów struktury przyrodniczej regionu. Kotlina Żywiecka stanowi międzynarodowy korytarz migracyjny ptaków.

²³ Podstawą funkcjonowania sieci Natura 2000 jest Dyrektywa 2009/147/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa (zwana dyrektywą ptasią) oraz Dyrektywa 92/43/EWG Rady z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (zwana dyrektywą siedliskową).

2. WARUNKI GEOLOGICZNE I MORFOLOGIA TERENU

Obszar gminy cechuje się znaczną deniwelacją terenu (różnica pomiędzy najniżej i najwyżej położonymi punktami wynosi 774m). Najniżej położony obszar, zajmujący część północną i centralną gminy, jest mało zróżnicowany. Charakteryzuje się szerokimi dolinami i grzbieciami niewielkich równoleżnikowo rozciągających się wzniesień. Spadki wynoszą tu ok. 1% W pozostałej części gminy nachylenie i zróżnicowanie terenu jest większe, największe spadki rzędu 35-40% notowane są w obszarze południowo-wschodnim i południowo-zachodnim, gdzie teren przyjmuje charakter górski, w rejonie głęboko wciętych dolin potoków górskich Beskidu Śląskiego i Żywieckiego. Takie zróżnicowanie geomorfologiczne terenu jest wynikiem urozmaiconej budowy geologicznej omawianego obszaru.

Podłoże geologiczne terenu gminy Radziechowy-Wieprz budują utwory fliszowe, składające się z kompleksów łupków i piaskowców, a także wapieni i margli. W powiązaniu ze znacznymi spadkami terenu, powoduje to znaczne zagrożenie rozwojem ruchów masowych - zarówno osuwaniem się warstw zwietrzeliny na stokach, jak warstw skalnych o konsekwentnym układzie do nachylenia stoków.

Dno doliny Soły oraz głównych dopływów (Juszczynka, Bystra, Potok Glinny) wypełniają osady czwartorzędowe (rumosze i aluwia).

3. KLIMAT. JAKOŚĆ POWIETRZA

Występujące na terenie gminy różnice wysokości bezwzględnej powodują duże zróżnicowanie warunków klimatycznych. Cały obszar obejmuje wprawdzie klimat górski, jednak notuje się znaczne różnice pomiędzy terenami położonymi w wyższych partiach gór a terenami sąsiadującymi z rzeką Solą. Średnia roczna temperatura wynosi od 3° w partiach szczytowych do 7° w dolinie rzeki. Odpowiednio okres wegetacji roślin waha się od 180 do 200 dni. Korzystny wpływ na wegetację roślin mają obfite deszcze w połowie okresu wegetacyjnego. Położenie i ukształtowanie powierzchni gminy ma również wpływ na roczne sumy opadów, wynoszące średnio od 1000 do 750 mm. Rozkład opadów jest zróżnicowany w zależności od pór roku. Największe średnie sumy opadów notuje się w lipcu. Opady mają wówczas często charakter ulewnych deszczy, których sumy dobowe sięgają 100 mm. W całym okresie letnim spada około 40% rocznej sumy opadów. Czas utrzymywania się pokrywy śnieżnej uzależniony jest od wysokości bezwzględnej, nachylenia i ekspozycji stoków i waha się od 4-5 miesięcy. Wpływ na tutejsze warunki klimatyczne mają również wiatry, których przeważająca większość wieje z kierunku zachodniego, południowo-zachodniego i północno-zachodniego. Na ich kierunek i nasilenie ma wpływ rzeźba terenu. Obserwuje się tu także wiatry halne - ciepłe, suche i porywiste schodzące ku dnem dolin z prędkością przekraczającą 30 m/s. W dnach dolin występuje zjawisko inwersji temperatur i zastoisk zimnego powietrza, częste jest występowanie mgieł, krótszy okres bezprzymrozkowy oraz większa ilość dni w czasie których następuje zjawisko przegrzania w porze dnia, w porównaniu z mezoklimatem stoków w niższych położeniach górskich.

4. WODY

4.1. Wody podziemne

Obszar gminy Radziechowy-Wieprz, według regionalizacji hydrogeologicznej słodkich wód podziemnych Polski B. Paczyńskiego (1993), należy do regionu karpackiego, podregionu Karpat zewnętrznych, ogólnie cechującego się małą zasobnością w wody podziemne. Na obszarze Gminy Radziechowy-Wieprz wody podziemne występują w utworach fliszowych: trzeciorzędowych i kredowych oraz w aluwialnych utworach czwartorzędowych. W osadach fliszowych zbiorniki wody mają charakter szczelinowy lub szczelinowo-porowy i występują na zmiennych głębokościach: od kilku do kilkudziesięciu metrów. Miąższość warstwy fliszowej mieści się zwykle w przedziale 10-40 m, a współczynnik filtracji wynosi 0,1-1,0 m/d. Utwory fliszowe najbardziej zawodnione są w strefie przypowierzchniowej, dzięki zwietrzeniu skał i zasilaniu przez opady atmosferyczne – bezpośrednio na wychodniach lub poprzez utwory nadległe. Ukształtowanie terenu w górskim rejonie Gminy Radziechowy-Wieprz, dzięki wcięciom erozyjnym potoków, powoduje silne drenowanie utworów fliszowych, co jest przyczyną występowania licznych źródeł, wysięków i sączeń.

Poziom czwartorzędowy zasilany jest przede wszystkim poprzez bezpośrednią infiltrację opadów atmosferycznych i pozostaje w ścisłym kontakcie hydraulicznym z ciekami powierzchniowymi. Zwierciadło wody ma na ogół charakter swobodny. Miąższość warstwy wodonośnej czwartorzędowego poziomu wodonośnego doliny Soły wynosi 5-10 m, przewodność 200-300 m/d. Istniejące w tym rejonie studnie wiercone mają wydajność w przedziale 10-30 m³/h.

Z doliną Soły związany jest czwartorzędowy Główny Zbiornik Wód Podziemnych (GZWP) nr 446 Dolina Soły, rozciągający się południkowo w centralnej części gminy. Jest to zbiornik porowy, zbudowany z czwartorzędowych piasków i żwirów aluwialnych tworzących terasy rzeczne i stożki napływowe. Zasilany jest przez bezpośrednią

infiltrację opadów atmosferycznych, spływ wód z okolicznych zboczy oraz dopływ wód z wyżej położonych utworów fliszowych, jest więc w wysokim stopniu narażony na zanieczyszczenia. Warstwa wodonośna występuje na głębokości od 0,1 do 10,0 m i jest głównym lokalnym źródłem zaopatrzenia w wodę pitną. Wody te zostały sklasyfikowane jako łatwe do uzdatnienia (klasa II). Zasobność zbiornika zależy od miąższości utworów czwartorzędowych, im wyżej położony zbiornik, tym mniejsze zasoby wodne. Powierzchnia całkowita zbiornika wynosi 56 km², jego zasoby dynamiczne szacuje się na 0,18 m³/s, a zasoby dyspozycyjne na 0,125 m³/s.

Pod zachodnią częścią obszaru gminy znajduje się fragment zbiornika GZWP nr 348 Zbiornik Warstw Godula (Beskid Śląski). Występujące tu wody zaliczone zostały do klas czystości Ia i Ib, zdatne do użytku bez uzdatniania. Szacowany uśredniony moduł zasobów dyspozycyjnych zbiornika wynosi ok. 21 m³/d*km².

Południowo-wschodnią część obszaru gminy Radziechowy-Wieprz obejmuje fragment GZWP nr 445 Zbiornik Warstw Magura (Babia Góra). Jego zasobność szacowana jest na ok. 31 m³/d*km². Występujące tu wody charakteryzują się zmienną zawartością jonów.

Możliwość zanieczyszczenia wód w zbiornikach o numerach 348 i 445 jest minimalna ze względu na ich położenie pod terenami leśnymi. Zbiornik w dolinie Soły jest znacznie bardziej narażony na wpływ zanieczyszczeń ze względu na występujące w jego obszarze zainwestowanie i wpływ wód opadowych zasilających zbiornik, które trafiają do niego po obmyciu okalających go stoków.

Nie sporządzono do tej pory dokumentacji hydrogeologicznych dla żadnego spośród GZWP występujących pod terenem gminy, co jest niezbędne dla określenia ich obszarów ochronnych. Sporządzenie takich dokumentacji dla GZWP nr 348, nr 445 oraz nr 446 planowane jest w ostatnim etapie dokumentowania GZWP w Polsce.

4.2. Wody powierzchniowe

Cały obszar Gminy Radziechowy-Wieprz przynależy do zlewni Soły, w jej górnym odcinku. Na stosunki wodne obszaru wpływają głównie wysokość i rozkład opadów atmosferycznych oraz cechy abiotyczne środowiska, z których zasadniczą rolę odgrywa rzeźba terenu (znaczne deniwelacje), budowa geologiczna (słaba retencja gleb i fliszowego podłoża) oraz stan i stopień zagospodarowania przestrzennego. Pomiędzy poszczególnymi dopływami Soły, grzbietami wzniesień przebiegają topograficzne działy wodne III rzędu, oddzielające zlewnie poszczególnych dopływów. Głównymi lewobrzeżnymi dopływami Soły są na terenie gminy potoki: Przybędza, Wieśnik, Glinny i Rybny, natomiast głównym dopływem prawobrzeżnym jest potok Juszczyńska. Rzeka Soła i jej dopływy posiadają reżim deszczowo-śnieżno-gruntowy.

Na podstawie danych IMGW z posterunku wodowskazowego Żywiec, zlokalizowanego km 50+200 biegu rzeki i zamykającego zlewnię o powierzchni 785,0 km można określić, iż w ciągu roku przeważają dwa wezbrania. Najwyższe przepływy obserwowane są w kwietniu i związane są z okresem roztopów (175% wartości średniego rocznego przepływu), drugorzędne zaś w lipcu, kiedy często występują ulewne deszcze (123%). Minimum przepływu przypada na przełom października i listopada oraz w styczniu.

Nierównomierny rozkład opadów w ciągu roku oraz zdarzające się gwałtowne roztopy są przyczyną wezbrań, co z kolei powoduje zagrożenie powodziowe obszarów położonych w dolinie Soły i jej dopływów. Z uwagi na krótki czas formowania się fali powodziowej na Sole i gwałtowność jej wezbrań, znacznie groźniejsze są wezbrania letnie, powodowane ulewnymi deszczami, niż wezbrania wiosenne powodowane roztopami.

Powierzchniowe ciekі wodne na terenie gminy Radziechowy-Wieprz stanowią częściowe źródło zaopatrzenia mieszkańców i obiektów w komunalną wodę wodociągową. Na potokach Wieśnik i Przybędza zlokalizowane są komunalne ujęcia wody dla Przybędzy i Radziechowych, których administratorem jest Spółka Wodno-Ściekowa w Radziechowach, z siedzibą przy ul. św. Marcina 23, 34-381 Radziechowy. W planach inwestycyjnych spółki znajduje się budowa dodatkowego zbiornika retencyjnego dla wód ujmowanych na potoku Przybędza. Z kolei w planach inwestycyjnych Spółki Wodno-Ściekowej „Wieprz” w Wieprzu, mieszczącej się przy ul. Żywieckiej 355, jest wykonanie ujęcia wód powierzchniowych w Bystrej, na potoku Bystra, mającego na celu zaopatrzenie w wodę wodociągową części gospodarstw w Juszczyńcu i Bystrej. W ramach planowanego ujęcia wykonana została niezbędna dokumentacja oraz stacja uzdatniania wody. Planuje się także budowę ujęcia wód powierzchniowych w rejonie tzw. Cichej w Juszczyńcu, które będzie stanowiło źródło zaopatrzenia w wodę pitną mieszkańców sołectwa.

Sieć wód powierzchniowych uzupełniają stawy hodowlane, których kompleks zlokalizowany jest w północnej części gminy. Teren stawów jest obecnie własnością Agencji Nieruchomości Rolnych, które dzierżawi Ośrodek Hodowli Zarodowej w Osieku Sp. z o.o. – Gospodarstwo w Wieprzu.

5. GLEBY

Typy gleb występujących na analizowanym terenie związane są z budową geologiczną przypowierzchniowych warstw gruntu, warunkami klimatycznymi oraz stosunkami wodnymi. W pobliżu koryt cieków wodnych są one silnie szkieletowe, w dalszej odległości i wyższych terasach skład granulometryczny ulega rozdrobieniu,

uruchamiają się również typowe procesy glebotwórcze (akumulacja próchnicy, brunatnienie). Najbardziej żyzne gleby – mady – występują głównie w północnej i centralnej części gminy, na terasach rzecznych Soły i potoku Radziechowy. Są to gleby o dużej przydatności rolniczej (głównie IV, lokalnie III a nawet II klasa bonitacyjna). Pod względem przydatności rolniczej gleby te należą do kompleksu zbożowo-pastewnego mocnego, wykorzystywanego głównie pod uprawę owsa, ziemniaków, buraków pastewnych i kapusty. Ich podłoże stanowią przeważnie gliny zwieterlinowe oraz utwory piaszczysto-gliniaste terasów potoków: Rybnego, Glinnego, Przybędza. Niestety, z uwagi na uwarunkowania komunikacyjne, historyczne i ekonomiczne, obszary występowania gleb o stosunkowo dobrej jakości, są w znacznej mierze zainwestowane. Jedynym większym kompleksem użytków rolnych w dolinie Soły, w obrębie gminy są grunty Ośrodka Hodowli Zarodowej w Osieku Sp. z o.o. – Gospodarstwo w Wieprzu.

Na większości obszaru gminy Radziechowy-Wieprz przeważa typ gleb brunatnych, o słabo rozwiniętym profilu glebowym i niewielkiej miąższości, zaliczany przeważnie do V-VI klasy bonitacyjnej. W rejonie Kotliny Żywieckiej są one lepiej wykształcone niż w przyległych obszarach górskich – mają większą miąższość i są mniej szkieletowe, stąd częściej wykorzystywane są rolniczo (IV i V klasa bonitacyjna).

6. UDOKUMENTOWANE ZŁOŻA KOPALIN

Na terenie sołectwa Radziechowy występuje udokumentowane złożo wapieni cieszyńskich w rejonie ulicy Lipowej. Od lat 50-tych ubiegłego stulecia okresowo prowadzona jest w tym miejscu eksploatacja w kamieniołomie stokowym, w celu pozyskania kamienia łamanego do regulacji rzek i potoków, wapna palonego nawozowego i wapna palonego grubego (budowlanego). Złożo „Radziechowy” posiada uproszczoną dokumentację geologiczną w kategorii B+C2 złoża z 1995 roku, która precyzuje jego granice, wielkość oraz rodzaj zasobów. Projekt eksploatacji złoża zakładał w tym miejscu użycie materiałów wybuchowych dla pozyskania surowców i zalesienie terenów po zakończeniu prac wydobywczych, wydaje się to jednak niemożliwe ze względu na ochronę przyrody. Miejsca, gdzie do tej pory prowadzono eksploatację znajdują się wewnątrz lub w bezpośrednim sąsiedztwie obszarów Natura 2000, które mają na celu ochronę występujących tu ostoi roślin polnych i łąkowych, co wyklucza możliwość ich przemysłowego wydobycia.

W obszarze dolin rzecznych występuje kruszywo naturalne w formie żwiru. Udokumentowano dwa takie złoża „Wieprz” i „Radziechowy”. Pierwsze z nich obejmuje ponad 60 hektarowy obszar o zasobności ponad 12050 tys. ton, zlokalizowany na południe od ujścia potoku „Wieśnik”. Wydobycie kruszywa w tym miejscu zakończono przed 1998 rokiem, obecnie jest ono niemożliwe ze względu na zlokalizowanie na tym obszarze drogi ekspresowej S69, likwiduje się więc wyrobiska poeksploatacyjne. W związku z tym w 2003 roku sporządzony został dodatek nr 1 do dokumentacji geologicznej złoża kruszywa naturalnego „Wieprz”, zawierający rozliczenie zasobów geologicznych. Wojewoda Śląski przyjął dodatek bez zastrzeżeń dnia 07.07.2003 r. (pismo SR-V-7414/IP/11/03). Należy przez to rozumieć, że złożo to nie powinno być traktowane jako udokumentowane złożo kopalin w rozumieniu przepisów o planowaniu przestrzennym. W związku z tym nie zostało ono naniesione na mapę uwarunkowań zagospodarowania przestrzennego.

Złożo „Radziechowy”, o znacznie skromniejszej powierzchni 3,46 ha rozciąga się wzdłuż Soły na południe od ulicy Żywieckiej. Złożo udokumentowano w 1994 roku, z zasobami geologicznymi bilansowymi 439,6 tys. ton. Uproszczona dokumentacja geologiczna została zatwierdzona dn. 13.12.1994 r. decyzją Wojewody Bielskiego Nr 208/94 (znak OS-IV-7513/11/94). Po zaniechaniu eksploatacji w złożu pozostało 375 tys. t zasobów bilansowych. W tym miejscu również eksploatację wyklucza przebieg trasy S69, zlikwidowano więc już istniejące wyrobiska, jednak brak dokumentacji rozliczającej zasoby nie pozwala na pominięcie złoża w niniejszym studium.

7. TERENY I OBSZARY GÓRNICZE

Złożo wapieni cieszyńskich „Radziechowy” objęte jest obecnie koncesją nr 247/98 (pismo OS-IV-7512/13/98/PŻ z 17.11.1998 r.) na wydobycie, udzieloną w 1998 roku przez Wojewodę Bielskiego Przedsiębiorstwu Surowców Skalnych „Kamieniołom Radziechowy” Sp. z o.o., z siedzibą w Bielsku-Białej. Wyklucza ona użycie materiałów wybuchowych. Koncesja określa obszar górniczy o powierzchni 1,56 ha oraz teren górniczy o powierzchni 11,24 ha. Jest ważna do 31.12.2013 r. Koncesjonariusz nie podjął dotąd wydobycia kopalin.

8. WALORY KRAJOBRAZOWE

Występujące na terenie gminy zróżnicowanie ukształtowania i pokrycia terenu tworzy atrakcyjny krajobraz. Nad malowniczym, nieuregulowanym korytem Soły, płynącej w rozległej dolinie górują pasma Beskidu Śląskiego i Żywieckiego domykając od strony południowej, wschodniej i zachodniej wnętrze Kotliny Żywieckiej. Wśród okalających dolinę szczytów znajduje się Magurka Wiślańska - najwyższy masyw gminy (1140 m n.p.m.) i Magurka Radziechowska (1108 m n.p.m.). Podstawowe walory krajobrazowe w obrębie omawianego terenu, wynikają z obecności otwartych przestrzeni widokowych związanych z krajobrazem rolniczym, dzięki któremu

istnieją długie, otwarte osie i panoramy widokowe (polany i hale szczytowe oraz użytkowane rolniczo tereny w dolinie Soły i u podnóży wzniesień górskich).

Wysoko położone tereny gminy porastają lasy urozmaicone łąkami i pastwiskami stanowiącymi atrakcyjne otwarcia krajobrazowe i punkty widokowe. Obszary te objęto ochroną w formie parków krajobrazowych, a najatrakcyjniejsze pastwiska śródleśne wpisano do programu "Owca Plus", aby zapobiec występującej tu naturalnej sukcesji.

Niżej położone partie kształtują malownicze pagórki i doliny górskich potoków. Są to w większości obszary wylesione, pola, łąki i pastwiska otaczające położone w dolinach wioski. Znajdują się one w obrębie otulin parków krajobrazowych. Otwarty charakter tego obszaru sprawia, że większość stoków jest dobrze wyeksponowana w terenie i widoczna z obszarów zabudowanych całej niemal doliny. Wyraźny wpływ na odbiór przestrzeni mają: cały masyw Grojca po wschodniej stronie Soły oraz Kopa Radziechowska i Matyska z ustawionym na szczycie krzyżem - silną dominantą w krajobrazie, po stronie zachodniej.

9. RÓŻNORODNOŚĆ BIOLOGICZNA

Obszar gminy charakteryzuje się dużym stopniem bioróżnorodności, zarówno pod względem siedliskowym – biorąc pod uwagę poszczególne zespoły i zbiorowiska roślinne, jak i gatunkowym. Do czynników decydujących o dużym potencjale biocenotycznym obszaru gminy zaliczyć można:

- znaczne zróżnicowanie geologiczne podłoża, w tym obecność skał wapiennych, ze specyficzną florą wapieniolubną,
- znaczne zróżnicowanie wysokościowe, a tym samym obecność w granicach gminy zarówno gatunków charakterystycznych dla niżu, pogórza jak i regla górnego,
- stosunkowo dobrze rozwinięta sieć wód powierzchniowych oraz wysięków i źródeł obfitujących w młaki i niewielkie torfowiska,
- obecność nieuregulowanych ekosystemów rzecznych, które wraz z towarzyszącymi im pasmowo zespołami roślinnymi stanowią korytarz ekologiczny o znaczeniu regionalnym,
- obecność zwartych kompleksów leśnych oraz układów mozaikowych (las, zarośla, łąki i pastwiska), stanowiących siedliska i bazę pokarmową dla wielu gatunków ssaków i ptaków,
- stosunkowo niewielki udział siedlisk ruderalnych i antropogenicznie przekształconych, które opanowywane bywają przez nieznaczną liczbę gatunków, zwykle obcego pochodzenia,
- działalność człowieka (gospodarka rolna, leśna, obecność mozaiki siedlisk murawowych, zaroślowych i leśnych).

W granicach gminy Radziechowy-Wieprz, na zalesionych powierzchniach Beskidu Śląskiego i Żywieckiego, w piętrze roślinnym regla dolnego dominują lasy świerkowe wtórne pochodzenia, nawiązujące swoim składem gatunkowym i fizjonomią do fitocenoz dolnoregłowego boru mieszanego *Abieti-Piceetum montanum*. Ponadto znaczne powierzchnie leśne zajmuje żyzna buczyna karpacka *Dentario glandulosae-Fagetum* oraz kwaśna buczyna górska *Luzulo nemorosae-Fagetum* (np. w okolicy Magurki Wiślańskiej), będące pierwotnymi zespołami na tym terenie, zastąpionymi w wyniku działalności człowieka borami świerkowymi.

W dolinach rzek i potoków rozciąga się zbiorowisko nadrzecznej olszyny górskiej *Alnetum incanae*.

Spośród zbiorowisk nieleśnych w piętrze pogórza oraz regla dolnego na uwagę zasługują wilgotne zbiorowiska łąkowe (np. łąka ostrożeńkowa – *Cirsietum rivularis*, łąka mieczykowo-mietlicowa *Gladiolo-Agrostietum*), ziołoroślowe (np. łopuszyny lepiężnikowe) oraz eutroficzne młaki górskie *Valeriano-Caricetum flavae*, notowane m.in. w rejonie Przybędzy i w masywie Magurki Radziechowskiej.

Wyraźnie odrębną jednostką przyrodniczą pozostaje obszar Kotliny Żywieckiej, najbardziej zurbanizowany i jednocześnie o największym areale upraw rolnych. W obrębie Kotliny Żywieckiej wyróżniają się ostańce wapienne (Mały Grojec, Matyska, Pod Kopcem), z pozostałościami fragmentów lasów grądowych *Tilio-Carpinetum*, kserotermicznymi murawami nawapiennymi z klasy *Festuco-Brometea* oraz termofilnymi zaroślami i laskami z klasy *Quercus-Fagetea*, które w rejonie nieczynnych wyrobisk wapiennych znajdują się w fazie dynamicznej sukcesji.

W granicach gminy stwierdzono występowanie ok. 35 gatunków roślin naczyniowych objętą ochroną prawną. Większość z tych gatunków grupuje się w obrębie wapiennych wzgórz ostańcowych (Wzgórze Matyska, Pod Kopcem), przy czym trzy gatunki: obuwik pospolity, storczyk biały oraz tojad lisi, znajdują się w Polskiej Czerwonej Księdze Roślin, charakteryzującej rzadkie i zagrożone wyginięciem taksony flory Polski.

Licznie reprezentowana fauna wymaga bardziej szczegółowych badań – poza opisaną kolonią rozrodczą podkowca małego w wieży kościoła parafialnego w Radziechowach (obszar Natura 2000), na uwagę zasługują występujące w granicach gminy stanowiska lęgowe rzadkich gatunków ptaków: dziwoni, brodzka piskliwego

i sieweczki rzecznej. Ponadto na prawobrzeżnym odcinku Soły w Przybędzy i Wieprzu stwierdzono kilkanaście gatunków chronionych chrząszczy.

10. OBIEKTY I OBSZARY CHRONIONE NA PODSTAWIE USTAWY O OCHRONIE PRZYRODY

Znacząca część terytorium gminy Radziechowy-Wieprz (85%) znajduje się w obrębie obszarowych form prawnej ochrony przyrody. Poza ich zasięgiem pozostaje jedynie centralna część gminy, położona pomiędzy dawną drogą krajową (tzw. Cesarką), północną granicą gminy oraz ciągiem dróg powiatowych Lipowa - Wajdówka - 3 Maja.

10.1. Obszary sieci Natura 2000

Obszary Natura 2000 są jedną z form ochrony przyrody, przewidzianych przez art. 6 ust. 1 pkt 5 ustawy o ochronie przyrody [7]. Sieć Natura 2000 na obszarze gminy Radziechowy-Wieprz obejmuje dwa rodzaje obszarów: obszary specjalnej ochrony ptaków (OSO) oraz specjalne obszary ochrony siedlisk (SOO). Celem ochrony w specjalnych obszarach ochrony siedlisk jest zachowanie we właściwym stanie ochrony²⁴ siedlisk przyrodniczych oraz gatunków z zał. II Dyrektywy Siedliskowej i ich siedlisk. W obszarach Natura 2000 z zasady zabrania się podejmowania działań mogących, osobno lub w połączeniu z innymi działaniami, znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska może wydać zezwolenie na realizację tego rodzaju przedsięwzięcia jedynie w wyjątkowych przypadkach, w których przemawiają za tym konieczne wymogi nadrzędnego interesu publicznego, w tym wymogi o charakterze społecznym lub gospodarczym, i wobec braku rozwiązań alternatywnych.

Obszar Natura 2000 jest specyficzną formą ochrony, bowiem jego wyznaczenie nie wiąże się z wprowadzeniem odrębnych nakazów i zakazów - jak to ma miejsce w przypadku ustanawiania innych form ochrony przyrody, a jego granice mogą obejmować część lub całość obszarów i obiektów objętych innymi formami ochrony przyrody. Cele ochrony osiągnięte są poprzez:

- realizację zadań ochronnych, wynikających z planu zadań ochronnych²⁵ lub planu ochrony²⁶ ustanawianego dla obszaru,
- wprowadzenie odpowiednich ustaleń do studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego i miejscowych planów, wynikających z tych planów,
- stosowanie procedury oceny oddziaływania planowanych przedsięwzięć na obszar Natura 2000.

Sieć Natura 2000 ma na celu harmonijną koegzystencję człowieka i przyrody, dążąc do kompromisu pomiędzy doraźnymi korzyściami ekonomicznymi, a ochroną środowiska przyrodniczego. Dlatego też, na obszarze Natura 2000 ograniczenia dotyczą w niewielkim stopniu dotychczasowych sposobów gospodarowania, w większym natomiast intensyfikacji tego gospodarowania i nowych inwestycji. Jeśli bowiem obszar zachował duże walory przyrodnicze w warunkach użytkowania to znaczy, że nie stanowi ono poważniejszego zagrożenia dla tych walorów. Inaczej jest z jego intensyfikacją i nowymi inwestycjami – działaniem ochronnym w tym zakresie w stosunku do obszaru Natura 2000, jest wymóg poddawanie procedurze oceny oddziaływania na środowisko (OOS) każdego projektu przedsięwzięcia mogącego stanowić zagrożenie dla istnienia siedlisk i gatunków będących motywem wyznaczenia ostoń. Dopuszczone do realizacji będą tylko takie przedsięwzięcia, które nie pogorszą stanu siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków na wyznaczonym dla nich obszarze Natura 2000. Przeprowadzanie OOS dotyczy nie tylko inwestycji planowanych w obrębie samego obszaru, ale także planowanych w jego sąsiedztwie, o ile mogłyby mieć potencjalnie negatywny wpływ na walory przyrodnicze przedmiotowego obszaru. W uzasadnionych przypadkach, kiedy wymagać tego będzie interes społeczny lub bezpieczeństwo publiczne, możliwe są odstępstwa od ogólnych zakazów.

Obszary chronione w ramach sieci Natura 2000 zajmują 45% obszaru gminy Radziechowy-Wieprz. Są to:

- 10.1.1. **Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków (OSO) - Beskid Żywiecki (kod obszaru: PLB240002).** Obszar został wyznaczony do ochrony w związku z wypełnieniem Dyrektywy Rady EWG o ochronie dziko żyjących ptaków²⁷. OSO Beskid Żywiecki obejmuje głównie tereny leśne czterech pięter roślinno-

24 Zgodnie z Artykułem 1e Dyrektywy Siedliskowej, „właściwy stan ochrony” siedlisk przyrodniczych oznacza, że: - naturalny zasięg siedliska jest stały lub powiększa się; - zachowuje ono specyficzną strukturę i funkcje, konieczne dla jego trwania w dłuższej perspektywie czasowej i są podstawy do przypuszczenia, że zachowa je w dającej się przewidzieć przyszłości; - stan ochrony typowych dla niego gatunków również jest właściwy. W przypadku gatunków, analogicznie, właściwy stan ochrony oznacza, że: - dynamika populacji gatunku wskazuje na jego żywotność i szansę utrzymania się w biocenozie przez dłuższy czas; - naturalny zasięg gatunku nie ulegnie zmniejszeniu w przewidywalnej przyszłości; - istnieje i prawdopodobnie będzie istnieć wystarczająco duże siedlisko, by utrzymać populację gatunku w dłuższej perspektywie czasowej.

25 Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 ustanawia w drodze zarządzenia będącego aktem prawa miejscowego, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska sprawujący nadzór nad obszarem, na okres 10 lat (art. 28 ustawy o ochronie przyrody)

26 Plan ochrony ustanawia, w drodze rozporządzenia, minister właściwy do spraw środowiska, na okres 20 lat (art. 29 ustawy o ochronie przyrody). W przypadku jego ustanowienia traci moc plan zadań ochronnych.

27 Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków (Dz.U. 2011 nr 25 poz. 33, zm. Dz.U. z 2012 r. poz. 358)

klimatycznych Beskidów Zachodnich: pogórza, regła dolnego, regła górnego oraz piętra subalpejskiego. W granicach gminy Radziechowy-Wieprz jego zasięg pokrywa się z granicami SOOS Beskidu Żywieckiego.

Obszar utworzono w celu ochrony 9 gatunków ptaków : jarząbek (*Bonasia bonasia*) (kod: A104), głuszec (*Tetrao urogallus*) (kod: A108), puchacz (*Bubo bubo*) (kod: A215), sóweczka (*Glaucidium passerinum*) (kod: A217), puszczyk uralski (*Strix uralensis*) (kod: A220), włośnatka (*Aegolius funereus*) (kod: A223), dzięcioł czarny (*Dryocopus martius*) (kod: A236), dzięcioł białogrzbisty (*Dendrocopos leucotos*) (kod: A239), dzięcioł trójpalczasty (*Picoides tridactylus*) (kod: A241).

Ekspertyza ornitologiczna wykonana na potrzeby sporządzenia planu zadań ochronnych²⁸ wykazała, że dane zawarte w pierwotnym Standardowym Formularzu Danych dla OSO Beskid Żywiecki (2008) dla obszaru były niepełne, niekompletne są również w zaktualizowanym SFD z roku 2011. Na terenie obszaru stwierdzono występowanie 27 gatunków ptaków z załącznika I Dyrektywy Ptasiej, z których jako przedmiot ochrony powinno być uznanych 19 gatunków; oprócz ujętych w SFD są to: bocian czarny (*Ciconia nigra*) (kod: A030), trzmielojad (*Pernis apivorus*) (kod: A072), orlik krzykliwy (*Aquila pomarina*) (kod: A072), orzeł przedni (*Aquila chrysaetos*) (kod: A091), derkacz (*Crex crex*) (kod: A122), dzięcioł zielonosiwy (*Picus canus*) (kod: A234), jarzębatka (*Sylvia nisoria*) (kod: A307), muchołówka mała (*Ficedula parva*) (kod: A320), muchołówka białoszysza (*Ficedula albicollis*) (kod: A321), gąsiorek (*Lanius collurio*) (kod: A338).

Ptaki chronione w ramach ostoi mają zróżnicowane wymagania siedliskowe. Większość z nich (głuszec, bocian czarny, jarząbek, orlik krzykliwy, orzeł przedni, sowy, dzięcioły) do przetrwania wymaga rozległych, zwartych drzewostanów w starszych grupach wiekowych, a zagrożeniem jest nie tylko masowe zamieranie drzewostanów świerkowych i ich planowa przebudowa, ale także wszelkie przejawy gospodarki ludzkiej - budowa dróg, zabudowa, ruch turystyczny. Inne gatunki (jak derkacz, jarzębatka, gąsiorek) do przetrwania potrzebują żerowisk, którymi są tereny otwarte, w związku z czym zagrożenie stanowią zarówno planowe zalesienia terenów rolnych, jak i samorzutna sukcesja lasu na terenach polan śródleśnych oraz łąk i pastwisk przylegających do lasów, na skutek zarzucania gospodarki pasterskiej. Do zagrożeń zaliczono również budowę infrastruktury turystycznej zwiększającej penetrację kompleksów leśnych oraz ich fragmentację i zmniejszenie powierzchni (wyciągi krzesiówkowe, trasy narciarskie) oraz napowietrzne linie energetyczne.

Projekt planu zadań ochronnych dla obszaru silnie akcentuje zadania związane z ochroną czynną. Na obecnym etapie przeniesienie wniosków sformułowanych w projekcie do ustaleń dokumentów z zakresu planowania przestrzennego natrafia na barierę niedostatecznego rozpoznania miejsc występowania części chronionych gatunków (planuje się dalsze badania ptaków będących przedmiotem ochrony, w okresie 4 pierwszych lat obowiązywania planu).

- 10.1.2. **Specjalny Obszar Ochrony (SOO) - Beskid Żywiecki (kod obszaru: PLH240006).** Obszar liczy 35 276,06 ha powierzchni, głównie są to tereny leśne (około 85% powierzchni) występujących w powiecie żywieckim na terenie ośmiu gmin. W granicach obszaru znajduje się znaczna część Beskidu Żywieckiego, fragment Beskidu Makowskiego oraz Góra Grojec. Większość powierzchni zawiera się w granicach Parku Krajobrazowego Beskidu Żywieckiego, część powierzchni wchodzi ponadto w obręb Leśnego Kompleksu Promocyjnego „Lasy Beskidu Śląskiego”. Trzon obszaru tworzą trzy pasma górskie: Wielkiej Raczy, Pilska i Lipowskiej-Romanki, zbudowane głównie z fliszowych utworów serii magurskiej. Obszar Natura 2000 Beskid Żywiecki cechuje się różnorodnością form geomorfologicznych: grzbietów, garbów, żeber, murów skalnych, czy też osuwisk skalnych. Szatę roślinną tworzą naturalne zespoły lasów iglastych i liściastych oraz naturalne, półnaturalne i antropogeniczne zbiorowiska nieleśne. W skład ostoi Natura 2000 wchodzi też interesujący ostaniec denudacyjny - Góra Grojec ze stanowiskiem roślinności kserotermicznej, sąsiadujący z północną granicą gminy Radziechowy-Wieprz.

Obszar rozciąga się w przedziale wysokościowym 349-1534 m n.p.m., przy czym w obrębie Gminy Radziechowy - Wieprz przedział ten ograniczony jest do wysokości 450-1132 m n.p.m. W samej gminie Radziechowy-Wieprz zlokalizowane jest ok. 1316 ha (3,73%) obszaru.

Specjalny Obszar Ochrony (SOO) „Beskid Żywiecki” posiada duże znaczenie dla zachowania bioróżnorodności. Flora tego obszaru liczy ok. 1000 gatunków, w tym 150 górskich. Zidentyfikowano tu 21 typów siedlisk z Załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG, z czego istotnymi typami siedliskowymi przedmiotowego obszaru Natura 2000, w granicach administracyjnych gminy Radziechowy-Wieprz są: murawy kserotermiczne *Festuco-Brometea* i ciepłolubne murawy z *Asplenion septentrionalis* - *Festucion pallentis* z istotnymi stanowiskami storczyków (kod: 9110), górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk (7230), kwaśne buczyny *Luzulo-Fagenion* (9110), żyzne

28 Ciach M., 2012: Ekspertyza ornitologiczna na potrzeby sporządzenia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 OSO Beskid Żywiecki. Maszynopis + warstwy GIS. Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska, Katowice

buczyny *Dentario glandulosae-Fagenion* (9130), grądy subkontynentalne *Tilio-Carpinetum* (9170), górskie jaworzyny ziołoroślowe *Aceri-Fagetum* (9140), łęgi wierzbowe, topolowe i jesionowe *Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Lnenion glutinoso-incanae* (91E0), murawy bliźniczkowe *Nardion* – płaty bogate florystycznie (6230), ziołorośla górskie *Adenostylin alliariae* i ziołorośla nadrzeczne *Convolvuletalia sepium* (6430). W Beskidzie Żywieckim stwierdzono ponadto występowanie 21 gatunków zwierząt i roślin z załącznika II Dyrektywy Siedliskowej.

Tereny wchodzące w skład obszaru Natura 2000 Beskid Żywiecki w ok. 75% należą do Skarbu Państwa (głównie w zarządzie PGL Lasy Państwowe), pozostałą część stanowią tereny prywatne, gminne i wspólnot gruntowych.

Zgodnie z opracowanym Standardowym Formularzem Danych oraz projektem planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 „Beskid Żywiecki” najbardziej intensywny negatywny wpływ powodowany działalnością człowieka wynika z zarzucenia pasterstwa, intensywny wpływ o charakterze umiarkowanie neutralnym powodują różnorodne formy turystyki i rekreacji plenerowej, zwłaszcza turystyka motorowa. Nieco mniejszą intensywność negatywnego oddziaływania obserwuje się w aspekcie postępującej, rozproszonej zabudowy, narciarstwa zwłaszcza poza wyznaczonymi trasami, zanieczyszczeń pyłowo-gazowych powietrza, polowań oraz niewłaściwej regulacji koryt rzecznych. Pozytywny wpływ działalności człowieka w obrębie obszaru Natura 2000 przejawia się ekstensywnym wypasem i koszeniem łąk, jak również działaniami o charakterze przyrodniczo-edukacyjnym. Do głównych zagrożeń przedmiotowego obszaru zalicza się zanieczyszczenie powietrza (w tym transgraniczne z terenów Republiki Czeskiej i Słowackiej) oraz zbyt intensywny rozwój i presja turystyki, jak również zabudowa techniczna potoków górskich.

Do istotnych zagrożeń zaliczono również postępującą fragmentację i izolację siedlisk oraz zabudowę korytarzy ekologicznych łączących obszar chroniony z sąsiednimi ostojami, jak również poszczególne jego części. W granicach gminy Radziechowy-Wieprz wyznaczono korytarz łączący SOO Beskid Żywiecki z Beskidem Małym, przebiegający we wschodniej części sołectwa Juszczyzna. Jest to korytarz dla dużych ssaków drapieżnych (niedźwiedzia, rysia, wilka), lecz jego zachowanie jest istotne również dla ochrony mniejszych gatunków zwierząt. Niewątpliwą częścią korytarza jest rejon Przełęczy u Poloka; największym zagrożeniem jest postępujący rozwój zabudowy i rozbudowa układu drogowego.

- 10.1.3. **Specjalny Obszar Ochrony (SOO) - Beskid Śląski (kod obszaru: PLH240005).** Obszar o powierzchni 26 158,59 ha, położony jest w masywie Beskidu Śląskiego, z niewielkimi fragmentami w obrębie Pogórza Śląskiego i w Kotliny Żywieckiej, na terenie jedenastu gmin. W gminie Radziechowy-Wieprz znajduje się część obszaru o powierzchni ok. 1633 ha (6,24%). Większość powierzchni zawiera się w granicach Parku Krajobrazowego Beskidu Śląskiego, jak również Leśnego Kompleksu Promocyjnego „Lasy Beskidu Śląskiego”. Trzon obszaru tworzą dwa pasma górskie: Czantorii i Stożka oraz Baraniej Góry, zbudowane głównie z piaskowca godulskiego. Występuje tu szereg malowniczych form skalnych, takich jak: progi i wodospady w dolinach potoków, liczne formy skałkowe oraz różnorodne formy osuwiskowe powierzchniowe i podziemne. Lasy, to głównie wtórne monokultury świerkowe. Naturalny las jodłowo-bukowo-świerkowy w wieku ok. 200 lat zachował się tylko na północno-zachodnich stokach Baraniej Góry. Tereny położone na Pogórzu Śląskim i w Kotlinie Żywieckiej są miejscem występowania bardzo rzadkich w regionie muraw kserotermicznych. Specjalny Obszar Ochrony (SOO) „Beskid Śląski” posiada duże znaczenie dla zachowania bioróżnorodności. Zidentyfikowano tu 17 typów siedlisk z Załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG, z czego istotnymi typami siedliskowymi przedmiotowego obszaru Natura 2000, w granicach administracyjnych gminy Radziechowy-Wieprz są: murawy kserotermiczne (*Festuco-Brometea* i ciepłolubne murawy z *Asplenion septentrionalis* - *Festucion pallentis* z istotnymi stanowiskami storczyków (kod: 9110), kwaśne buczyny *Luzulo-Fagenion* (9110), żyzne buczyny *Dentario glandulosae-Fagenion* (9130), murawy bliźniczkowe *Nardion* – płaty bogate florystycznie (6230), ziołorośla górskie *Adenostylin alliariae* i ziołorośla nadrzeczne *Convolvuletalia sepium* (6430) oraz niżowe i górskie łąki użytkowane ekstensywnie *Arrhenatherion elatioris* (6510) - znajdujące się na Wzgórzu Matyska. W Beskidzie Śląskim stwierdzono ponadto występowanie 21 gatunków zwierząt i roślin z załącznika II Dyrektywy Siedliskowej.

Tereny wchodzące w skład obszaru Natura 2000 Beskid Śląski w ok. 80% należą do Skarbu Państwa (głównie w zarządzie PGL Lasy Państwowe), pozostałą część stanowią tereny prywatne, gminne i wspólnot gruntowych. Na terenie gminy Radziechowy-Wieprz struktura własności jest odmienna - grunty Lasów Państwowych zajmują niespełna 69% powierzchni obszaru znajdującej się w granicach administracyjnych gminy, zaś w części obejmującej Wzgórze Matyska nie występują wcale - ponad 98% powierzchni tej części obszaru stanowią grunty prywatne.

Zgodnie z opracowanym Standardowym Formularzem Danych dla obszaru Natura 2000 „Beskid Śląski”, najbardziej intensywny wpływ powodowany działalnością człowieka wywiera narciarstwo oraz turystyka piesza, rowerowa i zmotoryzowana, które w zależności od formy, miejsca i czasu w jakim następują, mogą oddziaływać negatywnie, bądź pozostawać neutralne. Nieco mniejszą intensywność negatywnego

oddziaływania obserwuje się w aspekcie postępującej, rozproszonej zabudowy, ruchu pojazdów zmotoryzowanych, zanieczyszczeń pyłowo-gazowych powietrza, polowań oraz niewłaściwej regulacji koryt rzecznych. Pozytywny wpływ działalności człowieka w obrębie tego obszaru Natura 2000 przejawia się ekstensywnym wypasem na tym obszarze i koszeniem łąk, jak również działaniami o charakterze przyrodniczo-edukacyjnym. Do głównych zagrożeń obszaru zalicza się zanieczyszczenie powietrza (w tym transgraniczne z terenów Republiki Czeskiej) oraz zbyt intensywny rozwój turystyki i zabudowy rekreacyjnej.

W opracowaniu „Strategia zarządzania dla obszaru Natura 2000 „Beskid Śląski”²⁹ w odniesieniu do gminy Radziechowy-Wieprz stwierdza się potrzebę czynnej ochrony siedlisk, m.in. poprzez utrzymanie koszenia łąk i wytyczenie ścieżki dojścia na Matyskę od strony wschodniej.

- 10.1.4. **Specjalny Obszar Ochrony (SOO) – Kościół w Radziechowych (kod obszaru: PLH240007).** Obszar powierzchni 0,06 ha, położony jest w centralnej części jednej z najstarszych wsi na żywiecczyźnie, na wysokości 445 n.p.m. Ochroną objęte zostały w 2008 r. zabudowania kościoła parafialnego pod wezwaniem św. Marcina, z 1663 r. wraz z jego najbliższym otoczeniem. Obszar wyznaczony został dla ochrony kolonii rozrodzkiej podkowca małego *Rhinolopus hipposideros* – nietoperza figurującego w załączniku II Dyrektywy Siedliskowej. Na strychu kościoła bytuje od 35 do nawet 70 osobników. Celem objęcia ochroną tego miejsca jest zapewnienie możliwości wykorzystania strychu przez nietoperze oraz poprawa warunków ich bytowania. W związku z tym wszelkie prace remontowe powinny być prowadzone w trosce o bezpieczeństwo tych zwierząt, należy także ograniczyć wszelkie działania mogące niepokoić nietoperze, jak prace konserwacyjne w okresie ich bytowania. Jako zagrożenie zdefiniowano także m. in. ograniczenie ilości zieleni wysokiej na terenie wsi i występujących tam szpalerów drzew oraz ingerencje związane z osłanianiem lub oświetlaniem istniejących wlotów, prowadzących na strych.

Plany ochrony i plany zadań ochronnych. Dla obszarów Natura 2000 położonych w granicach gminy Radziechowy-Wieprz nie sporządzono dotychczas planów ochrony, o których mowa w art. 29 ustawy o ochronie przyrody, ani planów zadań ochronnych, o których mowa w art. 28 ustawy. Plany te powinny zawierać między innymi wytyczne do studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. W trakcie opracowania znajdują się plany zadań ochronnych dla OSO i SOO Beskid Żywiecki. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska opublikował projekty tych planów wraz z dokumentacją naukową sporządzoną na ich potrzeby, dotychczas nie udostępniono jednak części graficznej umożliwiającej odniesienie zaleceń sformułowanych w projektach do dokumentów planistycznych.

Poza terenami będącymi w zarządzie Lasów Państwowych nie sporządzono dotychczas inwentaryzacji rozmieszczenia chronionych siedlisk przydatnej dla celów planowania przestrzennego. Na terenach lasów państwowych dokładna inwentaryzacja została sporządzona w ramach prac nad nowymi planami urządzenia lasu.

10.2. Parki krajobrazowe

Parki krajobrazowe obejmują 44% obszaru gminy Radziechowy-Wieprz, natomiast ich otuliny - 42% obszaru. Parki utworzone zostały z myślą o ochronie występujących tu cennych walorów przyrodniczych, krajobrazowych i kulturowych, które należy objąć ochroną w warunkach racjonalnego gospodarowania.

- 10.2.1. **Park Krajobrazowy Beskidu Śląskiego.** Niemal cały kompleks leśny w zachodniej części Radziechów-Wieprza położony jest w granicach Parku Krajobrazowego Beskidu Śląskiego, który utworzony został rozporządzeniem Wojewody Bielskiego nr 10/98 z dnia 16 czerwca 1998 roku. Jego powierzchnia to 38620 ha, natomiast powierzchnia otuliny wynosi ok. 22285 ha. Na terenie gminy Radziechowy -Wieprz park krajobrazowy obejmuje 1499 ha (23,2% obszaru gminy). Zachodnia część sołectwa Radziechowy i niemal cały obszar wsi Przybędza leżą natomiast w otulinie parku (2 170 ha). Górzysty teren w prawie 90% zajmują tereny leśne, z których 70% to sztucznie wprowadzone lasy świerkowe, które ze względu na ich zły stan przebudowuje się dziś prowadząc nowe nasadzenia. Mimo przeważającego udziału terenów leśnych w obszarze parku, które objęte zostały ochroną, za równie cenne uznaje się tereny nieleśne, takie jak: zbiorowiska łąkowe i ziołoroślowe występujące w szczytowych i podszczytowych partiach oraz na licznych polanach śródleśnych. Występują tu także ślady osadnictwa sięgające nawet XIV wieku. Na obszarze parku istnieje siedem rezerwatów, żaden z nich nie leży jednak w granicach gminy.
- 10.2.2. **Żywiecki Park Krajobrazowy.** Żywiecki Park Krajobrazowy, powołany uchwałą Nr XII/79/86 Wojewódzkiej Rady Narodowej w Bielsku-Białej z dnia 13 marca 1986 r., obejmuje swoim zasięgiem zalesione wzgórza we wschodniej i południowo-wschodniej części gminy Radziechowy-Wieprz

²⁹ Strategia zarządzania dla obszaru Natura 2000 „Beskid Śląski” została opracowana w ramach projektu PL0108 „Optymalizacja wykorzystania zasobów sieci Natura 2000 dla zrównoważonego rozwoju w Karpatach” realizowanego w latach 2007-2011 przez Instytut Ochrony Przyrody PAN w Krakowie

(Juszczyna, Bystra, Brzuśnik, częściowo Wieprz). Jego otulina obejmuje tereny położone na wschód od linii kolejowej Żywiec-Zwardoń. Powierzchnia parku wynosi 35 870 ha, z czego w granicach gminy usytuowane jest 1 325 ha, a wraz z otuliną 3450 ha. Obszar parku w znacznej mierze pokrywa się z obszarem Natura 2000 Beskid Żywiecki.

Plany ochrony. Zgodnie z ustawą o ochronie przyrody, podstawą do praktycznej realizacji ochrony wartości przyrodniczych, kulturowych i krajobrazowych w parkach krajobrazowych są ich plany ochrony.

Obydwa parki posiadają opracowane w 2008 r. projekty planów ochrony. Zawierają one między innymi propozycje ustaleń do studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego i planów zagospodarowania przestrzennego gmin, ale nie spełniają wymagań znowelizowanej ustawy o ochronie przyrody, zgodnie z którą plany ochrony dla parku krajobrazowego w części pokrywającej się z obszarem Natura 2000 powinny uwzględniać zakres planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000, o którym mowa w art. 28 ustawy, albo zakres planu ochrony dla obszaru Natura 2000, o którym mowa w art. 29³⁰. Ustalenia do studiów uwarunkowań i miejscowych planów odnoszą się zasadniczo do wyróżnionych stref funkcjonalnych: F1, F2, F3 i F4, przy czym w granicach gminy Radziechowy-Wieprz znajdują się tylko pierwsze trzy strefy. Ustalenia te zostały wzięte pod uwagę przy określaniu kierunków przeznaczenia terenów oraz zasad ochrony środowiska i krajobrazu określonych w części II studium - Kierunki zagospodarowania przestrzennego, przy czym zinterpretowano i dostosowano przestrzenny zasięg stref funkcjonalnych do skali opracowania studium, w oparciu o posiadane szczegółowe rozpoznanie granic władania gruntami oraz stanu użytkowania terenów.

Spośród zagrożeń walorów przyrodniczych i krajobrazowych na terenie parków krajobrazowych zidentyfikowanych w projektach planów ochrony, w granicach gminy występują:

- zły stan zdrowotny sztucznie wprowadzonych monokulturowych drzewostanów, które są obecnie przebudowywane przez domieszki buka, jodły, jawora i świerka,
- rozpad leśnych zbiorowisk roślinnych,
- erozja gleb i gruntów spowodowana rozpadem drzewostanów obecnego pochodzenia (niezgodnych z naturalnym drzewostanem tych rejonów),
- zanikanie rolniczego krajobrazu kulturowego oraz tradycyjnych form wypasu owiec na halach oraz spadek pogłowia owiec,
- presja systemu osadniczego,
- zanieczyszczenie i degradacja terenu w wyniku powstania „dzikich” wysypisk śmieci,
- zanieczyszczenie wód powierzchniowych i podziemnych powodujące zmiany warunków siedliskowych,
- erozja terenów źródliskowych,
- intensyfikacja rolnictwa poprzez stosowanie nawozów sztucznych i chemicznych środków ochrony roślin powodujących zanieczyszczenie gleb,
- stosowanie środków chemicznych ochrony lasu powodujących zanieczyszczenie gleb,
- stosowanie w leśnictwie i rolnictwie wysokowydajnego, wielofunkcyjnego, ciężkiego sprzętu powodującego erozję gleb,
- degradacja siedlisk,
- powstawanie zanieczyszczeń przez gwałtowne spływy powierzchniowe,
- zmniejszanie się zasobów wodnych,
- niewłaściwa eksploatacja oraz niekorzystny wpływ czynników zewnętrznych na stan obiektów zabytkowych wpisanych do rejestru zabytków,
- utrata wartości zabytkowej i krajobrazowej na skutek rozpadu, przebudowy lub dewastacji obiektów.

10.3. Pomniki przyrody

Na terenie gminy Radziechowy-Wieprz znajdują się 2 pomniki przyrody:

- 10.3.1. Cis pospolity – obwód 155 cm, wys. 15 m, wiek ok. 600 lat; lokalizacja: miejscowość Brzuśnik, na terenie prywatnej posesji, w ogrodzie pośród zabudowań - na przeciw budynku mieszkalnego nr 66. Podstawa prawna powołania: Rozporządzenie nr 3/93 Wojewody Bielskiego z dn. 08.10.1993 r.

³⁰ art. 20 ust. 5 ustawy o ochronie przyrody

- 10.3.2. Buk zwyczajny - obwód 410 cm, wys. 25 m; lokalizacja: miejscowość Juszczyzna za cmentarzem, w sąsiedztwie pastwiska, na brzegu drogi dojazdowej do pól. Podstawa prawna powołania: Rozporządzenie nr 2/96 Wojewody Bielskiego z dn. 04.03.1996 r.

10.4. Obszary i obiekty proponowane do ochrony prawnej

Na terenie gminy znajdują się obszary, które w opracowaniach specjalistycznych zostały zaproponowane do objęcia ochroną w oparciu o ustawę o ochronie przyrody, ze względu na ich walory przyrodnicze i krajobrazowe:

- 10.4.1. „Wzgórze Matyska” - proponowany zespół przyrodniczo-krajobrazowy, mający na celu ochronę roślinności zaroślowej, łąkowej i murawowej z udziałem rzadkich gatunków roślin. Proponuje się również objąć ochroną procesy sukcesyjne zachodzące w obrębie nieczynnych wyrobisk powapiennych. Obszar znajduje się niemal w całości w granicach obszaru Natura 2000 „Beskid Śląski”.
- 10.4.2. „Pod Kopcem” – proponowany zespół przyrodniczo-krajobrazowy, który poza mozaiką roślinności zaroślowej, łąkowej i muraw kserotermicznych, chroniłby wybitne walory ekspozycji krajobrazu. Teren proponowanego zespołu znajduje się w otulinie Parku Krajobrazowego Beskidu Śląskiego i obejmuje dawne wyrobisko wapieni, na terenie wzgórza górującego nad zabudową Radziechów.
- 10.4.3. „Grojec” – proponowany zespół przyrodniczo-krajobrazowy, na pograniczu Żywca i Wieprza. Wyjątkowe walory tego obszaru wynikają nie tylko z występujących tu ostoi kilku unikalnych w skali regionu roślin, ale przede wszystkim z mozaikowego układu terenów rolniczych i leśnych oraz historycznej zabudowy i wyjątkowo atrakcyjnych punktów widokowych.
- 10.4.4. "Spodki" - zaproponowany w granicach zespołu "Grojec" użytek ekologiczny mający na celu ochronę występujących tu łąk, będących siedliskami licznych chronionych i rzadkich gatunków flory.
- 10.4.5. "Polana Cebula" - proponowany użytek ekologiczny, obejmujący fragment północno-wschodniego stoku Góry Cebula. Obszar ten znajduje się w całości w granicach Parku Krajobrazowego Beskidu Śląskiego oraz Obszaru Natura 2000 "Beskid Śląski". Użytek wytypowano ze względu na występujące tu chronione gatunki flory.
- 10.4.6. "Prokatka" - proponowany użytek ekologiczny, obejmujący niewielką polanę w granicach Parku Krajobrazowego Beskidu Śląskiego oraz Obszaru Natura 2000 "Beskid Śląski", gdzie występują chronione i rzadkie w kotlinie żywieckiej gatunki flory.

Prace wydobywcze prowadzone na terenie sołectw Radziechowy i Przybędza odsłoniły interesujące struktury geologiczne proponowane do objęcia ochroną w formie stanowisk dokumentacyjnych. Stanowisko w Przybędzy (kamieniołom na południowych zboczach Matyski) zarekomendowano do wpisania na listę Europejskiej Sieci GEOSITES.

Propozycje objęcia ochroną wymienionych wyżej obszarów pochodzą z czasu, w którym inicjatywa w zakresie ustanowienia obszarów ochrony przyrody w formie zespołów przyrodniczo-krajobrazowych, użytków ekologicznych i stanowisk dokumentacyjnych znajdowała się po stronie wojewody. Rozpoznanie walorów wymienionych obszarów nie wyszło poza etap wstępnej identyfikacji. Nie powstała dokumentacja dostatecznie szczegółowo charakteryzująca walory przyrody mające potencjalne być przedmiotem ochrony, stan ich zachowania oraz zagrożenia, co pozwoliłoby na określenie granic oraz sformułowanie zakazów i nakazów określonych w ustawie o ochronie przyrody.

Obecnie, zgodnie z art. 44 ust. 1 ustawy o ochronie przyrody, ustanowienie pomnika przyrody, stanowiska dokumentacyjnego, użytku ekologicznego lub zespołu przyrodniczo-krajobrazowego następuje w drodze uchwały rady gminy³¹, po uzgodnieniu z regionalnym dyrektorem ochrony środowiska. Z uwagi na utworzenie obszarów Natura 2000, Gmina Radziechowy-Wieprz nie przewiduje tworzenia użytków ekologicznych na terenach leżących w obrębie SOO Beskid Śląski (Polana Cebula, Prokatka). Ze względu na niewystarczające rozpoznanie walorów obszarów wskazywanych w literaturze specjalistycznej do objęcia ochroną, Gmina Radziechowy-Wieprz nie kontynuuje również działań zmierzających do ustanowienia ochrony obszarów wymienionych w p. 10.4.2 - 10.4.4.

11. ZAGROŻENIA NATURALNE

Zgodnie z ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy uwzględnia się uwarunkowania wynikające z zagrożenia ludności i jej mienia, w tym z występowania obszarów naturalnych zagrożeń geologicznych oraz wymagania dotyczące ochrony przeciwpowodziowej (art. 10 ust. 1 pkt 6, 10 i 15).

31 zmiana kompetencji nastąpiła na mocy art. 21 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o zmianie niektórych ustaw w związku ze zmianami w organizacji i podziale zadań administracji publicznej w województwie (Dz.U. Nr 92 poz. 753)

11.1. Obszary narażone na występowanie powodzi i podtopień

W związku z występowaniem na terenie gminy licznych cieków wodnych, często o nieregulowanym przebiegu, w dolinach występuje zagrożenie powodziowe. Źródłem zagrożenia powodzią jest głównie rzeka Soła, w znacznie mniejszym stopniu zaś jej dopływy, na których prowadzone są obecnie prace regulujące ich przebieg.

W zlewni Soły powyżej gminy nie ma zbiorników retencyjnych, które umożliwiałyby łagodzenie szczytu fali wezbraniowej. W górskiej zlewni Soły, gdzie również retencja gruntowa jest ograniczona (duże spadki terenu i często słabo przepuszczalne grunty utrudniające infiltrację) występują stosunkowo często gwałtowne wezbrania. Powodują je: deszcze rozlewne, nawalne oraz wiosenne roztopy. Możliwości zwiększenia retencyjności zlewni są ograniczone, zatem ograniczanie zagrożenia powodziowego musi się koncentrować na poprawie przepustowości koryta rzeki oraz ochronie terasy zalewowej przed zabudową. W przypadku odcinka Soły przepływającego przez Gminę ważne jest również umacnianie brzegów narażonych na niszczenie przez wody wezbraniowe. Koryto rzeki jest nieustabilizowane i po dużych wezbraniach często zmienia swoje położenie. W ostatnich 30 latach powódzie na Sole odnotowano w latach: 1996, 1997, 1999, 2010. Wszystkie były związane z wystąpieniem deszczy rozlewnych (kilkudniowy ciągły opad, o zmiennym natężeniu). Powódzie te nie powodowały zalania dużych terenów, natomiast skutkowały znacznym przemieszczaniem się brzegów oraz niszczeniem infrastruktury technicznej. Należy podkreślić, że współczesne procesy geomorfologiczne w dolinie Soły są bardzo dynamiczne. W szczególności granica pomiędzy poziomem terasy zalewowej i nadzalewowej ulega ciągłym przesunięciom spowodowanym erozją boczną.

11.1.1. Obszary szczególnego zagrożenia powodzią. Wymagania dotyczące ochrony przeciwpowodziowej określone są w studium przede wszystkim w oparciu o oficjalne dokumentacje udostępniane przez właściwe zarządy gospodarki wodnej. Ustawa prawo wodne wymaga uzgodnienia studium z właściwym dyrektorem regionalnego zarządu gospodarki wodnej w zakresie obszarów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi (art. 4a pkt 1), zaś art. 10 ust. 2 pkt 11 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym wymaga określenia w studium granic obszarów szczególnego zagrożenia powodzią.³²

Zgodnie ze sporządzoną w grudniu 2011 r. przez Prezesa Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej wstępną oceną ryzyka powodziowego³³, na terenie gminy Radziechowy-Wieprz zidentyfikowano obszary, na których wystąpienie powodzi jest prawdopodobne (w dolinie Soły oraz potoków Juszczyńska, Brzuśnik i Przybiedza), nie wyznaczono natomiast obszarów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi. Raport z wykonania wstępnej oceny ryzyka powodziowego zawiera opis kryteriów, na podstawie których obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi zostały wydzielone z określonych wcześniej obszarów potencjalnie zagrożonych powodzią. Są to: bezpośredni wpływ powodzi na życie i zdrowie ludzi, wpływ powodzi na obszary działalności gospodarczej wraz z infrastrukturą, skuteczność istniejących budowli przeciwpowodziowych oraz wpływ rozwoju zagospodarowania przestrzennego na wzrost ryzyka powodziowego. Dla obszarów, które w wyniku punktowej oceny ryzyka powodziowego charakteryzowanego przez powyższe kryteria nie zostały zaliczone do obszarów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi, mapy zagrożenia powodziowego zostaną sporządzone w tzw. drugim cyklu planistycznym. Są to terminy wskazane w art. 11 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. o zmianie ustawy - Prawo wodne oraz niektórych innych ustaw, w których Prezes KZGW ma obowiązek dokonania przeglądu i w razie potrzeby - pierwszej aktualizacji wstępnej oceny ryzyka powodziowego (do dnia 22 grudnia 2018 r.) oraz map zagrożenia powodziowego i map ryzyka powodziowego (do dnia 22 grudnia 2019 r.).

Oznacza to, że w wyznaczonym w ustawie Prawo wodne terminie 22 grudnia 2013 r. dla obszaru gminy Radziechowy-Wieprz nie zostaną sporządzone mapy zagrożenia i ryzyka powodziowego, w związku z czym ważność zachowa „Studium określające granice obszarów bezpośredniego zagrożenia powodzią dla terenów nieobwałowanych w zlewni Soły” sporządzone przez Dyrektora RZGW w Krakowie w r. 2005.³⁴ oraz że do czasu określenia na mapach zagrożenia powodziowego, o których mowa w art. 88d ust. 2 prawa wodnego obszarów szczególnego zagrożenia powodzią (zgodnie z definicją w art. 9 ust. 1 pkt 6c tej ustawy), jako obszary szczególnego zagrożenia powodzią należy traktować (i uwzględniać przy sporządzaniu miejscowych planów) granice obszarów bezpośredniego zagrożenia powodzią, które zostały zawarte z miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego gminy uchwalonym w r. 2010.³⁵

Są to obszary w zasięgu zalewu o prawdopodobieństwie przewyższenia $p=1\%$, wyznaczone w Studium określającym granice obszarów bezpośredniego zagrożenia powodzią dla terenów nieobwałowanych

32 objaśnienie pojęć „obszarów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi” oraz „obszarów szczególnego zagrożenia powodzią” - patrz rozdział I - „Wprowadzenie”, p. 5.4

33 <http://www.kzgw.gov.pl/pl/Wstepna-ocena-ryzyka-powodziowego.html>

34 zgodnie z art. 14 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. o zmianie ustawy - Prawo wodne oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 32 poz. 159)

35 patrz art. 17 pkt 2 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. o zmianie ustawy - Prawo wodne oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 32 poz. 159)

w zlewni Soły (RZGW Kraków, 2005, część graficzna wykonana na mapach topograficznych w skali 1:10 000), po aktualizacji uwzględniającej skutki powodzi z r. 2010, która spowodowała przesunięcie koryta Soły, uwzględniające zmiany przebiegu koryta³⁶.

Granice obszarów szczególnego zagrożenia powodzią wyznaczonych na wyżej opisanej podstawie przedstawia mapa uwarunkowań zagospodarowania przestrzennego (1:10 000).

Mając na uwadze datę wykonania „Studium ...”, stwierdza się, iż w przyszłości wyznaczone obszary szczególnego zagrożenia powodzią mogą zostać zaktualizowane.

- 11.1.2. **Inne strefy zalewowe.** Dodatkowym źródłem informacji o zagrożeniu powodziowym jest opracowanie wykonane na zlecenie Starostwa Powiatowego w Żywcu: „Wyznaczenie zasięgów stref zalewowych dla wód o prawdopodobieństwie przewyższenia $p=10\%$ oraz $p=1\%$ dla ważniejszych rzek i potoków w zlewni Soły w granicach administracyjnych powiatu żywieckiego” (2011)³⁷.

Opierając się na tym opracowaniu, w aktualizacji opracowania ekofizjograficznego dla gminy Radziechowy-Wieprz³⁸ wyznaczono inne strefy zalewowe, uściślając ich granice w oparciu o dane geodezyjne obejmujące pomiary wysokościowe zgromadzone na mapach zasadniczych w skali 1:1 000³⁹ oraz uwzględniając zagrożenie erozją boczną koryt. Zasięgi tych stref ogólnie są nieco szersze niż wyznaczone w wyżej przytaczanych opracowaniach, natomiast w górnym odcinku doliny Juszczynki strefa zalewowa ma wyraźnie mniejszy zasięg i nie obejmuje terenów istniejącej zabudowy w takim zakresie, jak w „Studium...” RZGW z 2005 r.

11.2. Obszary zagrożone osuwaniem się mas ziemnych

Ze względu na budowę geomorfologiczną obszaru gminy na jej terenie występuje zagrożenie związane z osuwaniem się mas ziemnych. Pod pojęciem osuwiska rozumie się zsuwanie się mas skalnych po stoku pod wpływem siły ciężkości, wywołane czynnikami naturalnymi (np. podcięcie stoku przez ciek wodny, nasiąknięcie mas ziemnych wodami opadowymi lub roztopowymi); lub czynnikami antropogenicznymi (np. podcięcie stoku wywołane pracami budowlanymi). Terminem tym określa się również nagromadzony w ten sposób materiał skalny.

Obecna w analizowanym terenie struktura geologiczna podłoża, złożonego z naprzemianległych warstw piaskowca i łupka, stwarza w specyficznych warunkach (np. znaczne nachylenie terenu oraz dostęp wody do warstwy ilastej), dogodne warunki do uaktywnienia się osuwisk. Nasiąknięta warstwa łupków staje się idealną gładzią wodonośną, po której zsuwać się mogą leżące nad nią warstwy bloków piaskowca i/lub utworów związanych z ich erozją (nakład gruntu erozyjnego w postaci glin z rumoszem piaskowcowym, piaskiem i glebą). Zsunienia takie tworzą formy osuwiskowe, takie jak języki, cyrki i inne.

Czynnikami aktywującymi zjawisko osuwania się gruntu, może być wezbraniowa działalność potoków górskich i podgórskich, obfite i długotrwałe opady atmosferyczne, niewłaściwie prowadzone prace budowlane, prowadzące do podcięcia podstawy stoku. Czynnikiem stabilizującym jest obecność drzewiastej pokrywy roślinnej.

W 2011 r. została opublikowana *Mapa osuwisk i terenów zagrożonych ruchami masowymi w skali 1:10 000*, opracowana przez Państwowy Instytut Geologiczny. Opracowanie to, obejmuje rejestrację osuwisk i terenów zagrożonych w gminie Radziechowy-Wieprz, wraz z objaśnieniami, zostało wykonane zgodnie z programem prac geologicznych w ramach tematu „System Osłony Przeciwośuwiskowej SOPO”.

Na podstawie opracowania rozpoznano 184 obszary osuwisk, w tym część aktywnych i okresowo aktywnych, gdzie nie należy planować zabudowy mieszkaniowej i przemysłowej oraz budowy infrastruktury inżynierskiej. Część wyznaczonych terenów stanowią osuwiska nieaktywne i tereny podatne na osuwanie się mas ziemnych - w tych obszarach warunkowo można dopuszczać zabudowę, ale pod warunkiem poprzedzenia prac badaniami geologiczno-inżynierskimi gruntu, ponieważ tylko takie prace mogą określić możliwości zabudowy.

36 podczas powodzi w 2010 r. na skutek silnej erozji bocznej przez wezbrane wody Soły na terenie gminy miały miejsce przesunięcia brzegów koryta, dochodzące do 50 m

37 pozytywnie zaopiniowane przez Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Krakowie - pismo RZGW w Krakowie – znak OKI-rr-772-2-37/12 z 24 lutego 2012 r.

38 Biuro Rozwoju Regionu Sp. z o.o., 2012

39 Dane te dokładniej opisują wysokości terenu, zwłaszcza na terenach zadrzewionych, niż numeryczny model terenu, który został wykorzystany w opracowaniu Starostwa Żywieckiego (2011).

12. ZAGROŻENIA ANTROPOGENICZNE

12.1. Hałas

Zagrożenie hałasem w gminie wynika w głównej mierze z emisji pochodzącej z dróg, a także linii kolejowej nr 139 (Żywiec - Zwardoń). Największymi emitarami hałasu są drogi krajowe i powiatowe. Duża uciążliwość akustyczna może wynikać w najbliższym czasie z otwarcia pełnego przebiegu trasy S69, która jednak została na znacznym odcinku zabezpieczona ekranami akustycznymi. Emisja hałasu z obiektów przemysłowych ma mniejsze znaczenie.

Z wykonanej „Analizy porealizacyjnej drogi S69 na odcinku węzeł Browar – węzeł Przybędza” wynika, że droga nie emituje wysokich poziomów hałasu, które mogłyby zagrażać zabudowie mieszkaniowej lub rozwojowi funkcji rekreacyjnych. Wynika to z faktu, że na części przebiegu drogi w granicach gminy Radziechowy-Wieprz zabudowa jest oddalona od drogi, zaś na odcinkach kolizyjnych Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad wykupiła nieruchomości znajdujące się w bezpośrednim zasięgu uciążliwości realizowanej drogi oraz zrealizowała ekrany akustyczne.

12.2. Promieniowanie elektromagnetyczne

Głównymi źródłami promieniowania elektromagnetycznego niejonizującego, mogącymi stwarzać ograniczenia w zagospodarowaniu terenów w gminie są urządzenia elektroenergetyczne (linie wysokiego [110 kV] i średniego napięcia oraz niektóre stacje transformatorowe) oraz stacje bazowe telefonii komórkowej.

W przypadku urządzeń elektroenergetycznych brak jest przepisów określających strefy ich ponadnormatywnego oddziaływania. Mieści się ono z reguły w zakresie od kilku do kilkunastu metrów od skrajnych przewodów (operatorzy sieci wnioskują, aby w pasie o szerokości 14,5 metra od skrajnych przewodów linii 110 kV nie budować budynków mieszkalnych i nie lokalizować terenów przeznaczonych na stały pobyt ludzi).

Dla urządzeń telekomunikacyjnych zasięg możliwych przekroczeń wartości dopuszczalnych jest określany w raportach oddziaływania na środowisko. Stacje bazowe telefonii komórkowej są rozlokowane w wielu miejscach na terenie całej gminy (są to głównie wieże wolnostojące w terenach rolnych). Zasięg ich ponadnormatywnego oddziaływania na ogół wynosi od 30 do 100 m w poziomie oraz od 10 do 40 m w pionie. Ze względu na rzeźbę terenu urządzenia te rozmieszczane są na szczytach wzgórz, które są odpowiednio oddalone od zabudowy i w związku z tym nie stwarzają zagrożenia dla ludzi.

12.3. Ryzyko awarii

Nadzwyczajne zagrożenia środowiska są związane z możliwością wystąpienia awarii bądź wypadków z udziałem substancji niebezpiecznych. W gminie nie ma zakładów o zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej (art. 248 ustawy Prawo ochrony środowiska), jednak w sąsiedztwie gminy swoją siedzibę ma browar Żywiec. Obowiązki prowadzącego zakład stwarzający zagrożenie wystąpienia awarii przemysłowej określają art. 249 – 264 ustawy Prawo ochrony środowiska.

Zagrożenie wystąpieniem awarii w wyniku wypadku komunikacyjnego występuje wzdłuż ulic, którymi przewozi się materiały niebezpieczne. Należy do nich droga krajowa nr 69 oraz droga ekspresowa S69.

Materiały niebezpieczne przewozi się także linią kolejową nr 139.

12.4. Stan i główne źródła potencjalnego zanieczyszczenia środowiska

Powietrze. Na terenie gminy Radziechowy-Wieprz brak jest istotnych źródeł pyłowo-gazowych emisji przemysłowych, stąd głównymi źródłami zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego są:

- niska emisja z indywidualnych palenisk domowych,
- emisja z niewielkich zakładów produkcyjnych i usługowych, skupiających się w Radziechowach i w Wieprzu,
- tranzytowy oraz lokalny ruch drogowy,
- tranzyt zanieczyszczeń z rejonu Kotliny Żywieckiej oraz transgraniczny napływ z nad Zagłębia Ostrawsko-Karwińskiego (północno-zachodnie masy powietrza).

Zanieczyszczenia powietrza powodują lokalne odczuwalną uciążliwość na terenach mieszkaniowych, zwłaszcza w okresach zastoisk powietrza w okresie zimowym (inwersje termiczne). W tej części Kotliny Żywieckiej notuje się średnioroczne przekroczenia w zakresie dwutlenku siarki, tlenków azotu, a w zależności od przebiegu zimy i panujących warunków klimatycznych również pyłu zawieszonego.

Odpady. W analizowanym terenie brak jest istotnych przemysłowych źródeł wytwarzania odpadów. Dominują odpady komunalne, wytwarzane w obrębie gospodarstw domowych oraz w miejscach użyteczności publicznej. Do głównych źródeł zanieczyszczeń gleb w obrębie gminy Radziechowy-Wieprz zalicza się zanieczyszczenia komunikacyjne, przenoszenie upraw rolnych, obecność niewielkich lokalnych ognisk zanieczyszczeń, związanych z prowadzoną gospodarką rolną i hodowlą (zbiorniki na gnojowicę i obornik) oraz występowanie „dzikich” wysypisk śmieci.

Wody. Na stan czystości wód powierzchniowych i podziemnych wpływ ma szereg czynników, z których najważniejsze to: sposób zagospodarowania ścieków przemysłowych i komunalnych, właściwe magazynowanie surowców i odpadów, racjonalna gospodarka rolą (zwłaszcza właściwe stosowanie nawozów), jak również naturalna zdolność do samooczyszczania się wód.

Na przeważającym obszarze gminy wybudowano sieć kanalizacji sanitarnej. Siecią tą ścieki komunalne z terenu gminy odprowadzane są do kolektora sanitarnego Miejskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji w Żywcu Sp. z o.o. i do oczyszczalni ścieków w Żywcu. Na obszarze nieskanalizowanym ścieki są wywożone wozami asenizacyjnymi, co stwarza ryzyko lokalnej degradacji środowiska gruntowo-wodnego, spowodowanego infiltracją zanieczyszczeń z nieszczelnych bądź przepełnionych zbiorników na nieczystości.

Jedynym ciekim wodnym podlegającym stałemu monitoringowi jakościowemu jest rzeka Soła. Ocena rzek badanych pod kątem wymagań, jakim powinny odpowiadać wody powierzchniowe wykorzystywane do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia ⁴⁰ wskazuje dla odcinka rzeki przepływającego przez gminę kategorię A2 - woda wymagająca typowego uzdatniania fizycznego i chemicznego, w szczególności utleniania wstępnego, koagulacji, flokulacji, dekantacji, filtracji, dezynfekcji (chlorowania końcowego).

Klasyfikacja stanu/potencjału ekologicznego i chemicznego wód w zakresie elementów fizykochemicznych wskazuje na stan bardzo dobry (I klasa). W zakresie substancji szczególnie szkodliwych - specyficznych zanieczyszczeń syntetycznych i niesyntetycznych Soła na przedmiotowym odcinku zaliczona została do II klasy (potencjał dobry).

Soła nie spełnia wymogów, jakim powinny odpowiadać wody śródlądowe będące środowiskiem życia ryb ⁴¹ w warunkach naturalnych, ze względu na wysoki poziom azotynów.

Monitoring państwowy stanu wód podziemnych jest niedostateczny. Kontrolę i ocenę stanu chemicznego ⁴² przeprowadzono tylko w 2010 r., przy czym punktem w miarę reprezentatywnym dla wód zalegających w utworach fliszowych w gminie Radziechowy-Wieprz jest kontrolowane źródło w Kamesznicy, gm. Milówka (punkt 110/K wg numeracji WIOŚ, 754 wg numeracji SOH). Kontroli stanu chemicznego wód w aluwialnych dolinach Soły nie prowadzono.

13. GRUNTY ZDEGRADOWANE, WYMAGAJĄCE REKULTYWACJI

Na obszarze gminy występują nieużytki - dawne wyrobiska, głównie wapieni (Matyska, Kopa, rejon ul. Lipowej, Podczerwień - rejon. ul. Wapiennej). Często stały się one miejscem sukcesji specyficznych zbiorowisk roślinnych, które uznawane są za wartościowe pod względem przyrodniczym. Pozostaje jednak problem degradacji walorów użytkowych tych gruntów, z punktu widzenia prywatnych właścicieli terenów.

⁴⁰ Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 27 listopada 2002 roku w sprawie wymagań, jakim powinny odpowiadać wody powierzchniowe wykorzystywane do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia (Dz.U. z 2002 r. nr 204, poz. 1728)

⁴¹ Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 4 października 2002 roku w sprawie wymagań, jakim powinny odpowiadać wody śródlądowe będące środowiskiem życia ryb w warunkach naturalnych (Dz.U. z 2002 r. nr 176, poz. 1455)

⁴² zgodnie z wymaganiami rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 23 lipca 2008 r. w sprawie kryteriów i sposobu oceny stanu wód podziemnych (Dz.U. z 2008 r. nr 143, poz. 896)

VII. STAN ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ

1. ROLNICZE WŁAŚCIWOŚCI GLEB I ICH PRZYDATNOŚĆ

Przydatność rolnicza gleb na terenie gminy jest zróżnicowana. Najkorzystniejsze pod tym względem są tereny położone w centralnej części gminy w dolinie Soły na wyższych terasach rzeki. Występują tu gleby typu mad i gleby brunatne o najwyższej w skali gminy przydatności rolniczej (głównie IV, lokalnie III klasy bonitacyjnej). Dobre gleby występują też na łagodnych stokach dopływów Soły, tereny te jednak są już od dawna zainwestowane. Rolniczą przestrzeń produkcyjną stanowią więc mniej korzystnie położone, głównie na stokach wzniesień otaczających Kotlinę Żywiecką, gleby brunatne IV klasy bonitacyjnej. Część gminy leżąca w masywie Baraniej Góry i w Beskidzie Żywieckim posiada niekorzystne warunki dla rozwoju rolnictwa, dlatego też są one przeważnie zalesione.

2. UWARUNKOWANIA PRODUKCJI ROLNICZEJ

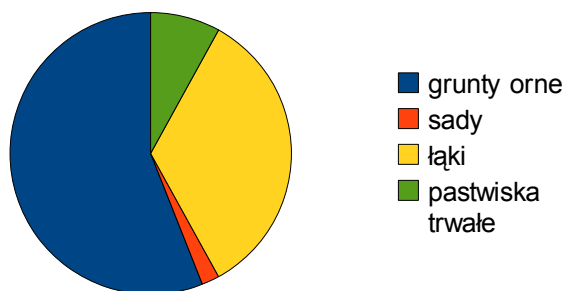
Na terenie Gminy Radziechowy-Wieprz powierzchnia gospodarstw rolnych wynosi 2028,01 ha⁴³, z czego największy odsetek stanowią grunty orne, a następnie łąki. Powierzchnia gospodarstw prowadzących działalność rolniczą w 2010 r. była jeszcze mniejsza - 1598,25 ha. Ogółem w gospodarstwach rolnych 1173,53 ha użytków utrzymywanych jest w dobrej kulturze rolnej.

Rolnictwo na terenie gminy charakteryzuje się dużym rozdrobnieniem – średnia wielkość gospodarstwa wynosi wg PSR 2010 1,24 ha, z czego użytki w dobrej kulturze rolnej zajmują 0,72 ha. Przeciętna wielkość gospodarstw prowadzących działalność rolniczą jest większa - 1,51 ha, w tym użytki w dobrej kulturze rolnej stanowią 1,11 ha. Rozdrobnieniu gospodarstw towarzyszy przestrzenne rozproszenie gruntów (wadliwa szachownica), gdyż tradycyjnie zabudowa zagrodowa koncentrowała się w dolinach, a nie w otoczeniu uprawianych gruntów.

Do innych uwarunkowań rozwoju rolnictwa gminy zalicza się:

- duża mozaikowość i przestrzenna zmienność gleb,
- zróżnicowane warunki mikroklimatu,
- duże zagrożenie erozją gleb,
- ograniczone możliwości zastosowania niektórych maszyn spowodowane spadkami terenu,
- mała powierzchnia i niekorzystny kształt części pól uprawnych,
- bardzo wysoki udział ludności dwuzawodowej - rolnictwo jest głównym źródłem utrzymania dla zaledwie kilku gospodarstw domowych,
- podeszły wiek znacznej części użytkowników gospodarstw,
- oddziaływanie funkcji wypoczynkowych,
- zajmowanie terenów rolnych przez budownictwo.

Rolnicze użytkowanie ziemi.

Źródło: Zestawienie własne na podstawie danych GUS

Według danych GUS i rejestru REGON w 2011 roku na terenie gminy zarejestrowanych było jedynie 25 podmiotów gospodarczych w sekcji A, zawierającej działalności związane z rolnictwem, leśnictwem, łowiectwem i rybactwem. W gminie zarejestrowanych było: 11 podmiotów należących do grupy 01 - uprawy rolne, chów i hodowla zwierząt, łowiectwo, włączając działalność usługową, 13 podmiotów należących do grupy 02 - leśnictwo i pozyskiwanie drewna, 1 podmiot należący do grupy 03 - rybactwo.

⁴³ według Powszechnego Spisu Rolnego 2010

Do istotnych uwarunkowań funkcjonowania rolniczej przestrzeni produkcyjnej należy wsparcie, możliwe do pozyskania przez rodzinne gospodarstwa rolne w ramach Wspólnej Polityki Rolnej Unii Europejskiej. Jest ono udzielane na zasadach określonych w Programie Rozwoju Obszarów Wiejskich, między innymi poprzez mechanizm określany jako programy rolno-środowiskowe.

W nadchodzącej perspektywie planistycznej Unii (2014-2020) utrzymane zostaną dopłaty bezpośrednie do gospodarstw rolnych, przy czym płatność bezpośrednia (zależna od powierzchni gospodarstwa) ma wynosić 70% dopłaty, zaś pozostałe 30% będzie wypłacane pod warunkiem wdrożenia jednego z trzech tzw. zielonych wariantów produkcji rolnej (zróżnicowany płodozmian, zobowiązanie do utrzymania użytków zielonych na niezmienionym poziomie, lub prowadzenie użytków ekologicznych (co najmniej 7% powierzchni gospodarstwa utrzymywane jako odłogi, miedze, strefy buforowe, zadrzewienia i zalesienia śródpolne, elementy krajobrazowe itp.). Zapowiadane jest także uproszczenie systemu dopłat dla małych gospodarstw oraz system wsparcia zmian strukturalnych - np. płatności za przekazanie gospodarstw na rzecz innego rolnika.

Drugi nurt polityki rolnej skoncentrowany będzie na finansowaniu zadań związanych z ochroną środowiska, zmianami klimatycznymi, restrukturyzacją rolnictwa i wdrażaniem innowacji. Wsparcie ma być udzielane wg podejścia tematycznego, adresowanego m.in. do małych gospodarstw, obszarów górskich.

3. GOSPODARSTWA ROLNE

3.1. Rodzinne gospodarstwa rolne

W gminie Radziechowy-Wieprz produkcja rolnicza prowadzona jest głównie w rodzinnych gospodarstwach rolnych, dlatego na stopień wykorzystania rolniczej przestrzeni produkcyjnej w znacznej mierze wpływa struktura agrarna tych gospodarstw. Według Spisu Rolnego z 2010 r. na terenie gminy znajdują się 1632 gospodarstwa rolne zajmujące 2028,01 ha, następuje więc szybki zanik funkcji rolniczej: według Spisu Rolnego z 2002 r. na terenie gminy było 2260 indywidualnych gospodarstw rolnych zajmujących 3250,12 ha. Szczegółową strukturę obszarową indywidualnych gospodarstw rolnych przedstawia tabela 4. Przetawione tutaj dane odnoszą się do całkowitej powierzchni gospodarstw obejmującej oprócz użytków rolnych również lasy, tereny zurbanizowane, wody i inne grunty.

Tabl. 3. Użytkowanie gruntów rolnych w gminie.

Użytkowanie ziemi	Powierzchnia ha
grunty ogółem	2028,01
użytki rolne ogółem	1617,84
użytki rolne w dobrej kulturze	1173,53
pod zasiewami	257,17
grunty ugorowane łącznie z nawozami zielonymi	18,94
uprawy trwałe	7,88
sady ogółem	5,00
ogrody przydomowe	2,92
łąki trwałe	862,20
pastwiska trwałe	24,42
pozostałe użytki rolne	444,31
las i grunty leśne	246,98
pozostałe grunty	163,19

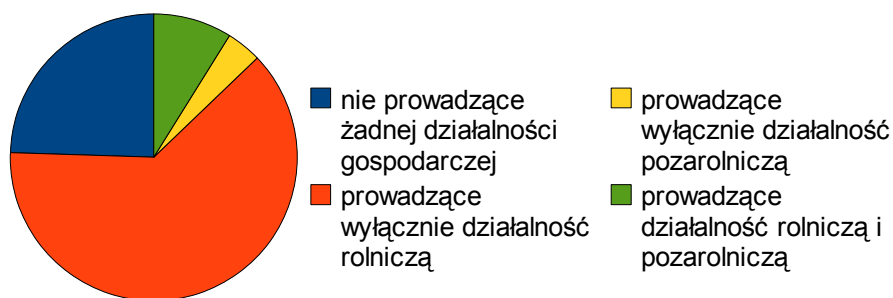
Źródło: Zestawienie własne na podstawie danych GUS (Powszechny Spis Rolny 2010)

Tabl. 4. Liczba gospodarstw w gminie według grup obszarowych użytków rolnych.

Powierzchnia gospodarstwa w hektarach	Liczba gospodarstw
do 1 ha włącznie	1072
1 - 5 ha	543
5 ha i więcej	17

Źródło: Zestawienie własne na podstawie danych GUS (Powszechny Spis Rolny 2010)

Gospodarstwa w gminie według rodzaju gospodarstwa i rodzaju działalności gospodarczej.

Źródło: Zestawienie własne na podstawie danych GUS (Powszechny Spis Rolny 2010)

Z przedstawionych powyżej danych wynika, że struktura agrarna indywidualnych gospodarstw rolnych w gminie Radziechowy-Wieprz jest zdecydowanie niekorzystna, ze względu na ich duże rozdrobnienie. Gospodarstwa poniżej 1 ha stanowią ponad połowę, zaś największych jest mniej niż 1% spośród wszystkich. Według danych ze spisu rolnego, przeprowadzonego w 2010 roku, 35% spośród wszystkich gospodarstw nie prowadzi działalności rolniczej, zaś wśród prowadzących jeszcze działalność ponad 52% ma powierzchnię nie większą niż 1 ha. Jedynie 17 gospodarstw obejmowało powierzchnię od 5 - 10 ha, pozostałe zaś mieściły się w grupie wielkości od 1 do 5 ha. W połączeniu z zaawansowanym wiekiem osób czynnych w rolnictwie (jak wynikało z badań przeprowadzonych w r. 2002, większość czynnych gospodarstw prowadzona była przez osoby w wieku emerytalnym) wyjaśnia to przyczyny szybko postępującego zjawiska zamierania produkcji rolnej na obszarze gminy.

Mała towarowość gospodarstw nie zachęca do lokalizacji dużych przechowalni i przetwórní rolno – spożywczych. Z powodzeniem natomiast mogą działać tu niewielkie zakłady przetwórstwa rolno – spożywczego przetwarzające miejscowe produkty na zaopatrzenie lokalnego rynku.

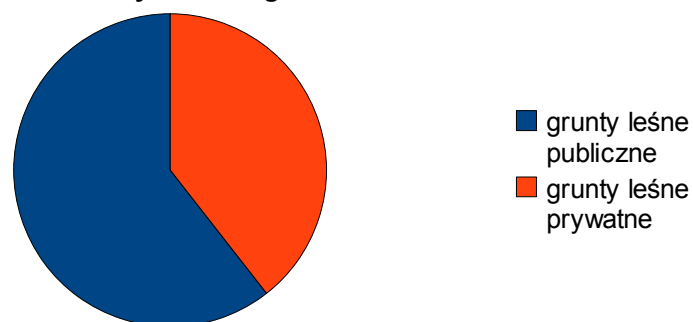
3.2. Nieruchomości rolne Skarbu Państwa

Najlepsze pod względem przydatności grunty rolne na terenie gminy znajdują się w zasobie Agencji Nieruchomości Rolnych Skarbu Państwa i pozostają w użytkowaniu Ośrodka Hodowli Zarodowej w Osieku Spółka z o.o. na mocy rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 11 kwietnia 2003r. (Dz.U. z 2003r. Nr 80 poz. 726) OHZ został zaliczony do spółek Hodowli Zwierząt Gospodarskich o szczególnym znaczeniu dla gospodarki narodowej. W należącym do Spółki Gospodarstwie w Wieprzu prowadzona jest hodowla bydła mlecznego, produkcja roślinna oraz produkcja rybicka. Gospodarstwo w Wieprzu posiada stado bydła liczące 560 sztuk i uzyskuje bardzo dobre wyniki hodowlane oraz produkcyjne.

4. GOSPODARKA LEŚNA

Według danych GUS z 2011 roku na terenie gminy znajduje się 2528,0 ha gruntów leśnych, a lesistość gminy wynosi 38,3%. Wśród wszystkich gruntów leśnych 1531,0 ha stanowią lasy publiczne Skarbu Państwa, z czego 1525,9 ha w zarządzie Lasów Państwowych (nadleśnictwa Węgierska Górka i Jeleśnia). Pozostałe 997 ha to lasy prywatne, z czego 775 ha pozostaje we władaniu osób fizycznych, a 222 ha wspólnot gruntowych. Niższe partie zboczy Beskidów zajmują lasy prywatne, natomiast na wyżej położonych terenach dominują lasy Skarbu Państwa.

Powierzchnia gruntów leśnych według form własności.

Źródło: Zestawienie własne na podstawie danych GUS

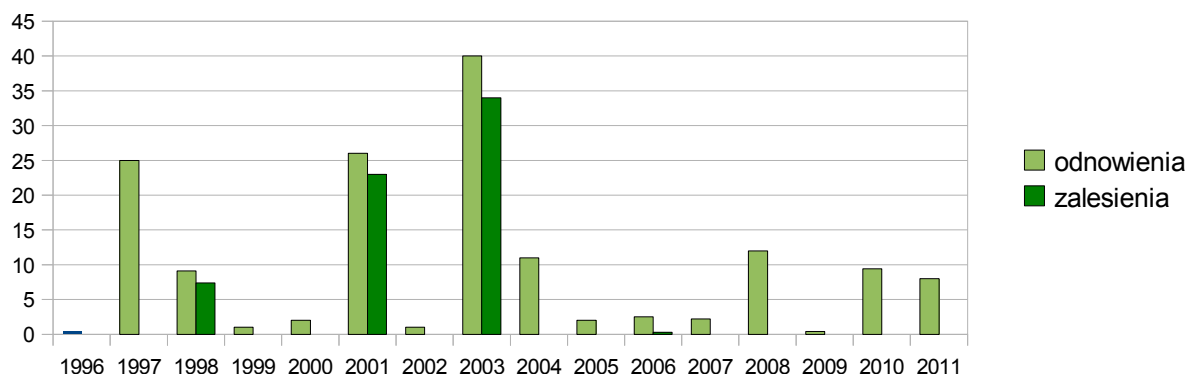
Gmina Radziechowy-Wieprz leży na obszarze Leśnego Kompleksu Promocyjnego Lasów Beskidu Śląskiego. Główne cele działania leśnych kompleksów promocyjnych zawarte są w zarządzeniu nr 30 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 19.12.1994 r. to:

- wszechstronne rozpoznanie stanu biocenozy leśnej na ich obszarze i warunków jej bytowania oraz trendów zachodzących w nich zmian;
- trwałe zachowanie lub odtwarzanie naturalnych walorów lasu metodami racjonalnej gospodarki leśnej prowadzonej na podstawach ekologicznych;
- integrowanie celów trwałej gospodarki leśnej i aktywnej ochrony przyrody;
- promowanie wielofunkcyjnej i zrównoważonej gospodarki leśnej przy wykorzystaniu wsparcia finansowego ze środków krajowych i zagranicznych;
- prowadzenie prac badawczych i doświadczałości leśnej w celu wyciągnięcia wniosków dotyczących możliwości i warunków upowszechniania zasad ekorozwoju na całym obszarze działania Lasów Państwowych;
- prowadzenie szkoleń Służby Leśnej i edukacji ekologicznej społeczeństwa.

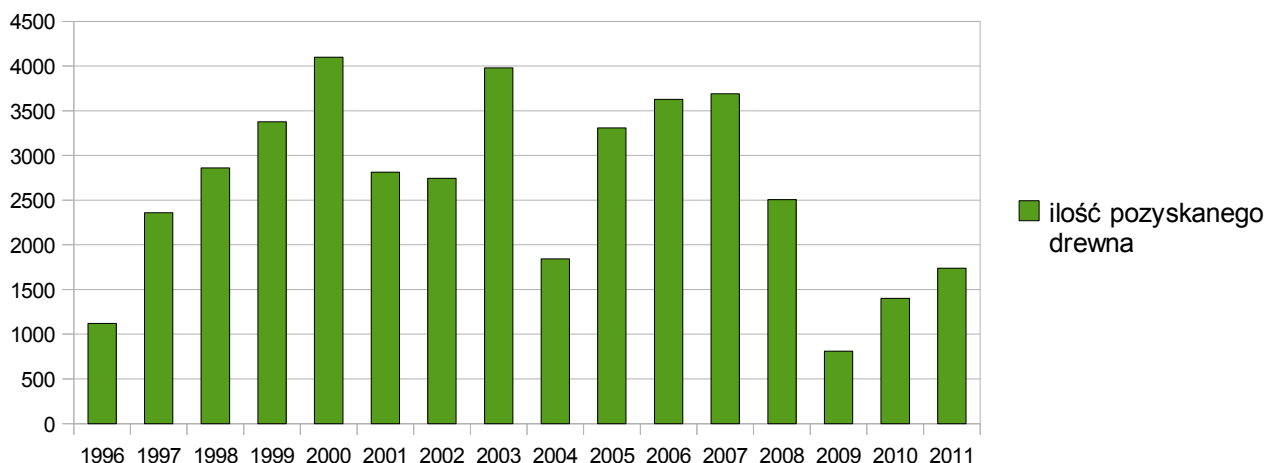
Gospodarka leśna w lasach państwowych prowadzona jest w oparciu o plany urządzenia lasu, które dobiegają końca okresu, dla którego zostały sporządzone (w roku 2013 - dla nadleśnictwa Węgierska Górka i w roku 2014 - dla nadleśnictwa Jeleśnia). Podstawą gospodarki na terenach lasów niepaństwowych w sołectwach Radziechowy, Przybędza, Wieprz, Brzuśnik i Bystra są uproszczone plany urządzenia lasu, sporządzone na okres do r. 2009. Nowe plany urządzenia lasów dla lasów Skarbu Państwa znajdują się w trakcie opracowania; dla lasów prywatnych nie prowadzi się obecnie prac urządzeniowych. Dla lasów niepaństwowych położonych w sołectwie Juszczyzna nie ma planu urządzenia lasu; pomimo to właśnie w tym sołectwie największe powierzchnie gruntów poddawane są zalesieniom.

Wszystkie odnowienia i zalesienia prowadzono na terenie lasów prywatnych. Podobnie, jak pozyskane drewno pochodzi wyłącznie z terenów lasów prywatnych.

Zalesienia i odnowienia w gminie (wartości podano w hektarach)

Pozyskanie drewna w kolejnych latach na terenie gminy ogółem (wartości podano w m³).

Źródło: Zestawienie własne na podstawie danych GUS

5. PRZEZNACZANIE GRUNTÓW ROLNYCH I LEŚNYCH NA CELE NIEROLNICZE I NIELEŚNE

Zgodnie z obecnym stanem prawnym, na obszarach wiejskich ochronie podlegają grunty rolne stanowiące użytki rolne klas bonitacyjnych I–III. Przeznaczenie takich gruntów na cele nierolnicze możliwe jest tylko w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, pod warunkiem uprzedniego uzyskania zgody ministra właściwego do spraw rolnictwa⁴⁴, która wydawana jest po zaopiniowaniu przez marszałka województwa.

Rozmieszczenie takich gruntów, dotychczas nie objęte zgodami na przeznaczenie na cele nierolnicze, przedstawia mapa Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego, w podziale na:

- grunty rolne w większych kompleksach (powyżej 0,5 ha),
- grunty rolne o mniejszych powierzchniach (0,5 ha i mniejsze).

Ich sumaryczna powierzchnia wynosi 147,5 ha, w tym 32,0 ha gruntów ornych klasy IIIa, 71,8 ha gruntów ornych klasy IIIb, 1,9 ha łąk klasy II, 20,5 ha łąk klasy III, 1,0 ha pastwisk klasy II oraz 20,3 ha pastwisk klasy III. Ponad 82% areалу tych gruntów znajduje się w sołectwie Wieprz, połowa - na terenach zarządzanych przez OHZ w Osieku.

Dotychczasowe zgody właściwych organów na przeznaczenie gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne, uzyskane w toku opracowania planów zagospodarowania przestrzennego zestawiono poniżej:

Tabl. 5. Wykaz uzyskanych zgód na przeznaczenie gruntów rolnych na cele nierolnicze

Organ wydający	Nr zgody	Data uzyskania zgody	Klasa gruntu	Powierzchnia gruntu w ha
Minister Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej	GZ.tr.0602/Z-07637/93	16.11.1993	III	51,30
Minister Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej	GZ.tr.0602/Z-07637/93	16.11.1993	IV	279,00
Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi	GZ.tr.051/602-315/02	13.08.2002	III	6,4265
Wojewoda Śląski	ŚR-IX/7711/41/2/02	06.02.2003	IV	40,87
Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi	GZ.tr.057-602-376/04	15.07.2004	III	3,1815
Wojewoda Śląski	ŚR-IX/7711/28/2/04	18.10.2004	IV	55,8192

Tabl. 6. Wykaz uzyskanych zgód na przeznaczenie gruntów leśnych na cele nieleśne.

Organ wydający	Nr zgody	Data uzyskania zgody	Powierzchnia gruntu w ha
Wojewoda Bielski	OŚ.III-6112/13/94	17.03.1994	4,0
Minister Środowiska	ZS-2120-81/2004	13.05.2004	0,30
Marszałek Województwa Śląskiego	TW.FG-6015-27/1/09	27.08.2009	11,7769

Źródło: Zestawienie własne

⁴⁴ art. 7 Ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (t.j. Dz. U. z 2013 r. poz. 1205)

VIII. POTRZEBY I MOŻLIWOŚCI ROZWOJU GMINY

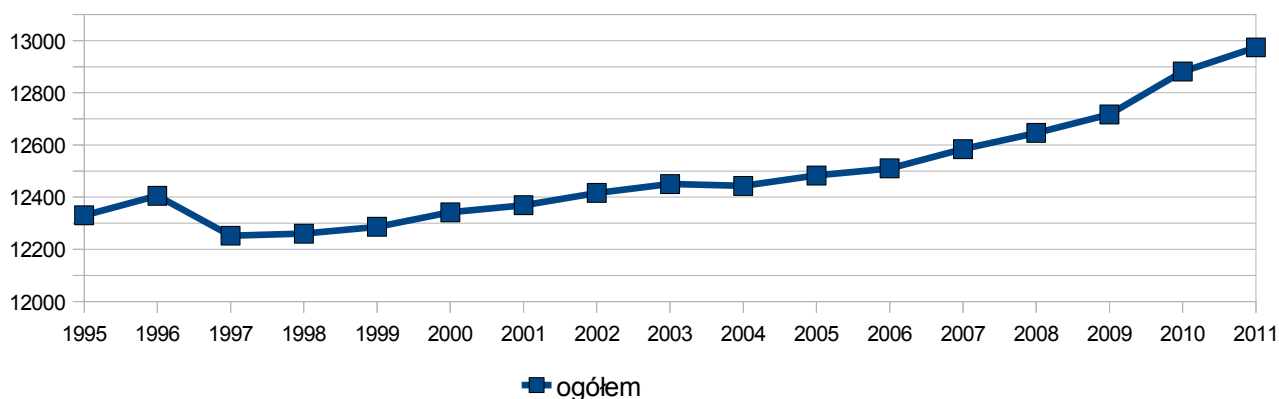
1. DEMOGRAFIA

1.1. Dotychczasowe trendy rozwoju ludności

Sytuacja demograficzna gminy jest korzystna. Liczba mieszkańców gminy wg stanu na koniec grudnia 2011 r. wyniosła 12947 osób i ma tendencję rosnącą. Na przestrzeni analizowanych 15 lat liczba ludności gminy wzrosła o 721 osób, co daje przyrost o blisko 6%. W ciągu tego okresu czasu w znaczący sposób zmienił się wskaźnik feminizacji, który jeszcze w 1995 roku wynosił 100,8 po 15 latach wynosił już 104,5. Wartości te nie odbiegają jednak od przeciętnych w skali województwa, gdzie wskaźnik feminizacji na terenach wiejskich wynosi 104.

W ostatnich 10 latach korzystnie zmienia się wskaźnik obciążenia demograficznego (liczba osób w wieku nieprodukcyjnym przypadająca na 100 osób w wieku produkcyjnym): w 2002 r. wynosił on 71,8, w 2011 r. - już tylko 57,3. Jest to rezultat wejścia na rynek pracy osób z wyżu demograficznego lat 80-tych. W ciągu 10 lat udział ludności w wieku produkcyjnym w ogólnej liczbie mieszkańców wzrósł z 58,2 do 63,6%.

Zmiany liczby ludności w latach 1995-2011

Przyrost naturalny i saldo migracji w latach 1995-2011

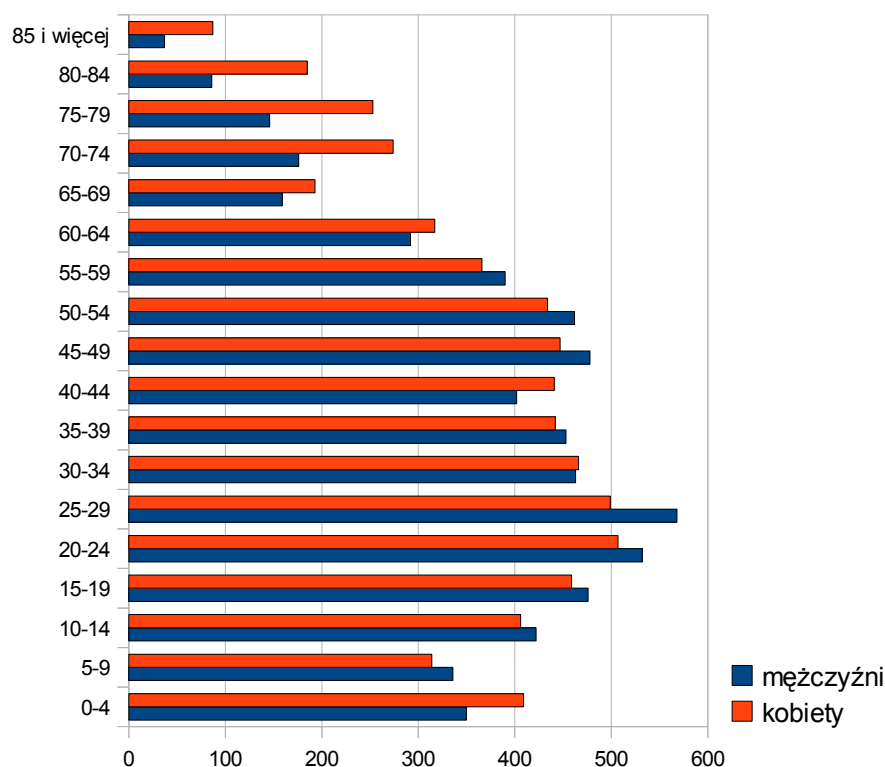

Źródło: Zestawienie własne na podstawie danych GUS

Wielkość zaludnienia uzależniona jest głównie od wskaźnika przyrostu naturalnego oraz salda migracji. Widoczny na wykresie znaczny wzrost liczby ludności od roku 1997 jest spowodowany głównie wysokim dodatnim saldem migracji na teren gminy, jak również dodatnim przyrostem naturalnym. Zjawisko to można uznać za bardzo pozytywne, tym bardziej że tendencja ta utrzymuje się od ponad 10 lat.

1.2. Charakterystyka ludności według płci i wieku

Struktura ludności według płci i wieku (dane z 2010 roku)

Źródło: Zestawienie własne na podstawie danych GUS

Tabl. 7. Struktura demograficzna według ekonomicznych grup wieku i płci

Rok	Wiek przedprodukcyjny			Wiek produkcyjny			Wiek poprodukcyjny		
	ogółem	mężczyźni	kobiety	ogółem	mężczyźni	kobiety	ogółem	mężczyźni	kobiety
1995	29,6%	-	-	56,5%	-	-	13,9%	-	-
	3621	1896	1725	6909	3679	3230	1696	516	1180
2000	28,2%	-	-	57,0%	-	-	14,9%	-	-
	3436	1767	1669	6977	3695	3282	1825	567	1258
2005	24,4%	-	-	60,6%	-	-	15,0%	-	-
	3023	1553	1470	7515	3937	3578	1853	609	1244
2010	21,8%	-	-	63,2%	-	-	15,0%	-	-
	2770	1369	1401	8044	4255	3789	1913	604	1309

Źródło: Zestawienie własne na podstawie danych GUS

W strukturze wieku z uwzględnieniem ekonomicznych grup wiekowych: przedprodukcyjnej, produkcyjnej i poprodukcyjnej pozytywnie prezentuje się jest duży odsetek ludzi w wieku produkcyjnym i przedprodukcyjnym. Na tle powiatu żywieckiego, gdzie odsetek ten wynosi 20,2% gmina plasuje się lepiej.

1.3. Ruch naturalny i migracje

Liczba urodzeń żywych waha się od 118 w 2002, kiedy to uzyskał najniższą wartość w analizowanym okresie, do 161 w 1997 i 1998 roku, kiedy wartość ta była najwyższa. Liczba urodzeń wynosi przeciętnie 150 rocznie (155 w 2011 r.) z odchyleniami do ok. 10 i raczej nie wykazuje tendencji wzrostowej, ale również nie maleje. Współczynnik urodzeń od 2005 r. utrzymuje się na poziomie ok. 12 na 1000 mieszkańców / rok, z niewielkimi odchyleniami. Liczba zgonów oscyluje między 103 (2000), a 148 (1999). Wskaźnik dynamiki demograficznej, będący stosunkiem liczby urodzeń żywych do liczby zgonów w danym okresie, wynosił w 2004 r. 1,26 i był podobny do wartości średniej dla wsi woj. śląskiego wynoszącej 1,30. Przyrost naturalny w gminie w analizowanym okresie przyjmował wartości dodatnie i wahał się między 0,08 a 4,08 ‰. Jedynie w roku 1999 przyrost naturalny był ujemny.

Tabl. 8. Czynniki kształtujące zmiany zaludnienia w latach 1995 - 2010

Rok	Urodzenia żywe	Zgony	Przyrost naturalny	Zameldowania	Wymeldowania	Saldo migracji	Zmiana liczby ludności
1995	171	115	56	87	100	-13	43
2000	151	103	48	96	88	8	56
2005	148	127	21	102	83	19	40
2010	152	99	53	126	98	28	81

Źródło: Zestawienie własne na podstawie danych GUS

Analizując ruch migracyjny w gminie na przestrzeni ostatnich lat nie można stwierdzić stałej tendencji wzrostowej liczby ludności z tego powodu. Obecnie saldo migracji osiąga wartości dodatnie, a bilans ten wypada dużo korzystniej niż jeszcze przed rokiem 2000.

2. INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA

2.1. Zasoby mieszkaniowe.

Zasoby mieszkaniowe na terenie gminy wynoszą 3103 budynków mieszkalnych, w tym 3516 mieszkań (według danych GUS; stan z końca 2011 roku).

Wskaźnik tzw. nasycenia mieszkaniami - czyli liczba mieszkań przypadająca na 1000 ludności, w roku 2010 wynosił w Radziechowach-Wieprzu 276, co stawiało gminę na ostatniej pozycji w powiecie żywieckim (w całym powiecie - średnio 322 mieszkania/1000 mieszkańców), w gminach wiejskich w Polsce - 290 mieszkań/1000 mieszkańców.

Średnia wielkość mieszkania wynosi 88,4 m² (4,2 izby /mieszkanie); dla porównania - w powiecie żywieckim odpowiednio - 83,6 m² (4,1 izby /mieszkanie).

Tabl. 9. Wyposażenie mieszkań w instalacje techniczno-sanitarne (odsetek łącznej liczby mieszkań) w r. 2010

	wodociąg	ustęp spłukiwany	łazienka	centralne ogrzewanie	gaz sieciowy
Radziechowy-Wieprz	92,2	84,5	87,0	77,3	0,0
Powiat Żywiecki	94,1	88,7	83,7	70,0	8,1
Woj. Śląskie	94,7	87,0	92,0	78,5	63,2
Polska	89,1	76,4	88,3	65,2	56,4

Źródło: Zestawienie własne na podstawie danych GUS

2.2. Infrastruktura społeczna.

Baza materialna infrastruktury społecznej obejmuje (stan w r. 2011):

- 5 przedszkoli o 19 oddziałach,
- 6 szkół dysponujących 67 pomieszczeniami,
- 3 gimnazja dysponujące 30 pomieszczeniami,
- Gminny Ośrodek Kultury i jego filie,
- Biblioteka Gminna i jej filie,
- 4 ośrodki zdrowia (od 2012 roku na terenie Wieprza działa także oddział chirurgii małoinwazyjnej),
- 3 apteki,
- kościoły (w każdym sołectwie) i kapliczki,
- trzy cmentarze czynne (w Radziechowach, Wieprzu i w Juszczyźnie),
- obiekty administracji publicznej, poczty i telekomunikacji, filie banków i inne usługi finansowe, itp.,
- budynki Ochotniczej Straży Pożarnej pełniące różnorodne funkcje, także społeczne, jako obiekty służące imprezom okolicznościowym, spotkaniom kół i organizacji lokalnych,
- obiekty sportu i rekreacji, turystyki i wypoczynku.

Istniejące obiekty zaspokajają podstawowe potrzeby mieszkańców; szkoły i przedszkola dysponują rezerwą miejsc (ok. 10%). Usługi ponadpodstawowe realizowane są w większych ośrodkach (Żywiec, Bielsko-Biała).

3. GOSPODARKA GMINY

3.1. Działalność gospodarcza

Liczba podmiotów gospodarki narodowej zarejestrowanych w systemie REGON cechuje się znaczną zmiennością roczną, ale generalnie wykazuje tendencję wzrostową; na przełomie lat 2000/2001 liczba ta przekroczyła 700 jednostek, w r. 2010 było 916 zarejestrowanych podmiotów, natomiast w r. 2011 - 891, w tym.

- w sektorze publicznym - 24
- w sektorze prywatnym - 867.

Wśród podmiotów w sektorze prywatnym wyróżnia się:

- osoby fizyczne – 794
- spółki prawa handlowego – 7
- spółdzielnie – 7
- stowarzyszenia i organizacje społeczne - 19.

96% ogólnej liczby podmiotów należy do grupy zatrudniających poniżej 10 osób. W roku 2011 34 tylko jednostki zatrudniały 10 lub więcej osób, a tylko jedna - 50 lub więcej.

W układzie rodzajowym działalności tylko 25 podmiotów (3%) zarejestrowanych było w sektorze „rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo”, 327 podmiotów (37%) w sektorze „przemysł i budownictwo” (dane w innej klasyfikacji zdradzają, że chodzi głównie o osoby świadczące usługi budowlane i remontowe) a pozostałe podmioty reprezentowały sektor usługowy (w większości handel). Na uwagę zasługuje jednak stosunkowo wysoki (ponad 12%) udział podmiotów w sekcji „przetwórstwo przemysłowe” i duża dynamika nowych podmiotów powstających w tej sekcji, zwłaszcza w dziale „produkcja artykułów spożywczych” (w ostatnich latach, około 10 takich jednostek rocznie).

3.2. Pracujący i bezrobocie

W ogólnym obrazie sytuacja gospodarcza gminy jest trudna. Składa się na nią niskie zatrudnienie (w 2011 r. było 628 pracujących, a zatem na 1000 mieszkańców przypadało zaledwie 48 osób pracujących⁴⁵ na terenie gminy, podczas gdy średnia dla powiatu żywieckiego wynosi 173/1000) oraz wysokie bezrobocie, które na koniec roku 2011 wyniosło 675 (8,2% łącznej liczby ludności w wieku produkcyjnym). Od 2009 roku liczba zarejestrowanych bezrobotnych mieszkańców gminy przewyższa liczbę mieszkańców pracujących.

Według danych z 2006 roku, do pracy poza gminę wyjeżdżało przeciętnie 2241 osób, a przyjeżdżały do pracy 253 osoby. Oznacza to, że na terenie gminy brakuje ok. 2000 miejsc pracy. W innym ujęciu, gmina stała się częścią funkcjonalnego obszaru miejskiego Bielska-Białej.

Ze względu na stały wzrost liczby jednostek rejestrowanych w systemie REGON tj. wykazywanej aktywności gospodarczej mieszkańców gminy, czemu sprzyja jej atrakcyjne położenie i łatwa dostępność komunikacyjna, spodziewać się można wzrostu potrzeb wyznaczenia na terenie gminy obszarów dla różnych form działalności gospodarczej, takich jak zakłady rzemieślnicze różnych branż (np. przetwórstwo drewna, czy produkcja mebli), sklepy, przedsiębiorstwa handlowe, zakłady gastronomiczne, zabudowa przemysłowa i zakłady produkcyjno – usługowe.

3.3. Budżet gminy.

Słabo rozwinięta gospodarka gminy, w której zamiera tradycyjna działalność rolnicza i nie pojawiają się alternatywne pozarolnicze formy działalności gospodarczej, przekłada się na bardzo niskie dochody budżetu gminy. w r. 2011 wyniosły one 2602 zł w przeliczeniu na 1 mieszkańca (w powiecie żywieckim średnio - 2989 zł, w woj. śląskim - 3420 zł, w Polsce - 3444 zł. Jeszcze większa dysproporcja widoczna jest w zakresie dochodów własnych gminy - w r. 2011 w Radziechowach-Wieprzu wyniosły one 697 zł / mieszkańca, podczas gdy w powiecie żywieckim - 1190 zł, w woj. śląskim - 1982 zł, a w Polsce średnio - 1828 zł. Udział w dochodach z podatku od osób fizycznych przeliczony na 1 mieszkańca jest niższy o ok. 20% niż w powiecie żywieckim i o ponad połowę niż w woj. śląskim, co świadczy o niskim poziomie zamożności mieszkańców.

Przy tak niskich dochodach budżetu jest oczywiste, że w strukturze wydatków dominują działy związane z realizacją zadań własnych gminy (oświata i wychowanie, pomoc społeczna, gospodarka komunalna i ochrona środowiska).

⁴⁵ w podmiotach zatrudniających 10 osób lub więcej

IX. STAN PRAWNY GRUNTÓW

1. STRUKTURA WŁASNOŚCI GRUNTÓW

Na obszarze gminy dominują grunty będące własnością prywatną. Gmina Radziechowy-Wieprz posiada zaledwie ok. 138 ha gruntów (co stanowi 2,1% obszaru w granicach administracyjnych). Są to głównie grunty pod drogami oraz pod obiektami użyteczności publicznej i terenami sportowo-rekreacyjnymi.

Sytuacja własnościowa jest zróżnicowana w poszczególnych sołectwach, stanowiących osobne obręby geodezyjne. Na obszarze Wieprza, Bystrej i Brzuśnika stan prawny gruntów jest w znacznym stopniu uregulowany, a Gmina Radziechowy-Wieprz jest właścicielem większości gruntów zajętych pod drogi (bez względu na ich status i stan urządzenia - również drogi polne i leśne). Są one jednak wydzielone wąskimi działkami, z reguły o szerokości ok. 5 m lub mniejszej, co zaczyna stanowić problem w miarę rozwoju zabudowy mieszkaniowej lub mieszkaniowo-usługowej wzdłuż tych dróg.

W Radziechowach i w Przybędzy ewidencja gruntów znajduje się dopiero w fazie porządkowania. Znaczna część gruntów, w tym również zajętych pod ogólnodostępne drogi, ma nieuregulowany stan prawny i jest użytkowana na zasadzie samoistnego posiadania, w części przez wspólnoty gruntowe. Dla gminy jest to poważnym utrudnieniem w planowaniu inwestycji, w tym polegających na rozbudowie układu drogowego.

Najważniejszym podmiotem w strukturze władania gruntami jest Agencja Nieruchomości Rolnych Skarbu Państwa, posiadająca na terenie gminy ponad 200 ha gruntów o najlepszych warunkach do rozwoju zarówno funkcji rolniczych, jak nierolniczych.

2. TERENY ZAMKNIĘTE

W Radziechowach-Wieprzu nie są zlokalizowane nieruchomości niezbędne na cele obronności i bezpieczeństwa państwa (w rozumieniu Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 24 sierpnia 2004 r. w sprawie określenia rodzajów nieruchomości uznawanych za niezbędne na cele obronności i bezpieczeństwa państwa [Dz. U. Nr 207, poz. 2107] oraz Rozporządzenia Ministra Obrony Narodowej z dnia 18 lipca 2003 r. w sprawie terenów zamkniętych niezbędnych dla obronności państwa [Dz. U. Nr 141 poz. 1368]).

Minister Infrastruktury ustalił tereny, przez które przebiegają linie kolejowe, jako tereny zamknięte (Decyzja Nr 45 Min. Infrastruktury z dnia 17 grudnia 2009 r. w sprawie ustalenia terenów, przez które przebiegają linie kolejowe, jako terenów zamkniętych [Dz. Urz. Min. Infrastruktury Nr 14 poz. 51], zmieniona decyzją Nr 37 z dnia 13 października 2010 r. (Dz. Urz. Min. Infrastruktury Nr 13, poz. 46)

W wykazie terenów zamkniętych leżących na terenie gminy widnieją trzy działki o numerach: 3584, 3585, 3586 o łącznej powierzchni 6,887 ha zajęte pod linię kolejową nr 139.

Zgodnie z nowelizacją ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym⁴⁶, przepisów dotyczących terenów zamkniętych, zawartych w tej ustawie, nie stosuje się do terenów zamkniętych ustalanych przez ministra właściwego do spraw transportu⁴⁷.

46 Ustawa z dnia 25 czerwca 2010 r. o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej oraz ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2010 nr 130, poz. 871).

47 Zgodnie z art. 4 ust. 2 ustawy zmieniającej, do planów miejscowych i studiów, w stosunku do których podjęto uchwałę o przystąpieniu do ich sporządzania, a postępowanie nie zostało zakończone do dnia wejścia w życie ustawy należy stosować przepisy dotychczasowe.

X. TRANSPORT

1. UKŁAD DROGOWY

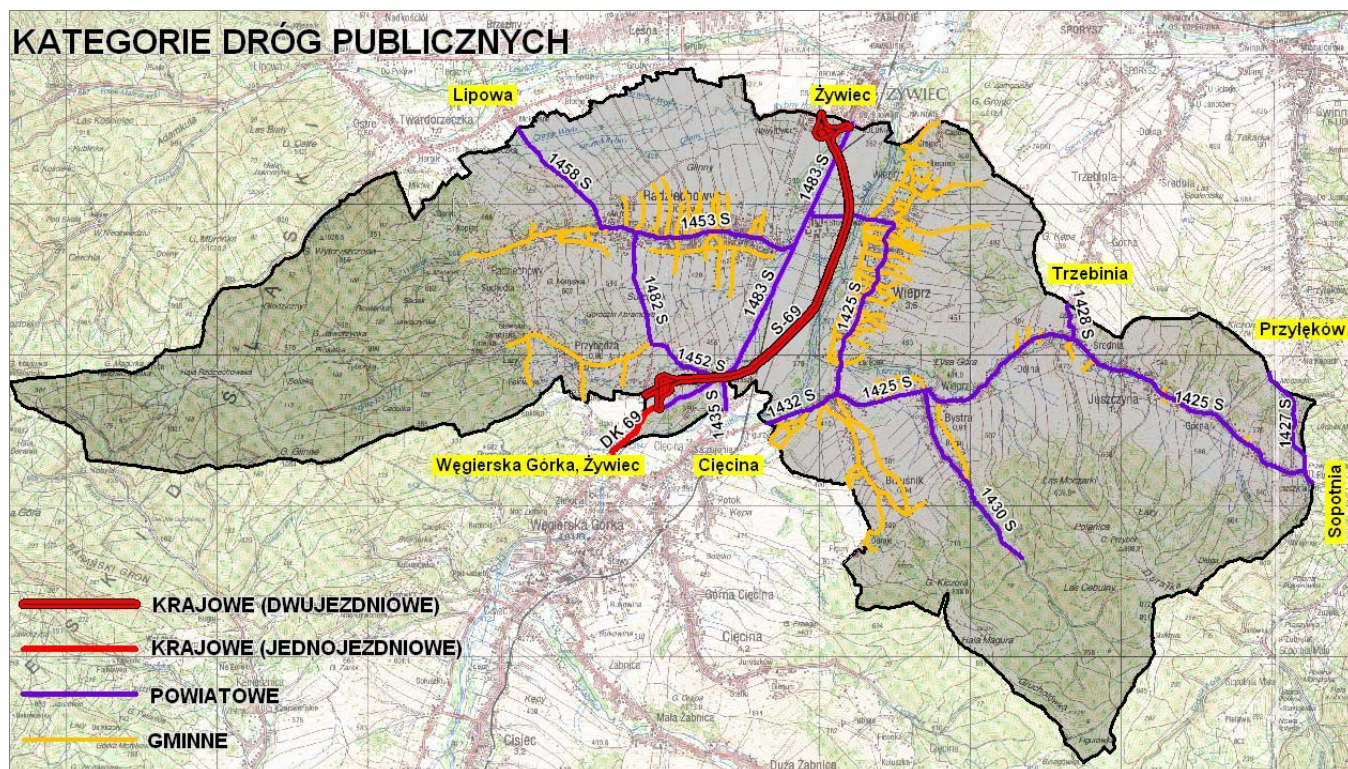
1.1. Podstawowy układ drogowy gminy tworzą drogi krajowe i powiatowe. Sieć dróg krajowych i powiatowych zapewnia dogodnie powiązania zewnętrzne gminy z ośrodkami miejskimi - Żywcem, Bielskiem, Katowicami oraz miejscowościami turystycznymi Beskidów.

1.1.1. Drogi krajowe:

- a) **S69** - droga klasy S (ekspresowa) z Bielska Białej – aktualnie zrealizowana do węzła „Przybędza” na terenie gminy Radziechowy– Wieprz; docelowo będzie przebiegać do granicy państwa ze Słowacją w Zwardoniu (Myto);
- b) **DK69** - droga klasy GP (główna ruchu przyspieszonego) od węzła „Przybędza” do Zwardonia, w granicach gminy - do granicy z gminą Węgierska Górka.

1.1.2. Drogi powiatowe:

- **1483 S Żywiec – Przybędza** (odcinek dawnej drogi krajowej Żywiec-Zwardoń, tzw. Cesarka, na terenie gminy o długości 4,80 km); klasa wg Powiatowego Zarządu Dróg (PZD) w Żywcu - G (droga główna);
- **1425 S Wieprz – Juszczyna – Jeleśnia** (na terenie gminy ciąg ulic Żywiecka - Beskidzka, o łącznej długości 11,20 km), klasa wg PZD - Z (zbiorcza);
- **1453 S Droga przez wieś Radziechowy** (ciąg ulic Główna - św. Marcina [część] o długości 2,70 km, łączący się z drogą 1458 S), klasa wg PZD - Z (zbiorcza);
- **1458 S Radziechowy – Twardorzeczka – Lipowa** (na terenie gminy ul. Lipowa, o długości 1,80 km); klasa wg PZD - L (lokalna), kontynuacja drogi w gminie Lipowa w klasie Z (zbiorcza);
- **1482 S Przybędza – Radziechowy** (ul. Wajdowa, o długości 1,50 km), klasa wg PZD - Z (zbiorcza);
- **1452 S Przybędza – Wajdówka** (ul. 3 Maja, o długości 1,00 km, klasa wg PZD - Z (zbiorcza);
- **1435 S Cięcina – Węgierska Górka – Miłówka** (na terenie gminy ul. Graniczna, o długości 0,45 km, klasa wg PZD - G (główna);
- **1432 S Cięcina – Wieprz** (na terenie gminy ul. Figurów, o dł. 1,00 km, klasa wg PZD - Z (zbiorcza);
- **1428 S Żywiec – Trzebinia – Juszczyna** (na terenie gminy o dł. 0,55 km), klasa wg PZD - Z (zbiorcza);
- **1430 S Droga przez wieś Bystra**, o długości 2,70 km, klasa wg PZD - L (lokalna).

źródło: opracowanie własne na podst. danych Powiatowego Zarządu Dróg w Żywcu oraz Urzędu Gminy Radziechowy-Wieprz

W zarządzie powiatu znajduje się także droga 1427 S Świnna-Przyłęków-Juszczyna (wg PZD - droga klasy Z (zbiorcza); jest to jednak nieużywany trakt, prowadzący od końca wsi Juszczyna (w rejonie granicy z Sopotnią) w góry, na szczyt wzgórza w rejonie wyciągu narciarskiego w Przyłękowie. Jedynie początkowy fragment, który stanowi dojazd do kilku domów został utwardzony masą bitumiczną, dalszy odcinek stanowi droga gruntowa, częściowo nieczytelna w terenie.

W sumie na obszarze Gminy Radziechowy-Wieprz znajduje się 29,3 km dróg powiatowych.

Przeważająca część dróg powiatowych, pomimo zakładanej klasy Z, a nawet G, nie spełnia warunków technicznych wymaganych dla dróg tej klasy, ze względu na parametry przekroju poprzecznego oraz gęstość włączeń dróg niższej klasy i zjazdów indywidualnych. W przypadku części dróg istnieje możliwość przebudowy dla uzyskania poprawy parametrów, jednak nie dotyczy to odcinków przebiegających przez historycznie ukształtowaną zabudowę wsi oraz dróg 1427 S, 1428 S, 1435 S. Możliwości przebudowy ograniczają zarówno uwarunkowania ekofizjograficzne (duże spadki terenu, koryta potoków biegnące tuż przy istniejących jezdniach), jak i gęsta zabudowa, zlokalizowana blisko jezdni. Jedynie parametry drogi 1483 S (Cesarka) odpowiadają wymaganiom technicznym dla dróg klasy Z.

1.1.3. Drogi gminne

Uzupełnieniem systemu komunikacyjnego są drogi gminne i wewnętrzne.

Sieć dróg gminnych tworzą drogi zaliczone do kategorii dróg gminnych na podstawie uchwały Nr XIX/143/87 Wojewódzkiej Rady Narodowej w Bielsku-Białej z dnia 31 marca 1987 r. oraz drogi przejęte od powiatu żywieckiego na podstawie późniejszych uchwał Rady Powiatu Żywieckiego i Rady Gminy Radziechowy-Wieprz (o łącznej długości 42 km). Ponadto na terenie gminy funkcjonuje ok. 32,5 km dróg wewnętrznych posiadających nadane nazwy, spośród których gmina jest właścicielem lub samoistnym posiadaczem dróg o łącznej długości ok. 21 km.

Gmina Radziechowy-Wieprz jest w trakcie porządkowania stanu prawnego i zakładania ewidencji dróg gminnych. W 2012 roku przeprowadzono analizę dróg gminnych, która wykazała, że zdecydowana większość dróg zaliczonych do tej kategorii nie spełnia wymogów Rozporządzenia Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 2 marca 1999 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie⁴⁸ oraz że nie ma możliwości uzyskania wymaganych parametrów w wyniku przebudowy, ze względu na istniejące uwarunkowania przestrzenne. Główną przyczyną są warunki terenowe, zbyt wąskie działki oraz usytuowana blisko zabudowa, często objęta ochroną konserwatorską.

2. LINIE KOLEJOWE

Przez teren gminy przebiega linia kolejowa nr 139 Katowice - Zwardoń, która nabrała znaczenia międzynarodowego z początkiem lat dziewięćdziesiątych ub. wieku dzięki połączeniu odcinkiem Čadca – Skalite w Słowacji. W latach 1998-2000, w związku z usuwaniem skutków powodzi, przebudowano układ torowy na stacjach Żywiec, Węgierska Górka, Milówka i Łodygowice wraz z siecią trakcyjną i infrastrukturą kolejową i automatyką.

Obecnie planuje się modernizację linii Katowice – Zwardoń w ramach budowy Europejskich Korytarzy Transportowych. Linia E-65 ta ujęta jest w załącznikach do Umów Europejskich o głównych międzynarodowych liniach kolejowych AGC (Dz. U. Z 1989 r. Nr 42, poz. 231) oraz o ważnych międzynarodowych liniach transportu kombinowanego i obiektach towarzyszących – AGTC (M. P. z 2004 r. Nr 3, poz. 50).

Na terenie gminy Radziechowy Wieprz rozważono zmianę przebiegu linii kolejowej E65 w północnej części gminy. Po opracowaniu studium wykonalności zapadła decyzja, że linia zostanie jedynie zmodernizowana, bez zmiany przebiegu.

3. TRANSPORT ZBIOROWY

Istotnym węzłem komunikacyjnym na terenie gminy jest pasażerski przystanek kolejowy na trasie Żywiec – Zwardoń, który umożliwia komunikację ze Słowacją oraz Żywcem, Bielskiem i Katowicami.

Komunikacja pasażerska możliwa jest również dzięki autobusom komunikacji miejskiej, PKS i busom prywatnych przewoźników, którzy organizują przewóz z Radziechów lub Juszczyny do Żywca i Bielska.

Na terenie gminy znajduje się 68 przystanków komunikacyjnych, których właścicielem lub zarządcą jest gmina Radziechowy-Wieprz.

Utrudniony dostęp do komunikacji zbiorowej, ze względu na znaczną odległość od przystanków komunikacyjnych

⁴⁸ Rozporządzenie Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 2 marca 1999 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie (Dz.U. 1999 nr 43 poz. 430, zm.: Dz.U. 2010 nr 65 poz. 407, Dz.U. 2012 poz. 560, Dz.U. 2013 poz. 181)

(ponad 1 km), mają mieszkańcy niewielkich osad położonych ponad dolinami: Północnej części Wieprza (rejon Grojca), zachodniej części Radziechów (Kopiec i Suchedla), Brzuśnika (Prawy Groń). Tereny, które przeznaczono pod zabudowę w ostatnich latach również położone są w znacznej odległości od przystanków zorganizowanej komunikacji pasażerskiej (rejon ul. Przecznej w Radziechowach).

4. ŚCIEŻKI ROWEROWE I TURYSTYCZNE

Transport rowerowy jest uzupełniającym środkiem transportu; jednak na terenie gminy jest przede wszystkim ważnym środkiem czynnej rekreacji. Jego wykorzystanie charakteryzuje się dużą sezonowością.

Gmina Radziechowy-Wieprz posiada dogodne warunki do uprawiania tradycyjnej turystyki rowerowej. Rozwojowi układu ścieżek rowerowych – szczególnie w terenach otwartych – sprzyja stosunkowo duża ilość istniejących dróg polnych i duktów leśnych. Czynnikiem sprzyjającym jest również układ terenów zielonych.

Na terenie gminy znajdują się dwie trasy rowerowe (znakowane kolorem pomarańczowym oraz czarnym).

Na rowerach górskich można jeździć również wzdłuż oznakowanych szlaków turystycznych.

Przez teren gminy przebiega pięć znakowanych szlaków turystycznych:

- w części zachodniej gminy: szlak czerwony Węgierska Górka - Magurka Radziechowska - Magurka Wiślańska - Barania Góra; który na Hali Radziechowskiej łączy się ze szlakiem niebieskim Radziechowy - Jaworzynka - Hala Radziechowska; z Magurki Radziechowskiej odchodzi szlak na Skrzyczne (poza granicami gminy) przez Ostre, a z Magurki Wiślańskiej - szlak na Skrzyczne przez Malinowską Skałę;
- w części wschodniej gminy: szlak niebieski z Bystrej przez Hałę Słowianka na Romankę, który na grzbiecie granicznym łączy się ze szlakiem żółtym Juszczyzna - Przypór - Lachowe Młaki;
- przez wschodnią część Juszczyzny przebiega fragment szlaku niebieskiego Żywiec - Trzebinia - Wójtowski Wierch - Sopotnia Mała - Romanka.

XI. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

1. ZAOPATRZENIE W WODĘ

Zaopatrzenie w wodę Gminy Radziechowy Wieprz następuje z :

- wodociągów zbiorowych zrealizowanych we wsiach: Radziechowy, Wieprz i Przybędza,
- wodociągów zagrodowo-zbiorowych pracujących w oparciu o ujęcia lokalne, głównie wód podziemnych;
- indywidualnych wodociągów zagrodowych,
- bezpośrednio ze studni kopanych.

We wsi Wieprz działają 2 studnie głębinowe. Woda z tych ujęć rozprowadzana jest wodociągami zrealizowanymi we wsiach Radziechowy, Wieprz i Przybędza. Obsługą sieci zajmuje się Spółka Wodno – Ściekowa „Wieprz”, Spółka Wodno – Ściekowa „Radziechowy”, Spółka Wodno – Ściekowa „Przybędza”. Obok wodociągów ludność korzysta także z wodociągów zagrodowo-zbiorowych pracujących w oparciu o ujęcia lokalne, głównie wód podziemnych, indywidualnych wodociągów zagrodowych i studni kopanych.

Wieś Radziechowy zasilana jest w wodę z dwóch ujęć drenażowych zlokalizowanych powyżej istniejącej zabudowy na potokach Wieśnik oraz Przybędza. Wydajność eksploatacyjna ujęcia na potoku Wieśnik wynosi $Q = 3,5$ l/s, a na potoku Przybędza $Q = 6,2$ l/s. Woda uzdatniana jest w stacji uzdatniania wody (SUW) na filtrach pośpiesznych, dezynfekowana oraz magazynowana w terenowych zbiornikach wyrównawczych. W bezpośrednim sąsiedztwie zbiornika wyrównawczego zlokalizowana jest chlorownia.

Mieszkańcy Przybędzy korzystają z wodociągu opartego na zasilaniu z dwóch naturalnych źródeł o wydajności $Q = 2$ l/s. Również miejscowość Wieprz podłączona jest do nowego ujęcia wód podziemnych zlokalizowanego w terasie rzeki Soły. Źródłem zaopatrzenia w wodę są dwie studnie o łącznej wydajności $Q = 45,8$ m³/h, co pokrywa w całości bieżące zapotrzebowanie na wodę mieszkańców wsi Wieprz. Obecnie do sieci wodociągowej podłączona jest:

- wieś Przybędza - ok. 100% budynków,
- wieś Radziechowy - ok. 100% budynków,
- wieś Wieprz - ok. 95% budynków,
- wieś Brzuśnik - ok. 25% budynków.

Wieś Bystra i Juszczyzna obecnie nie są podłączone do sieci wodociągowej. Wiele gospodarstw korzysta ze studni zlokalizowanych w bezpośrednim sąsiedztwie gospodarstw lub w terenach położonych wyżej na zboczach gór lub w lasach. Planowana jest budowa dwóch nowych ujęć na potokach w Bystrej i Juszczyźnie, która zapewni możliwość przyłączenia tych miejscowości do sieci.

Łączna długość sieci wodociągowej w gminie wraz z przyłączami, które stanowią około 35-40% długości sieci to 52,4 km; liczba połączeń prowadzących do budynków mieszkalnych i zamieszkania zbiorowego wynosi 1933.

Z sieci wodociągowej korzysta 8047 osób, co stanowi 62,2% ogólnej liczby ludności.⁴⁹

Korzystne układy wysokościowe pozwalają na grawitacyjne zaopatrzenie ludności w wodę, za wyjątkiem znacznego zróżnicowania ukształtowania terenu we wsi Brzuśnik i Juszczyzna, gdzie wymagana będzie budowa pompowni dla tzw. II-giej strefy ciśnień.

Zasadnicze znaczenie dla zaopatrzenia gminy w wodę oprócz wód powierzchniowych i potoków ma poziom wodonośny w utworach czwartorzędowych, występujący w terasach akumulacyjnych dolin rzecznych oraz w zwietrzelinowych pokryw stokowych. Udokumentowana wydajność eksploatacyjna studni o głębokościach do 10 m dochodzi do 41,2 m³/h. Pod osadami rzecznyymi w dolinach i pod pokrywami zwietrzelinowymi na stokach zwierciadło wód gruntowych zalega w poziomie szczelinowo – porowym fliszu karpackiego. Udokumentowane wydajności otworów wiertniczych były niewielkie i wahały się w granicach od 0,6 do 1,7 m³/h.

Ocenia się, że zasoby wodne gminy są na ogół wystarczające dla zaspokojenia potrzeb w zakresie zaopatrzenia w wodę i nie ograniczają rozwoju poszczególnych form aktywności gospodarczej.

⁴⁹ Bank Danych Lokalnych GUS, stan na koniec roku 2011

2. ODPROWADZANIE I UNIESZKODLIWIANIE ŚCIEKÓW I ODPADÓW

Znaczny wpływ na zmiany jakościowe zagospodarowania gminy miało powstanie Związku Gmin Żywieckich. Działania związku mają na celu podniesienie walorów turystycznych regionu i dbałość o środowisko przyrodnicze, które jest największym atutem tutejszych gmin. Dzięki tym działaniom doprowadzono do uporządkowania gospodarki ściekowej; plany powstającej sieci nie uwzględniały jednak terenów nowo przeznaczonych do zabudowy w planie zagospodarowania przestrzennego uchwalonym w roku 2010.

2.1. Kanalizacja sanitarna

W ramach programu „Oczyszczanie ścieków na Żywiecczyźnie” koordynowanego przez Związek Międzygminny ds. Ekologii w Żywcu, w gminie zrealizowano sieć kanalizacji sanitarnej, która odprowadza ścieki z terenu wszystkich sołectw do kolektora zbiorczego i następnie do oczyszczalni w Żywcu.

Przed przystąpieniem do projektu w gminie przyłączonych było do sieci około 40% mieszkańców, nieczystości z gospodarstw indywidualnych często odprowadzane były bezpośrednio do gruntu lub powierzchniowych cieków wodnych, a udział nieoczyszczonych ścieków w gminie szacowany był na 66%.

Przewiduje się, że w roku 2013 do zbiorczej sieci kanalizacyjnej przyłączonych będzie około 96% budynków w gminie.

Rozmieszczenie zabudowy na terenie gminy pozwoliło na grawitacyjne odprowadzenie ścieków z poszczególnych wsi, za wyjątkiem części wsi Przybędza.

Prace nad budową zorganizowanego systemu odprowadzania ścieków były kluczowe dla ochrony obszaru zlewni rzeki Soły, stanowiącej źródło zaopatrzenia w wodę aglomeracji śląskiej i bielsko-bialskiej.

Zbiorowym systemem odprowadzania ścieków na terenie gminy objęto tereny przeznaczone pod zabudowę w planie uchwalonym w 2004 roku, późniejsze poszerzenia dopuszczające zabudowę na nowych terenach (na podstawie planu z 2010 r.) nie zostały dotychczas ujęte w planach budowy sieci kanalizacyjnej.

2.2. Kanalizacja deszczowa

Na terenie gminy i całego powiatu żywieckiego brakuje zorganizowanego systemu kanalizacji deszczowej. Obecnie na terenie gminy istnieje zaledwie nieco ponad kilometr sieci kanalizacji deszczowej. Wzdłuż istniejących dróg gminnych i powiatowych istnieje sieć przydrożnych rowów, do których odprowadzane są wody deszczowe. Taki sposób odwodnienia ulic niesie za sobą niebezpieczeństwo zanieczyszczenia wód gruntowych substancjami ropopochodnymi.

2.3. Gospodarka odpadami

Na terenie gminy nie ma obiektów unieszkodliwiania odpadów. Gospodarka odpadami komunalnymi zorganizowana jest w ramach powiatu - wyspecjalizowane przedsiębiorstwo prowadzi selektywny odbiór odpadów, które następnie są sortowane i unieszkodliwiane w Zakładzie Gospodarki Odpadami w Żywcu (obejmującym m.in. sortownię, kompostownię i składowisko).

Masa odpadków zmieszanych odbieranych z terenu gminy ulega stopniowo zmniejszeniu, w miarę upowszechniania się sortowania odpadów przez gospodarstwa domowe (jeszcze w r. 2008 rocznie odbierano blisko 260 t odpadów, w 2011 r. - już tylko 216 t).

Poważnym problemem pozostaje występowanie dzikich składowisk śmieci, głównie na terenie tutejszych lasów, zadrzewień oraz przy brzegach rzek. Zanieczyszczenie widoczne jest w okresie wiosennych roztopów oraz po zakończeniu sezonu letniego, kiedy teren żywiecczyzny opuszczają turyści.

3. ZAOPATRZENIE W GAZ

Przez północną część gminy przebiega gazociąg wysokiego ciśnienia relacji Wapienica – Żywiec. Jest to gazociąg wysokoprężny DN 300 PN 6,3 MPa. Gazociąg eksploatowany jest przez Operatora Gazociągów Przesyłowych GAZ-SYSTEM S.A. Oddział w Świerklanach. Gazociąg biegnie do stacji redukcyjno-pomiarowej I stopnia Radziechowy-Wieprz, $Q=9800 \text{ nm}^3/\text{h}$.

W celu zapewnienia dostępu do sieci służbom technicznym należy zachować strefy ochronne szerokości 2 m po obu stronach osi gazociągu, które pozostaną wolne od jakiegokolwiek zabudowy oraz nasadzeń drzew i krzewów.

Dla budynków mieszkalnych i budynków użyteczności publicznej wskazane jest zachowanie 15 m pasa ochronnego od osi gazociągu. Pasem ochronnym otoczyć należy także stację redukcyjno-pomiarową znajdującą się na terenie gminy, jednak mieści się ona w granicach istniejącego ogrodzenia wokół stacji.

Według danych GUS z 2010 roku w gaz sieciowy wyposażone było zaledwie jedno mieszkanie na terenie gminy.

Gazyfikacja na tym terenie jest jednym z zadań środowiskowych powiatu żywieckiego, który ma być zrealizowany do 2017 roku. Obecnie Ocenia się, że nie występują ograniczenia w dostawie i ilości gazu dla potrzeb bytowo-komunalnych, a więc nie występują w tym zakresie bariery rozwojowe.

Według Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego przez teren gminy mają przebiegać gazociągi przesyłowe od stacji w Radziechowach-Wieprzu w kierunku Sporysza – Trzebini oraz Węgierskiej Górki / Słowacji.

4. ZAOPATRZENIE W ENERGIĘ ELEKTRYCZNĄ

Przez teren gminy przebiegają linie energetyczne napowietrzne 110 kV: „Żywiec – Rajcza” oraz „Zabłocie – Węgierska Górka”.

Podstawowym źródłem zaopatrzenia gminy w energię elektryczną jest GPZ (Główny Punkt Zasilania) Węgierska Górka, z którego są wyprowadzone linie napowietrzne średniego napięcia 15 kV relacji:

- linia nr 6: GPZ węgierska Górka – RS Zabłocie,
- linia nr 14: GPZ Węgierska Górka – Wieprz – RS Browar,
- linia nr 16: GPZ Węgierska Górka – Radziechowy – RS Browar,
- linia nr 13: Świnna – Trzebinia – Sopotnia.

Dostawa mocy i energii elektrycznej do odbiorców komunalnych następuje w oparciu o urządzenia i sieci elektroenergetyczne na poziomie średnich napięć 15 kV. Bezpośrednie zasilanie odbiorców realizowane jest na napięciu 0,4 kV, za pośrednictwem stacji transformatorowych 15/0,4 kV. Stacje transformatorowe wykonane są w większości jako słupowe i wyposażone są w transformatory o mocy 50 do 250 kVA, z przeważającą ilością 100 i 160 kVA. Na terenach intensywnej zabudowy stosowane są stacje wolnostojące lub wbudowane, o mocach pojedynczych transformatorów do 400 kVA.

Ocenia się, że:

- zaspokojenie potrzeb elektroenergetycznych gminy odbywa się na średnim poziomie za wyjątkiem wsi Brzuśnik, gdzie sytuacja jest najgorsza i w niektórych rejonach Radziechów i Juszczyzny, gdzie nie zawsze są zachowane wymagane standardy jakościowe dostaw energii (występują nadmierne spadki napięć),
- istniejący GPZ „Węgierska Górka” pozwala na rozwój sieci średniego napięcia, nie stwarzając barier rozwojowych dla gminy,
- istniejące stacje transformatorowe SN/NN i sieci niskiego napięcia są w przeważającej części przeciążone.

5. ZAOPATRZENIE W ENERGIĘ CIEPLNĄ

Z uwagi na brak zorganizowanego systemu ciepłowniczego zdalaczynnego, na terenie gminy istnieją lokalne źródła ciepła z zastosowaniem indywidualnych systemów grzewczych, cechujące się znaczną emisją zanieczyszczeń w procesie spalania. Na terenach intensywnej zabudowy kotłownie indywidualne i grupowe zaopatrują pojedyncze obiekty lub zespoły obiektów.

6. TELEKOMUNIKACJA

Obsługa telekomunikacyjna następuje przez łączność przewodową realizowaną przez Telekomunikację Polską S.A., przejętą obecnie przez prywatnego dostawcę. Zaspokojenie potrzeb jest wysoko niezadowolające z uwagi na bardzo słabo rozwiniętą infrastrukturę telekomunikacyjną, która wymaga dalszej rozbudowy i modernizacji.

XII. PODSUMOWANIE I WNIOSKI

1. WPŁYW UWARUNKOWAŃ NA KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

Spośród rozpoznanych uwarunkowań zagospodarowania przestrzennego, największy wpływ dla określenia kierunków zagospodarowania przestrzennego mają następujące czynniki:

1.1. Zewnętrzne uwarunkowania rozwoju gminy:

1.1.1. Położenie:

- a) na styku Funkcjonalnego Obszaru Miejskiego Bielska-Białej z jego południowym obrzeżem [powiat żywiecki, bezpośrednio przy zabudowie miasta Żywiec - tuż przy zabudowaniach Browaru Żywiec, o wyczerpanych możliwościach rozwoju przestrzennego w granicach miasta].
- b) w korytarzu transportowym relacji północ - południe [odgałęzienie VI korytarza sieci TEN-T: trasa S69, linia kolejowa 139/E65, 20 km od przejścia granicznego Myto ze Słowacją].

1.1.2. Ranga: wieś, o szybko postępującej urbanizacji społeczno-ekonomicznej.

1.1.3. Istotne powiązania funkcjonalno – przestrzenne z obszarami sąsiednimi:

- a) Żywiec, Bielsko-Biała, Katowicki Obszar Metropolitalny [duże natężenie migracji codziennych];
- b) gminy powiatu żywieckiego [wspólne działania w zakresie gospodarki komunalnej i ekologii, promocji rozwoju turystyki, ochrony przyrody].

1.1.4. Udział w związkach komunalnych:

- a) „Żywiecki Raj” - Stowarzyszenie (Lokalna Grupa Działania) w ramach działania Osi 4 LEADER Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich,
- b) Związek Międzygminny ds. Ekologii w Żywcu.

1.1.5. Planowane kierunki rozwoju systemu transportu w sąsiedztwie miasta:

- a) planowana [częściowo w realizacji] dalsza budowa drogi ekspresowej S69,
- b) modernizacja linii nr 139/E65, na odcinku od Bielska-Białej po dotychczasowej trasie.

Uwarunkowania wynikające z położenia gminy Radziechowy-Wieprz w regionalnej strukturze osadniczej oraz powiązań funkcjonalno-przestrzennych z obszarami sąsiednimi przyczyniają się do zwiększenia dynamiki urbanizacji społeczno-ekonomicznej oraz uruchomienia urbanizacji przestrzennej gminy. Wnioski w sprawie zmian w zagospodarowaniu oraz obrót gruntami wskazują na rosnącą atrakcyjność gminy jako miejsca zamieszkania oraz dla lokalizacji zabudowy rekreacyjnej.

Budowa nowej drogi ekspresowej S69 przyczyniła się do radykalnej poprawy dostępności zewnętrznej gminy oraz do zmniejszenia obciążenia głównego ciągu drogowego gminy - ul. Cesarka ruchem tranzytowym i obniżenia klasy drogi do zbiorczej, co z kolei otwiera perspektywę wykorzystania tego ciągu w większym stopniu do obsługi inwestycji w centralnej części gminy.

1.2. Uwarunkowania ekofizjograficzne:

- 1.2.1. Wielkoobszarowe formy ochrony przyrody: sieć Natura 2000 oraz parki krajobrazowe na obszarze Beskidu Śląskiego i Beskidu Żywieckiego,
- 1.2.2. Otuliny parków krajobrazowych na terenie Kotliny Żywieckiej,
- 1.2.3. Występowanie obszarów wymagających wyłączenia z zainwestowania (tereny osuwiskowe i podatne na wystąpienie ruchów masowych, zalewowe) oraz o ograniczonych możliwościach zainwestowania (obszary ochrony ujęć i głównych zbiorników wód podziemnych, tereny o znacznym nachyleniu itp.),
- 1.2.4. Obecność gleb dobrej jakości i wysokiej przydatności rolniczej usytuowanych w zwartych kompleksach rolnych utrzymywanych w wysokiej kulturze rolnej na płaskich terenach doliny Soły w centralnej części gminy.

Nawarstwienie różnorodnych uwarunkowań ekofizjograficznych przy szybko postępującym wygasaniu funkcji rolniczej tworzy wysoki potencjał rozwoju konfliktów funkcjonalno-przestrzennych na obszarze gminy, które wynikają z predyspozycji określonych obszarów do różnych, wzajemnie sprzecznych funkcji, np.:

- obszar w dolinie Soły, o istotnej funkcji przyrodniczej, wodochronnej i rolniczej ma najlepsze predyspozycje do lokalizacji zabudowy przemysłowej i usługowej, ale może też spełniać funkcje rekreacyjne;
- obszary położone w parkach krajobrazowych i ich otulinach są najbardziej atrakcyjne dla rozwoju funkcji sportowych i turystycznych, ale także zabudowy rekreacyjnej i mieszkaniowej;

- znaczne powierzchnie marginalnych gruntów rolniczych na obszarach górskich zagrożonych erozją i osuwiskami są predysponowane do zalesienia, ale stoi to w sprzeczności z potrzebą ochroną cennych siedlisk przyrodniczych, bioróżnorodności i krajobrazu
- obszary w północnej części sołectw Radziechowy i Wieprz o stosunkowo najlepszych, po dolinie Soły, warunkach do restrukturyzacji produkcji rolnej są również bardzo atrakcyjne dla lokalizacji zabudowy mieszkaniowej,
- obszary kompleksów łąk i pastwisk w podgórskich partiach gminy mają znaczenie dla atrakcyjności krajobrazu, co przemawia za utrzymaniem ich w ekstensywnej kulturze rolnej, lecz ze względu na sytuację demograficzną i ekonomiczną gminy są zagrożone sukcesą zbiorowisk leśnych i rozwojem zabudowy, to z kolei ogranicza szanse restrukturyzacji gospodarki w kierunku wyspecjalizowanych usług turystycznych.

1.3. Potrzeby i możliwości rozwoju gminy:

1.3.1. Demografia

- a) Korzystna sytuacja demograficzna: dodatni przyrost naturalny oraz migracyjny utrzymujący się od 15 lat, wysoki udział osób w wieku produkcyjnym [64%], niski współczynnik obciążenia demograficznego [57], wyż demograficzny kobiet w wieku rozrodczym, wzrost łącznej liczby urodzeń, przemawiają, przy jednoczesnej wzrastającej atrakcyjności zewnętrznej gminy, za uwzględnieniem wniosków o przeznaczenie nowych terenów pod zabudowę mieszkaniową i mieszkaniowo-usługową.
- b) Zjawiska niekorzystne: starzenie się społeczeństwa powiązane z zaprzestawianiem aktywności zawodowej w rolnictwie, emigracja młodzieży, wysokie bezrobocie, ogromna skala migracji codziennych do pracy poza gminą wskazują na potrzebę dalszych działań na rzecz dywersyfikacji struktury gospodarczej - tworzenia miejsc pracy poza rolnictwem.

1.3.2. Zapotrzebowanie na mieszkania

- a) Statystyczny bilans zasobów mieszkaniowych, ze względu na dominującą formę zabudowy jednorodzinnej, nie ujawnia dużych potrzeb.
- b) Istnieje znaczne zapotrzebowanie wewnętrzne na tereny pod zabudowę mieszkaniową związane z wymianą substancji mieszkaniowej - młode pokolenie dąży do podniesienia standardu zamieszkania.
- c) Wyraźnie wzrasta zainteresowanie lokalizacją zabudowy mieszkaniowej ze strony ludności napływowej - co jest zgodne z interesami gminy, czerpiącej dochody głównie z podatków lokalnych i udziału w PIT.

1.3.3. Gospodarka

- a) Gmina Radziechowy-Wieprz odznacza się zaawansowaną urbanizacją ekonomiczną (rolnictwo pozostaje głównym źródłem utrzymania dla coraz mniejszego odsetka gospodarstw domowych, szybko zmniejsza się liczba gospodarstw rolnych, w tym zwłaszcza prowadzących działalność rolniczą, a liczba dojeżdżających do pracy w innych miejscowościach w powiązaniu ze strukturą pracujących na terenie gminy wskazuje na to, że większość ludności czynnej zawodowo znajduje zatrudnienie w sektorach pozarolniczych, poza terenem gminy). Sytuacja ta przekłada się na bardzo niski poziom dochodów własnych budżetu gminy, ograniczając w konsekwencji możliwości inwestycji związanych z realizacją zadań własnych gminy, zwłaszcza związanych z rozwojem sieci dróg gminnych i infrastruktury.
- b) Bardzo trudna sytuacja rynku pracy i budżetu gminy, zagrażająca trwałą emigracją młodych osób w poszukiwaniu zatrudnienia, a w konsekwencji pogorszeniem sytuacji społecznej, rodzi potrzebę rozwoju pozarolniczej działalności gospodarczej i tworzenia warunków miejsc pracy w usługach i produkcji na terenie gminy.
- c) Dotychczasowe efekty realizacji strategii rozwoju, do których celów należy rozwój infrastruktury turystycznej, są niezadowalające - głównie ze względu na ograniczone możliwości inwestycyjne gminy, a także ze względu na konkurencyjne oddziaływanie gmin o utrwalonej funkcji turystycznej i wypoczynkowej, posiadających rozwiniętą infrastrukturę usługową oraz tereny o większej atrakcyjności turystycznej.
- d) Szybko postępujący proces zaniku rolniczego użytkowania gruntów rodzi problem racjonalnego zagospodarowania odlogowanych gruntów; jednym z możliwych kierunków jest stworzenie planistycznych ram rozwoju zabudowy rekreacyjnej (wyznaczenie obszarów możliwej lokalizacji takiej zabudowy i określenie warunków pozwalających na jej wkomponowanie w krajobraz) - pozwoliłoby to na zwiększenie napływu turystów i rozwój lokalnych usług, a także zwiększenie dochodów gminy.

- e) Potrzeba stworzenia podstaw dalszego gospodarczego rozwoju gminy oraz uwarunkowania zewnętrzne - brak rezerw rozwojowych dla większych inwestycji produkcyjnych na terenie Żywca przemawiają za częściową zmianą funkcji terenów rolniczych graniczących z Żywcem, pozostających dotychczas w zarządzie Agencji Nieruchomości Rolnych i posiadających korzystne ku temu warunki: dogodnie ukształtowanie terenu, wyposażenie w kanalizację i gaz wysokopięny, możliwość wykorzystania linii kolejowej, bliskość węzła trasy S-69 - w kierunku nieuciągliwej produkcji i usług, w tym logistyki.

1.3.4. Infrastruktura społeczna i techniczna

- a) Dobrze rozwinięta i nowoczesna baza materialnej infrastruktury społecznej, w tym zaplecze funkcji sportowo-rekreacyjnych i społeczno-kulturalnych ma potencjał obsługi wyspecjalizowanych funkcji turystycznych i tworzy możliwości przyjęcia nowych mieszkańców, zarówno stałych, jak czasowych.
- b) Brak istotnych ograniczeń rozwoju przestrzennego ze strony systemu kanalizacji sanitarnej, jednakże wyznaczenie nowych terenów rozwojowych będzie wymagać rozbudowy infrastruktury, której budowa należy do zadań gminy - kanalizacji deszczowej z systemem podczyszczania, dalszej rozbudowy kanalizacji sanitarnej.
- c) Potrzeba rozbudowy sieci wodociągowej i budowy nowych ujęć wody. Zasoby wody o dobrej jakości wykorzystywanej i możliwe do ujęcia w terenach wsi górskich - potencjalnych obszarach rozwoju turystyki i rekreacji.
- d) Potrzeba budowy rozdzielczej sieci gazowej - z uwagi na koncentrację zanieczyszczeń powietrza w Kotlinie Żywieckiej w często występujących stanach inwersji temperatur.
- e) Potrzeba rozbudowy sieci elektroenergetycznej średnich i niskich napięć, ze względu na wyczerpanie rezerw w istniejących stacjach transformatorowych.

1.4. Transport

- a) Bardzo dobra dostępność zewnętrzna gminy, dzięki trasie ekspresowej S-69 z dwoma węzłami zlokalizowanymi na terenie gminy oraz drodze powiatowej (dawna krajowa) o dobrych parametrach.
- b) Potrzeba rozbudowy układu drogowego dla zapewnienia bezpośredniej dostępności komunikacyjnej terenów inwestycyjnych w rejonie węzła Browar, przy braku finansowych możliwości gminy w tym zakresie, wskazuje na zasadność adresowania oferty tych terenów do dużych podmiotów gospodarczych, konieczność współdziałania w ich aktywizacji ze Specjalną Strefą Ekonomiczną oraz umieszczenia w powiatowych i regionalnych programach rozwoju.
- c) Wewnętrzny układ drogowy oparty na sieci dróg powiatowych nie spełniających wymagań dla dróg w klasach nominalnie zakładanych przez zarządcę (zbiorcze, główne); brak możliwości przestrzennych uzyskania pełnych parametrów (otoczenie zabudową, często zabytkową, koryta potoków towarzyszące drogom) nie sprzyja wykorzystaniu na większą skalę struktury istniejącej zabudowy do wprowadzenia funkcji gospodarczych wykorzystujących transport samochodami ciężarowymi.
- d) Sieć dróg gminnych - gęsta i o prawidłowym układzie, ale bardzo słabych parametrach na obszarze ukształtowanej zabudowy wsi
 - nie sprzyja skupieniu zabudowy i wymusza rozwój budownictwa na nowych terenach, w których istnieje możliwość wyznaczenia dróg o wymaganych parametrach,
 - wpływa na konieczność ograniczenia rodzaju funkcji gospodarczych wprowadzanych w strukturę ukształtowanych zespołów zabudowy oraz konieczność poszukiwania nowych terenów dla rozwoju działalności produkcyjno-usługowych,
 - tworzy warunki rozwoju tras rowerowych, konnych oraz udostępnienia niektórych terenów dla zabudowy rekreacyjnej.
- e) Planowana modernizacja linii kolejowej sprzyja zwiększeniu atrakcyjności gminy dla rozwoju wyspecjalizowanej turystyki, w tym pielgrzymkowej; niezbędna jest jednak modernizacja budynku stacji kolejowej.

1.5. Ład przestrzenny i dziedzictwo kulturowe

- 1.5.1. Krajobraz kulturowy, na który składają się pasma zabudowy w dolinach rzecznych i prostopadłe rozchodzące się łąny pól uprawnych, których zamknięcie stanowią grzbiety gór, zachował wiele pierwotnych cech i stosunkowo harmonijny charakter. Coraz silniejsza tendencja do zabudowania najbardziej eksponowanych terenów o wybitnych wartościach krajobrazu, wynikająca z przeznaczenia tych terenów pod zabudowę w planach zagospodarowania przestrzennego sporządzonych na przestrzeni minionych 20 lat, wymaga poszukiwania rozwiązań pozwalających zachować atrakcyjność krajobrazu - zarówno poprzez rygorystyczną regulację gabarytów i form zabudowy, jak i ukierunkowanie rozwoju przestrzennego na obszary, których zabudowa będzie neutralna dla krajobrazu.

- 1.5.2. Wymagania ochrony zachowanych, czytelnych historycznych układu przestrzennych wsi oraz stosunkowo dużego zasobu obiektów zabytkowych, głównie tradycyjnej zabudowy drewnianej są korzystne dla atrakcyjności turystycznej gminy, jednakże rodzą poważne ograniczenia w dostosowaniu układu drogowego do współczesnych potrzeb oraz potrzeby nakładów inwestycyjnych na utrzymanie zabytkowej substancji.
- 1.5.3. Widoczna różnorodność form architektonicznych w zabudowie wsi (zabudowa tradycyjna drewniana, zabudowa murowana nawiązująca do tradycyjnych form i współczesna zabudowa nie kontynuująca cech tradycyjnych), a przy tym znaczne zróżnicowanie gabarytów i układu domu na działce pociąga za sobą potrzebę bardzo starannego konstruowania rozwiązań planistycznych.
- 1.5.4. Niekorzystnym kierunkiem w kształtowaniu układów zabudowy jest rozpraszanie zabudowy daleko poza tradycyjnymi układami osadniczymi, na otwartych stokach i wierzchołkach, polanach górskich, poza zasięgiem sieci uzbrojenia technicznego oraz dróg.
- 1.5.5. Przestrzenie publiczne, szczególnie centra wsi, w których skupia się życie i których wygląd wpływa na wizerunek gminy są często mało atrakcyjne (zabudowa, chodniki, oświetlenie, zieleń). Brakuje jednoznacznie zdefiniowanego centrum gminy z przestrzenią publiczną spełniającą funkcje społecznie integrujące, a zarazem atrakcyjną dla turystów.
- 1.5.6. Turystyczna baza noclegowa oraz infrastruktura turystyczna (miejsca odpoczynku, system informacji, zaplecze sanitarne, parkingi) są niewystarczające; wymagają systemowego zaplanowania i rozbudowy.
- 1.6. Uwarunkowania planistyczne**
- 1.6.1. Na obszarze gminy występują tereny przeznaczone pod zabudowę w różnych okresach, jednak trudno dostępne do zabudowy w praktyce (stoki o nachyleniu przekraczającym 20, a nawet 30 stopni, pozbawione możliwości obsługi komunikacyjnej, a nawet tereny które powinny być wyłączone z zabudowy ze względu na zagrożenie powodzią lub osuwaniem się gruntu - stanowią one około 25% powierzchni terenów przeznaczonych pod zabudowę, a dotychczas niezagospodarowanych).
- 1.6.2. Dotychczasowe dokumenty planistyczne silnie warunkują rozwiązania w zakresie przeznaczenia terenów możliwe do przyjęcia w przyszłości, ze względu na dominującą prywatną własność gruntów i znaczny nimi obrót - gmina nie ma środków pozwalających na pokrycie ewentualnych odszkodowań z tytułu obniżenia wartości nieruchomości spowodowanego ustaleniami miejscowego planu.

2. ZAŁOŻENIA ROZWOJU PRZESTRZENNEGO I WNIOSKI DO POLITYKI PRZESTRZENNEJ

W podsumowaniu etapu analiz uwarunkowań zagospodarowania przestrzennego, określono następujące wnioski do polityki przestrzennej - będące podstawą przyjęcia założeń rozwojowych gminy.

- 2.1. Wykorzystanie położenia gminy do rozwoju inwestycji wzmacniających gospodarkę gminy, w tym o profilu produkcyjno-usługowym, z możliwością wspólnych działań z miastem Żywiec oraz gminami powiatu żywieckiego i subregionu.**
- wyznaczenie strategicznych obszarów rozwojowych, w nawiązaniu do dotychczasowych przesądzeń lokalizacyjnych związanych z rozwojem Specjalnej Strefy Ekonomicznej, z jednoczesnym ustaleniem zasad etapowania inwestycji w celu ograniczenia konfliktu z żywą funkcją rolniczą,
 - wyznaczenie stref aktywności gospodarczej ukierunkowanych na rozwój pozarolniczej działalności gospodarczej - głównie małych i średnich przedsiębiorstw o profilu usługowym i produkcyjnym.
- 2.2. Zróżnicowanie kierunków rozwoju przestrzennego w postaci wyraźnych stref:**
- 2.2.1. Strefa I: ochrony dziedzictwa przyrodniczego**
- Zapewnienie właściwego stanu siedlisk przyrodniczych chronionych w ramach obszarów Natura 2000.
 - Zachowanie wysokich walorów przyrodniczych, estetycznych i widokowych krajobrazu, w tym górskiej rzeźby terenu, świata roślinnego (roślin i zbiorowisk roślinnych) oraz właściwego stanu dziko występujących zwierząt i ich siedlisk, zwłaszcza gatunków cennych, a także zachowanie różnorodności gatunkowej i genetycznej.
 - Zachowanie pełnego zróżnicowania typologicznego gleb, ich struktury przestrzennej oraz zabezpieczenie przed różnymi czynnikami degradacji.
 - Zachowanie zasobów wód powierzchniowych i podziemnych oraz utrzymywanie ich we właściwej jakości.
 - Zachowanie lasów (zachowanie siedlisk przyrodniczych, zbiorowisk leśnych, drzewostanów, gatunków roślin i zwierząt, charakterystycznych dla lasów górskich).
 - Wzrost potencjału leśnej przestrzeni produkcyjnej, poprzez przebudowę drzewostanów niezgodnych z warunkami siedliskowymi oraz zalesienia gruntów porolnych o niskiej wartości przyrodniczej.

- Kontrolowane udostępnienie walorów obszaru dla funkcji turystycznych i sportowo-rekreacyjnych o ekstensywnym charakterze.
- Stworzenie warunków utrzymania ekstensywnego rolnictwa istotnego dla zachowania cennych siedlisk antropogenicznych, między innymi poprzez łączenie ekoagroturystyki i utrzymania tradycyjnych praktyk rolniczych.
- Uporządkowanie zasad funkcjonowania zabudowy istniejącej w obszarach poddanych ochronie.

2.2.2. Strefa II: ochrony rolniczej przestrzeni produkcyjnej

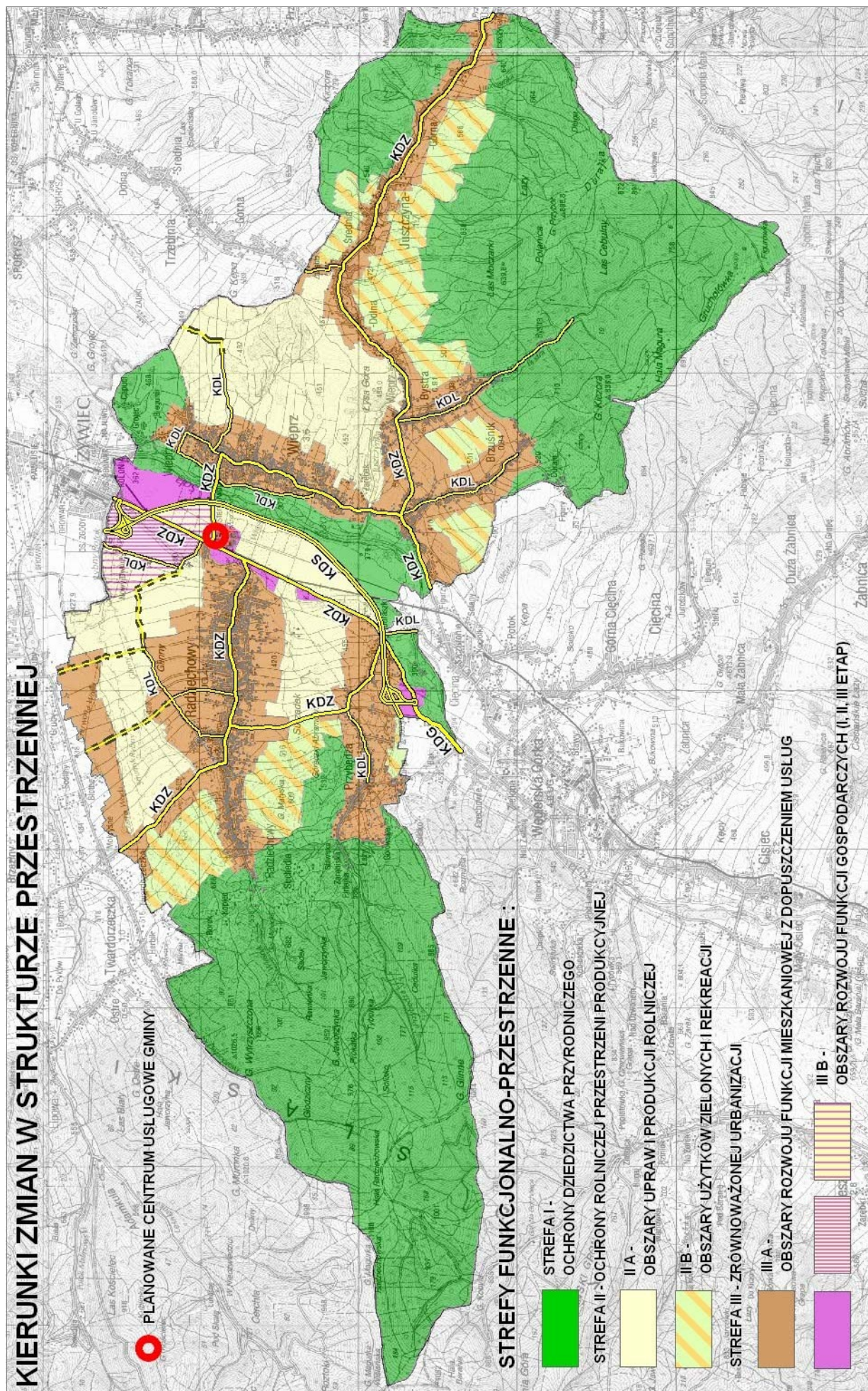
- Wyznaczenie zwartych kompleksów rolnych, obejmujących grunty o dobrej przydatności rolniczej oraz kompleksy trwałych użytków zielonych (łąk i pastwisk) obejmujące siedliska cenne pod względem przyrodniczym, dla wyłącznej funkcji rolniczej, bez możliwości zalesiania i użytkowania nie związanego z rolnictwem.
- Wyznaczenie kompleksów rolnych, obejmujących grunty o słabszej przydatności rolniczej ale posiadających warunki do rozwoju ekstensywnych funkcji sportowo-rekreacyjnych: stworzenie planistycznych podstaw rozwoju tych funkcji oraz ograniczenie zalesiania i przeznaczania na inne cele; utrzymanie trwałych użytków zielonych.
- Wyznaczenie terenów ciągów ekologicznych obejmujących tereny wzdłuż dolin cieków oraz strome zbocza lokalnych dolin - zakaz zabudowy i zachowanie terenów w celu dalszego różnicowania polityki przestrzennej, w miarę postępu dokumentacji zasobów środowiska - w kierunku utrwalenia pozostałości naturalnych i półnaturalnych ekosystemów (użytków ekologicznych) lub zalesienia. Wykorzystanie tych terenów dla zwiększania naturalnej retencji wodnej, między innymi poprzez ochronę obszarów podmokłych, źródłowych i osuwiskowych.
- Kontrolowane udostępnienie walorów obszaru dla funkcji turystycznych, sportowo-rekreacyjnych i wypoczynkowych o ekstensywnym charakterze.

2.2.3. Strefa III: zrównoważonej urbanizacji

- Wyznaczenie stref rozwoju zabudowy mieszkaniowej, mieszkaniowo-usługowej, rekreacyjnej oraz aktywności gospodarczej wraz z uregulowaniem zasad rozwoju przestrzennego w dostosowaniu do możliwości obsługi komunikacyjnej i infrastruktury komunalnej oraz potrzeb ochrony walorów krajobrazowych.
- Rewitalizacja dawnego folwarku w Wieprzu z nadaniem mu funkcji głównego centrum usługowego oraz centralnej przestrzeni publicznej gminy.
- Określenie zasad zagospodarowania dla terenów urbanizujących się, mających na celu ich zrównoważony rozwój: kształtowanie układów drogowych o parametrach adekwatnych do intensywności zagospodarowania, lub wprowadzenie ograniczeń w zakresie rozwoju funkcji ruchotwórczych oraz zabudowy o podwyższonej intensywności w obszarach pozbawionych możliwości poprawy struktury układu drogowego.
- Ograniczenie możliwości rozwoju zabudowy w obszarach narażonych na rozwój ruchów masowych ziemi oraz w obszarach konfliktu z potrzebami ochrony przyrody.
- Ochrona przed zanieczyszczeniem obszarów zasilania wód podziemnych - porządkowanie gospodarki ściekowej i gospodarki odpadami. Wysokie standardy w zakresie gospodarki wodno-ściekowej w obszarze zasilania GZWP Dolina Soły oraz ograniczenia lokalizacji na tych obszarach przedsięwzięć mogących stanowić zagrożenie dla wód podziemnych są kluczowe dla utrzymania wysokich standardów występujących tu wód.
- Zachowanie dziedzictwa kulturowego przestrzeni. Wyeliminowanie elementów negatywnie wpływających na walory krajobrazowe, planowanie przestrzenne zapewniające spójną kompozycję urbanistyczną gminy kontynuującą wzorce historyczne, remont i konserwacja obiektów zabytkowych oraz nadanie im nowych funkcji - w przypadkach warunkujących trwałe zachowanie tych obiektów.
- Wyznaczenie i zagospodarowanie przestrzeni publicznych o lokalnym znaczeniu w centrach poszczególnych wsi.

2.3. Etapowanie rozwoju przestrzennego w nawiązaniu do realnych możliwości rozbudowy infrastruktury technicznej, z uwzględnieniem ochrony zasobów wodnych i walorów przyrodniczo-krajobrazowych.

CZĘŚĆ B:
KIERUNKI
ZAGOSPODAROWANIA
PRZESTRZENNEGO

I. KIERUNKI ZMIAN W STRUKTURZE PRZESTRZENNEJ ORAZ W PRZEZNACZENIU TERENÓW

1. CELE ROZWOJU GMINY

Politykę przestrzenną Gminy Radziechowy-Wieprz określa się w celu zapewnienia zintegrowanego, zrównoważonego rozwoju społeczno-gospodarczego i przestrzennego, mając na względzie istniejące i przewidywane uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego oraz cele określone w Strategii Rozwoju Gminy:

1.1. Rozwój gospodarczy Gminy:

- a) rozwój usług turystycznych,
- b) zagospodarowanie turystyczne Zespołu Przyrodniczo-Krajobrazowego Matyska w Radziechowach,
- c) zachowanie przestrzennych walorów gminy,
- d) rozwój małej i średniej przedsiębiorczości,
- e) utrzymanie i rozwój rolnictwa gminy,
- f) uatrakcyjnienie wizerunku gminy i stworzenie warunków do inwestowania.

1.2. Zwiększenie szans rozwoju osobistego mieszkańców:

- a) wyrównanie poziomu bazy materialnej szkolnictwa,
- b) podnoszenie poziomu wykształcenia mieszkańców,
- c) podniesienie poziomu integracji społeczeństwa Gminy i zwiększenie identyfikacji z powiatem.

1.3. Poprawa warunków bytowych mieszkańców i przyjezdnych:

- a) poprawa zdrowotności, promocja zdrowia oraz zwiększenie dostępności usług społecznych,
- b) sprawny system komunikacji drogowej i kolejowej,
- c) podnoszenie jakości usług w placówkach administracji publicznej.

1.4. Eliminacja zagrożeń środowiskowych i racjonalizacja ochrony środowiska:

- a) podnoszenie świadomości ekologicznej mieszkańców,
- b) zmniejszenie ładunków zanieczyszczeń odprowadzanych do środowiska,
- c) zachowanie terenów cennych pod względem przyrodniczym,
- d) właściwe kształtowanie istniejących walorów środowiskowych.

2. CELE I KIERUNKI ROZWOJU PRZESTRZENNEGO

2.1. Cel nadrzędny:

Zagospodarowanie obszaru gminy w sposób zapewniający zrównoważony rozwój i ład przestrzenny, z zachowaniem:

- a) walorów przyrodniczo-krajobrazowych, objętych ochroną w formie obszarów w sieci Natura 2000 oraz parków krajobrazowych,
- b) walorów krajobrazu kulturowego otulin parków krajobrazowych, widocznego z punktów widokowych, a także ekspozycji masywów górskich Beskidu Śląskiego i Żywieckiego z terenu Kotliny Żywieckiej,
- c) rolniczej przestrzeni produkcyjnej, w obszarach:
 - zwartych kompleksów pól na glebach o większej przydatności rolniczej, ze względu na wartość bonitacyjną gleb i strukturę przestrzenną pól (przede wszystkim na terenie sołectw Radziechowy i Wieprz),
 - zwartych kompleksów łąk i pastwisk w obszarach podgórskich, z możliwością ich ekstensywnego wykorzystania dla funkcji sportowo-rekreacyjnych - jeżeli nie jest to sprzeczne z ochroną przyrody,
- d) sieciowej struktury i ciągłości przestrzennej dolin potoków łączących kompleksy leśne i dolinę Soły wraz z towarzyszącymi im zadrzewieniami, zbiorowiskami zieleni naturalnej i lasami.

2.2. Priorytetowe kierunki zmian w strukturze przestrzennej :

- 2.2.1. rozwój infrastruktury turystycznej i sportowo - rekreacyjnej, z nastawieniem na turystykę pielgrzymkową, krajoznawczą, rekreację aktywną (narciarstwo, saneczkarstwo, lotniarstwo, turystyka rowerowa, konna, piesza),
- 2.2.2. rozwój ekoagroturystyki,
- 2.2.3. rozwój produktów turystycznych, w oparciu o:
 - a) produkty lokalne,
 - b) specyficzną dla regionu tradycję (ożywienie dawnych rzemiosł, sztuki ludowej, tradycyjnych metod wyrobu żywności, pasterstwa),
 - c) promocję sztuki ludowej,
 - d) dziedzictwo przyrodnicze,oraz łączących turystykę z promocją zdrowia i edukacją ekologiczną (np. specjalistyczne formy rekreacji, terapii, opieka nad osobami niepełnosprawnymi i w podeszłym wieku);
- 2.2.4. kontrolowany pod względem lokalizacji i rodzaju rozwój funkcji produkcyjno-usługowych w celu stworzenia miejsc pracy dla mieszkańców gminy zaprzestających produkcji rolnej,
- 2.2.5. zwiększenie wykorzystania energii odnawialnej, z wykluczeniem źródeł mogących mieć negatywny wpływ na przedmiot ochrony w obszarach Natura 2000 i walory krajobrazowe.

2.3. Główne zasady kształtowania struktury przestrzennej terenów zabudowanych :

- 2.4. sytuowanie zabudowy i rozwijanie sieci drogowej w nawiązaniu do lokalnej specyfiki historycznych układów osadniczych oraz morfologii terenu,
- 2.4.1. ograniczanie rozlewania się zabudowy - dalszego poszerzania terenów pod zabudowę mieszkaniową i mieszkaniowo-usługową (poza terenami wskazanymi w studium) zwłaszcza w terenach nieuzbrojonych w sieć kanalizacyjną,
- 2.4.2. ograniczanie intensyfikacji zabudowy:
 - a) realizacja nowej zabudowy (poza ukształtowanymi układami) - na dużych działkach, w formie wolnostojącej, z dużym udziałem zieleni wysokiej,
 - b) ograniczanie gabarytów zabudowy w terenach eksponowanych (wyżej położone partie zboczy dolin, wyniesienia terenu) i szczególnie staranne regulowanie jej formy;
- 2.4.3. lokalizowanie nowych terenów zabudowy mieszkaniowej, usługowej i rekreacyjnej poza zasięgiem zagrożeń naturalnych: obszarów szczególnego zagrożenia powodzią, obszarami osuwisk czynnych lub czynnych okresowo, a w terenach osuwisk nieaktywnych i narażonych na powstawanie ruchów masowych - pod warunkiem potwierdzenia możliwości zabudowy i określenia warunków posadowienia planowanego obiektu zgodnie z zasadami posadawiania obiektów budowlanych na terenach o skomplikowanych warunkach gruntowych,
- 2.4.4. dla zabudowy już istniejącej w zasięgu zagrożeń naturalnych oraz innych terenów przeznaczonych do zabudowy w dotychczas obowiązujących miejscowych planach na takich terenach - określenie indywidualnych zasad zagospodarowania w miejscowym planie,
- 2.4.5. realizacja wszelkich form zagospodarowania pod warunkiem:
 - a) ochrony możliwości zasilania i czystości wód podziemnych, ze względu na otwarte zwierciadło GZWP Dolina Soły,
 - b) ochrony czystości wód powierzchniowych, zwłaszcza w obszarach zasilania ujęć wody pitnej,
 - c) ochrony jakości powietrza.

3. KIERUNKI PRZEZNACZENIA TERENÓW

- 3.1. W nawiązaniu do określonych wyżej celów rozwoju przestrzennego oraz uwarunkowań zewnętrznych, ustala się kierunki zmian w przeznaczeniu terenów, przyjmując podział na niżej wymienione obszary określone na rysunku studium :
- a) **MN** - obszary zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej,
 - b) **MNU** - obszary zabudowy mieszkaniowo-usługowej,
 - c) **UP** - obszary usług społecznych,
 - d) **U** - obszary usługowe,
 - e) **PU** - obszary produkcyjno-usługowe,
 - f) **PUH** - obszary usługowo-produkcyjno-handlowe,
 - g) **U/Z** - obszary usług z zielenią urządzoną,
 - h) **ZU** - obszary zieleni o funkcji rekreacyjnej i sportowej,
 - i) **MT** - obszary zabudowy turystycznej i zieleni rekreacyjnej,
 - j) **ZC** - obszary cmentarzy,
 - k) **RP** - obszary produkcji rolniczej,
 - l) **RI, RII, RIII** - obszary rolne,
 - m) **ZE** - obszary zieleni i rolne w ciągach ekologicznych,
 - n) **ZL, ZLd** - obszary leśne i przeznaczone do zalesienia,
 - o) **KK** - obszary kolejowe,
 - p) **KD** - obszary dróg i obsługi komunikacji samochodowej.
- 3.2. Dopuszczalny zakres i ograniczenia przeznaczenia terenu dla obszarów, o których mowa w p. 3.1 lit. a) - p) określony jest w rozdziale II. Przy ustalaniu przeznaczenia oraz parametrów i wskaźników terenów w miejscowych planach stosuje się :
- 3.2.1. nadrzędne zasady kształtowania struktury przestrzennej gminy, zawarte w rozdziale I pkt 2 "Cele i kierunki rozwoju przestrzennego",
- 3.2.2. wytyczne zawarte w „ustaleniach ogólnych” w rozdziale II "Kierunki i wskaźniki zagospodarowania terenów" oraz w rozdziale IX „Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego", przy uwzględnieniu lokalnych uwarunkowań, określonych w części A tekstu studium i na mapie "Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego" w skali 1:10000 oraz pozostałych ustaleń studium, dotyczących:
- a) zasad ochrony dziedzictwa kulturowego, zabytków i dóbr kultury współczesnej - określonych w rozdziale III,
 - b) obszarów i zasad ochrony środowiska, jego zasobów, ochrony przyrody i krajobrazu kulturowego - określonych w rozdziale IV,
 - c) kierunków i zasad kształtowania rolniczej przestrzeni produkcyjnej - określonych w rozdziale V,
 - d) kierunków rozwoju systemów transportu i infrastruktury technicznej - określonych w rozdziale VI i VII,
 - e) obszarów o szczególnych zasadach zagospodarowania, w tym narażonych na niebezpieczeństwo powodzi oraz zagrożonych osuwaniem się mas ziemnych - określonych w rozdziale VIII.
- 3.3. Kierunki dotyczące wskaźników urbanistycznych zagospodarowania dla obszarów, o których mowa w p. 3.1, określają ustalenia zawarte w rozdziale II - w § 1 - § 11.
- 3.4. Kierunki dotyczące stosowania wskaźników parkingowych zawarte są w rozdziale VI, Tabl. 10.

II. KIERUNKI I WSKAŹNIKI ZAGOSPODAROWANIA TERENÓW

USTALENIA OGÓLNE

1. Ustalenia zawarte w niniejszym rozdziale odnoszą się do nowych inwestycji. Wytyczne dotyczące ustalania przeznaczenia oraz parametrów i wskaźników zagospodarowania terenów w miejscowych planach w odniesieniu do działek budowlanych, których istniejące zagospodarowanie nie odpowiada ustaleniom studium określa p. 9 - 10.
2. Kierunki przeznaczenia terenów określone w studium dla poszczególnych obszarów (stref funkcjonalnych) opisane w § 1 - § 16 nie stanowią gwarancji przeznaczenia działki budowlanej lub terenu na te cele w miejscowym planie. Stanowią one katalog preferowanych sposobów zagospodarowania, których wprowadzenie zależne jest od lokalnych uwarunkowań zagospodarowania przestrzennego, aktualnych wymagań przepisów prawa, możliwości finansowych gminy - w zakresie sposobów zagospodarowania wymagających rozbudowy infrastruktury należącej do zadań gminy, a także opinii właściwych organów administracji publicznej oraz opinii społecznej.
3. **Podstawowe kierunki przeznaczenia terenów** - sposoby zagospodarowania lub użytkowania terenów w obrębie obszaru wyodrębnionego na rysunku studium, określające jego społeczno-gospodarcze przeznaczenie (funkcję), które powinny dominować w tym obszarze i które mogą być uzupełniane przez dopuszczalne kierunki przeznaczenia, na warunkach określonych w miejscowym planie.
4. **Dopuszczalne kierunki przeznaczenia terenów** to sposoby zagospodarowania, które powinny wzbogacać lub uzupełniać funkcje obszaru o określonym podstawowym kierunku przeznaczenia i które mogą być lokalizowane w tym obszarze pod warunkiem ustalenia takich proporcji w przeznaczeniu terenów oraz zasad zagospodarowania, które zapewnią dominujący charakter funkcji podstawowych oraz niekonfliktowy charakter funkcji dopuszczalnych.
5. Przeznaczenie terenu zaliczone do kierunków dopuszczalnych dla konkretnych terenów może być ustalone w miejscowym planie pod warunkiem, że:
 - a) jego wprowadzenie nie jest sprzeczne z lokalnymi uwarunkowaniami zagospodarowania, zwłaszcza z wymaganiami ochrony środowiska przyrodniczego (w tym siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt chronionych w obrębie obszarów Natura 2000), krajobrazu, zabytków, a także potrzebami ochrony bezpieczeństwa ludzi i mienia w obszarach zagrożonych powodzią lub osuwaniem się mas ziemnych oraz w obszarach występowania innych zagrożeń naturalnych lub antropogenicznych;
 - b) nie spowoduje zagrożeń lub konfliktów w stosunku do istniejącego zagospodarowania, zgodnego z podstawowymi kierunkami przeznaczenia obszaru określonymi w studium, co należy zapewnić w planie miejscowym poprzez odpowiednie rozgraniczenie terenów oraz ustalenie zasad i warunków zagospodarowania tych terenów,
 - c) obszar posiada adekwatne, w stosunku do planowanej funkcji i wielkości programu użytkowego, warunki obsługi w zakresie systemów komunikacji i infrastruktury technicznej, lub w miejscowym planie zostaną ustalone zasady rozwoju tych systemów odpowiednio do potrzeb.
6. Oprócz dopuszczalnych kierunków przeznaczenia terenów określonych dla poszczególnych obszarów w § 1 - § 16, **we wszystkich obszarach może być ustalane przeznaczenie terenu, zależnie od potrzeb, na niżej określone cele:**
 - a) drogi publiczne lokalne i dojazdowe,
 - b) drogi wewnętrzne, ścieżki piesze i rowerowe,
 - c) obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej, w tym łączności publicznej,
 - d) obiekty i urządzenia służące utrzymaniu porządku i czystości w gminie, ochronie środowiska i zdrowia ludzi, gospodarce wodnej i ochronie przed powodzią, bezpieczeństwu i obronności państwa oraz bezpieczeństwu publicznemu,
 - e) obiekty i urządzenia wytwarzające energię ze źródeł odnawialnych o mocy nieprzekraczającej 100 kW,
 - f) tereny zieleni,
 - g) wody powierzchniowe,
 - h) tereny rolne,

- i) tereny zieleni naturalnej, użytki ekologiczne
 - pod warunkiem, że zagospodarowanie terenu na te cele nie będzie sprzeczne z lokalnymi uwarunkowaniami zagospodarowania przestrzennego, o których mowa w p. 5a - zwłaszcza wynikającymi z ustanowienia form ochrony prawnej przyrody i krajobrazu, a także z dalszymi ustaleniami studium lub z przepisami odrębnymi,
7. W miejscowych planach należy określić odpowiednie proporcje pomiędzy terenami o różnym przeznaczeniu - zapewniające przewagę funkcji zaliczonych do podstawowych kierunków przeznaczenia i uzupełniający charakter funkcji zaliczonych do kierunków dopuszczalnych.
 8. W miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego należy ustalać parametry i wskaźniki odniesione do działek budowlanych (terenów zamierzeń inwestycyjnych - w przypadku inwestycji obejmujących kilka działek), przy czym:
 - 8.1. wartości parametrów i wskaźników podane w studium dotyczą nadziemnych części budynków; jeżeli miejscowy plan dopuści realizację kondygnacji podziemnych i konstrukcji budowlanych na budynkach - wskaźniki powinny być odpowiednio zwiększone;
 - 8.2. wartości maksymalne parametrów i wskaźników zagospodarowania działek budowlanych określonych dla poszczególnych obszarów nie stanowią gwarancji ustalenia w miejscowym planie takich wartości dla każdej działki budowlanej wchodzącej w skład obszaru - przesądzenie o konkretnych wartościach nastąpi w miejscowym planie stosownie do lokalnych uwarunkowań, zwłaszcza potrzeb kształtowania ładu przestrzennego oraz warunków obsługi w zakresie komunikacji i infrastruktury technicznej.
 9. Dla terenów, których obecny sposób użytkowania, w tym parametry lub wskaźniki zagospodarowania nie są zgodne z niżej określonymi kierunkami i wskaźnikami zagospodarowania terenu, w miejscowych planach dopuszcza się ustalenie przeznaczenia oraz parametrów i wskaźników zgodnych ze stanem istniejącym - pod warunkiem, że zagospodarowanie danego terenu nastąpiło w sposób zgodny z prawem, jest zgodne z aktualnymi wymaganiami przepisów odrębnych - zwłaszcza z zakresu ochrony środowiska i ochrony przed powodzią oraz nie stwarza zagrożenia bezpieczeństwa ludzi i mienia.
 10. Ustalenia dopuszczające możliwość rozbudowy i przebudowy zabudowy nie spełniającej ustaleń studium mogą być przyjmowane w miejscowych planach w zależności od oceny lokalnych uwarunkowań zagospodarowania terenu.
 11. Zasady, o której mowa w ust. 8 i 9 stosuje się również do przesądzeń dotyczących przeznaczenia oraz sposobu użytkowania terenu, w tym parametrów i wskaźników zagospodarowania terenu, wynikających z prawomocnych decyzji o pozwoleniu na budowę, decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej, o ustaleniu lokalizacji linii kolejowej oraz z ustaleń obowiązującego miejscowego planu.
 12. Dla obszarów i rodzajów zagospodarowania, dla których w studium nie określono wytycznych dotyczących parametrów i wskaźników zagospodarowania terenu, w miejscowych planach należy ustalać te wartości indywidualnie, zgodnie z zasadami ładu przestrzennego, zrównoważonego rozwoju, oraz bezpieczeństwa ludzi i mienia - w nawiązaniu do lokalnych uwarunkowań zagospodarowania przestrzennego określonych w części A tekstu studium i na mapie "Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego".

§ 1 MN - OBSZARY ZABUDOWY MIESZKANIOWEJ JEDNORODZINNEJ

1. Podstawowe kierunki przeznaczenia terenów:

zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna.

2. Dopuszczalny zakres i ograniczenia zmian przeznaczenia terenów oraz wytyczne ich określania w miejscowych planach:

W lokalizacjach i na zasadach określonych w miejscowym planie może być dopuszczone przeznaczenie terenów na następujące cele:

- a) zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna - w budynkach obejmujących nie więcej niż 4 mieszkania,
- b) usługi zakwaterowania turystycznego,
- c) usługi społeczne,
- d) handel detaliczny,
- e) usługi konsumpcyjne,
- f) zabudowa mieszkaniowo-usługowa, z usługami niepowodującymi uciążliwości dla funkcji mieszkaniowej, z zakresu wymienionego w p. a) – e),
- g) zabudowa zagrodowa, gospodarstwa ogrodnicze i agroturystyczne,
- h) obsługa pasażerskiego transportu zbiorowego,
- i) place publiczne,
- j) parkingi i garaże,
- k) inne, wyżej nie wymienione - odpowiadające dotychczasowemu stanowi zagospodarowania.

3. Parametry i wskaźniki urbanistyczne:

- 3.1. Dla nowych działek budowlanych :
 - 3.1.1. zalecana powierzchnia działek budowlanych :
 - a) dla zabudowy zagrodowej - nie mniej niż 3000 m²;
 - b) dla zabudowy pozostałej - nie mniej niż 700 m² - dla działek przyłączonych do kanalizacji sieciowej oraz nie mniej niż 900 m² - dla działek poza zasięgiem kanalizacji.
 - 3.1.2. wskaźnik powierzchni zabudowy :
 - a) dla zabudowy jednorodzinnej i zagrodowej - nie więcej niż 0,3;
 - b) dla zabudowy pozostałej - nie więcej niż 0,4;
 - 3.1.3. wskaźnik intensywności zabudowy :
 - a) dla zabudowy jednorodzinnej i zagrodowej - nie więcej niż 0,5;
 - b) dla zabudowy pozostałej - nie więcej niż 0,6;
 - 3.1.4. udział terenu biologicznie czynnego :
 - a) dla zabudowy jednorodzinnej - co najmniej 50%;
 - b) dla zabudowy zagrodowej i pozostałej - co najmniej 40%.
- 3.2. Dla istniejących działek zabudowanych oraz pojedynczych niezabudowanych działek w ukształtowanej zabudowie (luk budowlanych) o powierzchni mniejszej niż określona w p. 3.1.1, dopuszcza się ustalenie wyższych wskaźników powierzchni i intensywności zabudowy, niż ustalone w p. 3.1.2 i 3.1.3 oraz mniejszego wskaźnika udziału powierzchni biologicznie czynnej, niż ustalony w p. 3.1.4, jeżeli gabaryty zabudowy będą zbliżone do zabudowy otaczającej.
- 3.3. Wysokość zabudowy - dla usług społecznych i usług turystyki - maksymalnie 12 m; dla pozostałej zabudowy - maksymalnie 10,5 m.

4. Wytyczne określania wymagań ładu przestrzennego i zrównoważonego rozwoju w miejscowych planach:

- 4.1. W miejscowych planach należy uściślić przeznaczenie i zasady zagospodarowania terenów, stosownie do lokalnych uwarunkowań ekofizjograficznych i innych uwarunkowań zagospodarowania przestrzennego, w tym charakteru istniejącej zabudowy, parametrów układu drogowego oraz możliwości zapewnienia bezpieczeństwa ludzi i mienia, w szczególności:
 - 4.1.1. określić, które spośród dopuszczalnych kierunków przeznaczenia terenu mogą być realizowane w obrębie obszaru, ustalając zarazem wielkości działek budowlanych i gabaryty zabudowy zapewniające ochronę prywatności mieszkańców i kształtowanie wysokiej estetyki środowiska zamieszkania,
 - 4.1.2. dla dopuszczonych usług określić, czy mogą być lokalizowane w osobnych budynkach na terenie działki budowlanej, czy wyłącznie jako wbudowane w budynkach mieszkalnych lub mieszkalno-usługowych,
 - 4.1.3. wykluczyć sposoby zagospodarowania pogarszające estetykę otoczenia lub mogące być źródłem uciążliwości dla mieszkańców, w tym:
 - a) hałasu przewyższającego dopuszczalne poziomy dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej,
 - b) generujące ruch samochodowy o strukturze lub natężeniu uciążliwym dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, np. wykorzystujące transport samochodami ciężarowymi typu TIR,
 - c) obejmujące składowanie surowców, paliw, substancji niebezpiecznych,
 - d) związane z odzyskiem lub unieszkodliwianiem odpadów, odpadów, złomu, zużytych pojazdów i ich części, maszyn, sprzętu elektromechanicznego itp.,
 - e) mogące stwarzać zagrożenie dla zdrowia lub życia mieszkańców lub w inny sposób znacząco oddziaływać na środowisko,
 - f) uciążliwe obiekty produkcji rolniczej, takie jak: ферmy i ubojnie drobiu, trzody chlewnej, bydła, zwierząt futerkowych, wytwórnie grzybów lub podłoża do ich hodowli itp.
- 4.2. Lokalizacja usług społecznych oraz innych funkcji związanych z budową obiektów użyteczności publicznej może być dopuszczona wyłącznie na terenach:
 - a) położonych przy drogach publicznych o parametrach odpowiednich dla planowanej funkcji,
 - b) spełniających wymagania w zakresie zaopatrzenia wodę do celów przeciwpożarowych.
- 4.3. Dopuszcza się wydzielanie dodatkowych lokali mieszkalnych w istniejących budynkach jednorodzinnych.

§ 2 MNU - OBSZARY ZABUDOWY MIESZKANIOWO-USŁUGOWEJ

1. Podstawowe kierunki przeznaczenia terenów:

- a) zabudowa mieszkaniowo-usługowa,
- b) zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna.

2. Dopuszczalny zakres i ograniczenia zmian przeznaczenia terenów oraz wytyczne ich określania w miejscowych planach:

- 2.1. Na zasadach określonych w miejscowym planie dopuszcza się, zależnie od potrzeb, przeznaczenie terenów na następujące cele:
- a) zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna - w budynkach obejmujących nie więcej niż 4 mieszkania,
 - b) zabudowa zamieszkania zbiorowego,
 - c) usługi zakwaterowania turystycznego,
 - d) usługi społeczne,
 - e) usługi konsumpcyjne,
 - f) handel detaliczny,
 - g) usługi w budynkach biurowych,
 - h) usługi sprzedaży i obsługi pojazdów oraz innych maszyn i sprzętu,
 - i) nieuciążliwa działalność produkcyjna (piekarnie itp.),
 - j) zabudowa zagrodowa, agroturystyczna, gospodarstwa ogrodnicze,
 - k) obsługa pasażerskiego transportu zbiorowego,
 - l) place publiczne,
 - m) parkingi i garaże,
 - n) inne, wyżej nie wymienione - odpowiadające dotychczasowemu stanowi zagospodarowania.

3. Parametry i wskaźniki urbanistyczne:

- 3.1. Dla nowych działek budowlanych :
- 3.1.1. zalecana powierzchnia działek budowlanych :
- a) dla zabudowy zagrodowej - nie mniej niż 3000 m²;
 - b) dla zabudowy pozostałej - nie mniej niż 700 m² - dla działek przyłączonych do kanalizacji sieciowej oraz nie mniej niż 900 m² - dla działek poza zasięgiem kanalizacji.
- 3.1.2. wskaźnik powierzchni zabudowy :
- a) dla zabudowy jednorodzinnej, mieszkaniowo-usługowej i zagrodowej - nie więcej niż 0,3;
 - b) dla zabudowy pozostałej - nie więcej niż 0,5;
- 3.1.3. wskaźnik intensywności zabudowy :
- a) dla zabudowy jednorodzinnej, mieszkaniowo-usługowej i zagrodowej - nie więcej niż 0,6;
 - b) dla zabudowy pozostałej - nie więcej niż 0,7;
- 3.1.4. udział terenu biologicznie czynnego :
- a) dla zabudowy jednorodzinnej - co najmniej 50%;
 - b) dla zabudowy zagrodowej i pozostałej - co najmniej 30%.

- 3.2. Dla istniejących działek zabudowanych oraz pojedynczych niezabudowanych działek w ukształtowanej zabudowie (luk budowlanych) o powierzchni mniejszej niż określona w p. 3.1.1, dopuszcza się ustalenie wyższych wskaźników powierzchni i intensywności zabudowy, niż ustalone w p. 3.1.2 i 3.1.3 oraz mniejszego wskaźnika udziału powierzchni biologicznie czynnej, niż ustalony w p. 3.1.4, jeżeli gabaryty zabudowy będą zbliżone do zabudowy otaczającej.
- 3.3. Wysokość zabudowy - maksymalnie 12 m.

4. Wytyczne określania wymagań ładu przestrzennego i zrównoważonego rozwoju w miejscowych planach:

- 4.1. W miejscowych planach należy uściślić przeznaczenie i zasady zagospodarowania terenów, stosownie do lokalnych uwarunkowań ekofizjograficznych i innych uwarunkowań zagospodarowania przestrzennego, w tym charakteru istniejącej zabudowy, parametrów układu drogowego oraz możliwości zapewnienia bezpieczeństwa ludzi i mienia, w szczególności:
- 4.1.1. określić, które spośród dopuszczalnych kierunków przeznaczenia terenu mogą być realizowane w obrębie obszaru, ustalając zarazem minimalne wielkości działek budowlanych i maksymalne gabaryty zabudowy zapewniające ochronę prywatności mieszkańców i kształtowanie wysokiej estetyki środowiska zamieszkania,
- 4.1.2. wykluczyć lokalizację zakładów stwarzających zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzi, lub w inny sposób znacząco oddziałujących na środowisko (w rozumieniu ustawy Prawo ochrony środowiska),
- 4.1.3. wykluczyć inne sposoby zagospodarowania mogące przyczynić się do pogorszenia estetyki otoczenia lub być źródłem uciążliwości dla mieszkańców, w tym:
- a) hałasu przewyższającego dopuszczalne poziomy dla zabudowy mieszkaniowo-usługowej,
 - b) generujące ruch samochodowy o strukturze lub natężeniu uciążliwym dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, np. wykorzystujące transport samochodami ciężarowymi typu TIR,
 - c) obejmujące składowanie surowców, paliw, substancji niebezpiecznych,
 - d) związane z odzyskiem lub unieszkodliwianiem odpadów, złomu, zużytych pojazdów i ich części, maszyn, sprzętu elektromechanicznego itp.,
 - e) mogące stwarzać zagrożenie dla zdrowia lub życia mieszkańców lub w inny sposób znacząco oddziaływać na środowisko,
 - f) uciążliwe obiekty produkcji rolniczej, takie jak: ферmy i ubojnie drobiu, trzody chlewnej, bydła, zwierząt futerkowych, wytwórnie grzybów lub podłoża do ich hodowli itp.,
- 4.1.4. wykluczyć lokalizację nowej zabudowy mieszkaniowej i innych funkcji chronionych przed hałasem na obszarach pozostających w zasięgu ponadnormatywnego oddziaływania akustycznego dróg krajowych,
- 4.1.5. uregulować zasady umieszczania reklam i informacji wizualnej, preferując zasadę wkomponowania tych elementów w elewacje budynków oraz zakazać lokalizacji wolnostojących reklam nie związanych z prowadzoną w danym miejscu działalnością gospodarczą, skierowanych do uczestników ruchu drogowego na drodze ekspresowej.
- 4.2. Działalność produkcyjna powinna być lokalizowana wyłącznie w budynkach o formie i gabarytach podobnych do budynków biurowych lub mieszkalno-usługowych istniejących w obszarze.
- 4.3. Tereny zaplecza technicznego obiektów handlowych, usługowych i produkcyjnych muszą być wizualnie odseparowane od przestrzeni publicznych, terenów zieleni o funkcji rekreacyjnej oraz od zabudowy o funkcji mieszkaniowej i mieszkaniowo-usługowej.
- 4.4. Dopuszcza się wydzielanie dodatkowych lokali mieszkalnych w istniejących budynkach jednorodzinnych.

§ 3 UP - OBSZARY USŁUG SPOŁECZNYCH

1. Podstawowe kierunki przeznaczenia terenów:

- a) usługi społeczne (edukacji, ochrony zdrowia, pomocy społecznej, kultury, kultu religijnego),
- b) usługi administracji publicznej,
- c) usługi zakwaterowania turystycznego,
- d) tereny sportu i rekreacji,
- e) obsługa pasażerskiego transportu zbiorowego,
- f) place publiczne.

2. Dopuszczalny zakres i ograniczenia zmian przeznaczenia terenów oraz wytyczne ich określania w miejscowych planach:

W lokalizacjach i na zasadach określonych w miejscowym planie dopuszcza się, zależnie od potrzeb, przeznaczenie terenów na następujące cele:

- a) usługi gastronomii, rozrywki,
- b) handel detaliczny,
- c) usługi w budynkach biurowych,
- d) zabudowa mieszkaniowa,
- e) zabudowa zamieszkania zbiorowego,
- f) zabudowa mieszkaniowo-usługowa, z usługami niepowodującymi uciążliwości dla funkcji mieszkaniowej, z zakresu wymienionego w p. a) – e),
- g) parkingi i garaże,
- h) inne, wyżej nie wymienione - odpowiadające dotychczasowemu stanowi zagospodarowania.

3. Parametry i wskaźniki urbanistyczne:

- 3.1. Dla nowych działek budowlanych :
 - 3.1.1. zalecana powierzchnia działek budowlanych: do indywidualnego określenia w miejscowym planie - zależnie od specyfiki obszaru;
 - 3.1.2. wskaźnik powierzchni zabudowy : nie więcej niż 0,5;
 - 3.1.3. wskaźnik intensywności zabudowy : nie więcej niż 1,2;
 - 3.1.4. udział terenu biologicznie czynnego : co najmniej 25%.
- 3.2. Wysokość zabudowy: do indywidualnego określenia w miejscowym planie.

4. Wytyczne określania wymagań ładu przestrzennego i zrównoważonego rozwoju w miejscowych planach:

- 4.1. W miejscowych planach należy uściślić przeznaczenie i zasady zagospodarowania terenów, stosownie do lokalnych uwarunkowań ekofizjograficznych i innych uwarunkowań zagospodarowania przestrzennego, w tym charakteru istniejącej zabudowy, parametrów układu drogowego oraz możliwości zapewnienia bezpieczeństwa ludzi i mienia, w szczególności:
 - a) określić, które z dopuszczalnych kierunków przeznaczenia terenu mogą być realizowane w obrębie obszaru,
 - b) określić maksymalne gabaryty obiektów zapewniające ład przestrzenny i wysoką estetykę zagospodarowania.
- 4.2. Dla obszarów przestrzeni publicznych wskazanych na rysunku studium zaleca się określenie zasad zagospodarowania służących celom bezpieczeństwa publicznego, rozwoju funkcji turystycznej gminy oraz społecznie integrującej roli tych przestrzeni.

§ 4 U - OBSZARY USŁUGOWE

1. Podstawowe kierunki przeznaczenia terenów:

- a) usługi zakwaterowania turystycznego,
- b) usługi w budynkach biurowych,
- c) usługi konsumpcyjne,
- d) handel detaliczny,
- e) obsługa pasażerskiego transportu zbiorowego,
- f) parkingi i garaże,
- g) place publiczne.

2. Dopuszczalny zakres i ograniczenia zmian przeznaczenia terenów oraz wytyczne ich określania w miejscowych planach:

W lokalizacjach i na zasadach określonych w miejscowym planie dopuszcza się przeznaczenie terenów na następujące cele:

- a) usługi społeczne (edukacji, ochrony zdrowia, pomocy społecznej, kultury, kultu religijnego),
- b) handel hurtowy,
- c) targowiska zorganizowane,
- d) usługi sprzedaży i obsługi pojazdów oraz innych maszyn i sprzętu,
- e) stacje paliw wraz z zapleczem usługowo-handlowym,
- f) transport, logistyka,
- g) nieuciążliwa produkcja,
- h) inne, wyżej nie wymienione - odpowiadające dotychczasowemu stanowi zagospodarowania.

3. Parametry i wskaźniki urbanistyczne:

- 3.1. Dla nowych działek budowlanych :
 - 3.1.1. zalecana powierzchnia działek budowlanych: do indywidualnego określenia w miejscowym planie - zależnie od specyfiki obszaru;
 - 3.1.2. wskaźnik powierzchni zabudowy : nie więcej niż 0,5;
 - 3.1.3. wskaźnik intensywności zabudowy : nie więcej niż 1,5;
 - 3.1.4. udział terenu biologicznie czynnego : co najmniej 15%.
 - 3.1.5. wysokość zabudowy: nie więcej niż 12 m.
- 3.2. Dla istniejących działek zabudowanych dopuszcza się ustalenie wyższych wskaźników powierzchni i intensywności zabudowy oraz mniejszego wskaźnika udziału powierzchni biologicznie czynnej.

4. Wytyczne określania wymagań ładu przestrzennego i zrównoważonego rozwoju w miejscowych planach:

- 4.1. W miejscowych planach należy uściślić przeznaczenie i zasady zagospodarowania terenów, stosownie do lokalnych uwarunkowań ekofizjograficznych i innych uwarunkowań zagospodarowania przestrzennego, w tym charakteru istniejącej zabudowy, parametrów układu drogowego oraz możliwości zapewnienia bezpieczeństwa ludzi i mienia, w szczególności:
 - 4.1.1. określić, które spośród dopuszczalnych kierunków przeznaczenia terenu mogą być realizowane w obrębie obszaru, ustalając zarazem maksymalne wielkości działek budowlanych i gabaryty zabudowy zapewniające kształtowanie ładu przestrzennego i ochronę walorów krajobrazowych - w obszarach otulin parków krajobrazowych,

- 4.1.2. wykluczyć lokalizację zakładów stwarzających zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzi, lub w inny sposób znacząco oddziałujących na środowisko (w rozumieniu ustawy Prawo ochrony środowiska),
- 4.1.3. wykluczyć inne sposoby zagospodarowania mogące przyczynić się do pogorszenia estetyki otoczenia lub być źródłem uciążliwości dla mieszkańców, w tym:
 - a) hałasu przewyższającego dopuszczalne poziomy dla zabudowy mieszkaniowo-usługowej,
 - b) związane z odzyskiem lub unieszkodliwianiem odpadów, złomu, zużytych pojazdów i ich części, maszyn, sprzętu elektromechanicznego itp.,
 - c) obejmujące składowanie surowców, paliw, opału poza budynkami (nie dotyczy stacji paliw),
 - d) mogące stwarzać zagrożenie dla zdrowia lub życia mieszkańców lub w inny sposób znacząco oddziaływać na środowisko,
- 4.1.4. uregulować zasady umieszczania reklam i informacji wizualnej, preferując zasadę wkomponowania tych elementów w elewacje budynków oraz zakazać lokalizacji wolnostojących reklam nie związanych z prowadzoną w danym miejscu działalnością gospodarczą, skierowanych do uczestników ruchu drogowego na drodze ekspresowej.
- 4.2. Tereny zaplecza technicznego obiektów handlowych, usługowych i produkcyjnych muszą być wizualnie odseparowane od przestrzeni publicznych, terenów zieleni o funkcji rekreacyjnej oraz od zabudowy o funkcji mieszkaniowej i mieszkaniowo-usługowej.
- 4.3. Dla obszarów przestrzeni publicznych wskazanych na rysunku studium zaleca się określenie zasad zagospodarowania służących celom bezpieczeństwa publicznego, rozwoju funkcji turystycznej gminy oraz społecznie integrującej roli tych przestrzeni.

§ 5 PU - OBSZARY PRODUKCYJNO-USŁUGOWE

1. Podstawowe kierunki przeznaczenia terenów:

- a) produkcja,
- b) usługi produkcyjne,
- c) transport, logistyka,
- d) magazyny, bazy, składy,
- e) handel hurtowy,
- f) usługi sprzedaży i obsługi pojazdów oraz innych maszyn i sprzętu,
- g) zaplecze techniczne, administracyjne i socjalne funkcji wymienionych w lit. a - f,
- h) infrastruktura techniczna i komunalna,
- i) parkingi i garaże.

2. Dopuszczalny zakres i ograniczenia zmian przeznaczenia terenów oraz wytyczne ich określania w miejscowych planach:

Na zasadach określonych w miejscowym planie dopuszcza się przeznaczenie terenów na następujące cele:

- a) usługi w budynkach biurowych,
- b) handel detaliczny, usługi gastronomii - towarzyszące funkcjom podstawowym,
- c) instalacje wytwarzające energię ze źródeł odnawialnych o mocy powyżej 100 kW - z uwzględnieniem ustaleń w rozdziale.

3. Parametry i wskaźniki urbanistyczne:

- 3.1. Dla nowych działek budowlanych:
 - 3.1.1. wskaźnik powierzchni zabudowy: nie więcej niż 0,6;
 - 3.1.2. wskaźnik intensywności zabudowy: nie więcej niż 1,5;
 - 3.1.3. udział terenu biologicznie czynnego: co najmniej 10%.
- 3.2. Wysokość zabudowy: nie więcej niż 15 m.

4. Wytyczne określania wymagań ładu przestrzennego i zrównoważonego rozwoju w miejscowych planach:

W miejscowych planach należy uściślić przeznaczenie i zasady zagospodarowania terenów, stosownie do lokalnych uwarunkowań ekofizjograficznych i innych uwarunkowań zagospodarowania przestrzennego, w szczególności:

- 4.1. określić, które spośród dopuszczalnych kierunków przeznaczenia terenu mogą być realizowane w obrębie obszaru,
- 4.2. określić maksymalne gabaryty obiektów zapewniające ład przestrzenny i wysoką estetykę zagospodarowania,
- 4.3. określić zasady kształtowania zagospodarowania stref stykowych z funkcjami wrażliwymi (zabudowa mieszkaniowa, usługi społeczne, tereny o funkcji rekreacyjnej) w sposób ograniczający ewentualne uciążliwości wynikające z charakteru funkcji podstawowych,
- 4.4. ustalić zakaz budowy zakładów zawierających instalacje zaliczane do mogących spowodować znaczne zanieczyszczenie poszczególnych elementów przyrodniczych albo środowiska jako całości - bez względu na zdolność produkcyjną,
- 4.5. uregulować zasady umieszczania reklam i informacji wizualnej, preferując zasadę wkomponowania tych elementów w elewacje budynków oraz zakazać lokalizacji wolnostojących reklam nie związanych z prowadzoną w danym miejscu działalnością gospodarczą, skierowanych do uczestników ruchu drogowego na drodze ekspresowej.

§ 6 PUH - OBSZARY USŁUGOWO-PRODUKCYJNO-HANDLOWE

1. Podstawowe kierunki przeznaczenia terenów:

- a) usługi w budynkach biurowych,
- b) handel hurtowy,
- c) magazyny, bazy, składy,
- d) usługi transportu wraz z zapleczem,
- e) usługi produkcyjne,
- f) infrastruktura techniczna i komunalna,
- g) parkingi i garaże.

2. Dopuszczalny zakres i ograniczenia zmian przeznaczenia terenów oraz wytyczne ich określania w miejscowych planach:

Na zasadach określonych w miejscowym planie dopuszcza się przeznaczenie terenów na następujące cele:

- a) usługi i produkcja rolnicza,
- b) nieuciążliwa produkcja,
- c) handel detaliczny, usługi gastronomii - jako towarzyszące funkcjom podstawowym,
- d) inne, wyżej nie wymienione - odpowiadające dotychczasowemu stanowi zagospodarowania.

3. Parametry i wskaźniki urbanistyczne:

- 3.1. Zalecana powierzchnia działek budowlanych: do indywidualnego określenia w miejscowym planie - zależnie od specyfiki obszaru.
- 3.2. Parametry i wskaźniki dla działek budowlanych:
 - a) wskaźnik powierzchni zabudowy: nie więcej niż 0,3,
 - b) wskaźnik intensywności zabudowy: nie więcej niż 0,7,
 - c) udział terenu biologicznie czynnego: co najmniej 15%.
- 3.3. Wysokość zabudowy: nie więcej niż 12 m.
- 3.4. Dla istniejących działek zabudowanych dopuszcza się ustalenie wyższych wskaźników powierzchni i intensywności zabudowy oraz mniejszego wskaźnika udziału powierzchni biologicznie czynnej.

4. Wytyczne określania wymagań ładu przestrzennego i zrównoważonego rozwoju w miejscowych planach:

W miejscowych planach należy uściślić przeznaczenie i zasady zagospodarowania terenów, stosownie do lokalnych uwarunkowań ekofizjograficznych i innych uwarunkowań zagospodarowania przestrzennego, w szczególności:

- 4.1. określić, które spośród dopuszczalnych kierunków przeznaczenia terenu mogą być realizowane w obrębie obszaru,
- 4.2. określić maksymalne gabaryty obiektów zapewniające ład przestrzenny i wysoką estetykę zagospodarowania,
- 4.3. zależnie od potrzeb, ustalić zakaz lokalizacji zakładów stwarzających zagrożenie wystąpienia poważnych awarii lub znacząco oddziałujących na środowisko (w rozumieniu ustawy Prawo ochrony środowiska),
- 4.4. określić zasady kształtowania zagospodarowania stref stykowych z funkcjami wrażliwymi (zabudowa mieszkaniowa, usługi społeczne, tereny o funkcji rekreacyjnej) w sposób ograniczający ewentualne uciążliwości wynikające z charakteru funkcji podstawowych,
- 4.5. uregulować zasady umieszczania reklam i informacji wizualnej, preferując zasadę wkomponowania tych elementów w elewacje budynków oraz zakazać lokalizacji wolnostojących reklam nie związanych z prowadzoną w danym miejscu działalnością gospodarczą, skierowanych do uczestników ruchu drogowego na drodze ekspresowej.

§ 7 U/Z - OBSZARY USŁUG Z ZIELENIĄ URZĄDZONĄ

1. Podstawowe kierunki przeznaczenia terenów:

- a) tereny sportu i rekreacji,
- b) usługi zakwaterowania turystycznego,
- c) usługi społeczne,
- d) tereny zieleni,
- e) obsługa pasażerskiego transportu zbiorowego.

2. Dopuszczalny zakres i ograniczenia zmian przeznaczenia terenów oraz wytyczne ich określania w miejscowych planach:

- 2.1. W lokalizacjach i na zasadach określonych w miejscowym planie dopuszcza się, zależnie od potrzeb, przeznaczenie terenów na następujące cele:
 - a) usługi konsumpcyjne, handel detaliczny - towarzyszące funkcjom podstawowym,
 - b) zabudowa mieszkaniowa,
 - c) zabudowa mieszkaniowo-usługowa,
 - d) parkingi i garaże,
 - e) inne, wyżej nie wymienione - odpowiadające dotychczasowemu stanowi zagospodarowania.
- 2.2. Tereny zieleni lub tereny sportu i rekreacji powinny zajmować co najmniej 55% powierzchni obszaru wydzielonego na rysunku studium; do terenów tych zalicza się również boiska przyszkolne oraz tereny zieleni towarzyszące budynkom usługowym.

3. Parametry i wskaźniki urbanistyczne:

- 3.1. Zalecana powierzchnia działek budowlanych: do indywidualnego określenia w miejscowym planie - zależnie od specyfiki obszaru.
- 3.2. Parametry i wskaźniki dla działek budowlanych:
 - a) wskaźnik powierzchni zabudowy: nie więcej niż 0,2,
 - b) wskaźnik intensywności zabudowy: nie więcej niż 0,5,
 - c) udział terenu biologicznie czynnego: co najmniej 50%.
- 3.3. Wysokość zabudowy: nie więcej niż 12 m.

4. Wytyczne określania wymagań ładu przestrzennego i zrównoważonego rozwoju w miejscowych planach:

- 4.1. W miejscowych planach należy uściślić przeznaczenie i zasady zagospodarowania terenów, stosownie do lokalnych uwarunkowań ekofizjograficznych i innych uwarunkowań zagospodarowania przestrzennego, w tym parametrów układu drogowego oraz możliwości zapewnienia bezpieczeństwa ludzi i mienia, w szczególności:
 - a) określić, które z dopuszczalnych kierunków przeznaczenia terenu mogą być realizowane w obrębie obszaru,
 - b) określić maksymalne gabaryty obiektów zapewniające ład przestrzenny i wysoką estetykę zagospodarowania,
 - c) dla części obszaru U/Z położonej w granicach złoża oznaczonego na rysunku studium (w rejonie kamieniołomu przy ul. Lipowej), w miejscowym planie należy określić docelowe przeznaczenie na tereny zieleni, wykluczając w tych granicach możliwość lokalizacji budynków.
- 4.2. Dla obszarów przestrzeni publicznych wskazanych na rysunku studium zaleca się określenie zasad zagospodarowania służących celom bezpieczeństwa publicznego, rozwoju funkcji turystycznej gminy oraz społecznie integrującej roli tych przestrzeni.

§ 8 ZU - OBSZARY ZIELENI O FUNKCJI REKREACYJNEJ I SPORTOWEJ

1. Podstawowe kierunki przeznaczenia terenów:

- a) tereny zieleni urządzonej,
- b) tereny sportu i rekreacji.

2. Dopuszczalny zakres i ograniczenia zmian przeznaczenia terenów oraz wytyczne ich określania w miejscowych planach:

- 2.1. Na zasadach określonych w miejscowym planie dopuszcza się przeznaczenie terenów na następujące cele:
 - a) usługi kultury i rozrywki,
 - b) usługi gastronomii,
 - c) usługi zakwaterowania rekreacyjnego,
 - d) usługi handlu detalicznego i inne usługi konsumpcyjne - jako towarzyszące funkcjom podstawowym,
 - e) tereny i obiekty zaplecza technicznego, administracyjnego i sanitarnego,
 - f) parkingi.
- 2.2. Tereny zieleni urządzonej lub tereny sportu i rekreacji powinny zajmować co najmniej 75% powierzchni obszaru wydzielonego na rysunku studium.
- 2.3. Udział terenów usług związanych z dopuszczalnymi kierunkami przeznaczenia w obrębie obszaru wyznaczonego na rysunku studium nie może przekraczać 15% jego powierzchni.

3. Parametry i wskaźniki urbanistyczne:

- 3.1. Zalecana powierzchnia działek budowlanych: do indywidualnego określenia w miejscowym planie - zależnie od specyfiki obszaru.
- 3.2. Parametry i wskaźniki dla działek budowlanych:
 - a) wskaźnik powierzchni zabudowy: nie więcej niż 0,2,
 - b) wskaźnik intensywności zabudowy: nie więcej niż 0,5,
 - c) udział terenu biologicznie czynnego: co najmniej 50%.
- 3.3. Wysokość zabudowy: do indywidualnego określenia w miejscowym planie - zależnie od specyfiki obszaru.

4. Wytyczne określania wymagań ładu przestrzennego i zrównoważonego rozwoju w miejscowych planach:

- 4.1. W miejscowych planach należy uściślić przeznaczenie i zasady zagospodarowania terenów, stosownie do lokalnych uwarunkowań ekofizjograficznych i innych uwarunkowań zagospodarowania przestrzennego, w szczególności:
 - a) określić, które z dopuszczalnych kierunków przeznaczenia terenu mogą być realizowane w obrębie obszaru, w razie potrzeby wykluczając zabudowę, za wyjątkiem obiektów małej architektury;
 - b) określić maksymalne gabaryty obiektów usługowych zapewniające ład przestrzenny i wysoką estetykę zagospodarowania.
- 4.2. Dla obszarów przestrzeni publicznych wskazanych na rysunku studium zaleca się określenie zasad zagospodarowania służących celom bezpieczeństwa publicznego, rozwoju funkcji turystycznej gminy oraz społecznie integrującej roli tych przestrzeni.
- 4.3. Budowa dróg oraz sieci i urządzeń infrastruktury technicznej powinna zapewniać zastosowanie rozwiązań i technologii minimalizujących szkody w środowisku oraz uciążliwości w trakcie użytkowania, a także ochronę krajobrazu.

§ 9 MT - OBSZARY ZABUDOWY TURYSTYCZNEJ I ZIELENI REKREACYJNEJ

1. Podstawowe kierunki przeznaczenia terenów:

- a) tereny zieleni rekreacyjnej,
- b) tereny sportu i rekreacji,
- c) zabudowa turystyczna (leżniskowa, rekreacyjna - campingi, altany itp.),
- d) usługi zakwaterowania rekreacyjnego.

2. Dopuszczalny zakres i ograniczenia zmian przeznaczenia terenów oraz wytyczne ich określania w miejscowych planach:

W lokalizacjach i na zasadach określonych w miejscowym planie może być dopuszczone przeznaczenie terenów na następujące cele:

- a) usługi zakwaterowania turystycznego,
- b) usługi społeczne - jako towarzyszące funkcjom podstawowym,
- c) usługi konsumpcyjne - jako towarzyszące funkcjom podstawowym,
- d) zabudowa zagrodowa agroturystyczna,
- e) parkingi,
- f) inne, wyżej nie wymienione - odpowiadające dotychczasowemu stanowi zagospodarowania.

3. Parametry i wskaźniki urbanistyczne:

- 3.1. Zalecana powierzchnia działek budowlanych:
 - a) dla zabudowy agroturystycznej - nie mniej niż 3000 m²;
 - b) dla zabudowy pozostałej - nie mniej niż 900 m².
- 3.2. Wskaźnik powierzchni zabudowy: nie więcej niż 0,2;
- 3.3. Wskaźnik intensywności zabudowy: nie więcej niż 0,25;
- 3.4. Udział terenu biologicznie czynnego: co najmniej 60%.
- 3.5. Wysokość zabudowy - dla usług społecznych i usług turystyki - maksymalnie 12 m; dla pozostałej zabudowy - maksymalnie 10,5 m.

4. Wytyczne określania wymagań ładu przestrzennego i zrównoważonego rozwoju w miejscowych planach:

W miejscowych planach należy uściślić przeznaczenie i zasady zagospodarowania terenów, stosownie do lokalnych uwarunkowań ekofizjograficznych i innych uwarunkowań zagospodarowania przestrzennego, w tym parametrów układu drogowego oraz możliwości zapewnienia bezpieczeństwa ludzi i mienia, w szczególności:

- 4.1. określić, które spośród dopuszczalnych kierunków przeznaczenia terenu mogą być realizowane w obrębie obszaru, ustalając zarazem wielkości działek budowlanych i gabaryty zabudowy zapewniające ochronę walorów krajobrazowych,
- 4.2. wykluczyć sposoby zagospodarowania pogarszające estetykę otoczenia lub mogące być źródłem uciążliwości dla mieszkańców, w tym hałasu przewyższającego dopuszczalne poziomy dla terenów rekreacyjno-wypoczynkowych.

§ 10 ZC - OBSZARY CMENTARZY

1. Podstawowe kierunki przeznaczenia terenów:

- a) cmentarze, wraz z infrastrukturą usługową i sanitarną zgodnie z ustawą o cmentarzach,
- b) parkingi terenowe.

2. Dopuszczalny zakres i ograniczenia zmian przeznaczenia terenów oraz wytyczne ich określania w miejscowych planach:

W miejscowych planach dopuszcza się ponadto ustalenie przeznaczenia terenu, zależnie od potrzeb, na następujące cele:

- a) usługi kultu religijnego,
- b) usługi pogrzebowe.

3. Parametry i wskaźniki urbanistyczne:

Do indywidualnego określenia w miejscowych planach - zależnie od potrzeb.

4. Wytyczne określania wymagań ładu przestrzennego i zrównoważonego rozwoju w miejscowych planach:

Zaleca się wizualne odseparowanie cmentarza od przylegających terenów mieszkaniowo-usługowych.

§ 11 RP - OBSZARY PRODUKCJI ROLNEJ

1. Podstawowe kierunki przeznaczenia terenów:

- a) specjalistyczne gospodarstwa rolne i ogrodnicze wraz z zabudową służącą produkcji rolniczej,
- b) przetwórstwo rolnicze,
- c) zabudowa zagrodowa (siedliskowa) w indywidualnych gospodarstwach rolnych.

2. Dopuszczalny zakres i ograniczenia zmian przeznaczenia terenów oraz wytyczne ich określania w miejscowych planach:

W lokalizacjach i na zasadach określonych w miejscowym planie dopuszcza się, zależnie od potrzeb, przeznaczenie terenów na cele:

- a) usługi i produkcja na rzecz rolnictwa,
- b) inne, wyżej nie wymienione - odpowiadające dotychczasowemu stanowi zagospodarowania.

3. Parametry i wskaźniki urbanistyczne:

- 3.1. Wskaźnik powierzchni zabudowy: nie więcej niż 0,4;
- 3.2. Wskaźnik intensywności zabudowy: nie więcej niż 0,4;
- 3.3. Wysokość zabudowy - maksymalnie 10,5 m.

4. Wytyczne określania wymagań ładu przestrzennego i zrównoważonego rozwoju w miejscowych planach:

Wymagane prowadzenie gospodarki wodno - ściekowej w sposób wykluczający zanieczyszczenie wód powierzchniowych i podziemnych.

§ 12 RI, RII, RIII - OBSZARY ROLNE

1. Podstawowe kierunki przeznaczenia terenów:

- a) tereny rolnicze, w tym stawy hodowlane
- b) tereny zieleni naturalnej, użytki ekologiczne.

2. Dopuszczalny zakres i ograniczenia zmian przeznaczenia terenów oraz wytyczne ich określania w miejscowych planach:

- 2.1. W zakresie zgodnym z ustaleniami planów ochrony lub planów zadań ochronnych dla obszarów objętych ochroną prawną (jeżeli zostały sporządzone) - w miejscowym planie może być dopuszczone przeznaczenie terenów na następujące cele:
 - 2.1.1. **w obszarach RI -**
 - a) ekstensywne funkcje sportowe (narciarstwo, saneczkarstwo i inne sporty zimowe, lotniarstwo itp.),
 - b) parkingi;
 - 2.1.2. **w obszarach RII -**
 - a) ekstensywne funkcje turystyczne (turystyka piesza, rowerowa, konna, pielgrzymkowa, edukacyjna)
 - b) budynki i budowle rolnicze związane z gospodarką hodowlaną,
 - c) agroturystyka,
 - d) zalesienie;
 - 2.1.3. **w obszarach RIII -**
 - a) zabudowa zagrodowa (siedliskowa) w indywidualnych gospodarstwach rolnych,
 - b) agroturystyka,
 - c) budynki i budowle rolnicze związane z gospodarką hodowlaną,
 - d) przetwórstwo produktów rolnych, usługi i produkcja na rzecz rolnictwa,
 - e) tereny turystyki i rekreacji, w tym parkingi;
 - 2.1.4. inne, wyżej nie wymienione - odpowiadające dotychczasowemu stanowi zagospodarowania.
- 2.2. Z wyjątkiem terenów objętych ścisłą ochroną (rezerваты, użytki ekologiczne, ostoje gatunków chronionych) dopuszcza się lokalizację urządzeń obsługi ruchu turystycznego takich jak np.: szlaki turystyki pieszej i rowerowej, stałe miejsca ogniskowe, ławki, wiaty, platformy widokowe itp.
- 2.3. Przeznaczenie terenu na cele określone w p. 2.1.1 - 2.1.3 może być dopuszczone pod warunkiem, że nie naruszy zasad ochrony środowiska, jego zasobów, ochrony przyrody i krajobrazu kulturowego określonych w rozdziale IV oraz kierunków zagospodarowania rolniczej przestrzeni produkcyjnej określonych w rozdziale V, w szczególności nie wpłynie negatywnie na siedliska i gatunki będące przedmiotem ochrony w obszarach Natura 2000.

3. Parametry i wskaźniki urbanistyczne:

Do indywidualnego określenia w miejscowych planach - zależnie od potrzeb.

4. Wytyczne określania wymagań ładu przestrzennego i zrównoważonego rozwoju w miejscowych planach:

- 4.1. W miejscowych planach należy uściślić przeznaczenie i zasady zagospodarowania terenów, przesądzać o możliwości lokalizacji zabudowy i infrastruktury służącej rozwojowi dopuszczalnych kierunków przeznaczenia - stosownie do lokalnych uwarunkowań zagospodarowania przestrzennego, zwłaszcza ekofizjograficznych oraz wytycznych dotyczących użytkowania terenu ustanowionych w obszarach objętych ochroną prawną.
- 4.2. Należy wykluczyć sposoby zagospodarowania pogarszające estetykę otoczenia lub mogące być źródłem uciążliwości dla środowiska, zwłaszcza akustycznej.
- 4.3. Wymagane prowadzenie gospodarki wodno - ściekowej oraz gospodarki odpadami w sposób wykluczający zanieczyszczenie gleb oraz wód powierzchniowych i podziemnych.

§ 13 ZE - OBSZARY ZIELENI I ROLNE W CIĄGACH EKOLOGICZNYCH

1. Podstawowe kierunki przeznaczenia terenów:

- a) tereny rolnicze, w tym stawy hodowlane,
- b) tereny zieleni naturalnej, użytki ekologiczne,
- c) wody powierzchniowe,
- d) lasy, zadrzewienia.

2. Dopuszczalny zakres i ograniczenia zmian przeznaczenia terenów oraz wytyczne ich określania w miejscowych planach:

- 2.1. Z wyjątkiem terenów objętych ścisłą ochroną (rezerваты, użytki ekologiczne, ostoje gatunków chronionych) dopuszcza się lokalizację urządzeń obsługi ruchu turystycznego takich jak np.: szlaki turystyki pieszej i rowerowej, stałe miejsca ogniskowe, ławki, wiaty, platformy widokowe itp.
- 2.2. W zakresie nie kolidującym z podstawową, przyrodniczo-ekologiczną funkcją obszaru, dopuszcza się przeznaczenie terenu na cele:
 - a) zalesienia,
 - b) inne, wyżej nie wymienione - odpowiadające dotychczasowemu stanowi zagospodarowania.
- 2.3. Zakaz nowej zabudowy, za wyjątkiem dróg, infrastruktury technicznej, hydrotechnicznej i służącej ochronie środowiska.

3. Parametry i wskaźniki urbanistyczne:

Do indywidualnego określenia w miejscowych planach - zależnie od potrzeb.

4. Wytyczne określania wymagań ładu przestrzennego i zrównoważonego rozwoju w miejscowych planach:

- 4.1. Zagospodarowanie terenów związane z dopuszczalnymi kierunkami przeznaczenia wymienionymi w p. 2.1 dopuszczalne powinno być tylko w takim zakresie, w jakim nie koliduje z ich wiodącą funkcją przyrodniczą, w tym potrzebami:
 - a) utrzymania ciągłości przestrzennej ekosystemów w skali ponadlokalnej i lokalnej oraz dominacji terenów otwartych (niezabudowanych) o zróżnicowanych ekosystemach łąk, zadrzewień i zakrzewień, zbiorników wodnych i pól uprawnych, zwłaszcza w obrębie korytarzy ekologicznych,
 - b) zachowania bioróżnorodności, zwłaszcza zbiorowisk roślinnych o naturalnym charakterze towarzyszących ciekom wodnym, łąk i remiz śródpolnych,
 - c) zachowania zadrzewień o funkcji stabilizującej strome stoki zagrożone osuwaniem się mas ziemnych;
 - d) ochrony i kształtowania warunków odtwarzania się zasobów wód podziemnych,
 - e) ochrony gleb, wód powierzchniowych i podziemnych przed zanieczyszczeniem.
- 4.2. Inwestycje powinny być dopuszczane wyłącznie w przypadkach uzasadnionych potrzebami ochrony przed powodzią, ochrony środowiska oraz rozwoju systemów infrastruktury technicznej - jeżeli nie ma możliwości zlokalizowania tych elementów poza obszarami ZE.
- 4.3. Obiekty budowlane nie mogą powodować przegrodzenia dolin, a w szczególności przerwania ciągłości terenów czynnych biologicznie, utrudnienia migracji zwierząt oraz swobodnego spływu wód i powietrza.
- 4.4. Budowa dróg oraz sieci i urządzeń infrastruktury technicznej powinna uwzględniać minimalizację szkód w środowisku oraz uciążliwości w trakcie użytkowania, a także ochronę krajobrazu. Przy projektowaniu ciągów drogowych przecinających ciągi dolinne i koryta cieków należy preferować rozwiązania konstrukcyjne (mosty i przepusty), które umożliwią swobodną i bezpieczną migrację zwierząt.
- 4.5. Zakazuje się zmian ukształtowania terenu w obrębie dolin cieków prowadzących do zwiększenia zagrożenia powodzią lub podtopieniami, a także rozwojem ruchów masowych.

- 4.6. Stosownie do lokalnych uwarunkowań ekofizjograficznych, w miejscowych planach należy uściślić przeznaczenie i zasady zagospodarowania terenów, w szczególności odnosząc się do możliwości rozbudowy, nadbudowy, przebudowy i zmiany sposobu użytkowania istniejącej zabudowy. Istniejąca zabudowa, w tym mieszkaniowa, może podlegać przebudowie, nadbudowie oraz rozbudowie w granicach istniejącej działki budowlanej, a także uzupełnieniu o garaże i obiekty gospodarcze, jeżeli nie narusza to wymagań ochrony przed powodzią i podtopieniem oraz osuwaniem się mas ziemnych, a także wymagań ochrony przyrody.
- 4.7. Należy zapewnić ochronę istniejących lasów, z możliwością ich ekstensywnego zagospodarowania na cele rekreacyjne i edukacyjne (ścieżki edukacyjne, trasy turystyczne, wiaty itp.). Przeznaczenie lasów na cele nieleśne dopuszcza się w przypadkach związanych z realizacją celów publicznych, potrzebą zapewnienia bezpieczeństwa ludzi i mienia lub ochrony środowiska, pod warunkiem uzyskania niezbędnych zgód w toku opracowania miejscowego planu.

§ 14 ZL, ZLD - OBSZARY LEŚNE I PRZEZNACZONE DO ZALESIENIA

1. Podstawowe kierunki przeznaczenia terenów:

- a) lasy,
- b) tereny zieleni naturalnej, użytki ekologiczne.

2. Dopuszczalny zakres i ograniczenia zmian przeznaczenia terenów oraz wytyczne ich określania w miejscowych planach:

- 2.1. Z wyjątkiem terenów objętych ścisłą ochroną (rezerваты, użytki ekologiczne, ostoje gatunków chronionych) dopuszcza się lokalizację urządzeń obsługi ruchu turystycznego takich jak np.: szlaki turystyki pieszej i rowerowej, stałe miejsca ogniskowe, ławki, wiaty, platformy widokowe itp.
- 2.2. W zakresie nie naruszającym ustaleń planów urządzenia lasu, planów ochrony lub planów zadań ochronnych dla obszarów objętych ochroną prawną (jeżeli zostały sporządzone) - w miejscowym planie może być dopuszczone przeznaczenie terenów na następujące cele:
 - a) tereny i obiekty związane z prowadzeniem gospodarki leśnej, zgodnie z ustawą o lasach,
 - b) tereny turystyki, sportu i rekreacji,
 - c) tereny wód powierzchniowych,
 - d) parkingi,
 - e) inne, wyżej nie wymienione - odpowiadające dotychczasowemu stanowi zagospodarowania.
- 2.3. Zagospodarowanie terenu w zakresie turystyki może obejmować usługi gastronomii.
- 2.4. Przeznaczenie terenu na cele określone w p. 2.2 może być dopuszczone pod warunkiem, że nie naruszy zasad ochrony środowiska i krajobrazu określonych w rozdziale IV oraz kierunków zagospodarowania leśnej przestrzeni produkcyjnej określonych w rozdziale V, w szczególności nie wpłynie negatywnie na siedliska i gatunki będące przedmiotem ochrony w obszarach Natura 2000.

3. Parametry i wskaźniki urbanistyczne:

Do indywidualnego określenia w miejscowych planach - zależnie od potrzeb.

4. Wytyczne określania wymagań ładu przestrzennego i zrównoważonego rozwoju w miejscowych planach:

- 4.1. Należy zapewnić ochronę istniejących lasów. Obowiązuje zasada ograniczenia zmian przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne do niezbędnego minimum. Przeznaczenie lasów na cele nieleśne dopuszcza się w przypadkach związanych z realizacją celów publicznych, potrzebą zapewnienia bezpieczeństwa ludzi i mienia lub ochrony środowiska oraz w ograniczonym zakresie - na cele funkcji dopuszczalnych, o których mowa w p. 2, pod warunkiem uzyskania niezbędnych zgód w toku opracowania miejscowego planu.
- 4.2. Zakazuje się zmian ukształtowania terenu w obrębie dolin cieków prowadzących do zwiększenia zagrożenia powodzią lub podtopieniami, a także rozwojem ruchów masowych.
- 4.3. Obiekty budowlane nie mogą powodować przegrodzenia dolin, a w szczególności przerywania ciągłości korytarzy ekologicznych, utrudnienia migracji zwierząt oraz swobodnego spływu wód i powietrza.
- 4.4. Budowa dróg oraz sieci i urządzeń infrastruktury technicznej powinna uwzględniać minimalizację szkód w środowisku oraz uciążliwości w trakcie użytkowania, a także ochronę krajobrazu. Przy projektowaniu ciągów drogowych przecinających ciągi dolinne i koryta cieków należy preferować rozwiązania konstrukcyjne (mosty i przepusty), które umożliwią swobodną i bezpieczną migrację zwierząt.
- 4.5. Zagospodarowanie związane z dopuszczalnymi kierunkami przeznaczenia terenu może być realizowane pod warunkiem skutecznego zabezpieczenia powietrza, gleby, wód powierzchniowych i podziemnych przed zanieczyszczeniem.
- 4.6. Istniejąca zabudowa, w tym mieszkaniowa, może podlegać remontom, przebudowie oraz rozbudowie w granicach istniejącej działki budowlanej, a także uzupełnieniu o garaże i obiekty gospodarcze, pod warunkiem uwzględnienia wymagań ochrony przed powodzią i podtopieniem oraz osuwaniem się mas ziemnych.

§ 15 KK - OBSZARY KOLEJOWE

1. Podstawowe kierunki przeznaczenia terenów:

- a) linie kolejowe,
- b) zaplecze techniczne, administracyjne i socjalne związane z funkcjonowaniem obszaru kolejowego,
- c) parkingi terenowe,
- d) tereny zieleni.

2. Dopuszczalny zakres i ograniczenia zmian przeznaczenia terenów oraz wytyczne ich określania w miejscowych planach:

- 2.1. Zależnie od potrzeb dopuszcza się przeznaczenie terenów na następujące cele:
- a) handel hurtowy,
 - b) handel detaliczny,
 - c) usługi komercyjne.
- 2.2. Dopuszcza się przeznaczenie terenów zbędnych dla funkcjonowania obszaru kolejowego na cele zgodne z kierunkami przeznaczenia obszarów przyległych.

3. Parametry i wskaźniki urbanistyczne:

Do indywidualnego określenia w miejscowych planach - zależnie od potrzeb.

§ 16 KD - OBSZARY DRÓG I OBSŁUGI KOMUNIKACJI KOŁOWEJ

1. Podstawowe kierunki przeznaczenia terenów:

- a) drogi publiczne,
- b) place publiczne,
- c) parkingi,
- d) obsługa publicznego transportu zbiorowego.

2. Dopuszczalny zakres i ograniczenia zmian przeznaczenia terenów oraz wytyczne ich określania w miejscowych planach:

- 2.1. W lokalizacjach i na zasadach określonych w miejscowym planie dopuszcza się przeznaczenie terenów na następujące cele:
 - a) stacje paliw, z dopuszczeniem zaplecza usługowo-handlowego,
 - b) usługi obsługi komunikacji.
 - c) tereny ochrony prawnej wartości przyrodniczych i wartości dziedzictwa kulturowego.
- 2.2. W przypadku wydania decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej ustalającej inny przebieg planowanych odcinków układu drogowego niż wskazany w studium, dla terenu zbędnego na cele układu drogowego dopuszcza się ustalenie przeznaczenia zgodnego z kierunkami przeznaczenia określonymi dla terenów przyległych.

3. Parametry i wskaźniki urbanistyczne:

Do indywidualnego określenia w miejscowych planach - zależnie od potrzeb.

4. Wytyczne określania wymagań ładu przestrzennego i zrównoważonego rozwoju w miejscowych planach:

- 4.1. Klasyfikacja funkcjonalna dróg - zgodnie z rysunkiem studium:
 - 4.1.1. S - droga klasy S (ekspresowa),
 - 4.1.2. GP/G - droga klasy GP (główna ruchu przyspieszonego), docelowo, po realizacji drogi ekspresowej - klasy G (główna),
 - 4.1.3. G - droga klasy G (główna),
 - 4.1.4. Z - droga klasy Z (zbiorcza),
 - 4.1.5. L - droga klasy L (lokalna),
 - 4.1.6. D – droga klasy D (dojazdowa) - wybrane.
- 4.2. Zagospodarowanie terenów, o których mowa w p. 4.1.1 - 4.1.6 - zgodnie z przepisami odrębnymi dotyczącymi warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać drogi publiczne klasy S, GP, G, Z, L, D i ich usytuowanie, z zastrzeżeniem p. 4.3.
- 4.3. Zabudowa istniejąca w obrębie pasów drogowych może być utrzymana, z zakazem rozbudowy utrudniającej przyszłą przebudowę.

III. ZASADY OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO, ZABYTEKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ

1. ZASADY OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTEKÓW

- 1.1. Przedmiotem ochrony wartości dziedzictwa kulturowego na obszarze gminy Radziechowy-Wieprz są następujące elementy struktury przestrzennej gminy:
- 1.1.1. zabytki objęte ochroną prawną - obiekty i obszary chronione zgodnie z ustawą z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami poprzez wpis do rejestru zabytków - których wykaz zawiera Załącznik - Tabela nr Z1A oraz Tabela nr Z1B;
- 1.1.2. obiekty i zespoły o walorach zabytkowych proponowane do objęcia ochroną w tym:
- a) obiekty o wysokiej wartości zabytkowej, architektonicznej, cenne dla krajobrazu; wykaz znajduje się w Załączniku - Tab. Z2,
 - b) obiekty zabytkowe proponowane do objęcia ochroną – postulowane do ochrony w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego - Załącznik Tab. Z3;
 - c) zabytki archeologiczne - stanowiska archeologiczne i ich strefy ochronne – postulowane do ochrony w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego - Załącznik Tab. Z5;
- 1.1.3. zabytki ruchome: krzyże i kapliczki o wartości historycznej, wymagające uwzględnienia w planach miejscowych - wykaz w Załączniku Tab. Z4.

Lista planowanych stref ochrony konserwatorskiej, ich granice oraz lista obiektów postulowanych do ochrony na podstawie ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego może ulegać aktualizacji w toku procedury sporządzania miejscowego planu w uzgodnieniu ze służbami konserwatorskimi.

W przypadku aktualizacji miejscowych planów, w których wyznaczone zostały strefy ochrony konserwatorskiej, możliwa jest korekta granic stref, zmiana zakresu ochrony lub odstąpienie od nałożonych ograniczeń, zakazów i nakazów. Również lista obiektów postulowanych do ochrony, nie wpisanych do rejestru zabytków, może ulegać aktualizacji w uzgodnieniu z właściwymi służbami konserwatorskimi.

2. ZASADY OCHRONY OBIEKTÓW OBJĘTYCH WPISEM DO REJESTRU ZABYTEKÓW

- 2.1. Ochrona obiektów wpisanych do rejestru zabytków oznacza m. in.:
- a) potrzebę zachowania budynków;
 - b) w przypadku remontów, modernizacji i adaptacji: zachowanie zabytkowego wystroju elewacji oraz wyposażenia wnętrz, utrzymanie gabarytów i historycznego rozplanowania wnętrz, stosowanie tradycyjnych, wysokiej jakości materiałów budowlanych, usunięcie (w miarę możliwości) substandardowych i dysharmonijnych rozbudów; ewentualne przywracanie zniszczonego wystroju elewacji może następować jedynie w oparciu o zachowany materiał ikonograficzny o potwierdzonej wartości historycznej;
 - c) w przypadku zmiany sposobu użytkowania obiektu: unikanie funkcji kolidujących z zabytkową wartością poszczególnych obiektów; nie tylko w sensie materialnym lecz również w odbiorze społecznym;
 - d) w przypadku terenów wpisanych do rejestru oraz działek związanych z obiektem zabytkowym, z mocy prawa obowiązuje spełnienie wymogów ochrony konserwatorskiej w odniesieniu do elementów zagospodarowania objętych wpisem do rejestru, w zakresie i granicach określonych tymże wpisem;
- 2.2. W stosunku do zabytków nieruchomych wpisanych do rejestru, z mocy prawa, obowiązuje:
- a) wymóg uzyskania – przed wydaniem decyzji o pozwoleniu na budowę lub rozbórkę - pozwolenia konserwatorskiego w wypadku podejmowania jakichkolwiek działań, które mogłyby prowadzić do naruszenia substancji lub zmiany wyglądu zabytku (art. 36 ustawy o ochronie zabytków i o opiece nad zabytkami), zwłaszcza w wypadku prowadzenia prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy zabytku, a także w razie wykonywania robót budowlanych w otoczeniu zabytku, dokonywania podziału nieruchomości, zmiany przeznaczenia lub sposobu korzystania z zabytku oraz umieszczania na nim urządzeń technicznych, tablic, reklam oraz napisów;

- b) w przypadku zagospodarowania zabytku na cele użytkowe - wymóg posiadania przez właściciela lub posiadacza zabytku dokumentacji konserwatorskiej określającej stan zachowania zabytku i możliwości jego adaptacji (z uwzględnieniem historycznej funkcji i wartości zabytku), a także uzgodnionego przez wojewódzkiego konserwatora zabytków programu zagospodarowania i dalszego korzystania z tego zabytku, z uwzględnieniem wyeksponowania jego wartości oraz programu prac konserwatorskich.

2.3. Ponadto zaleca się zasięganie opinii właściwych służb konserwatorskich w przypadku podejmowania prac i robót budowlanych nie wymagających pozwolenia na budowę (czyli wymagających zgłoszenia prac).

3. ROLA I ZASADY FUNKCJONOWANIA GMINNEJ EWIDENCJI ZABYTKÓW

Gminna Ewidencja Zabytków pełni kluczową rolę w systemie prawnym regulującym ochronę zabytków. Gmina Radziechowy-Wieprz posiada zweryfikowaną listę obiektów wpisanych do Gminnej Ewidencji Zabytków. Dla obiektów i obszarów wpisanych do Gminnej Ewidencji Zabytków obowiązuje uwzględnianie ochrony przy sporządzaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego; należy określić granice i zasady ochrony - uzasadnione wartością i celem ochrony dla każdego obiektu lub zespołu.

4. ZASADY DOTYCZĄCE WYZNACZANIA STREF OCHRONY KONSERWATORSKIEJ

4.1. Wyznaczając w miejscowych planach obszary stref konserwatorskich, należy określić przedmiot ochrony (układy urbanistyczny, ruralistyczny, przemysłowy, zespół budowlany, krajobraz kulturowy, w tym obszar zapewniający ekspozycję zabytkowych obiektów) oraz jego charakterystyczne cechy podlegające ochronie, które powinny być zachowane w przypadku wykonywania robót budowlanych przy obiektach lub w ich otoczeniu. Generalna zasada ochrony historycznej struktury architektoniczno - urbanistycznej w obszarach stref ochrony konserwatorskiej polega na poszanowaniu wartości stylowych nawarstwień oraz utrzymaniu sylwety zespołu, ekspozycji obiektów zabytkowych oraz charakteru i gabarytów zabudowy w przypadku jej uzupełnień.

4.2. W strefach ochrony konserwatorskiej należy, odpowiednio do przedmiotu ochrony:

- a) zachować historyczne rozplanowanie ulic i placów oraz innych przestrzeni publicznych, chronić historycznie ukształtowane zespoły zieleni; w zapisach planu elementy zabytkowe należy precyzyjnie wskazać,
- b) wskazać w ramach strefy (w formie listy adresowej) budynki i obiekty zabytkowe, będące elementami układów urbanistycznych – które należy zachować (w ramach możliwości technicznych i ekonomicznych) z możliwością remontów, modernizacji i adaptacji oraz zmiany funkcji,
- c) określić warunki wprowadzania nowej zabudowy w zakresie usytuowania, skali (wysokości, gabaryty), bryły i linii zabudowy, przy założeniu harmonijnego współistnienia zabudowy historycznej i współczesnej,
- d) wskazać w ramach strefy - w razie potrzeby - elementy dysharmonizujące, zwłaszcza uniemożliwiające odpowiednią ekspozycję zespołów i obiektów wpisanych do rejestru zabytków; należy dążyć do ich likwidowania lub odpowiedniej przebudowy,
- e) w odniesieniu do historycznego zespołu budowlanego (dawny zespół dworsko-folwarczny) obowiązuje zasada zachowania w trakcie remontów, modernizacji i adaptacji spójności formy architektonicznej, stylu i zastosowanych materiałów; należy prowadzić prace remontowe w tym zwłaszcza termomodernizację elewacji na podstawie jednolitej koncepcji dla całego zespołu.

4.3. Dopuszcza się aktualizację granic stref wyznaczonych do ochrony konserwatorskiej oraz zaleca się dostosowanie zapisów i zakresu regulacji dla poszczególnych stref na podstawie analizy materiałów archiwalnych i stanu istniejącego, w uzgodnieniu ze służbami konserwatorskimi.

4.4. Ponadto w strefach ochrony konserwatorskiej o wszelkich zamierzonych większych pracach ziemnych, przed ich rozpoczęciem, należy powiadomić właściwego wojewódzkiego konserwatora zabytków. Przez większe prace ziemne rozumie się wykopy pod fundamenty dużych budynków i budowli o charakterze produkcyjnym lub usługowym, związane z budową dróg oraz realizacją sieci wodociągowej, kanalizacyjnej, (nie dotyczy przyłączy i remontów infrastruktury istniejącej).

5. ZASADY OCHRONY I DZIAŁAŃ W WYZNACZONYCH STREFACH OCHRONY KONSERWATORSKIEJ

5.1. Na obszarze gminy Radziechowy-Wieprz wyznacza się trzy rodzaje stref ochrony konserwatorskiej:

- a) strefy ochrony konserwatorskiej typu I;
- b) strefy ochrony konserwatorskiej typu II;
- c) strefy ochrony nieruchomych zabytków archeologicznych.

5.2. Kierunki ochrony i działań w strefach ochrony konserwatorskiej typu I

5.2.1. Obszary te zostały wyznaczone ze względu na potrzebę zachowania występujących tam wyjątkowych walorów kulturowych, architektonicznych oraz krajobrazowych. Z tych względów występuje konieczność zachowania wszystkich elementów zespołu, które kształtują go w specyficzny sposób i nadają mu określony charakter. Są to elementy takie jak: sposób zagospodarowania, rozplanowanie, układ komunikacyjny w tym przebieg i szerokość ciągów komunikacyjnych pieszych i jezdnych, zieleni i jej układ, obiekty kubaturowe i ich usytuowanie, skala, gabaryt, ukształtowanie brył. Ochrona dotyczy również rodzaju materiału, z którego wykonano poszczególne elementy zespołu. Działania w tej strefie odbywać się powinny wyłącznie na warunkach określonych przez organy ochrony zabytków i dotyczą: zachowania wszelkich walorów historycznych i estetycznych, bądź ich przywrócenia, w przypadku wcześniejszych zniszczeń, lub niewłaściwie wykonanych prac lub innych działań.

5.2.2. W strefie typu I przeważać będą prace o charakterze rewaloryzacji w zespołach, budynkach, zieleni i innych elementach zespołu. Zakres prac winien być określony przez miejscowe plany zagospodarowania, uzupełnione o programy rewaloryzacji lub rewitalizacji, opracowane z pełnym uwzględnieniem warunków ochrony dla poszczególnych zabytków bądź ich grup. Plany miejscowe zagospodarowania, programy rewaloryzacji lub rewitalizacji, należy opracować w pierwszej kolejności dla zespołów objętych ochroną prawną (wpisanych do rejestru zabytków) zwłaszcza jeśli jest dla nich przewidywana działalność inwestycyjna. W obszarach nie objętych rewaloryzacją lub rewitalizacją winny przeważać działania o charakterze konserwatorskim, zmierzające do zachowania bądź przywrócenia walorów zabytkowych. Wszelkie plany i projekty dotyczące zabytków wpisanych do rejestru muszą być przyjęte odpowiednią decyzją konserwatorską, a ich realizacja musi przebiegać pod nadzorem konserwatorskim.

5.2.3. W strefach ochrony konserwatorskiej typu I ustala się następujące zasady, które stanowią wytyczne do planów miejscowych, podejmowania działań inwestycyjnych oraz działań związanych z opieką nad zabytkami:

- nie dopuszcza się wyburzeń obiektów i elementów zabytkowych na wskazanych terenach;
- nie dopuszcza się wycinania drzew znajdujących się na terenie stref;
- obiekty znajdujące się na terenie stref powinny być poddane rewaloryzacji lub rewitalizacji w taki sposób, aby podkreślić ich walory historyczne oraz ich tradycyjny układ i charakter;
- otaczająca zabudowa nie powinna wywierać negatywnego wpływu na chroniony układ, nie należy więc wprowadzać obiektów, których funkcja kolidowałaby z charakterem terenów chronionych;
- w przypadku cmentarza parafialnego i epidemicznego w Radziechowach zaleca się przeprowadzanie okresowej pielęgnacji zieleni;
- w przypadku cmentarza epidemicznego zaleca się dodatkowo kompleksowe uporządkowanie i wyodrębnienie oraz ukształtowanie ziemnych mogił ofiar, co umożliwi podkreślenie tradycyjnego układu kompozycyjnego;
- w obrębie wszystkich cmentarzy znajdujących się na terenach stref należy zachować zabytkowe pomniki nagrobne oraz ich tradycyjny układ kompozycyjny;
- lokalizacja nowych obiektów budowlanych w granicach obiektów i zespołów wpisanych do rejestru zabytków powinna być przewidziana w taki sposób, by harmonizowała z obiektami historycznymi, podkreślała ich walory i wartość historyczną oraz kontynuowała założenia kompozycyjne zastanej struktury.

5.3. Kierunki ochrony i działań w wyznaczonych strefach ochrony konserwatorskiej typu II

- 5.3.1. Strefy te obejmują zespoły o zachowanym rozplanowaniu i układzie przestrzennym, gdzie zachowały się różnego rodzaju obiekty zabytkowe, obszary, na których obiekty zabytkowe występują, lecz nie przeważają oraz obszary, gdzie zachował się tradycyjny układ kompozycyjny. Chronione są w tych strefach elementy kulturowe o walorach historycznych lub estetycznych, sposób w jaki zostały zachowane, z utrzymaniem lub niekiedy przywróceniem walorów decydujących o ich wartości. Obiekty zabytkowe są wpisane do Gminnej Ewidencji Zabytków, a ich lokalizację określa rysunek studium.
- 5.3.2. W granicach stref typu II konieczne jest zachowanie zabytkowych obiektów i cech krajobrazu kulturowego, poprzez ochronę elementów decydujących o charakterze krajobrazu, elementów zabytkowych tegoż krajobrazu, bez konieczności przywracania jakichkolwiek elementów zniszczonych czy też w inny sposób utraconych. W tych obszarach działania powinny zmierzać do kształtowania harmonijnego krajobrazu kulturowego - dotyczy to zwłaszcza robót budowlanych lub prac konserwatorskich przy obiektach zabytkowych, zapewnienia im właściwej ekspozycji oraz stworzenie im odpowiedniej oprawy poprzez aranżację współczesną otoczenia. Wprowadzenie uzupełnień odbywa się na zasadzie utrzymania nowych obiektów w skali i gabarycie zabudowy istniejącej i z nią zharmonizowanych, lecz rozwiązywanych według aktualnych tendencji architektury, a więc zharmonizowania obiektów nowych z istniejącymi.
- 5.3.3. W strefach ochrony konserwatorskiej typu II ustala się następujące zasady, które stanowią wytyczne do planów miejscowych, podejmowania działań inwestycyjnych oraz działań związanych z opieką nad zabytkami:
- zaleca się zachowanie stylowej architektury zabytkowej oraz konserwację istniejącej zabudowy;
 - w przypadku projektowania nowych obiektów kubaturowych zaleca się dostosowanie ich do historycznej kompozycji urbanistycznej w zakresie skali, bryły oraz nawiązania form współczesnych do lokalnej tradycji architektonicznej i cech stylowych budownictwa miejscowego;
 - zakaz wprowadzania zmian w drzewostanie związanym kompozycyjnie lub krajobrazowo z obiektami zabytkowymi,
 - zakaz likwidacji historycznej sieci dróg;
 - zaleca się stosować kierunek podziału działek, podkreślający historyczny układ rozłogu pól;
 - zaleca się zachować historyczny przebieg cieków wodnych;
 - zmiana funkcji obiektu znajdującego się w strefie winna harmonizować z dotychczasowym charakterem obiektu, w taki sposób, aby nie powodować niewłaściwych jego przekształceń,
 - sukcesywnie należy rewaloryzować istniejące zespoły i budynki, pielęgnować, utrzymywać oraz wypełniać zazielenienia;
 - w przypadku dokonania koniecznych rozbiórek zniszczonych obiektów zabytkowych wymagane jest sporządzenie dokumentacji inwentaryzacyjnej pomiarowo-fotograficznej lub karty ewidencyjnej zabytku, a także w razie stwierdzenia takiej potrzeby, również orzeczenia rzeczoznawcy o stanie technicznym budynku.
 - w miejscu wyburzonych budynków zabytkowych nowe inwestycje zaleca się realizować na zasadzie odbudowy;
 - zaleca się usunięcie współczesnych obiektów dysharmonizujących (np. reklam wolnostojących).

5.4. Ustalenia dodatkowe

- 5.4.1. Ochronie podlegają także obiekty o wartościach zabytkowych zlokalizowane poza strefami ochrony konserwatorskiej, zwłaszcza kapliczki, figury i krzyże przydrożne, wymienione w załączniku (Tabela Z4).
- 5.4.2. Zaleca się podjęcie działań, zmierzających do objęcia obiektów formami ochrony zabytków, stosownie do przepisów szczególnych o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, a w szczególności do wpisania najcenniejszych obiektów do rejestru zabytków.
- 5.4.3. Układy osadniczo-przestrzenne i zabudowa wsi opisana w rozdziale V części I studium winna być poddana szczególnej ochronie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

Na krajobraz kulturowy, który w mniejszym lub większym stopniu zachował ślady swej historycznej ewolucji składa się historia osadnictwa nałożona na krajobraz naturalny i dalsze przekształcenia tego kompleksu. Wartość kulturowa krajobrazu określa stosunek form nowych do ukształtowanych historycznie form dawnych (zabytkowych). Formy zabudowy, dla zachowania zgodności z pierwotnymi

formami krajobrazu naturalnego i kulturowego powinny nawiązywać do wcześniej wykształconego tła. W innym wypadku powodują one na ogół niekorzystne zjawisko dysharmonii i kontrastowości w krajobrazie.

W miejscowych planach należy uwzględnić zasady, które nie dysharmonizują historycznej zabudowy i układu przestrzennego poszczególnych wsi. W Radziechowach i Wieprzu dąży się do zachowania w układzie przestrzennym regularnych pasów prostopadłych do dróg. W Brzuśniku należy zachować typ ulicówki rzędówki, w Juszczyńcu rzędówki wołoskiej, a Bystrej typu pół wsi.

W miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego należy uściślić granice poszczególnych stref i uszczegółowić uwarunkowania, stosownie do skali opracowania

6. WYMAGANIA DOTYCZĄCE ZABYTKÓW CHRONIONYCH NA PODSTAWIE USTALEŃ MIEJSCOWYCH PLANÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

- 6.1. Dla obiektów chronionych na podstawie ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obowiązuje uzgodnienie pozwolenia na budowę lub rozbiórkę obiektu przez właściwe służby konserwatorskie.
- 6.2. W zapisach planu należy wskazać każdorazowo zabytkowe elementy budynku lub obiektu, podlegające ochronie np. gabaryt budynku i kształt dachu, wielkości i podział otworów okiennych i drzwiowych, zabytkowy wystrój, materiał i detal elewacji, elementy wystroju wnętrza.
- 6.3. W stosunku do obiektów, o których mowa w p. 6.1 zaleca się :
- a) zachowanie budynków z możliwością remontów, modernizacji i adaptacji oraz zmiany funkcji,
 - b) w przypadku remontów, modernizacji i adaptacji: zachowanie cech stylowych i elementów zabytkowych wskazanych w zapisach planu;
 - c) usunięcie, w miarę możliwości, substandardowych i dysharmonijnych rozbudów,
 - d) ochronę zieleni towarzyszącej.
- 6.4. Dodatkowo - poza obiektami objętymi Gminną Ewidencją Zabytków należy chronić zapisami planów miejscowych również zabytki ruchome: krzyże i kapliczki oraz miejsca pamięci: pomniki (jeśli znajdują się w przestrzeni publicznej – nie dotyczy to nagrobków na cmentarzach).

7. WYMAGANIA DOTYCZĄCE ZABYTKÓW ARCHEOLOGICZNYCH

- 7.1. Przedmiotem ochrony są znajdujące się na terenie gminy stanowiska archeologiczne oznaczone na rysunku studium, w tym stanowisko wpisane do rejestru zabytków (załącznik tabelaryczny - tabela Z1B) oraz stanowiska ujęte w Gminnej Ewidencji Zabytków, których wykaz zawiera załącznik tabelaryczny - Tabela Z5.
- 7.1.1. W ramach ochrony nieruchomego zabytku archeologicznego wpisanego do rejestru zabytków pod nr: A-548/87 w granicach działek, na których jest zlokalizowany należy w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego wprowadzić zakaz zabudowy, służący:
- zabezpieczeniu i utrwaleniu substancji zabytkowej,
 - rozpoznaniu historii i funkcji zabytku;
 - odkryciu, rozpoznaniu, udokumentowaniu i zabezpieczeniu zabytku archeologicznego.
- Ponadto w wyznaczonym na rysunku studium obszarze, położonym w odległości 10 m od granic działek, na których zlokalizowane jest stanowisko, wszelkie prace budowlane oraz zamierzenia inwestycyjne liniowe takie jak np.: melioracja, gazyfikacja, prace wodnokanalizacyjne, energetyczne oraz teletechniczne należy prowadzić pod nadzorem archeologicznym, zgodnie z przepisami odrębnymi.
- 7.1.2. Na obszarze stanowisk archeologicznych wymienionych w Tabeli Z5 należy:
- a) o wszelkich zamierzonych pracach ziemnych, przed ich rozpoczęciem, powiadomić właściwego wojewódzkiego konserwatora zabytków,
 - b) wszelkie działania inwestycyjne w zakresie powyższych prac ziemnych prowadzić pod nadzorem archeologicznym,
 - c) w przypadku stwierdzenia obecności cennych obiektów archeologicznych przeprowadzić ratownicze badania archeologiczne.

7.2. Strefy ochrony konserwatorskiej nieruchomości zabytków archeologicznych

7.2.1. Dla każdego stanowiska archeologicznego ustala się strefę ochrony konserwatorskiej, obejmującą teren o promieniu 40 m lub 20 m od centrum stanowiska, oznaczoną na rysunku studium.

Celem wyznaczenia stref jest ochrona wartości naukowych i poznawczych stanowisk archeologicznych.

7.2.2. W strefach ochrony zabytków archeologicznych ustala się następujące zasady, które stanowią wytyczne do planów miejscowych oraz podejmowania działań inwestycyjnych :

- w ramach obszarów objętych strefą wprowadza się zakaz prowadzenia działań niszczących, takich jak głęboka orka, prace wybierzyskowe i niwelacyjne;
- obowiązek uzgodnienia z wojewódzkim konserwatorem zabytków, ustalającym warunki nadzoru archeologicznego (wraz z badaniami archeologicznymi), wszelkich inwestycji budowlanych, a także prac ziemnych, w tym melioracyjnych, gazyfikacyjnych, wodnokanalizacyjnych, energetycznych oraz teletechnicznych.

7.3. Należy zapewnić ochronę mogących się znajdować na obszarze gminy stanowisk, określanych jako odkrycia, w przypadkach odnalezienia ich w terenie.

8. ZASADY OCHRONY DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ

W celu ochrony dóbr kultury współczesnej (wymienionych w Tabeli Z6) należy ustanowić ich ochronę w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego oraz przyjmować ustalenia zapewniające ochronę wartościowych elementów i cech, której zakres należy precyzyjnie określić w zapisach planu – na podobnych zasadach jak dla obiektów zabytkowych.

Na rysunku studium określono granicę strefy ochronnej obejmującą szczyt Matyski z Krzyżem Milenijnym oraz trasę pielgrzymkową, przy której usytuowano rzeźby przedstawiające stacje drogi krzyżowej - „Golgoty Beskidów”.

IV. OBSZARY I ZASADY OCHRONY ŚRODOWISKA, JEGO ZASOBÓW, OCHRONY PRZYRODY I KRAJOBRAZU KULTUROWEGO

1. STRUKTURA PRZYRODNICZA I KRAJOBRAZ GMINY

- 1.1. Podstawową zasadą polityki przestrzennej w odniesieniu do środowiska przyrodniczego jest utrwalenie w strukturze przestrzennej gminy ciągłego przestrzennie systemu obszarów o wiodącej funkcji przyrodniczo-krajobrazowej. Sieciowa struktura systemu warunkuje utrzymanie równowagi przyrodniczej w skali gminy i w skali ponadlokalnej oraz jest zasadniczym elementem atrakcyjnego, zdrowego, środowiska zamieszkania.
- 1.2. System obszarów o wiodącej funkcji przyrodniczo-krajobrazowej tworzą wzajemnie uzupełniające się komponenty:
 - a) obszary objęte ochroną zgodnie z przepisami ustawy o ochronie przyrody, o których mowa w p. 2,
 - b) inne tereny o wiodącej funkcji przyrodniczo-krajobrazowej położone poza granicami obszarów objętych ochroną - obejmujące lasy (obszary ZL) oraz tereny zieleni i rolne w obrębie ciągów ekologicznych - ZE.
- 1.3. Uzupełniającą rolę spełniają tereny zieleni urządzonej (ZU) i tereny zieleni towarzyszące obiektom usług społecznych (U/ZU) a także cmentarze (ZC). Tereny te, pełniące istotną funkcję klimatyczną, rekreacyjną i estetyczną, powinny być zachowane.
- 1.4. Zagospodarowanie terenów korytarzy ekologicznych powinno zapewniać utrzymanie otwartego charakteru terenów i zachowanie ciągłości przestrzennej ekosystemów w ich obrębie, co warunkuje:
 - a) możliwość migracji gatunków i wymiany materiału genetycznego, trwałość biocenoz i ochronę bioróżnorodności,
 - b) właściwe przewietrzanie obszaru gminy - stanowiąc jeden z ważnych czynników jakości środowiska zamieszkania,
 - c) możliwość retencjonowania i odprowadzania wód opadowych i roztopowych,
 - d) minimalizację zagrożeń wodnych, w tym powodziowych,
 - e) kształtowanie atrakcyjnego krajobrazu gminy.
- 1.5. Obszary oznaczone na rysunku studium symbolem "ZE" oraz części obszarów „ZL”, „RI”, „RII” i „RIII” położone w ciągach korytarzy ekologicznych, związanych z otwartymi fragmentami dolin rzecznych, należy chronić przed zabudową. Nowa zabudowa w tych obszarach może być dopuszczana w wyjątkowych przypadkach, w sytuacji uzasadnionej realizacją inwestycji celu publicznego (takich jak drogi i elementy sieciowych systemów infrastruktury) - jeżeli nie ma możliwości zlokalizowania takich obiektów poza obszarami korytarzy ekologicznych. Elementy układu drogowego oraz infrastruktury technicznej należy lokalizować w sposób minimalizujący szkody w środowisku, stosując rozwiązania projektowe uwzględniające ochronę krajobrazu, w szczególności unikając kształtowania przeszkód w ciągłości przestrzennej ekosystemów. Na terenach przyległych do cieków zaleca się utrzymywać naturalne zbiorowiska roślinności przyrodnej lub trwałe użytki zielone - w pasie o szerokości co najmniej 5 m od koryta.
- 1.6. W obszarach „ZE” dopuszcza się tworzenie nowych zbiorników wodnych, jeżeli nie wpłynie to niekorzystnie na stan środowiska przyrodniczego, zwłaszcza zmianę warunków siedliskowych w miejscach występowania siedlisk lub gatunków objętych ochroną.
- 1.7. Należy utrzymywać zadrzewienia i zakrzewienia śródpolne w obszarach ZE, RII i RIII oraz szpalery drzew o znaczeniu krajobrazowym wzdłuż dróg - oznaczone na rysunku studium. Usuwanie drzew i krzewów dopuszcza się wyłącznie w przypadkach, gdy stanowią one zagrożenie bezpieczeństwa lub w związku z realizacją zadań ochronnych w obszarach Natura 2000 i parkach krajobrazowych.

2. OBSZARY I OBIEKTY CHRONIONE NA PODSTAWIE USTAWY O OCHRONIE PRZYRODY

- 2.1. Na obszarze gminy ochronie prawnej na podstawie ustawy o ochronie przyrody podlegają:
 - 2.1.1. Obszary sieci Natura 2000:
 - a) Obszar sieci Natura 2000 „Kościół w Radziechowach” (kod obszaru: PLH240007),
 - b) Obszary sieci Natura 2000 „Beskid Żywiecki” - Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk (kod obszaru: PLH240006) oraz Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków (kod obszaru: PLB240002),

c) Obszar sieci Natura 2000 - Beskid Śląski (kod obszaru: PLH240005);

2.1.2. Parki krajobrazowe oraz ich otuliny:

- a) Park Krajobrazowy Beskidu Śląskiego,
- b) Park Krajobrazowy Beskidu Żywieckiego;

2.1.3. 2 drzewa chronione jako pomniki przyrody:

- a) cis pospolity,
- b) buk zwyczajny.

➔ Lokalizacja obiektów i granice obszarów objętych ochroną są oznaczone na rysunku studium.

3. ZASADY OCHRONY ŚRODOWISKA OBSZARÓW I OBIEKTÓW OBJĘTYCH OCHRONĄ PRAWNĄ:

3.1. Użytkowanie obszarów objętych ochroną prawną, o których mowa w p. 2.1.1. i 2.1.2 dopuszcza się tylko w ograniczonym zakresie, umożliwiającym zachowanie ich walorów przyrodniczych, respektując zakazy i nakazy wprowadzone na tych terenach zgodnie z przepisami ustawy o ochronie przyrody oraz ustalenia wynikające z dokumentów będących podstawą realizacji zadań ochronnych w tych obszarach. Zagospodarowanie i użytkowanie ich otoczenia należy kształtować w sposób nienaruszający równowagi przyrodniczej w obrębie terenów chronionych.

3.2. W obszarach Natura 2000 użytkowanie i zagospodarowanie terenów nie może być sprzeczne z celem nadrzędnym, jakim jest utrzymanie typów siedlisk przyrodniczych, dla których zachowania został on wyznaczony we właściwym stanie ochrony. Zgodnie z art. 1e Dyrektywy Siedliskowej "właściwy stan ochrony" oznacza, że:

- a) naturalny zasięg siedliska jest stały lub powiększa się;
- b) zachowuje ono specyficzną strukturę i funkcję, konieczne dla jego trwania w dłuższej perspektywie czasowej i są podstawy do przypuszczenia, że zachowa je w dającej się przewidzieć przyszłości;
- c) stan ochrony typowych dla niego gatunków również jest właściwy⁵⁰.

3.3. W obszarach parków krajobrazowych:

3.3.1. dopuszcza się udostępnienie obszaru dla turystyki krajoznawczej, ze skierowaniem ruchu turystycznego na wyznaczone szlaki, trasy i drogi oraz stosowaniem niżej określonych zasad zagospodarowania tras turystycznych:

- a) drogowy ruch turystyczny – realizacja miejsc obsługi turystów przy drogach,
- b) turystyka rowerowa - szlaki turystyki rowerowej winny tworzyć sieć umożliwiającą dostęp do możliwie największej liczby ciekawych miejsc na obszarze parku,
- c) turystyka piesza - utrzymanie, konserwacja i uzupełnienie zagospodarowania obecnych szlaków turystyki pieszej, wytyczenie, oznakowanie i zagospodarowanie nowych szlaków pieszych,
- d) turystyka konna – wytyczenie i oznakowanie szlaków turystyki konnej w uzgodnieniu z właściwymi Nadleśnictwami oraz Dyрекcją Zespołu Parków,
- e) turystyka narciarska – utrzymanie, konserwacja i wytyczanie nowych szlaków i tras biegowych.

3.3.2. poza zwałymi kompleksami leśnymi, miejscami cennymi przyrodniczo objętymi ochroną oraz obszarami zagrożonymi powstawaniem ruchów masowych, w uzasadnionych przypadkach dopuszcza się zagospodarowanie na cele:

- a) rolnicze (w tym agroturystyczne),
- b) bazy turystyki kwalifikowanej: kolarstwa, narciarstwa, tras wędrówek pieszych, biegów na orientację

⁵⁰ **właściwy stan ochrony siedliska przyrodniczego** – suma oddziaływań na siedlisko przyrodnicze i jego typowe gatunki, mogąca w dającej się przewidzieć przyszłości wpływać na naturalne rozmieszczenie, strukturę, funkcje lub przeżycie jego typowych gatunków na terenie kraju lub państw członkowskich Unii Europejskiej lub naturalnego zasięgu tego siedliska, przy której naturalny zasięg siedliska przyrodniczego i obszary zajęte przez to siedlisko w obrębie jego zasięgu nie zmieniają się lub zwiększają się, struktura i funkcje, które są konieczne do długotrwałego utrzymania się siedliska, istnieją i prawdopodobnie nadal będą istniały oraz typowe dla tego siedliska gatunki znajdują się we właściwym stanie ochrony. (art. 5 pkt 25 ustawy o ochronie przyrody)

właściwy stan ochrony gatunku - suma oddziaływań na gatunek, mogąca w dającej się przewidzieć przyszłości wpływać na rozmieszczenie i liczebność jego populacji na terenie kraju lub państw członkowskich Unii Europejskiej lub naturalnego zasięgu tego gatunku, przy której dane o dynamice liczebności populacji tego gatunku wskazują, że gatunek jest trwałym składnikiem właściwego dla niego siedliska, naturalny zasięg gatunku nie zmniejsza się ani nie ulegnie zmniejszeniu w dającej się przewidzieć przyszłości oraz odpowiednio duże siedlisko dla utrzymania się populacji tego gatunku istnieje i prawdopodobnie nadal będzie istniało. (art. 5 pkt 25 ustawy o ochronie przyrody)

z zagospodarowaniem towarzyszącym,

c) sportowo-rekreacyjne,

d) edukacyjne,

przy zachowaniu warunków wynikających z przepisów o ochronie środowiska oraz ustalenia wynikających z dokumentów będących podstawą realizacji zadań ochronnych w tych obszarach;

- 3.3.3. w zakresie zaopatrzenia w energię na potrzeby zagospodarowania, o którym mowa w p. 3.3.1 i 3.3.2 zaleca się stosowanie urządzeń wykorzystujących odnawialne źródła energii, z wyjątkiem energii wiatru;
- 3.3.4. zakazuje się lokalizacji urządzeń wytwarzających energię ze źródeł odnawialnych o mocy powyżej 100 kW.
- 3.4. W sąsiedztwie drzew uznanych za pomniki przyrody ożywionej zakazuje się lokalizacji obiektów mogących stanowić zagrożenie dla ich zachowania oraz wykonywania powierzchni nieprzepuszczalnych dla wody, a roboty ziemne nie mogą naruszać ich systemu korzeniowego.

4. OBSZARY I OBIEKTY PROPONOWANE DO OBJĘCIA OCHRONĄ

- 4.1. Tereny cenne pod względem przyrodniczym dotychczas nie objęte ochroną, określone w części 1 studium - Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego, zwłaszcza położone w obszarach ZE, ZL, RI - RIII, powinny być w miarę możliwości chronione przed zainwestowaniem oraz niekorzystnym oddziaływaniem innych czynników związanych z użytkowaniem terenu, stanowiących potencjalne zagrożenie dla ich wartości. Ochronę przed zainwestowaniem należy realizować poprzez lokalizację dopuszczonych elementów zagospodarowania jedynie w niezbędnych przypadkach, jeżeli nie ma uzasadnionych możliwości zlokalizowania inwestycji poza tymi obszarami.
- 4.2. Zasadę, o której mowa w p. 3.4 należy stosować również do drzew o rozmiarach pomnikowych wymagających zachowania w obrębie zespołów zabytkowych oraz do układów zieleni towarzyszących zabytkowym kapliczkom i krzyżom.
- 4.3. Zaleca się zachowanie zadrzewień wzdłuż dróg, wskazanych na rysunku studium.
- 4.4. W celu zachowania unikalnych walorów krajobrazu, stanowiących o atrakcyjności terenów dla turystyki, rekreacji i sportu, przewiduje objęcie ochroną Zespołu przyrodniczo-krajobrazowego Matyska, którego granice są oznaczone na rysunku studium.

5. OCHRONA WÓD

- 5.1. Lokalizacja części jednostek osadniczych gminy w obszarach wskazanych jako wymagające szczególnej ochrony wód podziemnych GZWP Dolina Soły wymaga stosowania wysokich standardów w zakresie gospodarki wodno-ściekowej oraz ograniczania lokalizacji na tych obszarach przedsięwzięć mogących stanowić zagrożenie dla wód podziemnych. W zasięgu wybudowanej kanalizacji sanitarnej (oznaczonej na rysunku studium jako zasięg aglomeracji zlewni Żywiec) nowa zabudowa powinna być dopuszczona wyłącznie pod warunkiem przyłączenia do sieci kanalizacyjnej. W obszarach dotychczas nie objętych dotychczas siecią kanalizacyjną wszystkie budynki należy wyposażać w indywidualne systemy oczyszczania ścieków, przy czym należy preferować rozwiązania obejmujące szczelne zbiorniki do gromadzenia ścieków z ich wywozem do oczyszczalni. W przypadku dopuszczenia, w obszarach o rozproszonej zabudowie, oczyszczalni przydomowych, w miejscowym planie należy ustalić parametry działek zapewniające zabezpieczenie nieruchomości sąsiednich przed uciążliwościami zapachowymi i zalewaniem.
- 5.2. Tereny zwartej zabudowy wsi należy wyposażać w lokalne systemy podczyszczania wód opadowych z terenów komunikacyjnych i przemysłowych.
- 5.3. W strefie zasilania planowanego ujęcia wód powierzchniowych w Bystrej i w Juszczyńcu należy wykluczyć wszelkie formy zagospodarowania mogące być źródłem zanieczyszczenia wód.
- 5.4. Dla istniejących ujęć wody pitnej należy wyznaczyć strefy ochrony pośredniej i przyjąć zasady zagospodarowania zabezpieczające zasoby wodne przed zanieczyszczeniem.

V. KIERUNKI I ZASADY KSZTAŁTOWANIA ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ

1. ROLNICZA PRZESTRZEŃ PRODUKCYJNA

- 1.1. Określa się obszary rolniczej przestrzeni produkcyjnej, oznaczone na rysunku studium symbolem "RI" oraz „RII”, „RIII” obejmujące kompleksy użytków rolnych.
- 1.2. Dopuszcza się zmianę sposobu użytkowania gruntów rolnych:
 - a) w obszarach RI - na cele sportowo-rekreacyjne o ekstensywnym charakterze (narciarstwo, saneczkarstwo, lotniarstwo itp.),
 - b) w obszarach RII - na cele agroturystyki, zagospodarowania turystyczno-rekreacyjnego lub alternatywnie - zalesienia - jeżeli przeznaczenie takie nie jest sprzeczne z celami ochrony przyrody wynikającymi z występowania siedlisk chronionych w obrębie obszarów Natura 2000 - w takim przypadku kierunki użytkowania powinny być zgodne z planem zadań ochronnych lub planem ochrony.
- 1.3. W obszarach RIII grunty rolne mogą być przeznaczane na cele leśne
 - a) jeżeli nie są miejscem występowania cennych siedlisk przyrodniczych, które należy chronić jako użytki ekologiczne (w przypadku zbiorowisk takich jak np. murawy naskalne, tereny podmokłe, oczka wodne, bagna, torfowiska, zarośla i zadrzewienia śródpolne) lub utrzymywać w kulturze rolnej - w przypadku siedlisk o genezie antropogenicznej, takich jak ekstensywne łąki i pastwiska;
 - b) pod warunkiem, że zalesienie gruntów nie będzie pogarszać warunków gospodarowania na przyległych gruntach ornych.

2. LEŚNA PRZESTRZEŃ PRODUKCYJNA

- 2.1. Kierunki polityki przestrzennej w odniesieniu do leśnej przestrzeni produkcyjnej na terenie gminy obejmują:
- 2.2. prowadzenie ekologicznie zrównoważonej gospodarki leśnej, zgodnie z planami urządzenia lasów, z uwzględnieniem statusu ochronności lasów oraz występowania w obrębie kompleksów leśnych wartości przyrodniczych podlegających ochronie w oparciu o ustawę o ochronie przyrody;
- 2.2.1. prowadzenie przebudowy drzewostanów zgodnie z warunkami siedliskowymi;
- 2.2.2. wprowadzanie zalesień na terenach o niskiej przydatności dla rolnictwa, sąsiadujących z kompleksami leśnymi oraz na terenach narażonych na zjawiska erozji wodnej gleb, osuwiskowych i narażonych na osuwanie się mas ziemnych oraz na terenach ochronnych ujęć wód (oznaczonych na rysunku studium symbolem „ZLd”, „ZE”);
- 2.2.3. ograniczenie do niezbędnego minimum przeznaczania terenów leśnych na cele nieleśne;
- 2.2.4. ograniczenie lokalizacji obiektów niezwiązanych z gospodarką leśną, z wyłączeniem zagospodarowania turystycznego i rekreacyjnego.
- 2.3. W porozumieniu z zarządcami lasów tereny leśne mogą być w sposób kontrolowany udostępniane dla ruchu turystycznego, w szczególności poprzez :
 - a) zwiększenie chłonności terenu dla wypoczynku czasowego;
 - b) porządkowanie ruchu turystycznego – lokalizacja parkingów na obrzeżach strefy, umieszczanie tablic informacyjnych o szlakach turystycznych, miejscach noclegowych; ograniczenie możliwości zainwestowania obiektami budowlanymi, urządzenie ścieżek turystycznych dla pieszych i rowerzystów, a także wyznaczanie miejsc piknikowych.
- 2.4. Przeznaczenie lasów na cele nieleśne dopuszcza się w przypadkach niezbędnych, związanych z realizacją celów publicznych, potrzebą zapewnienia bezpieczeństwa ludzi i mienia, racjonalnej gospodarki leśnej lub ochrony środowiska, pod warunkiem uzyskania niezbędnych zgód w toku opracowania miejscowego planu.
- 2.5. W przypadku konieczności uszczuplenia lasów, na przykład w związku z budową dróg lub innych elementów infrastruktury - zaleca się przyjmowanie rozwiązań projektowych, które w najmniejszym

stopniu naruszają zwartość kompleksów leśnych, w tym zwłaszcza obejmujących obszary objęte ochroną prawną lub cenne siedliska roślin i zwierząt, uwzględniając w szczególności ustalenia planów urządzenia lasu oraz programów ochrony przyrody nadleśnictw w zakresie miejsc występowania siedlisk przyrodniczych Natura 2000 oraz ostoi chronionych roślin i zwierząt.

- 2.6. Jeżeli służy to zaspokojeniu istotnych potrzeb społecznych i nie pozostaje w sprzeczności z zasadami zrównoważonej gospodarki leśnej, granice kompleksów leśnych stanowiących własność Skarbu Państwa i gminy oraz granice lasów z terenami o innym przeznaczeniu mogą podlegać regulacji, w szczególności poprzez dokonywanie zamiany gruntów pomiędzy ich właścicielami.

VI. KIERUNKI ROZWOJU SYSTEMU TRANSPORTU

1. STRUKTURA I HIERARCHIA UKŁADU DROGOWEGO:

- 1.1. Podstawowy układ komunikacyjny gminy tworzyć będzie sieć drogowa obejmująca:
- 1.1.1. drogę krajową - ekspresową S69,
- 1.1.2. drogę krajową nr 69 na odcinku od węzła „Przybędza” do granic gminy - w klasie GP (głównej ruchu przyspieszonego), docelowo (po realizacji drogi ekspresowej) - w klasie G (głównej),
- 1.1.3. sieć dróg powiatowych, o klasyfikacji funkcjonalno-technicznej określonej na rysunku studium oraz w poniższym zestawieniu:

Lp.	Klasa drogi	Nr drogi	Nazwa drogi	Opis przebiegu
1	Z	1483 S	Żywiec-Przybędza "Cesarka"	#DK 69 (rondo Żywiec-Browar); #DK 69 (rondo Przybędza)
2	Z	1425 S	Wieprz - Juszczyzna - Jeleśnia (ciąg ulic ul. Żywiecka - Beskidzka - droga do Sopotni)	#DP "Cesarka"; granica gminy
3	Z	1453 S	Droga przez wieś Radziechowy (ul. Główna - św. Marcina)	#DP "Cesarka"; #DP 1458 S
4	Z	1458 S	Radziechowy - Twardorzeczka - Lipowa (ul. Lipowa)	#DP 1453 S; granica gminy
5	Z	1482 S	Przybędza-Radziechowy (ul. Wajdowa)	#DP 1452 S; #DP 1453 S
6	Z	1452 S	Przybędza - Wajdówka (ul. 3 Maja)	#DP "Cesarka"; #DP 604028 S
7	Z	1432 S	Cięcina - Wieprz (ul. Figurów)	granica gminy; #DP 1425 S
8	G	1435 S	Cięcina - Węgierska Górka - Miłówka (ul. Graniczna)	#DP "Cesarka"; granica gminy
9	L	1428 S	Żywiec - Trzebinia - Juszczyzna (na terenie gminy, boczna Beskidzkiej)	granica gminy; #DP 1425 S
10	L	1430 S	Bystra - Juszczyzna	#DP 1425 S

- 1.2. W ramach kontynuacji budowy drogi ekspresowej S69 planowana jest przebudowa istniejącego węzła „Przybędza”, obejmująca budowę dodatkowych łącznic, wraz z wykonaniem odcinka ul. Wajdowej (w klasie L) jako przejazdu pod drogą ekspresową.
- 1.3. Droga nr 1427 S Juszczyzna - Przyłęków pozostaje drogą planowaną perspektywicznie (w klasie L); w obecnym studium nie zakłada się budowy tego ciągu ze względu na brak uzasadnienia ruchowego oraz potencjalny konflikt z celami ochrony przyrody w obszarach Natura 2000 Beskid Żywiecki.
- 1.4. Uzupełniający układ tworzyć będzie sieć dróg gminnych klasy L i D - zgodnie z klasyfikacją określoną na rysunku studium.

2. ODCINKI PLANOWANE

Najważniejsze odcinki dróg wymagające budowy lub przebudowy obejmują:

W sołectwach Radziechowy i Przybędza:

- przebudowę ul. Przecznej od ul. Szkolnej do skrzyżowania z ul. Topolową oraz przedłużenie jej przebiegu do ul. Nowy Dwór (klasa L),
- przebudowę ulicy Jasnej i budowę na jej przedłużeniu od ul. Przecznej do granicy gminy drogi łączącej wsie Radziechowy i Twardorzeczkę (klasa L),
- budowę drogi łączącej wsie Radziechowy i Twardorzeczkę od ul. Przecznej do granicy gminy (klasa L),

- budowę dróg służących obsłudze komunikacyjnej terenów mieszkaniowych położonych przy granicy gminy z wsią Twardorzeczka. Zakłada się budowę odcinka drogi pomiędzy planowanymi drogami w klasie L, łączącymi wsie Radziechowy i Twardorzeczka oraz odcinka pomiędzy ul. Lipową, a planowanym odcinkiem ul. Jasnej (klasa D),
- budowę drogi w centralnej części wsi Radziechowy od ul. Kamiennej do ul. Lipowej (klasa D),
- budowę ul. Młodych od skrzyżowania ulic Młodych i Różanej do ul. Przecznej (klasa D),
- budowę drogi stanowiącej przedłużenie ul. Pod Matyską do ul. Wajdowej (klasa D),
- budowę drogi stanowiącej przedłużenie ul. Wspólnej do ul. Wajdowej (klasa D),
- budowę drogi stanowiącej przedłużenie ul. Modrzewiowej do ul. Promiennej (klasa D),
- budowę drogi stanowiącej alternatywny dojazd na wzgórze Matyska od strony południowej od ul. 3-go Maja do ul. Bielów, wskazanej na rysunku studium w dwóch wariantach (klasa D),
- budowę drogi stanowiącej przedłużenie ul. Oblasek do ul. Promiennej (klasa D),

W Sołectwie Wieprz:

- budowę drogi łączącej wieś Wieprz i gminę Żywiec, na odcinku stanowiącym przedłużenie ul. Bobrów (klasa L),
- budowę drogi od ul. Nad Sołą do ul. Wierzbowej (klasa D).

W sołectwach Bystra i Brzuśnik:

- przebudowę i budowę drogi nazywanej drogą do Bystrej od drogi powiatowej nr 1430 S do ul. Na Lewy Groń (klasa D).

W sołectwie Juszczyzna:

- przebudowę i rozbudowę drogi powiatowej nr 1427 S (klasa L).

3. ZASADY ROZWOJU UKŁADU DROGOWEGO

- 3.1. W celu poprawy obsługi terenów istniejącej zabudowy oraz terenów przeznaczonych pod zabudowę, sieć drogowo-uliczna gminy powinna tworzyć hierarchicznie złożony układ.
- 3.2. Do dróg publicznych zaliczać należy, niezależnie od natężenia ruchu na drodze, ulice stanowiące dojazd do usług publicznych, w szczególności obiektów administracji publicznej, usług oświaty, ochrony zdrowia i opieki społecznej, kultury i nauki lub ogólnodostępnych usług niepublicznych, w których następuje koncentracja ludności wymagająca zapewnienia warunków bezpieczeństwa publicznego.
- 3.3. W przypadkach, gdy nie ma możliwości modernizacji dróg klasy L oraz D do parametrów zgodnych z obowiązującymi warunkami technicznymi, jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie, w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego należy ustalać ograniczenia w zakresie sposobów zagospodarowania przyległych terenów, które:
 - a) mogą pogorszyć warunki ruchu na drodze poniżej akceptowalnych poziomów,
 - b) stwarzają zagrożenie bezpieczeństwa lub środowiska i zdrowia ludzi,
 - c) powodują utrudnienia ruchu lub parkowania na drodze, lub w inny sposób utrudniają korzystanie z przyległych nieruchomości w dotychczasowy sposób.

4. PARKOWANIE

- 4.1. Zasady lokalizacji parkingów:
 - a) rozmieszczenie parkingów głównie w formie niewielkich zespołów miejsc postojowych; większe powierzchnie parkingowe przewiduje się w rejonie Matyski oraz nowo projektowanych terenów przeznaczonych pod usługi,
 - b) możliwie blisko obsługiwanych obiektów, z uwzględnieniem zróżnicowanych preferencji dla użytkowników (niepełnosprawni, mieszkańcy, klienci usług, pracujący) i wymogów ochrony

środowiska (odległość od zabudowy),

c) w pobliżu głównych ciągów pieszych.

4.2. Zalecane wskaźniki parkingowe (na poziomie wskaźników minimalnych) przedstawia załączona tabela.

Tabl. 10. Miejsca parkingowe – wskaźniki minimalne

Rodzaj obiektu	Wskaźniki („mp” - miejsca postojowe)
Zabudowa mieszkaniowa	
zabudowa jednorodzinna – wolnostojąca i bliźniacza	2 mp / 1 mieszkanie
zabudowa jednorodzinna - rezydencjalna (min. 6 pokoi)	3 mp / 1 mieszkanie
zabudowa rekreacyjna	2 mp / 1 budynek
domy dla osób starszych (stała opieka)	2 mp / 10 osób + 2 mp / 3 stanowiska pracy
Usługi społeczne	
przychodnie, gabinety lekarskie	2 mp / 1 gabinet
szpitale	6 mp / 10 łóżek + 2 mp / 3 stanowiska pracy
domy kultury itp.	1 mp / 50 m ² powierzchni użytkowej
urzędy	1 mp / 25 m ² powierzchni użytkowej
inne usługi społeczne	1 mp / 75 m ² powierzchni użytkowej
Handel i usługi konsumpcyjne	
sklepy	1 mp / 50 m ² powierzchni handlowo-magazynowej
restauracje, kawiarnie	1 mp / 4 miejsca konsumpcyjne
bary, kluby rozrywkowe	1 mp / 10 m ² powierzchni użytkowej
salony fryzjerskie, kosmetyczne, punkty napraw, itp. usługi dla ludności	1 mp / 10 m ² powierzchni użytkowej. ale nie mniej niż 1 mp
Usługi pozostałe	
biura	1 mp / 20 m ²
motele, hotele, pensjonaty	1 mp / 1 pokój
stacje obsługi pojazdów, warsztaty samochodowe	2 mp / stanowisko obsługi
stacje paliw	1 mp / 30 m ² powierzchni zabudowy +2 mp / 3 stanowiska pracy
myjnie samochodowe	2 mp / 1 stanowisko
hurtownie, magazyny, składy budowlane, centra ogrodnicze	1 mp / 200m ² powierzchni użytkowej +1 mp / 2 stanowiska pracy
centra logistyczne	1 mp / 1 stanowisko pracy + 1 mp TIR / 300-400 m ² powierzchni magazynowo-składowej
Produkcja	
Inne funkcje	
Miejsca obsługi podróżnych, parkingi dla TIR itp. urządzenia obsługi ruchu samochodowego	liczbę stanowisk postojowych należy określić indywidualnie
obiekty przemysłowe i produkcyjno-usługowe	1 mp / 2 zatrudnionych lub 1 mp / 50 m ² powierzchni użytkowej miejsca dla klientów oraz dla pojazdów dostawczych do ustalenia indywidualnego na podstawie danych uzyskanych od inwestora dot.: charakteru działalności, generowanego ruchu klientów oraz transportu towarów (tonaż pojazdów, częstotliwość ruchu), itp.

w strefach ochrony konserwatorskiej - możliwość odstępiania od wymagań, jeżeli nie pozwalają parametry działki

5. TRANSPORT KOLEJOWY

Transport kolejowy na terenie gminy oparty będzie o linię magistralną Katowice – Zwardoń (nr 139) o przebiegu północ – południe, na której zlokalizowany jest przystanek Radziechowy-Wieprz, obsługujący transport pasażerski. Linia ta stanowi odcinek głównej międzynarodowej linii E65 i CE65 (dla transportu towarowego). Zakłada się modernizację linii E65, w granicach przestrzennych istniejącego obszaru kolejowego.

6. TRANSPORT ROWEROWY

Zakłada się rozbudowę istniejącej sieci tras rowerowych w taki sposób, aby możliwe było okrążenie gminy na rowerze i jednocześnie odwiedzenie zlokalizowanych na jej terenie atrakcji turystycznych.

Trasa rowerowa nie musi być ścieżką rowerową w rozumieniu Prawa o Ruchu Drogowym i rozporządzenia Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej (w sprawie warunków technicznych jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie), może natomiast obejmować odcinki takich ścieżek rowerowych.

Trasy rowerowe to czytelny i spójny ciąg różnych rozwiązań technicznych, obejmujący ścieżki rowerowe, skróty rowerowe, drogi techniczne, drogi niepubliczne (w porozumieniu z zarządcą / właścicielem takiej drogi) i inne odcinki, które mogą być bezpieczne i wygodnie wykorzystywane przez rowerzystów.

Parkingi dla rowerów powinny zostać zrealizowane dla obiektów użyteczności publicznej, jak np. Urząd Gminy, przystanek kolejowy, kościoły, domy ludowe, kompleks sportowo-rekreacyjny w Wieprzu, parking w rejonie Matyski. Należy zadbać o możliwość dojazdu rowerów do obiektu poprzez rozwiązania geometryczne na skrzyżowaniach i odcinkach drogowych.

VII. KIERUNKI ROZWOJU SYSTEMÓW INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ

1. ZAOPATRZENIE W WODĘ

- 1.1. Utrzymanie i rozbudowa istniejącego zbiorowego systemu zaopatrzenia w wodę, działającego w oparciu o gminne ujęcia wody:
 - ujęcie wody podziemnej ($Q = 45,8 \text{ m}^3/\text{h}$) zaopatrujące odbiorców w Wieprzu i Brzuśniku,
 - ujęcia wód powierzchniowych na potokach Wieśnik ($Q = 3,5 \text{ l/s}$) oraz Przybędza ($Q = 6,2 \text{ l/s}$) zaopatrujące odbiorców w Radziechowach,
 - ujęcie z dwóch naturalnych źródeł ($Q = 2 \text{ l/s}$) zaopatrujące sołectwo Przybędza,
 - ujęcie wód powierzchniowych na potoku Bystrzanka ($Q=0,012 \text{ m}^3/\text{s}$).
- 1.2. Budowa ujęć wody w Bystrej i Juszczyne.
- 1.3. Budowę obiektów i urządzeń gwarantujących podniesienie ciśnienia w sieci wodociągowej (pompownie podziemne dla drugiej strefy ciśnień we wsiach Brzuśnik i Juszczyzna),
- 1.4. Budowę sieci wodociągowej w systemie pierścieniowym - połączenie istniejących końcówek sieci.
- 1.5. Ustanowienie stref ochronnych ujęć wody służących do zbiorowego zaopatrzenia w wodę.
- 1.6. Rozbudowa i budowa sieci wodociągowej na wszystkich terenach zainwestowanych, z uwzględnieniem następujących priorytetów:
 - 1.6.1. wyposażenie w sieć wodociągową przeznaczonych pod zabudowę terenów położonych wokół cmentarzy, w odległości 150 m od cmentarzy lub mniejszej.
 - 1.6.2. Rozbudowa sieci wodociągowej do celów intensywnego przeciwpożarowego zaopatrzenia w wodę:
 - doprowadzenie w rejon wszystkich obiektów użyteczności publicznej pozostających w zarządzie gminy,
 - wyznaczenie miejsc lokalizacji hydrantów wraz ze stanowiskami dla wozów straży pożarnej.
 - 1.6.3. Budowa wodociągów zagrodowo-zbiorowych i indywidualnych wodociągów zagrodowych na terenach zabudowy rozproszonej.

2. ODPROWADZANIE I OCZYSZCZANIE ŚCIEKÓW

- 2.1. Skanalizowanie całego obszaru gminy w systemie grawitacyjnym i grawitacyjno-ciśnieniowym z części wsi Przybędza i Juszczyzna, z odprowadzeniem ścieków do oczyszczalni ścieków zlokalizowanej w Żywcu i w Cięcinie.
- 2.2. Sukcesywna rozbudowa zbiorczej kanalizacji sanitarnej w gminie obejmującej obszary zabudowane nie objęte dotychczas kanalizacją oraz nowe tereny przeznaczone pod zabudowę.
- 2.3. Na terenach nieskanalizowanych wymóg szczelnych zbiorników na ścieki i systematyczny wywóz ścieków do punktu zlewnego przy najbliższej oczyszczalni.
- 2.4. Na obszarach, gdzie zabudowa jest rozproszona, a są one oddalone od obszarów potencjalnych stref ochronnych zbiorników wód podziemnych i ujęć wód występujących na terenie gminy, dopuścić można stosowanie indywidualnych systemów oczyszczania ścieków.

3. GOSPODARKA ODPADAMI

- 3.1. Unieszkodliwianie odpadów nastąpi poza terenem gminy, gdyż ze względu na ochronę zlewni rzeki Soły oraz ujęć wód podziemnych i powierzchniowych, jak również turystyczny charakter gminy nie jest wskazane lokalizowanie składowiska odpadów na jego terenie.
- 3.2. Zorganizowany i kontrolowany system magazynowania i wywozu odpadów stałych na składowisko zlokalizowane poza obszarem gminy z zaleceniem segregacji, zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami odrębnymi i „Planem gospodarki odpadami na terenie gminy Radziechowy - Wieprz”.
- 3.3. Zakaz stosowania osadów ściekowych do nawożenia pól.

4. ZAOPATRZENIE W ENERGIĘ ELEKTRYCZNĄ

- 4.1. Utrzymuje się przebieg istniejących linii elektroenergetycznych wysokich napięć tj.: dwie jednotorowe linie 110 kV relacji Żywiec – Rajcza oraz Sporysz – Węgierska Górka, które na terenie sołectwa Przybędza wykonane są jako dwutorowe.
- 4.2. Lokalny system elektroenergetyczny tworzą linie napowietrzne średnich napięć 15 kV, w tym stacje transformatorowe 15/0,4 kV :
- linia nr 6: GPZ Węgierska Górka – RS Zabłocie,
 - linia nr 14: GPZ Węgierska Górka – Wieprz – RS Browar,
 - linia nr 16: GPZ Węgierska Górka – Radziechowy – RS Browar,
 - linia nr 13: Świnna – Trzebinia – Sopotnia, wymagająca rozbudowy.
- 4.3. Należy przewidzieć:
- 4.3.1. budowę stacji transformatorowych 15/0,4 kV w rejonach planowanego zainwestowania, zwłaszcza w rejonach przewidywanego znacznego zapotrzebowania na moc i energię elektryczną tj.:
- planowanych wyciągów narciarskich wraz z zapleczem,
 - usług publicznych (kultura, rekreacja, turystyka),
 - terenów związanych z rozwojem wytwórczości i usług (OS, SAG).
- 4.3.2. zwiększenie mocy dyspozycyjnej stacji transformatorowych poprzez budowę nowych stacji transformatorowych oraz wymianę transformatorów na transformatory o większej mocy, o ile warunki techniczne na to pozwalają,
- 4.3.3. dwustronne zasilanie stacji transformatorowych gwarantujące pewność zasilania odbiorców.
- 4.3.4. rozbudowę i przebudowę infrastruktury elektroenergetycznej na poziomie niskich napięć.

5. ZAOPATRZENIE W CIEPŁO

- 5.1. Z powodu braku możliwości podłączenia do sieci ciepłowniczej dopuszcza się stosowanie systemów opartych na spalaniu paliw w urządzeniach o średniorocznej sprawności powyżej 80% lub stosowanie systemów zasilanych energią elektryczną i gazem.
- 5.2. Istniejące kotłownie lokalne nie spełniające w/w warunku wymagają modernizacji polegającej na wymianie kotłów z zastosowaniem ekologicznych, nowoczesnych technologii cechujących się niską emisją zanieczyszczeń w procesie spalania.
- 5.3. W rejonach gdzie istnieje techniczne i ekonomiczne uzasadnienie należy dążyć do stosowania systemów wykorzystujących odnawialne źródła energii, z wyjątkiem energii wiatru.

6. ZAOPATRZENIE W GAZ

- 6.1. Utrzymuje się istniejące na terenie gminy systemowe elementy zaopatrzenia w gaz tj.:
- stacja redukcyjno-pomiarowa I stopnia Radziechowy o przepustowości 9800 m³/h,
 - gazociąg wysokiego ciśnienia relacji Wapienica – Żywiec - odgałęzienie do w/w stacji redukcyjno – pomiarowej Radziechowy DN 300 PN 6,3 MPa, wraz ze strefą kontrolowaną,
- 6.2. Perspektywicznie (według założeń planu zagospodarowania przestrzennego woj. śląskiego) – przewiduje się budowę gazociągów wysokoprężnych wyprowadzonych z w/w stacji w kierunku Węgierskiej Górki i Słowacji oraz Trzebinia, po doprecyzowaniu ich przebiegu przez zarządcę sieci.
- 6.3. Przewiduje się gazyfikację gminy poprzez budowę gazociągów średnio- i niskoprężnych.

7. ENERGIA ODNAWIALNA

- 7.1. Rozmieszczenie urządzeń o mocy powyżej 100 kW wytwarzających energię ze źródeł odnawialnych , z wyjątkiem energii wiatru, może być dopuszczone poza obszarami parków krajobrazowych i obszarami Natura 2000, na niżej określonych zasadach:
- energii solarnej - na terenach przeznaczonych pod zabudowę w obszarach MN, MNU, UP, U, PU, PUH,
 - energii geotermalnej - w obszarze oznaczonym graficznie na rysunku studium,
- 7.2. energii cieplnej wód, gruntu i powietrza, przetwarzanej z wykorzystaniem pomp ciepła - w obrębie wszystkich terenów przeznaczonych pod zabudowę.

VIII. OBSZARY O SZCZEGÓLNYCH ZASADACH ZAGOSPODAROWANIA

1. OBSZARY NARAŻONE NA NIEBEZPIECZEŃSTWO POWODZI

- 1.1. Określa się obszary szczególnego zagrożenia powodzią⁵¹, zgodnie z oznaczeniami na rysunku studium, w obrębie których obowiązują ograniczenia wynikające z ustawy prawo wodne.
- 1.2. Określa inne obszary, na których możliwe jest wystąpienie powodzi lub podtopień (strefy zalewowe określone w opracowaniu ekofizjograficznym) - zgodnie z oznaczeniami na rysunku studium, w obrębie których zakazuje się :
 - a) zmian ukształtowania dolin (takich jak nadsypywanie terenu, rozkopywanie skarp itp.) mogących zwiększyć zagrożenie powodziowe,
 - b) zmian zagospodarowania mogących prowadzić do zwiększenia zagrożenia lub ryzyka powodziowego.
- 1.3. Brzegi koryta Soły i koryt mniejszych cieków ulegających erozji podczas wezbrań powinny być umacniane w celu ich ochrony przed zniszczeniem.

2. OBSZARY ZAGROŻONE OSUWANIEM SIĘ MAS ZIEMNYCH

- 2.1. Określa się obszary narażone na wystąpienie ruchów masowych, w podziale na :
 - a) obszary osuwisk aktywnych i aktywnych okresowo,
 - b) obszary osuwisk nieaktywnych oraz inne zagrożone ruchami masowymi ziemi- zgodnie z oznaczeniami na rysunku studium.
- 2.2. W obszarach osuwisk aktywnych i okresowo aktywnych nie należy dopuszczać jakiegokolwiek zabudowy oraz w miarę możliwości lokalizować infrastrukturę techniczną poza tymi terenami.
- 2.3. Tereny osuwisk nieaktywnych oraz zagrożone ruchami masowymi ziemi mogą być warunkowo dopuszczone do zabudowy. Na tych terenach prace budowlane powinny zostać poprzedzone badaniami geologiczno-inżynierskimi na całej ich powierzchni. Tylko dokładne rozpoznanie warunków geologicznych może jednoznacznie stwierdzić, czy tereny te nadają się pod zabudowę. Szczegółowe badania geologiczno-inżynierskie gruntu pozwolą określić możliwości zabudowy. Tego typu badania pozwolą też na wskazanie sposobu zabezpieczenia istniejących budynków, budowli i infrastruktury drogowej i komunalnej znajdujących się na osuwisku lub w jego bezpośrednim sąsiedztwie.

3. OBSZARY WOKÓŁ CMENTARZY

Zgodnie z przepisami Rozporządzenia Ministra Gospodarki Komunalnej z dnia 25 sierpnia 1959 r. w sprawie określenia, jakie tereny pod względem sanitarnym są odpowiednie na cmentarze (Dz. U. Nr 52, poz. 315), szerokość pasów izolujących tereny cmentarne od innych terenów, w szczególności terenów mieszkaniowych, o których mowa w ustawie o cmentarzach i chowaniu zmarłych wynosi 50 m, natomiast przy braku sieci wodociągowej 150 m⁵². W związku z tym wokół wszystkich czynnych cmentarzy należy uwzględnić:

- zakaz lokalizacji zabudowy mieszkaniowej w odległości mniejszej niż 50 m od cmentarza - w obszarach wyposażonych w sieć wodociagową,
- wyposażenie w sieć wodociagową przeznaczonych pod zabudowę terenów położonych w odległości 150 m od cmentarzy lub mniejszej, a w przypadku braku sieci - zakaz lokalizacji zabudowy mieszkaniowej.

51 wyznaczone zgodnie z art. 14 i art. 17 pkt 2 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. o zmianie ustawy - Prawo wodne oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2011 r. Nr 32 poz. 159) - w oparciu o zasięg zalewu wodami powodziowymi Q1% od Soły, Juszczynki, Przybędzy i potoku Brzuśnik, wskazany w opracowaniu pn. "Studium określające granice obszarów bezpośredniego zagrożenia powodzią zlewni Soły", stanowiącym I etap studium ochrony przeciwpowodziowej

52 Odległość cmentarza od zabudowań mieszkalnych, od zakładów produkujących artykuły żywności, zakładów żywienia zbiorowego bądź zakładów przechowujących artykuły żywności oraz studzien, źródeł i strumieni, służących do czerpania wody do picia i potrzeb gospodarczych powinna wynosić co najmniej 150 m. Odległość ta może być zmniejszona do 50 m pod warunkiem, że teren w granicach od 50 m do 150 m odległości od cmentarza posiada sieć wodociagową i wszystkie budynki korzystające z wody są do tej sieci podłączone. Przepisów tych nie stosuje się do cmentarzy istniejących, jeżeli ich zastosowanie uniemożliwiałoby korzystanie z cmentarza, a inspektor sanitarny nie sprzeciwia się korzystaniu z tego cmentarza.

4. OBSZARY PRZESTRZENI PUBLICZNEJ ORAZ OBSZARY ROZMIESZCZENIA OBIEKTÓW HANDLOWYCH O POWIERZCHNI SPRZEDAŻY POWYŻEJ 2000 M².

- 4.1. Wyznacza się na rysunku studium główne obszary przestrzeni publicznej wymagające ukształtowania, poprzez szczególnie staranne zagospodarowanie zmierzające do nadania im funkcji miejsc spotkań, wypoczynku i wydarzeń społeczno-kulturalnych oraz kształtowania pozytywnego wizerunku gminy.
- 4.2. Na terenie gminy nie wyznacza się obszarów rozmieszczenia obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000m².

5. OBSZARY INWESTYCJI CELU PUBLICZNEGO

- 5.1. Określa się obszary rozmieszczenia inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym:
- a) CPP 1 - modernizacja linii kolejowej E-65,
 - b) CPP 2 - przebudowa istniejącego węzła Przybędza w ramach kontynuacji zadania „budowa drogi ekspresowej S69 Bielsko-Biała – Żywiec – Zwardoń, odcinek Przybędza – Milówka”, polegają ca na dobudowie dodatkowych łączników oraz przebudowie fragmentu ulicy Wajdowej (w klasie L) jako przejazdu pod projektowaną drogą ekspresową;
 - c) CPP 3 - perspektywicznie (na zasadach określonych w art. 44 i 21 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, po sprecyzowaniu przebiegu przez inwestora realizującego inwestycję celu publicznego) - budowa gazociągów wysokoprężnych od istniejącej stacji redukcyjno-pomiarowej I stopnia Radziechowy w kierunku Węgierskiej Górki i Słowacji oraz w kierunku Trzebini.
- Przebieg planowanych gazociągów wysokoprężnych wskazany na rysunku studium jest orientacyjny; do czasu jego uściślenia zaleca się zachowanie pasa terenu wolnego od zabudowy o szerokości 16 m.
- 5.2. Określa się obszary rozmieszczenia inwestycji celu publicznego o znaczeniu lokalnym:
- a) CPL 1 - rozbudowa skrzyżowania dróg powiatowych 1483 S i 1428 S,
 - b) CPL 2, CPL3 - budowa ujęć wody pitnej w Bystrej i w Juszczyźnie.

6. STRATEGICZNE OBSZARY ROZWOJOWE

- 6.1. Wyznacza się planowane obszary koncentracji inwestycji związanych z tworzeniem miejsc pracy:
- 6.1.1. strategiczne obszary rozwojowe (OS), w tym :
- a) OS 1 - obszar Specjalnej Strefy Ekonomicznej, o przeznaczeniu pod działalność produkcyjno-usługową,
 - b) OS 2 - OS 4 - obszary rozwoju Specjalnej Strefy Ekonomicznej, dla rozwoju inwestycji o profilu produkcyjno-usługowym, a w obszarze OS4 również logistycznym,
 - c) OS 5 - obszar rozwoju inwestycji o profilu produkcyjno-usługowym,
- 6.1.2. strefy aktywności gospodarczej (SAG1 - SAG7), o przeznaczeniu pod rozwój małych i średnich przedsiębiorstw o profilu usługowym, produkcyjnym i handlowym,
- 6.1.3. perspektywiczne obszary rozwoju stref aktywności gospodarczej - przewidziane do zagospodarowania w dalszej kolejności, po wyczerpaniu rezerw terenu w obszarach OS i SAG.
- 6.2. Kierunki polityki przestrzennej dla obszarów, o których mowa w p. 6.1:
- a) regulacja zasad rozwoju przestrzennego poprzez miejscowe plany, w razie potrzeby poprzedzone opracowaniem studiów i koncepcji programowo-przestrzennych oraz urbanistyczno-architektonicznych,
 - b) priorytet w rozwoju infrastruktury technicznej.

7. OBSZARY WYMAGAJĄCE PRZEKSZTAŁCEŃ, REHABILITACJI LUB REKULTYWACJI

Wyznacza się obszar wymagający rehabilitacji i przekształceń, oznaczony graficznie na rysunku studium, obejmujący część zabytkowego zespołu dawnego folwarku, aktualnie wykorzystywaną jako zaplecze Ośrodka Hodowli Zarodowej w Osieku oraz przystanek kolejowy Radziechowy-Wieprz, w którym zakłada się:

- rozwój funkcji centrotwórczych w obiektach zlokalizowanych w obrębie części zespołu wydzielonej na rysunku studium jako obszar o kierunku przeznaczenia „U” oraz „MU”, z jednoczesną rewaloryzacją zabytkowej zabudowy,
- ukształtowanie przestrzeni publicznej, w obszarze określonym na rysunku studium.

IX. MIEJSCOWE PLANY ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

1. INSTRUMENTY REALIZACJI POLITYKI PRZESTRZENNEJ

- 1.1. Realizacja polityki przestrzennej gminy określonej w studium następować będzie poprzez:
 - 1.1.1. kontrolę zagospodarowania terenów zgodnie z kierunkami przeznaczenia przyjętymi dla obszarów funkcjonalnych wyznaczonych na rysunku studium i z zasadami ich zagospodarowania ustalonymi w rozdziale B.II, w tym parametrami i wskaźnikami zagospodarowania terenów,
 - 1.1.2. opracowanie koncepcji i planów zagospodarowania przestrzennego,
 - 1.1.3. rozbudowę systemów publicznego transportu i infrastruktury, ze szczególnym uwzględnieniem strategicznych obszarów rozwojowych (OS) oraz stref aktywności gospodarczej (SAG),
 - 1.1.4. inne aktywne działania z dziedziny gospodarki przestrzennej, służące aktywizacji inwestycji, podejmowane w obszarach wymagających rehabilitacji i przekształceń istniejącego zagospodarowania.
- 1.2. Podstawowym instrumentem realizacji polityki przestrzennej w zakresie przeznaczenia terenów oraz parametrów i wskaźników ich zagospodarowania będą miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego. Obecnie planami miejscowymi objęto wszystkie obszary, w których zachodzą procesy zmian w zagospodarowaniu przestrzennym. Miejscowe plany będą również narzędziem stosowanym w celu zapewnienia zachowania wartości obszarów wymagających ochrony ze względu na pełnione funkcje przyrodnicze, kulturowe i rekreacyjno-wypoczynkowe oraz ich walorów krajobrazowych.
- 1.3. W obszarach wymagających rehabilitacji i przekształceń w celu osiągnięcia pożądanych zmian w strukturze przestrzennej wskazane jest zastosowanie instrumentów urbanistyki operacyjnej (programów tworzonych przy współudziale partnerów społecznych i prywatnych, zawierających projekty łączące planowanie przestrzenne z planowaniem procesu inwestycyjnego oraz działaniami w sferze społecznej, ekonomicznej, środowiskowej). Priorytetowymi obszarami wymagającymi kontynuacji takich działań, zainicjowanych w poprzednich latach, są obszary przestrzeni publicznych wskazane na rysunku studium.

2. OGÓLNE WYTYCZNE DO PROJEKTÓW PLANÓW MIEJSCOWYCH

- 2.1. Miejscowe plany powinny ustalać przeznaczenie oraz szczegółowe zasady zagospodarowania terenów, uwzględniając zwłaszcza kierunki zmian struktury przestrzennej określone w rozdziale I oraz uściślać ustalenia studium zawarte w rozdziale II - przy uwzględnieniu lokalnych uwarunkowań zagospodarowania przestrzennego określonych w części I oraz ustaleń dokumentów będących podstawą realizacji zadań ochronnych w obszarach chronionej przyrody. W przypadkach uzasadnionych realizacją przyjętych kierunków dopuszcza się modyfikację i uściślenie rozwiązań zawartych w dalszych rozdziałach studium.
- 2.2. Zaleca się, aby granice miejscowych planów (zmian planów) obejmowały co najmniej cały pojedynczy obszar wyznaczony na rysunku studium wraz z obrzeżną obsługą komunikacyjną - tak aby w planie możliwe było kompleksowe rozwiązanie zasad zagospodarowania przestrzennego, w tym obsługi komunikacyjnej, interakcji przestrzennych, spójności projektowanych przestrzeni.
- 2.3. Granice sąsiadujących obszarów, które nie są wyznaczone układami komunikacyjnymi i nie wynikają z uwarunkowań naturalnych, mogą być uściślane w miejscowym planie, pod warunkiem zachowania możliwości zagospodarowania przyległych obszarów zgodnie z ich podstawowymi kierunkami przeznaczenia.
- 2.4. Granice obszarów o różnych kierunkach przeznaczenia w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego można dostosowywać do aktualnego stanu podziałów własnościowych, stanu użytkowania terenu lub innych uwarunkowań lokalnych oraz związanych z realizacją inwestycji celu publicznego.
- 2.5. Granice elementów układu drogowego planowanych do budowy lub przebudowy wskazane na rysunku studium mogą ulegać uściśleniu na etapie sporządzania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, stosownie do wydanych decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej oraz do opracowań projektowych uwzględniających osiągnięcie optymalnych parametrów technicznych, minimalizację kosztów realizacji oraz konfliktów z istniejącym zagospodarowaniem i wymaganiami ochrony środowiska. Dla nowych odcinków dróg zaleca się zachowanie co najmniej minimalnej szerokości pasa drogowego wynikającej z przepisów o drogach publicznych dla ustalonej w studium klasy drogi, przy uwzględnieniu wymagań wynikających z przewidywanych potrzeb funkcjonalnych.

- 2.6. Określając przeznaczenie i zasady zagospodarowania terenu w planach miejscowych należy ustalać, które spośród dopuszczalnych sposobów zagospodarowania terenu mogą być realizowane na samodzielnych działkach - jako podstawowe przeznaczenie nieruchomości.
- 2.7. Dla istniejącego zagospodarowania terenu, które nie spełnia ustaleń studium, w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego może być ustalone przeznaczenie oraz parametry i wskaźniki zagospodarowania terenu zgodne ze stanem istniejącym, jeżeli:
- a) nie przeszkodzi to w realizacji zadań służących celom publicznym,
 - b) nie narusza to odrębnych przepisów dotyczących zapewnienia ochrony środowiska, warunków bezpieczeństwa powszechnego i zdrowia ludzi.
- 2.8. Istniejące zagospodarowanie terenu o funkcji sprzecznej z kierunkami przeznaczenia określonymi w studium może podlegać przebudowie, a w przypadkach gdy nie narusza to interesu publicznego, w tym ochrony środowiska, również rozbudowie i uzupełnieniu o nowe elementy, zwłaszcza jeżeli zmiany te służą:
- a) spełnieniu zasad i standardów zagospodarowania przestrzennego ustalonych w studium,
 - b) zmniejszeniu zagrożenia i uciążliwości dla środowiska oraz zużycia energii i surowców,
 - c) poprawie bezpieczeństwa ludzi i mienia,
 - d) wprowadzeniu nowocześniejszych technologii, nie powodujących zwiększenia zagrożenia środowiska.

3. OBSZARY, DLA KTÓRYCH SPORZĄDZENIE PLANÓW MIEJSCOWYCH JEST OBOWIĄZKOWE

3.1. Obszary, dla których sporządzenie miejscowego planu jest obowiązkowe na podstawie przepisów odrębnych

3.1.1. Prawo wodne - zagrożenia i ryzyko powodziowe

Ustawa Prawo wodne z dnia 18 lipca 2001 r. z późniejszymi zmianami, w art. 88f ust.5 i 7 nakłada obowiązek uwzględnienia w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego obszarów zagrożeń i ryzyka powodziowego - w czasie 18 miesięcy od przekazania właściwemu staroście map zagrożenia powodziowego i/lub map ryzyka powodziowego, których sporządzenie jest obowiązkiem Prezesa Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej.

W związku z tym, że mapy zagrożenia powodziowego nie zostały dotychczas sporządzone, obecnie brak jest podstaw prawnych do sporządzania planów miejscowych z tytułu zagrożeń powodziowych.

W studium określa się jednak obszary szczególnego zagrożenia powodzią wyznaczone według przepisów dotychczasowych, które należy uwzględnić przy sporządzaniu miejscowych planów, o których mowa w p. 4 - patrz rozdział VIII p. 1.

3.2. Obszary wymagające scaleń i podziałów nieruchomości

Nie wyznacza się obszarów wymagających scaleń i podziałów nieruchomości. Nie wyklucza to możliwości wszczęcia odpowiednich procedur w tym zakresie na etapie sporządzania miejscowego planu, o ile zajdzie taka potrzeba.

4. OBSZARY, DLA KTÓRYCH GMINA ZAMIERZA SPORZĄDZIĆ PLAN MIEJSCOWY

- 4.1. Z uwagi na złożony charakter uwarunkowań zagospodarowania przestrzennego oraz rosnące zainteresowanie inwestorów zewnętrznych, a także samych mieszkańców gminy terenami zabudowy mieszkaniowej i letniskowej oraz obszarami inwestycyjnymi w sąsiedztwie powstającej drogi ekspresowej zdecydowano się na objęcie większości terenu gminy miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, zgodnie z Uchwałą Nr XIII/72/11 Rady Gminy w Radziechowach-Wieprzu z dnia 8 listopada 2011 roku.
- 4.2. Obszary, dla których przewiduje się sporządzić miejscowe plany w celu stworzenia podstaw prawnych realizacji polityki przestrzennej zawartej w studium, określa poniższa tabela.

Tabl. 11. Obszary, dla których gmina zamierza sporządzić plany miejscowe

Symbol obszaru przewidywanego do objęcia planem	Pow. obszaru (ha)	tereny wymagające uzyskania zgody na przeznaczenie nierolnicze (ha)	tereny wymagające uzyskania zgody na przeznaczenie nieleśne (ha)	Główne cele sporządzenia planu miejscowego
Radziechowy	1337,0	2,6721	-	Aktualizacja ustaleń obowiązującego planu uwzględniająca szczegółowe rozpoznanie uwarunkowań zagospodarowania, poszerzenie terenów zabudowy mieszkaniowej, ustalenie zasad zagospodarowania, ze szczególnym uwzględnieniem kształtowania układu dróg dojazdowych i wewnętrznych, uwzględnienie potrzeb i wniosków lokalnej społeczności, stworzenie warunków dla rozwoju przedsiębiorczości.
Przybędza	263,7	0,3425	-	
Wieprz -1	882,2	14,3634	-	
Wieprz -2	45,5	1,0299	-	
Wieprz -3	263,2	6,6775	-	
Brzuśnik	275,3	0,9691	-	
Bystra	174,9	1,4238	-	
Juszczyna	860,7	-	-	

Tab. Z1A. Zabytki nieruchome objęte ochroną prawną przez wpis do rejestru

Numer wg WKZ	nr rejestru zabytków	data wpisu	lokalizacja	opis	okres	zakres ochrony, numer działki,
1	A-183/77	20.09.1977	Radziechowy Plebańska 1	kościół parafialny w Radziechowach pw św. Marcina	XIV/XV, 1727, XX	ochrona w granicach ogrodzenia wraz z zielenią dz. nr 7159
2	A-183/77	20.09.1977	Radziechowy Plebańska 1	cmentarz przykościelny	XIV/XV, 1727, XX	obszar cmentarza dz. nr 7159
3	A-622/90	01.02.1996	Radziechowy ulica Lipowa	cmentarz rzymsko-katolicki	2 połowa XIX wieku	ochrona pomników nagrobnych oraz zieleni w granicach działki dz. nr 7153
4	A-639/90	16.01.1990	Radziechowy ulica Przeczna	cmentarz choleryczny	1893	ochrona układu, mogił oraz zieleni w granicach działki dz. nr 7424

Tab. Z1B. Zabytki nieruchome archeologiczne objęte ochroną prawną przez wpis do rejestru

Numer wg WKZ	nr rejestru zabytków	lokalizacja	opis	okres	zakres ochrony, numer działki,
5	A-548/87	Wieprz ulica Pod Grojcem	zabytek archeologiczny - osada nr 111-49/4 Krajowej Ewidencji Zabytków Archeologicznych	epoka kamienia (neolit)	ochrona w granicach działek i w odległości 10m od nich dz. nr 302 i 292/

Tab. Z2. Obiekty objęte Gminną Ewidencją Zabytków o wysokiej wartości zabytkowej, architektonicznej, cenne dla krajobrazu, proponowane do objęcia ochroną poprzez wpis do rejestru zabytków

Adres		funkcja budynku	numer działki
ulica	numer		
Juszczyna			
Juszczyna	115	Kościół parafialny drewniany pw. Nawiedzenia NMP	1711/2
Juszczyna	115	Plebania drewniana kościoła parafialnego pw. Nawiedzenia NMP	1711/1
Wieprz			
Nowy Dwór	10	Dawny zajazd tzw. "Belweder"	3569/44
Żywiecka	1	Dwór murowany w dawnym zespole dworsko-folwarcznym	3592/5
Żywiecka	8	Oficina dworska murowana w dawnym zespole dworsko-folwarcznym	3592/5
Żywiecka	1	Gorzelnia w zespole folwarcznym	3592/5
Żywiecka	1	Obora I murowana w dawnym zespole dworsko-folwarcznym	3592/5
Żywiecka	1	Obora II murowana w dawnym zespole dworsko-folwarcznym	3592/5
Żywiecka	2	Zespół budynków mieszkalnych (czworaki) murowanych w dawnym zespole dworsko-folwarcznym	3592/27, 3592/26, 3592/23, 3592/24, 3592/11
Żywiecka	1	Stodoła murowana i drewniana w dawnym zespole dworsko-folwarcznym	3592/5

Tab. Z3. Pozostałe obiekty zabytkowe objęte Gminną Ewidencją Zabytków

Adres		funkcja budynku	lokalizacja
ulica	numer		
Bystra			
Bystra	11	Dom drewniany	
Bystra	12	Dom drewniany	
Bystra	26	Dom drewniany	
Bystra	32	Dom drewniany	
Bystra	35	Chałupa drewniana	
Bystra	42	Dom drewniany	
Bystra	43	Chałupa drewniana	
Bystra	44	Chałupa drewniana	
Bystra	47	Obora drewniana	przy posesji nr 47
Bystra	62	Dom drewniany	
Bystra	64	Dom drewniany	
Bystra	64	Obora drewniana	w obrębie posesji nr 64
Bystra	73	Dom drewniany	
Bystra	82	Dom drewniany	
Bystra	87	Dom drewniany	
Bystra	94	Dom drewniany	
Brzuśnik			
Brzuśnik	1	Dom drewniany	
Brzuśnik	42	Dom drewniany	
Brzuśnik	46	Dom drewniany z oborą	
Brzuśnik	48	Dom drewniany	
Brzuśnik	50	Dom drewniany	
Brzuśnik	-	Dom drewniany	obok nr 52 (zielone elewacje)
Brzuśnik	-	Stodoła drewniana	przy posesji nr 53
Brzuśnik	76	Dom drewniany	
Brzuśnik	81	Dom murowany	
Brzuśnik	84	Dom murowany	
Brzuśnik	98	Dom murowany	
Brzuśnik	101	Dom drewniany	
Juszczyna			
Juszczyna	42	Stodoła drewniana	w obrębie posesji nr 42
Juszczyna	52	Dom drewniany (rozebrany lub całkowicie przebudowany)	
Juszczyna	64/189	Dom drewniany (część domu nr 189 rozebrana)	
Juszczyna	66	Dom drewniany	
Juszczyna	74	Dom drewniany	
Juszczyna	76	Dom murowany	
Juszczyna	95	Dom drewniany	
Juszczyna	99	Dom drewniany	
Juszczyna	103	Dom drewniany	
Juszczyna	111	Dom drewniany	
Juszczyna	147	Dom drewniany	
Juszczyna	166	Dom drewniany	
Juszczyna	166	Stodoła drewniana	
Juszczyna	167	Dom murowany	

Część B: Kierunki zagospodarowania przestrzennego

Załączniki tabelaryczne

Adres		funkcja budynku	lokalizacja
ulica	numer		
Juszczyna	200	Dom drewniany	
Juszczyna	219	Dom murowany	
Juszczyna	220	Dom murowany	
Juszczyna	-	Obora kamienna	przy posesji nr 278
Juszczyna	-	Krzyż przydrożny z 1900 roku	obok nr 239
Juszczyna	-	Figura przydrożna kamienna Matka Boska z Dzieciątkiem polichromowana z 1888 roku	kolo nr 245
Juszczyna	-	Krzyż przydrożny drewniany	obok nr 262
Juszczyna	-	Kapliczka wnękowa murowana z 1937 roku	obok nr 397
Juszczyna	-	Krzyż kamienny około 1903 roku	obok domu nr 407
Juszczyna	-	Kapliczka murowana	przy posesji nr 219
Przybędza			
Klonowa	1	Dom drewniany	dawny nr 590
Radziechowy			
Bielów	117	Dom murowany	
Bukowa	761	Dom murowany	róg ul. Główna
Dębowa	692	Stodoła drewniana	
Główna	6	Dom drewniany	
Główna	48	Dom murowany	naprzeciw skrzyż. z ul. Pęków
Główna	-	Spichlerz drewniany	obok posesji nr 48
Główna	56	Dom murowany	
Główna	64	Dom drewniany	
Główna	103	Dom murowany	
Główna	235	Dom drewniany	
Główna	270	Dom drewniany	
Główna	343	Dom drewniany	
Główna	409	Dom murowany	
Główna	433	Dom drewniany z drewnianym spichlerzem w obrębie zagrody	
Główna	674	Dom drewniany (dawny zajazd)	
Główna	762	Dom murowany	
Jasna	357	Stodoła drewniana	
Jasna	369	Dom murowany	
Jaworowa	670	Dom drewniany	
Kasoni	165	Dom drewniany	
Kasoni	257	Dom	
Lipowa	-	Wapiennik murowany	w pobliżu kapliczki "u Dziadka"
Łukowa	523	Dom murowany	
Maciejków	96	Dom murowany	róg ul. Główna
Nowa	723	Dom murowany	dawniej nr 34, róg ul. Główna
Promienna	615	Dom drewniany	
Różana	425	Dom murowany	
Różana	700	Dom murowany	róg ul. Główna
Słoneczna	371	Dom murowany	róg ul. Główna
Stanowa	278	Stodoła drewniana	naprzeciw nr 380
Św. Marcina	62	Dom drewniany	
Św. Marcina	66	Dom drewniany	
Św. Marcina	66	Stodoła murowana	

Część B: Kierunki zagospodarowania przestrzennego

Załączniki tabelaryczne

Adres		funkcja budynku	lokalizacja
ulica	numer		
Św. Marcina	69	Dom drewniany	
Św. Marcina	71	Dom murowany	
Św. Marcina	107	Dom drewniany	
Św. Marcina	262	Stodoła drewniana	
Św. Marcina	618	Dom murowany	
Św. Marcina	-	Dom murowany	obok nr 642
Św. Marcina	828	Dom drewniany	
Topolowa	38	Dom murowany	
Wałowa	12	Dom drewniany	róg ul. Główna
Wałowa	-	Dom drewniany	między ul. Wałową 12 a ul. Główną 270
Wisłów	112	Dom drewniany	
Wisłów	376	Dom drewniany	
Wieprz			
Beskidzka	317	Dom drewniany	
Borowa	229	Dom drewniany	
Borowa	303	Dom murowany	
Browarna	307	Dom drewniany	róg ul. Żywieckiej
Centrum	154	Dom drewniany, koniec XIX w.	
Dębowa	359	Dom drewniany, dawna plebania	
Górnica	26	Dom drewniany	
Górnica	78	Dom drewniany	
Górnica	206	Dom murowany	
Kościelna	680	Kościół paraf. pw. Niepokalanego serca NMP	
Pod Grojcem	124	Dom murowany	
Spacerowa	-	Budynek murowany starej szkoły, obecnie klinika chirurgii	
Spacerowa	130	Budynek murowany przedszkola	róg ul. Żywieckiej
Spacerowa	130	Budynek dawnej obory, obecnie garaż przy przedszkolu	róg ul. Żywieckiej
Wodna	103	Dom murowany	
Wodna	105	Dom murowany	
Wrzosowa	43	Dom murowany	
Żywiecka	14	Dom murowany	obok nr 12
Żywiecka	38	Sklep GS, poczta, dawny zajazd	róg ul. Górskiej
Żywiecka	84	Dom murowany	
Żywiecka	85	Dom drewniany	
Żywiecka	97	Dom murowany	
Żywiecka	143	Dom murowany	
Żywiecka	188	Dom murowany	róg ul. Zakładowej
Żywiecka	273	Dom murowany	
Żywiecka	291	Dom murowany	
Żywiecka	293	Dom murowany	
Żywiecka	361	Dom drewniany	
Żywiecka	424	Dom murowany	
Żywiecka	-	Dom drewniany	naprzeciw kościoła
Źródlana	69	Dom drewniany	

Tab. Z4. Krzyże i kapliczki o wartości historycznej objęte Gminną Ewidencją Zabytków

sołectwo, ulica	opis	lokalizacja
Bystra	Figura kamienna Matki Boskiej Różańcowej z 1889 r.	przy posesji nr 82
Bystra	Kaplica murowana z końca XIX wieku	na skrzyż. ul. Beskidzkiej z drogą do Bystrej
Brzuśnik	Kapliczka murowana z 1924 roku	obok posesji nr 9
Brzuśnik	Kapliczka	w obrębie posesji nr 23
Brzuśnik	Kapliczka murowana	naprzeciw nr 26
Brzuśnik	Kapliczka murowana	obok domu nr 98 (na skrzyżowaniu z drogą na Brzuśnik)
Brzuśnik	Kapliczka słupowa z 1856 roku	obok domu nr 131
Juszczyna	Krzyż przydrożny z 1900 roku	obok nr 239
Juszczyna	Figura przydrożna kamienna Matka Boska z Dzieciątkiem polichromowana z 1888 roku, wraz z zielenią towarzyszącą	obok nr 245
Juszczyna	Krzyż przydrożny drewniany	obok nr 262
Juszczyna	Kapliczka wnekowa murowana z 1937 roku	obok nr 397
Juszczyna	Krzyż kamienny około 1903 roku	obok domu nr 407
Juszczyna	Kapliczka murowana	przy posesji nr 219
Przybędza, Miła	Kapliczka wnekowa z 1933 roku	ul. Miła obok domu nr 16
Radziechowy, Zielona	Krzyż drewniany	na Matysce
Radziechowy, Św. Marcina	krzyż przydrożny kamienny	obok przedszkola nr 1
Radziechowy, Lipowa	Kaplica murowana "u Dziadka"	
Radziechowy, Główna	Krzyż przydrożny drewniany	obok posesji 1307
Radziechowy, Główna	Kaplica murowana	obok posesji 342
Radziechowy, Główna	Kapliczka murowana	naprzeciw domu 155
Radziechowy, Główna	Kapliczka murowana	obok domu nr 48, Pl. Buków na skrzyż. z ul. Pęków
Radziechowy, Główna	Kapliczka murowana	naprzeciw domu nr 12 (obok domu handlowego)
Radziechowy, Cesarska	Kaplica murowana	Horolna (na "Foksowej Kępie")
Wieprz, Żywiecka	Krzyż przydrożny drewniany	naprzeciw kościoła, przy posesji ul. Krótka 834
Wieprz, Żywiecka	Kaplica murowana z 1886 roku	róg ul. Słonecznej, obok krzyż drewniany

Tab. Z5. Stanowiska archeologiczne objęte Gminną Ewidencją Zabytków

Numer stanowiska AZP	lokalizacja	rodzaj stanowiska
111-49/15	Brzuśnik	śląd osadnictwa, epoka kamienia
111-49/18	Juszczyna	skarb monet, okres nowożytny
111-48/1	Radziechowy	śląd osadnictwa, epoka kamienia
111-48/2	Radziechowy	śląd osadnictwa, epoka kamienia, okres nowożytny
111-49/8	Radziechowy	śląd osadnictwa, epoka kamienia, średniowiecze, okres nowożytny
111-49/9	Radziechowy	śląd osadnictwa, okres nowożytny
111-49/10	Radziechowy	śląd osadnictwa, średniowiecze
111-49/11	Radziechowy	śląd osadnictwa, okres nowożytny
111-49/12	Radziechowy	śląd osadnictwa, średniowiecze
111-49/13	Radziechowy	śląd osadnictwa, średniowiecze, okres nowożytny
111-49/14	Radziechowy	osada, średniowiecze
111-49/7	Radziechowy	śląd osadnictwa, średniowiecze, okres nowożytny
111-49/5	Wieprz	śląd osadnictwa, średniowiecze/okres nowożytny
111-49/6	Wieprz	śląd osadnictwa, epoka kamienia
111-49/16	Wieprz	śląd osadnictwa, okres nowożytny

Lokalizację stanowisk wraz ze strefami ochrony konserwatorskiej określa rysunek studium (1:10000)

Tab. Z6. Ważniejsze Dobra Kultury Współczesnej – budynki oraz pomniki i rzeźby

sołectwo	opis
Radziechowy	Krzyż Milenijny na Matysce
Radziechowy	14 stacji drogi krzyżowej na Matysce

ZAŁĄCZNIK Z2A

PODSTAWOWE POJĘCIA ZASTOSOWANE W STUDIUM

1. **Charakter zabudowy** - wspólne lub typowe dla zespołu zabudowy cechy jego struktury przestrzennej, takie jak: lokalizacja budynków na działce (zabudowa wolnostojąca, zwarta, bliźniacza itp.), ukształtowane linie zabudowy, gabaryty i forma budynków, charakterystyczne cechy wystroju.
2. **Dopuszczalne kierunki przeznaczenia terenów** to sposoby zagospodarowania, które powinny wzbogacać lub uzupełniać funkcje obszaru o określonym podstawowym kierunku przeznaczenia i które mogą być lokalizowane w tym obszarze pod warunkiem ustalenia takich proporcji w przeznaczeniu terenów oraz zasad zagospodarowania, które zapewnią dominujący charakter funkcji podstawowych oraz niekonfliktowy charakter funkcji dopuszczalnych.
3. **Infrastruktura komunalna** - urządzenia i usługi w zakresie gospodarki wodociągowo-kanalizacyjnej, ciepłej, dystrybucji energii elektrycznej i gazu sieciowego oraz zbierania i unieszkodliwiania odpadów komunalnych.
4. **Infrastruktura techniczna** - drogi, obiekty i urządzenia transportu publicznego, łączności i sygnalizacji, a także przewody (podziemne, naziemne lub nadziemne) oraz obiekty i urządzenia służące przesyłania lub dystrybucji płynów, pary, gazów i energii elektrycznej, w szczególności do zaopatrzenia ludności w wodę oraz gromadzenia, przesyłania, oczyszczania i odprowadzania ścieków, utrzymania porządku i czystości, a także ciągi drenażowe i inne obiekty i urządzenia niezbędne do korzystania z tych przewodów i urządzeń.
5. **Istniejące zagospodarowanie terenu** – aktualny stan użytkowania i charakter zabudowy terenu, a także zagospodarowanie, które może być zrealizowane zgodnie z przesądzeniami wynikającymi z decyzji o pozwoleniu na budowę, o zezwoleniu na realizację drogi publicznej, inwestycji w zakresie lotniska użytku publicznego, o ustaleniu lokalizacji linii kolejowej, o zezwoleniu na prowadzenie obiektu unieszkodliwiania odpadów wydobywczych, o pozwoleniu na realizację inwestycji w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 8 lipca 2010 r. o szczególnych zasadach przygotowania do realizacji inwestycji w zakresie budowy przeciwpowodziowych lub innej decyzji o ustaleniu lokalizacji celu publicznego.
6. **Nieuciążliwa działalność produkcyjna** - działalność produkcyjna, która nie stwarza zagrożenia dla życia ludzi, w szczególności zagrożenia wystąpienia poważnych awarii, która nie jest szkodliwa dla zdrowia ludzi oraz nie powoduje zanieczyszczenia środowiska.
7. **Obsługa pasażerskiego transportu zbiorowego** - tereny związane z przewozem osób w ramach publicznego transportu zbiorowego, w szczególności przystanki komunikacyjne, pętle autobusowe itp.
8. **Powierzchnia całkowita budynku** - powierzchnia całkowita budynku to suma powierzchni całkowitej wszystkich kondygnacji nadziemnych, liczonej po ich zewnętrznym obrysie.
9. **Przepisy odrębne** - przepisy ustaw (innych niż ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym) wraz z ich aktami wykonawczymi, zawierające wymagania dotyczące zagospodarowania i planowania przestrzennego.
10. **Przeznaczenie terenu** - sposób wykorzystania **działki budowlanej lub nieruchomości niezabudowanej** ustalony w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, określający funkcję tej nieruchomości w strukturze przestrzennej obszaru, czyli społeczno-gospodarcze przeznaczenie prawa własności.
11. **Podstawowe kierunki przeznaczenia terenów** - sposoby zagospodarowania lub użytkowania terenów w obrębie obszaru wyodrębnionego na rysunku studium, określające jego społeczno-gospodarcze przeznaczenie (funkcję), które powinny dominować w tym obszarze i które mogą być uzupełniane przez dopuszczalne kierunki przeznaczenia, na warunkach określonych w miejscowym planie.
12. **Strefa techniczna /kontrolowana/** - pas terenu położony po obydwu stronach osi sieci infrastruktury technicznej lub otaczający urządzenia, umożliwiające dostęp do tych sieci i urządzeń w celach ich realizacji, eksploatacji, konserwacji i modernizacji oraz zapewniający bezpieczeństwo ich użytkowania.
13. **Teren zamierzenia inwestycyjnego (teren inwestycji)** - nieruchomość, jej część lub zespół nieruchomości, do którego odnosi się zamierzenie inwestycyjne, albo inne zadanie z zakresu gospodarki przestrzennej lub ochrony środowiska.
14. **Tereny zieleni urządzonej** - tereny zieleni pokryte roślinnością skomponowaną pod względem funkcjonalnym i plastycznym, a w szczególności parki, zieleńce, promenady.

15. **Usługi transportu** - działalność związana z przewozem osób i towarów pojazdami, w tym dworce, terminale, miejsca obsługi podróżnych, bazy transportowe, zaopatrzeniowe i remontowe itp. oraz usługi związane z wynajmem sprzętu transportowego, diagnostyką i naprawą pojazdów, ich części i innych urządzeń transportowych.
16. **Usługi w budynkach biurowych** - działalność administracji publicznej i gospodarczej, usługi finansowe i ubezpieczeniowe, działalność związana z obsługą rynku nieruchomości, działalność profesjonalna, naukowa i techniczna i inna podobna działalność prowadzona w biurach.
17. **Usługi konsumpcyjne** - usługi w rozumieniu *Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 29 października 2008 r. w sprawie Polskiej Klasyfikacji Wyrobów i Usług (PKWiU)* - patrz definicja w Załączniku „wybór terminów ...”, **z wyłączeniem handlu detalicznego i handlu hurtowego.**
18. **Usługi społeczne** - usługi związane z zaspokojeniem zbiorowych i ogólnospołecznych potrzeb ludności, jak usługi oświaty i edukacji, nauki, kultury, sportu i rekreacji, pomocy społecznej, ubezpieczeń społecznych, opieki zdrowotnej, publicznej administracji, a także świadczone przez instytucje publiczne usługi z zakresu utrzymania porządku publicznego i bezpieczeństwa oraz wymiaru sprawiedliwości.
19. **Usługi zakwaterowania rekreacyjnego** - usługi świadczone przez pola namiotowe i pola kempingowe, włączając pola dla pojazdów kempingowych, a także domki weekendowe, rybacówki itp.
20. **Usługi zakwaterowania turystycznego** - hotele, motele, pensjonaty, centra odnowy biologicznej i inne obiekty hotelowe.
21. **Zabudowa:** pojedynczy budynek, obiekt budowlany nie będący budynkiem lub ich zespół.
22. **Zabudowa mieszkaniowo-usługowa** - budynek lub zespół budynków jednorodzinnych lub wielorodzinnych, w których lokale o funkcji handlowej lub usługowej zajmują do 50% powierzchni użytkowej.
23. **Zabudowa turystyczna** - budynki przeznaczone do okresowego zamieszkania (letniskowe) oraz inne obiekty służące rekreacji indywidualnej, jak campingi, altany itp.). Nie obejmuje budynków użyteczności publicznej, które należą do kategorii „usługi zakwaterowania turystycznego”.

ZAŁĄCZNIK Z2B

WYBÓR UŻYWANYCH W STUDIUM TERMINÓW

**ZDEFINIOWANYCH W USTAWIE O PLANOWANIU I ZAGOSPODAROWANIU PRZESTRZENNYM
ORAZ W PRZEPISACH ODRĘBNYCH**

1. **Budynek użyteczności publicznej** - budynek przeznaczony na potrzeby administracji publicznej, wymiaru sprawiedliwości, kultury, kultu religijnego, oświaty, szkolnictwa wyższego, nauki, wychowania, opieki zdrowotnej, społecznej lub socjalnej, obsługi bankowej, handlu, gastronomii, usług, w tym usług pocztowych lub telekomunikacyjnych, turystyki, sportu, obsługi pasażerów w transporcie kolejowym, drogowym, lotniczym, morskim lub wodnym śródlądowym oraz inny budynek przeznaczony do wykonywania podobnych funkcji; a także budynek biurowy i socjalny. [1]
2. **Działka budowlana** - nieruchomość gruntowa lub działka gruntu, której wielkość, cechy geometryczne, dostęp do drogi publicznej oraz wyposażenie w urządzenia infrastruktury technicznej spełniają wymogi realizacji obiektów budowlanych wynikające z odrębnych przepisów i aktów prawa miejscowego. [2]
3. **Emisja** - wprowadzane bezpośrednio lub pośrednio, w wyniku działalności człowieka, do powietrza, wody, gleby lub ziemi: a) substancje; b) energie, takie jak ciepło, hałas, wibracje lub pola elektromagnetyczne. [3]
4. **Instalacja** to: a) stacjonarne urządzenie techniczne; b) zespół stacjonarnych urządzeń technicznych powiązanych technologicznie, do których tytułem prawnym dysponuje ten sam podmiot i położonych na terenie jednego zakładu; c) budowle niebędące urządzeniami technicznymi ani ich zespołami, których eksploatacja może spowodować emisję. [3]
5. **Handel detaliczny** - odsprzedaż (sprzedaż bez przetwarzania) żywności, nowych i używanych artykułów użytku osobistego, sprzętu elektronicznego i artykułów użytku domowego prowadzona przez sklepy, domy towarowe, domy sprzedaży wysyłkowej, na straganach, przez spółdzielnie konsumenckie, domy aukcyjne itp. (nie obejmuje sprzedaży maszyn i pojazdów mechanicznych, w tym samochodów osobowych oraz paliw). [4]
6. **Handel hurtowy** - odsprzedaż (sprzedaż bez przetwarzania) nowych i używanych towarów (za wyjątkiem pojazdów samochodowych i motocykli) sprzedawcom detalicznym, użytkownikom przemysłowym, handlowym, profesjonalnym, korporacjom, instytucjom lub innym hurtownikom, agentom i pośrednikom prowadzącym działalność handlową, polegającą na zakupie i następnie odsprzedaży, przy czym mogą to być osoby lub jednostki utrzymywane przez jednostki produkcyjne lub wydobywcze, w celu sprzedaży ich towarów, ale nieumiejscowione na terenach ich zakładów lub kopalni. Obejmuje także działalność sprzedawców komisowych i agentów oraz wykonywanie czynności takich jak montowanie i sortowanie towarów, przepakowywanie i butelkowanie, redystrybucję w mniejsze partie, chłodzenie, przechowywanie i dostarczanie towarów. [4]
7. **Korytarz ekologiczny** - obszar umożliwiający migrację roślin, zwierząt lub grzybów. [5]
8. **Obszar przestrzeni publicznej** - obszar o szczególnym znaczeniu dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców, poprawy jakości ich życia i sprzyjający nawiązywaniu kontaktów społecznych ze względu na jego położenie oraz cechy funkcjonalno-przestrzenne, określony w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy. [1]
9. **Poważna awaria** - zdarzenie, w szczególności emisję, pożar lub eksplozję, powstałe w trakcie procesu przemysłowego, magazynowania lub transportu, w których występuje jedna lub więcej niebezpiecznych substancji, prowadzące do natychmiastowego powstania zagrożenia życia lub zdrowia ludzi lub środowiska lub powstania takiego zagrożenia z opóźnieniem. [3]
10. **Powierzchnia sprzedaży** - część ogólnodostępnej powierzchni obiektu handlowego stanowiącego całość techniczno-użytkową, przeznaczonego do sprzedaży detalicznej, w której odbywa się bezpośrednia sprzedaż towarów, (bez wliczania do niej powierzchni usług i gastronomii oraz powierzchni pomocniczej, do której zalicza się powierzchnie magazynów, biur, komunikacji, ekspozycji wystawowej itp.). [1]
11. **Produkcja (działalność wytwórcza)** - fizyczne lub chemiczne przetwarzanie surowców, materiałów lub półproduktów, w nowy wyrób. [4]
12. **Siedlisko przyrodnicze** - obszar lądowy lub wodny, naturalny, półnaturalny lub antropogeniczny, wydzielony w oparciu o cechy geograficzne, abiotyczne i biotyczne; siedlisko roślin, siedlisko zwierząt lub siedlisko grzybów – obszar występowania roślin, zwierząt lub grzybów w ciągu całego życia lub dowolnym stadium ich rozwoju. [5]

13. **Środowisko przyrodnicze** - krajobraz wraz z tworami przyrody nieożywionej oraz naturalnymi i przekształconymi siedliskami przyrodniczymi z występującymi na nich roślinami, zwierzętami i grzybami. [5]
14. **Substancja niebezpieczna** - jedna lub więcej substancji albo mieszaniny substancji, które ze względu na swoje właściwości chemiczne, biologiczne lub promieniotwórcze mogą, w razie nieprawidłowego obchodzenia się z nimi, spowodować zagrożenie życia lub zdrowia ludzi lub środowiska; substancją niebezpieczną może być surowiec, produkt, półprodukt, odpad, a także substancja powstała w wyniku awarii. [3]
15. **Teren biologicznie czynny** - teren z nawierzchnią ziemną urządzoną w sposób zapewniający naturalną vegetację, a także 50% powierzchni tarasów i stropodachów z taką nawierzchnią, nie mniej jednak niż 10 m² oraz wodę powierzchniową na tym terenie [1]
16. **Tereny zieleni** - tereny pokryte roślinnością, wraz z infrastrukturą techniczną i budynkami funkcjonalnie z nimi związanymi, pełniące funkcje estetyczne, rekreacyjne, zdrowotne lub osłonowe, a w szczególności parki, zieleńce, promenady, bulwary, ogrody botaniczne, zoologiczne, jordanowskie i zabytkowe oraz cmentarze, a także zieleń towarzysząca ulicom, placom, budynkom, składowiskom, lotniskom, obiektom kolejowym i przemysłowym oraz ogrodów działkowych [5] [6]
17. **Usługi** - wszelkie czynności: świadczone na rzecz jednostek gospodarczych prowadzących działalność o charakterze produkcyjnym, tzn. usługi dla celów produkcji nietworzące bezpośrednio nowych dóbr materialnych oraz wszelkie czynności świadczone na rzecz jednostek gospodarki narodowej i na rzecz ludności, przeznaczone dla celów konsumpcji indywidualnej, zbiorowej i ogólnospołecznej. Pojęcie usług nie obejmuje czynności związanych z wytwarzaniem wyrobów (włączając półfabrykaty, elementy, części, obróbkę elementów) z materiałów własnych przedsiębiorstwa na zlecenie innych jednostek gospodarki narodowej, przeznaczonych do celów produkcyjnych lub do dalszej odsprzedaży oraz z reguły nie obejmuje wytwarzania wyrobów na indywidualne zamówienie ludności z materiałów własnych wykonawcy. [7]
18. **Usługi konsumpcyjne** - wszelkie czynności związane bezpośrednio lub pośrednio z zaspokojeniem potrzeb ludności. [7]
19. **Usługi produkcyjne** - czynności będące współdziałaniem w procesie produkcji, ale nietworzące bezpośrednio nowych dóbr, wykonywane przez jedną jednostkę gospodarczą na zlecenie innej jednostki gospodarczej. [7]
20. **Walory krajobrazowe** - wartości ekologiczne, estetyczne lub kulturowe obszaru oraz związane z nim rzeźbę terenu, twory i składniki przyrody, ukształtowane przez siły przyrody lub działalność człowieka. [5]
21. **Zabudowa jednorodzinna** - jeden budynek mieszkalny jednorodzinny lub zespół takich budynków, wraz z budynkami garażowymi i gospodarczymi. [1]
22. **Zabudowa zamieszkania zbiorowego** - budynek lub zespół budynków zamieszkania zbiorowego przeznaczonych do okresowego pobytu ludzi w szczególności hotel, motel, pensjonat, dom wypoczynkowy, dom wycieczkowy, schronisko młodzieżowe, schronisko, internat, dom studencki, budynek koszarowy, budynek zakwaterowania na terenie zakładu karnego, aresztu śledczego, zakładu poprawczego, schroniska dla nieletnich, a także budynek do stałego pobytu ludzi, w szczególności dom dziecka, dom rencistów i dom zakonny. [1]
23. **Zadrzewienie** - drzewa i krzewy w granicach pasa drogowego, pojedyncze drzewa lub krzewy albo ich skupiska niebędące lasem w rozumieniu art. 3 ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach Dz. U. z 2005 r. Nr 45, poz. 435, z późn. zm.3), wraz z terenem, na którym występują, i pozostałymi składnikami szaty roślinnej tego terenu, spełniające cele ochronne, produkcyjne lub społeczno-kulturowe. [5]
24. **Zakład** - jedna lub kilka instalacji wraz z terenem, do którego prowadzący instalacje posiada tytuł prawny, oraz znajdującymi się na nim urządzeniami. [3]
25. **Zanieczyszczenie** - emisja, która może być szkodliwa dla zdrowia ludzi lub stanu środowiska, może powodować szkodę w dobrach materialnych, może pogarszać walory estetyczne środowiska lub może kolidować z innymi, uzasadnionymi sposobami korzystania ze środowiska. [3]

Przywołane przepisy (stan prawny na dzień 10.11.2013)

1. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie. (Dz.U. 2002 nr 75 poz. 690, zm. Dz.U. 2003 nr 33 poz. 270, z 2004 r. nr 109 poz. 1156, z 2008 r. nr 201 poz. 1238, nr 228 poz. 1514, z 2009 r. nr 56 poz. 461, z 2010 r. nr 239 poz. 1597, z 2012 r. poz. 1289, z 2013 r. poz. 926)

2. Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz.U. 2012 poz. 647, zm. Dz.U. 2012 poz. 951, 1445; Dz.U. 2013 poz. 21, 405, 1238)
3. Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. prawo ochrony środowiska (tj. Dz.U. z 2013 r. poz. 1232, zm. Dz.U. z 2013 poz. 1238)
4. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 24 grudnia 2007 r. w sprawie Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) (Dz.U. 2007 nr 251 poz. 1885, zm. Dz.U. 2009 nr 59 poz. 489)
5. Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (tj. Dz.U. z 2013 poz. 627, zm. Dz.U. z 2013 poz. 628, 842)
6. Ustawa z dnia 8 lipca 2005 r. o rodzinnych ogrodach działkowych (Dz.U. 2005 nr 169 poz. 1419, zm. z 2006 r. Nr 220, poz. 1600, z 2008 r. Nr 201, poz. 1237, Nr 223, poz. 1475, z 2012 r. 837)
7. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 29 października 2008 r. w sprawie Polskiej Klasyfikacji Wyrobów i Usług (PKWiU) (Dz. Dz.U. 2008 nr 207 poz. 1293, zm. Dz.U. 2009 nr 222 poz. 1753)

CZĘŚĆ C: UZASADNIENIE

I. OBJAŚNIENIE PRZYJĘTYCH ROZWIĄZAŃ

8. PODSTAWA I CEL SPORZĄDZENIA STUDIUM

Podstawą sporządzenia studium jest Uchwała Nr XIX/125/12 Rady Gminy Radziechowy-Wieprz z dnia 28 czerwca 2012 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Radziechowy-Wieprz”. Studium sporządzane jest w granicach administracyjnych gminy i zastępuje dotychczasową politykę przestrzenną gminy, określoną w załączniku do Uchwały Nr XXX/178/08 Rady Gminy Radziechowy-Wieprz z dnia 28 października 2008 r.

Celem sporządzenia studium jest określenie polityki przestrzennej gminy, w tym lokalnych zasad zagospodarowania przestrzennego (art. 9 ust. 1 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym). Zgodnie z art. 1 cyt. ustawy, polityka przestrzenna powinna służyć zapewnieniu zrównoważonego rozwoju i ładu przestrzennego, uwzględniając wymagania ładu przestrzennego (w tym urbanistyki i architektury), walory architektoniczne i krajobrazowe, wymagania ochrony środowiska, ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej, ochrony zdrowia oraz bezpieczeństwa ludzi i mienia, walory ekonomiczne przestrzeni, prawo własności, potrzeby obronności i bezpieczeństwa państwa oraz potrzeby interesu publicznego, a także potrzeby w zakresie rozwoju infrastruktury technicznej, w szczególności sieci szerokopasmowych.

9. ZAWARTOŚĆ STUDIUM

Zgodnie z art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz z Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, studium zawiera:

- tekst studium, obejmujący:
- Część A: określającą uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego,
- Część B: ustalenia studium określające kierunki zagospodarowania przestrzennego,
- Część C: uzasadnienie zawierające objaśnienia przyjętych rozwiązań oraz syntezę ustaleń projektu studium,
- załączniki graficzne:
- mapę w skali 1:10 000 „Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego”, przedstawiającą uwarunkowania w formie graficznej,
- „Rysunek studium” w skali 1:10 000, określający w formie graficznej kierunki zagospodarowania przestrzennego.

10. PODSTAWY OKREŚLENIA POLITYKI PRZESTRZENNEJ

Podstawę określenia tej polityki stanowią: Strategia Rozwoju Gminy Radziechowy-Wieprz (Uchwała Nr XXIII/105/04) oraz uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego (istniejące i przewidywane w horyzoncie 2030 r.), w tym zasady i ustalenia:

- Koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 (KPZK 2030),
- Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2020”,
- Planu zagospodarowania przestrzennego woj. śląskiego,

(zgodnie z art. 9 ust. 2 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, przy sporządzaniu studium uwzględnia się zasady określone w koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju, ustalenia strategii rozwoju i planu zagospodarowania przestrzennego województwa oraz strategii rozwoju gminy).

Polityka przestrzenna uwzględnia także wyniki uzgadniania i opiniowania oraz konsultacji społecznej projektu studium w tym, w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, projektu dokumentu.

W oparciu o uzyskane opinie i uwagi, w rysunku studium wprowadzono zmiany służące lepszemu wykorzystaniu możliwości rozwoju gminy oraz zaspokojeniu potrzeb społeczności lokalnej, a także ochrony środowiska i krajobrazu (w ramach wynikających z przepisów prawa i rozpoznanych uwarunkowań przestrzennych). W odpowiedzi na oczekiwania społeczności lokalnej dokonano także zmian w rysunku studium, głównie

określających kierunki zmian w strukturze przestrzennej dla nowych obszarów zabudowy i obszarów przeznaczonych pod zabudowę w poprzednich dokumentach planistycznych.

11. SPÓJNOŚĆ STUDIUM ZE STRATEGIĄ ROZWOJU GMINY

Kierunki polityki przestrzennej gminy sformułowano w oparciu o cele określone w strategii rozwoju gminy w taki sposób, aby przede wszystkim wspierać rozwój gospodarczy gminy wykorzystując i podkreślając jej walory. Studium największy nacisk kładzie na rozwój turystyki indywidualnej i zorganizowanej poprzez:

- wyznaczenie nowych obszarów o funkcjach turystycznych, sportowych i rekreacyjnych;
- podkreślenie rangi istniejących obszarów sportowo-rekreacyjnych;
- wyznaczenie obszarów, które mogą łączyć funkcje rolnicze i ekstensywne funkcje sportowe z uwagi na sezonowość tych funkcji;
- ochronę wartości kulturowych na terenie gminy związanych z historią regionu oraz działalnością współczesną;
- zachowanie terenów cennych pod względem przyrodniczym oraz dbałość o wprowadzenie rozwiązań przestrzennych harmonizujących z krajobrazem gminy;

Rozwój gospodarczy gminy, a co za tym idzie poprawa warunków mieszkańców będą możliwe dzięki wykorzystaniu potencjału nowych terenów aktywności gospodarczej.

Wszystkie rozwiązania studium podporządkowano także zasadom zrównoważonego rozwoju, co pozwoli na zachowanie walorów przyrodniczych i krajobrazowych gminy

12. PODSTAWOWE ZAŁOŻENIA PRZYJĘTE W POLITYCE PRZESTRZENNEJ

Kierunki zmian w strukturze przestrzennej oraz w przeznaczeniu terenów zostały określone w taki sposób, aby:

- optymalnie wykorzystać predyspozycje terenów wynikające z ich położenia (sąsiedztwo Miasta Żywiec, sąsiedztwo terenów zainwestowanych i otwartych, dostępność komunikacyjna, walory widokowe, dostępność infrastruktury technicznej);
- uwzględnić ograniczenia i szczególne warunki zagospodarowania terenów, wynikające z występowania obszarów i obiektów objętych ochroną oraz obszarów o niekorzystnych warunkach ekofizjograficznych, w tym obszarów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi i podtopień oraz na powstawanie ruchów masowych ziemi;
- zapewnić ochronę wartości przyrodniczych występujących na terenie gminy i objętych ochroną w formie parków krajobrazowych i ich otulin oraz obszarów sieci Natura 2000;
- utrzymać spójny układ terenów zieleni, wiążący się poprzez ciągi ekologiczne w dolinach rzek i potoków.

13. WPŁYW UWARUNKOWAŃ NA POLITYKĘ PRZESTRZENNĄ

Obok założeń polityki przestrzennej wynikających ze strategii rozwoju gminy oraz regionalnych i krajowych dokumentów planistycznych, podstawą ustaleń studium są uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego, rozpoznane w zakresie zgodnym z wymaganiami ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz innych ustaw (wymienionych w części A tekstu studium, rozdz. I pkt 5)

Szczególny wpływ na politykę przestrzenną wywierają uwarunkowania zewnętrzne:

- powiązania funkcjonalno-przestrzenne z obszarami sąsiednimi: bliskość Katowickiego Obszaru Metropolitalnego oraz położenie na styku Funkcjonalnego Obszaru Miejskiego Bielska-Białej, czyli obszarów o znacznym potencjale ludnościowym i gospodarczym, a także bezpośrednie sąsiedztwo zabudowy Browaru Żywiec o wyczerpanych możliwościach rozwoju przestrzennego przy północnej granicy gminy, nakreślają możliwości rozwojowe w kierunku turystycznym i gospodarczym;
- potencjał gospodarczy i turystyczny gminy wzmacnia położenie w korytarzu transportowym relacji północ – południe (trasa S69 - wciąż w budowie i linia kolejowa 139/E-65 - obecnie planowana jest przebudowa linii) oraz bliskość (ok. 20 km) przejścia granicznego Myto ze Słowacją;
- znaczenie dla lokalnego rozwoju ma również udział gminy w związkach komunalnych z gminami sąsiednimi, które wspólnie realizują programy proekologiczne i mają wpływ na rozwój obszarów wiejskich.

Daje to możliwość rozwoju gminy w zakresie:

- rozwoju turystyki weekendowej i obszarów zabudowy rekreacyjnej
- rozwoju atrakcyjnego zaplecza mieszkaniowego dla sąsiednich obszarów miejskich
- rozwoju bazy magazynowej i logistycznej
- uzupełnienia oferty usługowej i produkcyjnej Żywca
- zmiany profilu rolnictwa na terenie gminy

Szeroki wachlarz możliwości rozwoju gminy wymaga zastosowania przemysłanych rozwiązań w zakresie polityki przestrzennej, która odegra zasadniczą rolę w rozwoju gminy. Z tego względu tak istotne jest wdrażanie rozwiązań opartych na zrównoważonym rozwoju i zasadach ładu przestrzennego, które zapewnią możliwość współistnienia różnych gałęzi rozwoju.

Istotny wpływ na kierunki zagospodarowania przestrzennego mają uwarunkowania ekofizjograficzne;

- wielkoobszarowe formy ochrony przyrody – parki krajobrazowe i ich otuliny oraz obszary sieci Natura 2000,
- obszary o ograniczonych możliwościach zainwestowania – tereny zagrożone wystąpieniem ruchów masowych, zalewowe, ochrony ujęć wód i głównych zbiorników wód podziemnych oraz obszary o znacznym nachyleniu.
- obszary występowania gleb dobrej jakości w dużych kompleksach rolnych o korzystnym ukształtowaniu – o wysokim potencjale rolniczym.

Ważnym czynnikiem w rozwoju gminy jest także dynamicznie zmieniająca się sytuacja społeczno-gospodarcza. Tradycyjna gospodarka rolna z uwagi na rozdrobnienie gospodarstw, słabe grunty i ich niekorzystne ukształtowanie zamiera. Rolnictwo nie jest już źródłem utrzymania dla mieszkańców gminy, którzy szukają zatrudnienia w innych gałęziach gospodarki, często poza obszarem gminy. Jednocześnie z uwagi na dostępność komunikacyjną, jaką zapewniła budowa drogi S69 obszar gminy stał się atrakcyjny do zamieszkania dla osób pracujących w Bielsku i Żywcu, a także dla mieszkańców aglomeracji katowickiej, którzy dostrzegają piękno krajobrazu gminy i upatrują w niej miejsce wypoczynku i rekreacji.

Układ komunikacyjny na obszarze gminy wykazuje zarówno pozytywne jak i negatywne aspekty. Z jednej strony sieć dróg gminnych jest gęsta i ma regularny charakter, z drugiej jednak cechują ją bardzo niskie parametry techniczne, które z uwagi na gęstą zabudowę i ukształtowanie terenu nie mogą ulec poprawie.

W ostatnich latach znacznie poprawiono dostęp do infrastruktury technicznej poprzez rozwój sieci kanalizacji sanitarnej, która w obecnym stanie może obsłużyć większość istniejących budynków w gminie, jednak dalsze poszerzanie terenów przeznaczonych pod zabudowę będzie wymagało rozbudowy sieci. Konieczna jest także rozbudowa sieci wodociągowej i budowa nowych ujęć wody pitnej dla zapewnienia ciągłych dostaw wody w sołectwie Juszczyzna. Konieczna jest także budowa kanalizacji deszczowej z systemem podczyszczania oraz rozbudowa sieci energetycznej niskich i średnich napięć, tak by zapewnić dwustronne zasilanie gwarantujące stałe dostawy energii. W celu zmniejszenia zanieczyszczenia powietrza, które pochodzi w znacznej mierze z palenisk indywidualnych konieczna jest także budowa rozdzielczej sieci gazowej. Ustalenia studium muszą wspierać rozwiązania służące rozwojowi sieci infrastruktury technicznej.

Występowanie w granicach gminy wielkoobszarowych form ochrony przyrody – obszarów sieci Natura 2000 oraz parków krajobrazowych i ich otulin zmusza do zastosowania rozwiązań, które zagwarantują trwałość chronionych gatunków i systemów przyrodniczych oraz będą podkreślały walory krajobrazowe okolicy.

Obecna atrakcyjność turystyczna gminy oparta jest w dużej mierze na walorach krajobrazowych i przyrodniczych, ale także na dziedzictwie kulturowym tej przestrzeni. Znajdujące się tu układy osadnicze zachowały tradycyjny charakter wsi górskich; zabudowy rozłożonej wzdłuż głównych dróg i cieków wodnych, ich zabudowa jest jednak zróżnicowana, łączy tradycyjne budownictwo drewniane, budynki murowane, nawiązujące do form tradycyjnych oraz nowoczesne budownictwo odbiegające od tradycji budowlanej Beskidów. Bogactwo obiektów zabytkowych podnosi atrakcyjność turystyczną gminy, jednak ze względu na ich rozmieszczenie (obiekty wyjątkowo tworzą zespoły zabudowy, najczęściej występują pojedynczo w przebudowanej tkance) ochrona wartości powinna skupić się przede wszystkim w miejscach najcenniejszych, które silnie wpływają na charakter architektury poszczególnych wsi. Istotnym czynnikiem jest także kształtowanie nowej zabudowy, w nawiązaniu do istniejącego układu osadniczego lub w sposób, który nie zakłóci odbioru tradycyjnego układu osadniczego (nowe tereny zabudowy stanowiące tło dla istniejącej tkanki – zabudowa na dużych działkach z wysokim udziałem procentu zieleni wysokiej na działce, takie rozwiązanie pozwoli jednocześnie zminimalizować negatywny wpływ na krajobraz).

II. SYNTEZA USTALEŃ STUDIUM

1. ZAKRES USTALEŃ STUDIUM

Ustalenia studium (kierunki zagospodarowania przestrzennego) określają, zgodnie z ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, politykę przestrzenną w zakresie: kierunków zmian w strukturze przestrzennej oraz przeznaczeniu terenów, parametrów i wskaźników urbanistycznych, obszarów rozmieszczenia obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m² oraz przestrzeni publicznej, obszarów i zasad ochrony dziedzictwa kulturowego, zabytków i dóbr kultury współczesnej, ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody i krajobrazu kulturowego, kierunków i zasad kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej, kierunków rozwoju systemu transportu i infrastruktury technicznej, obszarów: inwestycji celu publicznego, wymagających przekształceń, rehabilitacji lub rekultywacji, problemowych i strategicznych, a także obszarów planów miejscowych. Układ treści ustaleń studium jest zdeterminowany wymaganiami cytowanej ustawy.

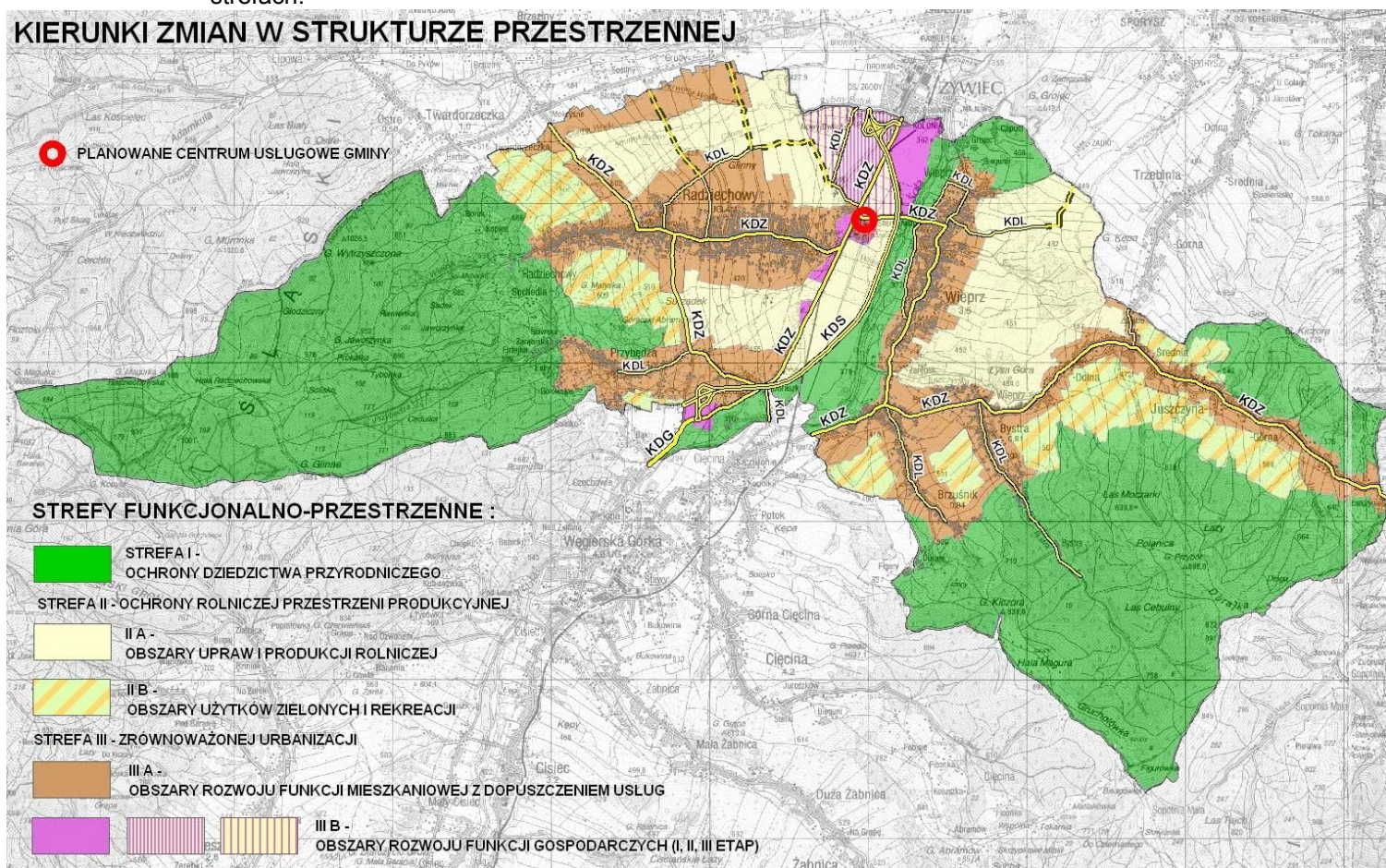
2. KIERUNKI ZMIAN W STRUKTURZE PRZESTRZENNEJ ORAZ W PRZEZNACZENIU TERENÓW

Najistotniejszy element polityki przestrzennej gminy - zmiany w strukturze przestrzennej podporządkowano niżej wymienionym zasadom:

- wspieraniu rozwoju turystyki na terenie gminy, poprzez wyznaczenie terenów o różnym profilu funkcji: rekreacji indywidualnej, sportowej, zabudowy rekreacyjnej, łączącej funkcje sportowe i rolnicze;
- optymalnemu wykorzystaniu potencjału położenia gminy przy nowowyprowadzonej drodze S69 i terenach przemysłowych Żywca na potrzeby rozwoju gospodarczego;
- wspieraniu gospodarki rolnej i utrzymaniu funkcji rolniczej w obrębie terenów o najkorzystniejszych warunkach dla rozwoju upraw polowych;
- wzbogaceniu zaplecza terenów mieszkaniowych na obszarze gminy w miejscach, gdzie możliwe będzie zapewnienie im odpowiedniej obsługi komunikacyjnej i dostępności sieci infrastruktury technicznej, a także z dala od terenów zagrożeń naturalnych, takich jak obszary narażone na powstawanie ruchów masowych i obszary zagrożone zalewaniem. Nowe tereny mieszkaniowe wskazano w miejscach, gdzie zainwestowaniu sprzyja rzeźba terenu;
- zachowania wartości historycznych: tradycyjnego ukształtowania wsi, bogactwa obiektów zabytkowych, objęcia ochroną zabytkowych zespołów zabudowy oraz dóbr kultury współczesnej – trasy pielgrzymkowej na Matyskę;
- ukształtowaniu centrum wsi łączącego zarówno tereny po wschodniej jak i zachodniej stronie Soły oraz centrum o funkcjach sportowych i rekreacyjnych w sąsiedztwie szkoły w Wieprzu;
- ochronie wartości przyrodniczych i krajobrazowych, stanowiących o atrakcyjności tego terenu pod względem turystycznym i krajobrazowym
- zachowania sieciowej struktury i ciągłości przestrzennej dolin potoków, wraz z towarzyszącymi im zadrzewieniami i zbiorowiskami zieleni naturalnej, tworzącymi wspólnie ciągi ekologiczne
- zachowania ciągłości planistycznej polegającej na kontynuacji dotychczasowych ustaleń planistycznych, jeśli nie stoją one w sprzeczności z uwarunkowaniami danego terenu.

Powyższe zasady przekładają się na wyznaczenie kierunków zmian w strukturze przestrzennej w trzech strefach:

KIERUNKI ZMIAN W STRUKTURZE PRZESTRZENNEJ

Strefa I: ochrony dziedzictwa przyrodniczego

Strefa ta obejmuje większe kompleksy leśne, objęte obszarowymi formami ochrony przyrody oraz dolinę Soły wraz z Górą Grojec pomiędzy drogą ekspresową a terenami zainwestowanymi po jej wschodniej stronie. Ustalenia studium w tej strefie skoncentrowane są przede wszystkim na zachowaniu występujących tu walorów przyrodniczych: zachowaniu terenów leśnych oraz śródleśnych polan, tradycyjnie związanych z gospodarką człowieka, terenów łąk i pastwisk a także zieleni towarzyszącej ciekowi wodnemu. W tej strefie ograniczono możliwości zainwestowania terenów, planuje się jedynie utrzymanie już istniejących obszarów zainwestowanych.

Strefa II: ochrony rolniczej przestrzeni produkcyjnej

Strefa ta obejmuje kompleksy rolne pomiędzy zabudowy w kolejnych sołectwach oraz w sąsiedztwie terenów leśnych w gminie. Ze względu na ukształtowanie terenu i strukturę własności w tej strefie ustalenia studium przyjmują dwa rodzaje rozwiązań zależne od położenia terenu:

- wspieranie gospodarki rolnej i ochrona większych kompleksów rolnych o wysokiej przydatności dla prowadzenia upraw – w dolinie Soły oraz na obszarach o korzystnym nachyleniu położonych z dala od istniejącej zabudowy
- zmiana profilu gospodarstw rolnych i poszukiwanie alternatywnych sposobów wykorzystania terenów – jako obszarów o ekstensywnych funkcjach sportowych, rekreacyjnych, zieleni urządzonej, użytków zielonych – w terenach o większym nachyleniu, sąsiadujących z terenami leśnymi, położonych na stokach wzniesień wysokich walorach krajobrazowych.

Strefa III: zrównoważonej urbanizacji

Strefa obejmuje tereny zainwestowane i przeznaczone pod zabudowę, gdzie w studium przewidziano rozwój funkcji mieszkaniowych z dopuszczeniem usług oraz obszary rozwoju funkcji gospodarczych wykorzystując ich korzystne położenie. W studium przewidziano sposób etapowego dopuszczania do zabudowy terenów wzdłuż głównych dróg, powiązanych funkcjonalnie z węzłami drogi S69. Centralnym punktem strefy jest przewidziany do rewitalizacji zespół dawnego folwarku w Wieprzu.

Kierunki zmian w przeznaczeniu terenów:

Symbol obszaru na rysunku studium	Obszar	Strefa
MN	obszary zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej	Zrównoważonej urbanizacji
MNU	obszary zabudowy mieszkaniowo-usługowej	
UP	obszary usług społecznych	
U	obszary usługowe	
PU	obszary produkcyjno-usługowe	
PUH	obszary usługowo-produkcyjno-handlowe	
U/Z	obszary usług z zielenią urządzoną	
ZU	obszary zieleni o funkcji rekreacyjnej i sportowej	
ZC	obszary cmentarzy	
KK	obszary kolejowe	
KD	obszary dróg i obsługi komunikacji samochodowej	
MT	obszary zabudowy turystycznej i zieleni rekreacyjnej	Ochrony rolniczej przestrzeni produkcyjnej
RP	obszary produkcji rolniczej	
RI, RII, RIII	obszary rolne	
ZE	obszary zieleni i rolne w ciągach ekologicznych	Ochrony dziedzictwa przyrodniczego
ZL, ZLd	obszary leśne i przeznaczone do zalesienia	

Dla wymienionych wyżej obszarów, oznaczonych na rysunku studium symbolami literowymi, studium ustala podstawowe i dopuszczalne kierunki przeznaczenia, przy czym:

- podstawowe kierunki przeznaczenia terenów to sposoby zagospodarowania lub użytkowania terenów w obrębie obszaru wyodrębnionego na rysunku studium, określające jego społeczno-gospodarcze przeznaczenie (funkcję), które powinny dominować w tym obszarze i które mogą być uzupełniane przez dopuszczalne kierunki przeznaczenia, na warunkach określonych w miejscowym planie;
- dopuszczalne kierunki przeznaczenia terenów to sposoby zagospodarowania, które powinny wzbogacać lub uzupełniać funkcje obszaru o określonym podstawowym kierunku przeznaczenia i które mogą być lokalizowane w tym obszarze pod warunkiem ustalenia takich proporcji w przeznaczeniu terenów oraz zasad zagospodarowania, które zapewnią dominujący charakter funkcji podstawowych oraz niekonfliktowy charakter funkcji dopuszczalnych, o ile dalsze ustalenia nie stanowią inaczej;
- kierunki przeznaczenia terenów określone w studium dla poszczególnych obszarów nie stanowią gwarancji przeznaczenia działki budowlanej lub terenu na te cele w miejscowym planie. W ustaleniach dla poszczególnych obszarów (rozdział II części B studium) uwzględniono wytyczne do planów miejscowych służące zapewnieniu niekonfliktowego rozwoju funkcji i form zagospodarowania, ustalono także zalecane wartości parametrów i wskaźników urbanistycznych dla wyróżnionych rodzajów zabudowy (jako wartości minimalne i maksymalne dla działek budowlanych oraz dla całego obszaru wyodrębnionego na rysunku studium), przyjmując zasadę, że wartości dla działek budowlanych należy ustalać w taki sposób, aby nie spowodować przekroczenia wartości ogółem w ramach obszarów wydzielonych na rysunku studium.

W ustaleniach ogólnych rozdz. II uregulowano sytuacje szczególne, dotyczące przypadków, gdy istniejące zagospodarowanie nie mieści się w zakresie kierunków przeznaczenia lub parametrów i wskaźników określonych w studium.

- 3. ZASADY OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO, ZABYTEKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ**
- 3.1. Studium określa (w formie graficznej i tekstowej) wartości dziedzictwa kulturowego na obszarze gminy będące przedmiotem ochrony i wskazane do ochrony:
- 3.1.1. zabytki (obiekty i obszary) objęte ochroną prawną poprzez wpis do rejestru zabytków - zgodnie z ustawą z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami,
- 3.1.2. obiekty i zespoły o walorach zabytkowych proponowane do objęcia ochroną, w tym:
- a) obiekty o wysokiej wartości zabytkowej, architektonicznej, cenne dla krajobrazu,
 - b) obiekty zabytkowe proponowane do objęcia ochroną – postulowane do ochrony w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego,
 - c) zabytki archeologiczne – stanowiska archeologiczne i ich strefy ochronne – postulowane do ochrony w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego,
- 3.1.3. zabytki ruchome: krzyże i kapliczki o wartości historycznej, wymagające uwzględnienia w planach miejscowych.
- 3.2. Ustalono zasady określania w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego zapisów dla stref ochrony konserwatorskiej (strefy podzielono na dwa typy zależnie od przedmiotu i rodzaju ochrony oraz cech charakterystycznych występujących na danym obszarze, wskazano także strefy ochrony nieruchomych zabytków archeologicznych); w ustaleniach planów miejscowych należy ustalić zasady ochrony elementów kształtujących w sposób specyficzny dany obszar, czyli: sposób zagospodarowania, rozplanowanie, układ komunikacyjny w tym przebieg i szerokość ciągów komunikacyjnych pieszych i jezdnych, zieleni i jej układ, obiekty kubaturowe i ich usytuowanie, skala, gabaryt, ukształtowanie bryły a także materiały z których wykonano poszczególne elementy. W miejscowych planach należy więc wskazać elementy zabytkowe wymagające zachowania, zakres możliwych przekształceń oraz określić warunki wprowadzania nowej zabudowy w zakresie usytuowania, skali (wysokości, gabaryty), bryły i linii zabudowy, przy założeniu harmonijnego współistnienia zabudowy historycznej i współczesnej.
- 3.2.1. Określono zespoły, które ze względu na wartość zabytkową i potrzeby ochrony powinny być objęte strefami ochrony konserwatorskiej w pierwszej kolejności; dopuszczono aktualizację granic stref planowanych do ochrony konserwatorskiej w trakcie sporządzania ustaleń miejscowego planu; zaleca się dostosowanie zapisów i zakresu regulacji dla poszczególnych stref na podstawie analizy materiałów archiwalnych i stanu istniejącego, w uzgodnieniu ze służbami konserwatorskimi.
- 3.2.2. Ustalono zasady określania w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego zapisów dotyczących zabytków obejmowanych ochroną na podstawie ustaleń miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego (należy wskazać zabytkowe elementy budynku lub obiektu podlegające ochronie wymagające zachowania, określić możliwości remontów, modernizacji i adaptacji oraz zmiany funkcji, nakazać usunięcie - w miarę możliwości - substandardowych i dysharmonijnych rozbudów oraz ochronę zieleni towarzyszącej).
- 3.2.3. Ustalono zasady ochrony zapisami planów miejscowych krzyży i kapliczek oraz zabytków archeologicznych, a także dóbr kultury współczesnej, do których zaliczono drogę na wzgórze Matyska ze stacjami drogi krzyżowej i krzyżem millenijnym, wskazane na rysunku studium oraz w wykazach tabelarycznych w tekście studium.
- 4. OBSZARY I ZASADY OCHRONY ŚRODOWISKA, JEGO ZASOBÓW, OCHRONY PRZYRODY I KRAJOBRAZU KULTUROWEGO**
- 4.1. Studium określa obszary i obiekty chronione na podstawie ustawy o ochronie przyrody oraz wskazane do ochrony i zachowania. Użytkowanie obszarów objętych ochroną prawną dopuszcza się tylko w ograniczonym zakresie, umożliwiającym zachowanie ich walorów przyrodniczych, przy respektowaniu obowiązujących na tych terenach zakazów i nakazów wynikających z dokumentów będących podstawą realizacji zadań ochronnych w tych obszarach. Zagospodarowanie i użytkowanie otoczenia należy kształtować w sposób nienaruszający równowagi przyrodniczej w obrębie obszarów chronionych. W sąsiedztwie drzew stanowiących pomniki przyrody należy ustalać zakaz wprowadzania takich form zagospodarowania i zmian użytkowania gruntów, a także prowadzenia robót, które mogą stanowić zagrożenie dla zachowania drzew. Na obszarze gminy ochronie prawnej na podstawie ustawy o ochronie przyrody podlegają:
- a) obszary sieci Natura 2000;

- b) parki krajobrazowe oraz ich otuliny;
- c) 2 drzewa chronione jako pomniki przyrody;
- 4.2. W celu zachowania unikalnych walorów krajobrazu, przewiduje się objęcie ochroną Zespołu przyrodniczo-krajobrazowego Matyska, którego granice oznaczono na rysunku studium.
- 4.3. Jako uzupełnienie obszarowych form ochrony przyrody w studium wskazano inne tereny o wiodącej funkcji przyrodniczo-krajobrazowej położone poza granicami ochrony obejmujące lasy (obszary ZL, ZLd) oraz tereny zieleni i rolne w ciągach ekologicznych (obszary ZE). Łącznie z terenami rolnymi (RI, RII, RIII), gdzie nie dopuszcza się zainwestowania lub dopuszcza się je w ograniczonym zakresie, współtworzą one ciągły przestrzennie system obszarów, który pozwoli na utrzymanie równowagi przyrodniczej w skali gminy i w skali ponadlokalnej.
- 4.4. Dopełnieniem sieci terenów zielonych są obszary o funkcji rekreacyjnej i sportowej, obejmujące obszary ZU – zieleni o funkcji rekreacyjnej i sportowej, U/Z – usług z zielenią urządzoną, MT – zabudowy turystycznej i zieleni rekreacyjnej oraz ZC – cmentarzy. Z uwagi na walory krajobrazu zaleca się także zachowanie zadrzewień wzdłuż dróg, wskazanych na rysunku studium.
- 4.5. Szczególną rolę w określonej w studium polityce gminy odgrywa ochrona wód. Część jednostek osadniczych w dolinie Soły położona jest w obszarach wskazanych jako wymagające szczególnej ochrony wód podziemnych, gdzie ustalono wymóg przyłączenia nowej zabudowy do sieci kanalizacyjnej lub stosowania systemów zapobiegających przedostawaniu się zanieczyszczeń do podłoża. Ponadto ustalono konieczność wyposażenia zabudowy wsi w lokalne systemy podczyszczania wód opadowych z terenów komunikacyjnych i przemysłowych.

W ustaleniach studium przewidziano także ochronę planowanych ujęć wód powierzchniowych wykluczając wszelkie formy zagospodarowania mogące być źródłem zanieczyszczeń w ich strefach zasilania.

5. KIERUNKI I ZASADY KSZTAŁTOWANIA ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ

- 5.1. Obszary rolniczej przestrzeni produkcyjnej obejmują obszary o kierunkach przeznaczenia oznaczonych na rysunku studium symbolami: „RI”, „RII”, „RIII” oraz „RP”, a także tereny rolne w ciągach ekologicznych, oznaczonych symbolem „ZE”. Dla obszarów tych w planach miejscowych należy przyjmować ustalenia uwzględniające priorytet kontynuacji produkcji rolniczej oraz wykluczenie nierolniczych sposobów zagospodarowania terenu, w tym rozwoju zabudowy mieszkaniowej nie związanej z obsługą terenów rolnych.

Z uwagi na duży odsetek gruntów odlogowanych na terenie gminy dopuszczono zmianę sposobu użytkowania gruntów rolnych na wniosek właścicieli:

- a) w obszarach RI – na cele sportowo-rekreacyjne o ekstensywnym charakterze
- b) w obszarach RII – na cele agroturystyki, zagospodarowania turystyczno-rekreacyjnego lub alternatywnie – zalesiania, pod warunkiem zgodności z celami ochrony przyrody w obrębie obszarów Natura 2000
- c) w obszarach RIII – na cele leśne, jeżeli nie są miejscem występowania cennych siedlisk przyrodniczych i nie będzie pogarszać warunków gospodarowania na przyległych gruntach ornych.

Określenie nowego przeznaczenia i zasad zagospodarowania powinno nastąpić w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego.

- 5.2. W odniesieniu do leśnej przestrzeni produkcyjnej ustala się ograniczenie do niezbędnego minimum przeznaczania terenów leśnych na cele nieleśne. Zmianę przeznaczenia na cele nieleśne dopuszcza się w przypadkach niezbędnych, związanych z realizacją celów publicznych, potrzebą zapewnienia bezpieczeństwa ludzi i mienia, racjonalnej gospodarki leśnej lub ochrony środowiska, pod warunkiem uzyskania niezbędnych zgód w toku opracowania miejscowego planu. W przypadku konieczności uszczuplenia lasów zaleca się przyjmowanie rozwiązań, które w najmniejszym stopniu naruszają zwartość kompleksów leśnych, w tym zwłaszcza obejmujących obszary objęte ochroną prawną lub cenne siedliska roślin i zwierząt. Granice kompleksów leśnych stanowiących własność Skarbu Państwa i gminy oraz granice lasów z terenami o innym przeznaczeniu mogą podlegać regulacji, w szczególności poprzez dokonywanie zamiany gruntów pomiędzy ich właścicielami. Lasy istniejące w obszarach o podstawowym kierunku przeznaczenia innym niż tereny leśne - w obszarach "ZE", "ZU" z zasady powinny pozostać zachowane. Ewentualne ich przeznaczenie na cele nieleśne uzależnione jest od uzyskania zgody właściwych organów w toku sporządzania miejscowego planu. W porozumieniu z

zarządcami lasów tereny leśne mogą być wykorzystywane dla celów rekreacji, w szczególności poprzez urządzenie ścieżek turystycznych dla pieszych i rowerzystów, a także wyznaczanie miejsc piknikowych.

6. KIERUNKI ROZWOJU SYSTEMU TRANSPORTU

6.1. Generalnymi zasadami rozwoju systemu transportowego gminy są:

- a) uzupełnienie układu drogowego o odcinki łączące nowe tereny zabudowy z istniejącym układem drogowym oraz zapewniające obsługę komunikacyjną planowanych terenów mieszkaniowych;
- b) rozbudowę sieci drogowej w obrębie planowanych obszarów rozwoju funkcji gospodarczych;
- c) rozbudowę i budowę fragmentu drogi stanowiącej alternatywny dojazd na wzgórze Matyska od strony południowej;
- d) stworzenie hierarchicznie złożonego układu dróg na podstawie istniejącego układu w celu poprawy obsługi terenów istniejącej i planowanej zabudowy;
- e) rozbudowa sieci tras rowerowych z infrastrukturą w taki sposób, aby możliwe było okrążenie gminy na rowerze i jednocześnie odwiedzenie zlokalizowanych na jej trasie atrakcji turystycznych.

6.2. Zasadniczymi elementami układu drogowego pozostają drogi krajowe: droga ekspresowa S69 i droga 69 na odcinku od węzła „Przybędza” do granic gminy, która docelowo (po realizacji drogi ekspresowej) przyjmie klasę G oraz drogi powiatowe:

w klasie G (główniej) - droga 1435 S Cięcina – Węgierska Górka – Milówka,
w klasie Z (zbiorczej) – drogi 1483 S Żywiec - Przybędza, 1425 S Wieprz – Juszczyna – Jeleśnia,
1453 S droga przez wieś Radziechowy, 1458 S Radziechowy – Twardorzeczka - Lipowa, 1482 S
Przybędza - Radziechowy, 1452 S Przybędza - Wajdówka, 1432 S Cięcina - Wieprz,
w klasie L (lokalna) – drogi 1428 S Żywiec – Trzebinia – Juszczyna i 1430 S Bystra – Juszczyna.

6.3. Transport kolejowy w gminie opiera się wyłącznie o przebiegającą w tym miejscu linię kolejową E65, na której zlokalizowany jest przystanek Radziechowy-Wieprz. Zakłada się modernizację linii E65 w granicach istniejącego obszaru kolejowego.

7. KIERUNKI ROZWOJU SYSTEMÓW INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ

7.1. Zaopatrzenie w wodę

Zakłada się utrzymanie i rozbudowę zbiorowego systemu zaopatrzenia w wodę, działającego w oparciu o gminne ujęcia wody podziemnej (studnia na terenie wsi Wieprz) oraz powierzchniowej (na potokach Wieśnik, Przybędza i Bystrzanka). Planuje się budowę dwóch nowych ujęć w Bystrej i Juszczynie, dla zapewnienia wody pitnej w wyżej położonych partiach sołectw Brzuśnika i Juszczyna. Priorytetem rozbudowy sieci wodociągowej jest doprowadzenie sieci wodociągowej do terenów położonych w odległości 150 m od istniejących cmentarzy.

7.2. Odprowadzanie i oczyszczanie ścieków

Docelowo zakłada się skanalizowanie całego obszaru gminy tak, by objąć nieskanalizowane dotąd obszary istniejącej i planowanej zabudowy w systemie grawitacyjnym i grawitacyjno-ciśnieniowym z odprowadzeniem ścieków do oczyszczalni w Żywcu i Cięcinie.

Indywidualne systemy oczyszczania ścieków dopuszcza się poza obszarami ochronnymi wód podziemnych i strefami ochronnymi ujęć wód powierzchniowych.

7.3. Gospodarka odpadami

Unieszkodliwianie odpadów nastąpi poza terenem gminy, gdzie zostaną dostarczone w ramach zorganizowanego i kontrolowanego systemu segregacji i wywozu, zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami. Zakazuje się stosowania osadów ściekowych do nawożenia pól.

7.4. Zaopatrzenie w energię elektryczną

Przewiduje się zachowanie istniejących linii energetycznych wysokich i średnich napięć oraz lokalnego systemu stacji transformatorowych, a także ich rozbudowę o elementy sieci średnich napięć: dalszą rozbudowę linii i budowę stacji transformatorowych w rejonie planowanych inwestycji, związanych z dużym zapotrzebowaniem na energię elektryczną.

7.5. Zaopatrzenie w ciepło

Z uwagi na brak możliwości podłączenia do sieci ciepłowniczej dopuszcza się stosowanie indywidualnych systemów o średniorocznej sprawności powyżej 80%. Ze względu na konieczność ograniczenia zjawiska niskiej emisji zaleca się korzystanie z systemów wykorzystujących odnawialne źródła energii.

7.6. Zaopatrzenie w gaz
Zakłada się utrzymanie istniejących elementów sieci gazowej: gazociągu wysokiego ciśnienia relacji Wapienica - Żywiec oraz stacji redukcyjno-pomiarowej na terenie gminy. Perspektywicznie planuje się także budowę gazociągów wysokoprężnych od stacji w Wieprzu w kierunku Słowacji oraz Trzebini. Przewiduje się także gazyfikację gminy poprzez budowę gazociągów średnio- i niskoprężnych.

7.7. Energia odnawialna
Dopuszcza się lokalizację urządzeń wytwarzających energię ze źródeł odnawialnych o mocy powyżej 100 kW: energii geotermalnej (w obszarze wyznaczonym na rysunku studium), energii solarnej (poza obszarami sieci Natura 2000 i parków krajobrazowych), energii ciepłej (w obrębie terenów przeznaczonych pod zabudowę).

8. OBSZARY O SZCZEGÓLNYCH ZASADACH ZAGOSPODAROWANIA

8.1. Obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi
Określa się obszary szczególnego zagrożenia powodzią w obrębie których obowiązują ograniczenia wynikające z ustawy prawo wodne oraz strefy zalewowe oznaczone na rysunku studium, gdzie zakazuje się zmian zagospodarowania mogących zwiększyć zagrożenie powodziowe.

8.2. Obszary zagrożone osuwaniem się mas ziemnych
Określa się obszary osuwisk aktywnych i okresowo aktywnych, oznaczone na rysunku studium, gdzie nie należy lokalizować jakiegokolwiek zabudowy oraz tereny osuwisk nieaktywnych i zagrożone ruchami masowymi, oznaczone na rysunku studium, gdzie zabudowa może zostać dopuszczona warunkowo, a jej lokalizację należy poprzedzić badaniami geologiczno-inżynierskimi.

8.3. Obszary wokół cmentarzy
Wokół czynnych cmentarzy określa się zakaz lokalizacji zabudowy mieszkaniowej w pasie o szerokości 50 m od cmentarza oraz konieczność wyposażenia w sieć wodociągową terenów przeznaczonych pod zabudowę, położonych w odległości 150 m od cmentarzy.

8.4. Obszary przestrzeni publicznej oraz obszary rozmieszczenia obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m²

Wyznacza się obszary głównych przestrzeni publicznych wymagające ukształtowania, oznaczone na rysunku studium.

Nie wyznacza się obszarów rozmieszczenia obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m².

8.5. Obszary inwestycji celu publicznego

Określa się obszary rozmieszczenia inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym obejmujące modernizację linii kolejowej, przebudowę węzła „Przybędza” oraz perspektywicznie budowę gazociągów wysokoprężnych w kierunku Trzebini i Słowacji.

Określa się obszary rozmieszczenia inwestycji celu publicznego o znaczeniu lokalnym obejmujące: rozbudowę skrzyżowania ulic Cesarki i Żywieckiej oraz budowę ujęć wód powierzchniowych w Bystrej i Juszczyźnie.

Obszary inwestycji celu publicznego zostały oznaczone na rysunku studium.

8.6. Strategiczne obszary rozwojowe

Wyznacza się planowane obszary koncentracji inwestycji w obszarach:

- strategicznych obszarach rozwojowych
- strefach aktywności gospodarczej
- perspektywicznych obszarach rozwoju stref aktywności gospodarczej

Rozwój obszarów działalności gospodarczych przewiduje etapowanie zagospodarowania kolejnych obszarów.

8.7. Obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji lub rekultywacji

Wyznaczono obszar wymagający rehabilitacji i przekształceń, obejmujący część dawnego folwarku i przystanek kolejowy. Zakłada się przekształcenie przestrzeni w usługowe centrum gminy.

9. MIEJSCOWE PLANY ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

9.1. Nie wyznacza się obszarów, dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowego planu na podstawie przepisów odrębnych. Obowiązek ten mógłby wynikać z występowania obszarów zagrożeń i ryzyka powodziowego, jednak dotąd nie zostały sporządzone mapy zagrożenia powodziowego dla rzek płynących przez teren gminy. Określa się jednak obszary szczególnego zagrożenia powodzią wyznaczone według przepisów dotychczasowych, które należy uwzględnić przy sporządzaniu

miejscowych planów.

- 9.2. Do obszarów, w odniesieniu do których obowiązek sporządzenia miejscowego planu wynika z art. 10 ust. 2 pkt 8 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym zalicza się:
- a) obszary przestrzeni publicznej oznaczone na rysunku studium
- 9.3. Do obszarów, dla których gmina zamierza sporządzić miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, w tym obszary wymagające zmiany przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne zalicza się:
- a) obszary, dla których Rada Gminy Radziechowy-Wieprz podjęła już uchwałę o przystąpieniu do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego przedstawia tabela:

Symbol obszaru przewidywanego do objęcia planem	Pow. obszaru (ha)	tereny wymagające uzyskania zgody na przeznaczenie nierolnicze (ha)	tereny wymagające uzyskania zgody na przeznaczenie nieleśne (ha)	Główne cele sporządzenia planu miejscowego
Radziechowy	1337,0	2,6721	-	Aktualizacja ustaleń obowiązującego planu uwzględniająca szczegółowe rozpoznanie uwarunkowań zagospodarowania, poszerzenie terenów zabudowy mieszkaniowej, ustalenie zasad zagospodarowania, ze szczególnym uwzględnieniem kształtowania układu dróg dojazdowych i wewnętrznych, uwzględnienie potrzeb i wniosków lokalnej społeczności, stworzenie warunków dla rozwoju przedsiębiorczości.
Przybędza	263,7	0,3425	-	
Wieprz -1	882,2	14,3634	-	
Wieprz -2	45,5	1,0299	-	
Wieprz -3	263,2	6,6775	-	
Brzuśnik	275,3	0,9691	-	
Bystra	174,9	1,4238	-	
Juszczyna	860,7	-	-	